

పురాణోక్తకర్మకాశిక

అథ గణపతిపూజా.

శ్లో॥ కల్యాణాద్భుతగోత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే ।
శ్రీమద్యేంకటాకాయ శ్రీనారాయణమంగళమ్ ॥

శ్లో॥ యశ్శివోనామనూపాభ్యాం యోదేశేనర్వమంగళమ్ ।
తయోస్సంగుర్భూతాత్మనాం నిర్వృతోజయమంగళమ్

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శిలివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనంధ్యాయే స్సర్వవిఘ్నేష్వశ్యతమ్ ॥

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినంతదేవ తారాబలా చంద్రబలంతదేవ ।
విద్యాబలందైవజలంతదేవ లక్ష్మీపతేలేంద్రప్రియంగురాయిత్ర
యోగీశ్వరఃకృష్ణో యత్రవానోఽధనుర్భరః॥ తత్రశ్రీర్విజయోభూతిర్భు
వానీతిర్మతిర్మమ॥ స్మృతేనకలకల్యాణ భాజనంయత్రజాయతే । పురు
షస్తమజనిత్యం వ్రజామిశరణంహరిం సర్వదాసర్వకార్యేషు నాస్తి
తేషామమంగళం యేషాంహృదిష్టో భగవాన్మంగళోయతనంహరిః ॥
లాభస్తేపారజయస్తేషాం కుతస్తేషాంపరాభవః॥ యేషామిందీవరశ్శ్యా
వేషాం హృదయశ్శోభనార్దనః॥ అశదామపహర్తారం దాతౌచం సర్వసం
పదాం । ణోకాభిరాఘంశ్రీరాఘం భూయోభూయోనమామ్యహం ॥
సర్వమంగళ మాంగల్యే శివేనర్వాధసాధికే । కరశ్యేత్సంబకేదేవి
నారాయణీనమోస్తుతే॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాంనమః॥ ఉమామహేశా
శ్వరాభ్యాంనమః॥ వానేశ్వరభ్యాంనమః॥ శచీపురందరాభ్యాం
నమః॥ అయంభతీవసిస్థాభ్యాంనమః॥ సీతారామాభ్యాంనమః॥ సర్వభ్యా
మహాజనేభ్యాంనమః॥ అచమ్య, కేశవాయనమః॥ నారాయణాయనమః॥

మాధవాయనమః! గోవిందాయనమః! విష్ణువేదనమః! పంథునూదనాయనమః! త్రివిక్రమానమః! జామనాయనమః! శ్రీధరాయనమః! హృషీకేశాయనమః! పద్మనాభాయనమః! దామోదరాయనమః! సంకషణాయనమః! వాసుదేవాయనమః! ప్రద్యుమ్నాయనమః! అనిరుద్ధాయనమః! పురుషోత్తమాయనమః! అథోక్షజాయనమః! నారసింహాయనమః! అచ్యుతాయనమః! జనార్దనాయనమః! ఉపేంద్రాయనమః! హరయేనమః! శ్రీకృష్ణాయనమః! పాణినాయనమః!

శ్లో॥ భూతగ్రహశిశాచాది విఘ్నకర్తృనివారణం । సకృన్మంత్రం సముచ్చార్య ఆననంపరికల్పయేత్ ॥ మామ్యాదేరూర్ధ్వలోకస్య ఉపరిస్థాదివాకరః! దశప్రణవసంయుక్తం త్రిరావృత్త్యాపునఃపునః! అంగుశ్యగ్రేనాఽసికాగ్రిం సంపీడ్యంపాపనాశనం! చాగ్రానాయామమిందంప్రోక్తం బుష్టిభిః పరికల్పితం ॥ శుభే శోభనే ముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోగః జ్ఞయా-ప్రవర్తమానస్య- అద్యగ్రాహణః, ద్వితీయపరాశరే- స్వీతపరాహకల్పే- వై వస్వతమన్వంతరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే-జంబూద్వీపే- భరతవరే- భరతఖండే- మేరోదఃక్షిణదిగ్భాగే- శ్రీశైలస్య ఈశాస్యప్రదేశే- కృష్ణా గోదావర్యోర్మధ్యదేశే... గృహే-సమస్తదేవతాబ్రాహ్మణసన్నిధౌ । అస్మిన్వత్సమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన... సంవత్సరే... అయనే... ఋతౌ... మాసే... పక్షే... తిథౌ... వాసరే । శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణ ఏవంగుణ విశేషణనిశ్చయాయాంశుభతిథౌ! శ్రీమాకగోత్రః నామధేయః శ్రీమతః గోత్రీస్య నామధేయస్య మమోపాత్తదురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణస్తదంగత్వేనతదాదా శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం తాంత్యథామభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥ ఆదానిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యథాం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి నమః । తదంగకలశారాధనం కరిష్యామి నమః ॥ శ్లో॥ కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః! మూలేతత్త్రిస్థితోబ్రహ్మ మధ్యేమాతృగణాస్సన్మితాః! కుక్షేతుసాగరాస్సర్వే స్తుతీపావనుధరాః! ఋగ్వే

దోధయజుర్వేద స్సామవేదోహ్యధర్వణః । అంగైశ్చసహితాస్సర్వే
కలశాంబునమాశ్రితాః ॥ గంగేచయమునేకృష్టే గోదావరిసరస్వతి ।
నర్మదేసింధుకావేర్యా జలేస్మింత్సన్నిధింకురు ॥ ఆయాంతు శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజాధాం మమదురితక్షయకారకాః కలశోదకేన పూజా
ప్రవ్యాణిసంప్రోక్త్య ॥ శ్లో॥ హేహేరంబత్వమేహ్యేహి అంబికాత్రయం
బకాత్మజ । సిద్ధిబుద్ధిర్యుతత్రయక్ష సర్వలోకపితఃపితః । నాగాస్యనాగహా
రత్వం గణనాథచతుర్భుజ । భూషితస్సాన్వయైర్ద్వివైః పాశాంకుశపర
స్వధైః । ఆవాహయామి పూజాధాం రక్షార్థంచగణాధిప । శ్రీమహా
గణాధిపతి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ శ్లో॥ శిరః
శోత్రంతథానాసామోష్ఠంజహ్వంతతైవచ । కంఠంకుక్షీంచహృదయం
ప్రతిబాహూతథాంగుళీ ॥ ఊరూజానూచపాదాంతం తత్తన్నాస్యసం
వినిదికేత్ ॥ స్థిరోభవ । వరదోభవ । సుముఖోభవ । సుప్రసన్నో
భవ । స్థిరాననంకురు ॥ శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః ధ్యాయామి । ఆవా
హయామి । సువణారత్నఖచిత సింహాసనంసమర్పయామి । పాదయోః
పాద్యంసమర్పయామి । హస్తయోరఘ్యం సమర్పయామి । శుద్ధాచ
మనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ గంగాదిసర్వతీర్థేషు ఆహృతైరమలై
జ్జలైః । స్నానంకురువ్యభిగంఢగణనాథనమోస్తుతే । శ్రీమహాగణాధి
పతయేనమః । శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి । స్నానానంతర్లంకుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ రక్తవస్త్రద్వయంచారు దేవయో
గ్యంచమంగళం । శుభప్రదంగృహాంత్యం లంఖోదరహారాత్మజ । శ్రీమ
హా...నమః । వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి । వస్త్రయుగ్మానంతరం
శుద్ధాచమనీయంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ రాజతంబ్రహ్మనూతౌచకాంవ
నంచోత్తరీయకంగృహాంత్యధర్మజ్ఞ భక్తానామిష్టధాయక । శ్రీమహా
...నమః । యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి । యజ్ఞోపవీతానంతరం శుద్ధా
చమనీయంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ శ్రీగంధంచందనోన్మిత్రం కర్పూరే
సుసంయుతం । విలేపనంసురశ్రేష్ఠ కీర్త్యధాంప్రతిగృహ్యతాం శ్రీమ
హా...నమః । శ్రీగంధం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ అక్షతాధవనా
దివ్యా కాలీయాంతండులూశుభా । గృహాంతరమానంద ము

పుత్రసమీప్తుతే || శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః | అలంకరణాధాం
 లక్షతా నమర్పయామి || పుష్పైఃపూజయామి|| సుముఖాయనమః|
 ఏకదంతాయనమః | కపిలాయనమః | గజకణాకాయనమః | లంబో
 దరాయనమః | వికటాయనమః | విఘ్నరాజాయనమః | గణాధిపాయ
 నమః | ధూమకేతవేనమః | గణాధ్యక్షాయనమః | ఫాలచంద్రాయ
 నమః | గజాననాయనమః | వక్రీతుండాయనమః | శూర్పకర్ణాయనమః|
 హేరంబాయనమః | స్కందపూర్వజాయనమః | సర్వసిద్ధిప్రదాయ
 కాయనమః | శ్రీమహా—నమః | షోడశనామపూజాంసమర్పయామి ||
 శ్లో|| వనస్పత్యుర్భవైర్దివ్యై ర్నానాగంధైస్సుసంయుతం | ఆప్రేమ
 స్సర్వదేవానాం ధూపోయంపృతిగృహ్యతామ్|| శ్రీమహాగణాధిపతయే
 నమః| ధూపమాఘ్రూపయామి|| శ్లో|| సాజ్యమేకార్తినయుక్తం వహ్ని
 నాయోజితంప్రియం | గృహాణమంగళందీపంత్రైలోక్యతిమిరావహ |
 భక్త్యాదీపంపృతియచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే | తాహిమాంసరకా
 ణ్ఘ్నోరాద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే|| శ్రీమహా—నమః | దీపందర్శయామి||
 ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి || నైవేద్యం ||
 శ్లో|| పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన| మయార్పితమిదంద్రవ్యం
 కవిత్రంకుతుసర్వదా || ప్రోక్ష్య, పరిషిచ్య, నమోనమశ్రీపుండరీకాక్ష
 పుండరీకాక్షాయనమః || నైవేద్యంవద్రోహేతం ఫలలఙ్ఘకసంయుతం |
 భక్త్యభోజ్యసమాయుక్తం ప్రీత్యైతత్ప్రతిగృహ్యతామ్ || శ్రీమహా...
 నమః| మహానైవేద్యం సమర్పయామి || ప్రాణాత్మనేనమః | అపానా
 త్మనేనమః | వ్యానాత్మనేనమః | ఉదానాత్మనేనమః | సమానాత్మనే
 నమః | మధ్యేమధ్యేపానీయం సమర్పయామి || హస్తాప్రక్షాళయామి||
 పాదాప్రక్షాళయామి | శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి || శ్లో|| పూగీ
 ఫలైస్సకర్పూరై ర్నాగవల్లీదళైర్యుతం | ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
 తాంబూలంప్రతిగృహ్యతామ్|| శ్రీమహా + నమః | తాంబూలంసమర్ప
 యామి|| శ్లో|| ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా | నీరాజనం
 మయాదత్తం గృహాణవరదోభవ || శ్రీమహా...నమః | నీరాజనం
 సమర్పయామి|| శ్లో|| సుముఖశ్చైకదంతశ్చకపిలోగజకర్ణకః| లంబోదరశ్చ

వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః । ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో
 గజాననః । వక్రతుండశూర్పకశ్లో హేరంభస్కుందపూర్వజః ॥ షోడశై
 తానినామాని యఃపఠేచ్ఛుణుయాదపి । విద్యారంభేవివాహేచప్రవేశే
 నిర్గమేతథా । సంగ్రామేసర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యనజాయతే ॥ శ్రీమహా
 ...నమః ॥ సువర్ణమంత్రపుష్పం సమర్పయామి ॥ శ్లో ॥ యానికానిచ
 పాపాని జన్మాంతరకృతానిచ । తానితానిప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణపదేవదే ।
 పాపోహంపాపకర్మాహం । పాపాత్మాపాపసంభవః । త్రాహిమాంకృప
 యాదేవ శరణాగతవత్సల ॥ అన్యథాశరణంనాస్తి త్వమేవశరణంమమ ।
 తస్మాత్కరుణ్యభావేన రక్షరక్షిగణాధిప । శ్రీమహా...నమః ॥ ఆత్మ
 ప్రదక్షిణ సమస్కారా సమర్పయామి ॥ శ్లో ॥ విఘ్నేశ్వరాయవర
 దాయ గణేశ్వరాయ సర్వేశ్వరాయ శుభదాయ సురేశ్వరాయ ।
 విద్యాధరాయ వికటాయచవామనాయ భక్తప్రసన్నవరదాయనమో
 నమోస్తు ॥ యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు ।
 న్యూనంసంపూర్ణతాయాతి సద్యోవందేగణాధిప । యత్పూజితంమయా
 దేవ పరిపూర్ణంతదస్తుతే ॥ అనయాధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
 పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీమహాగణాధిపతి స్సుప్రీతోవరదో
 భూత్వా । ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్త్వితి భవంతోబ్రువంతు ॥
 ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు ॥ శ్రీమహాగణాధిపతిప్రసాదం శిరసా
 గృహ్యమి ॥ శ్లో ॥ వక్రతుండమహాకాయ కోటిసూర్యసమప్రభ । నిర్వి
 ఘ్నంకురుమేదేవ సర్వకార్యేషుసర్వదా ॥ శ్రీమహాగణాధిపతిం యథా
 స్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి ॥ శ్లో ॥ ఆవాహనంనజానామి నజానామివిసర్జ
 నమ్ । పూజాంచైవనజానామి క్షమ్యతాంచగణాధిప ॥ శ్రీగణాధిపతిం
 యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి ॥

విఘ్నేశ్వరపూజా సమాప్తా.

వ రు ణా ది గ ం గ పూ జా .

ఆచమ్య కర్తా స్నానానంతరం శుభవస్త్రాణిధారయేత్ । తతః
 భూమిం గోమయేనవిలిప్య శంగవల్ల్యాద్యలంకృత్య పాత్రే తండులాం

నిధాయ । అష్టదశపద్ధంవిలిఖ్య తత్రత్రేణికలశాని ప్రతిష్ఠాప్య త్రిమా
కలశేషు గంగాజలంపూరయిత్వా । తన్మధ్య కలశే నారికేళం పుష్పం
తాంబూలం ఫలంనిధాయ । ఆదౌ గణపతిపూజాంసమాచరేత్ । పునః
ఆచమ్య ఏవం... శుభతిథౌ మమ యజమానినీసహిత యజమానస్య
...గోత్రోద్భవస్య నామధేయస్య మమ గృహభూభాండ ఆత్మద్రవ్య
దేహ స్థల శరీరశుద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం స్వస్తి పుణ్యాహవాచన
సమయే వరుణపూజాంకరిష్యేనమః । తదంగ కలశారాధనంకరిష్యే
నమః ॥ శ్లో॥ కలశస్యముఖేవిష్ణుః... శ్రితాః ॥ గంగేచయమునేకృష్ణే
గోదావరిసరస్వతి । నర్మదేసింధుకావేర్యా జలేస్త్రి సన్నిధింకురు ॥
ఆయాంతు శ్రీవరుణపూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః- కలశోదకేన
పూజాద్రవ్యాణిసంప్రోక్ష్య । దేవమాత్మానంచసంప్రోక్ష్య ॥ శ్లో॥ పాశ
హస్తంచవరుణ మంభసాంపతి మిశ్వరం । ఆవాహయామి దేవేశం
పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం ॥ కలశమధ్యే శ్రీవరుణమావాహ్య ॥ శిరః
శ్రోత్రం... వినిర్దిశేత్ ॥ శ్లో॥ ధ్యాయామి దేవదేవేశం శరణాగతవత్సలం
సర్వకామప్రదందేవం సర్వసంపత్ప్రదంముదా ॥ శ్రీవరుణదేవతాభ్యో
నమః । ధ్యానంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ ఆవాహయామివిశ్వేశం జగత్సా
క్షీణమవ్యయం । సర్వపాపహరందేవం కరుణాపూర్ణమాననం ॥ శ్రీ
వరుణ... నమః ॥ ఆవాహనంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ ఆసనంపరమందివ్యం
సవరత్నసమన్వితం । సౌవర్ణప్రభయాయుక్తం ముక్తాపాలంబశోభితం ॥
శ్రీవరుణ... నమః ॥ ఆసనంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ గంగాది సర్వతీర్థేభ్య
ఆనీతైర్నిర్మలైర్జలైః । పాద్యంగృహాణదేవేశ సర్వాభీష్టఫలప్రద ॥ శ్రీ
వరుణ... నమః । పాద్యంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం
దివ్యగంధైస్సువాసితం । అర్ఘ్యంగృహాణ భగవన్ సర్వపాపంవ్యపో
హతు ॥ శ్రీవరుణ... నమః । అర్ఘ్యంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ ఆచమ్యతాం
మయాదత్తం కృష్ణాగోదావరీజలం । గృహీత్వాచమనందేవ సర్వపాప
నికృంతన ॥ శ్రీవరుణ... నమః ॥ ఆచమనీయంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ శర్క
రాదధిసంయుక్తం మధుపర్కమిదంప్రభో । అహందాస్యామి దేవేశ
గృహాణసురసత్తమ ॥ శ్రీవరుణ... నమః । మధుపర్కం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ స్నానంపంచామృతైర్దివ్యైః గంధాద్యైస్సతిలోదకైః । నారికేళో
దక్షై రిక్షు రసైః కురుదయానిధే ॥ శ్రీవరుణ...నమః । పంచామృతస్నా
నంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాగోదావరీకృష్ణా యమునాసర్మదాజలైః ।
కావేరీసింధుజైశ్చైవ స్నానంకురు మహామతే ॥ శ్రీవరుణ...నమః ॥
శుద్ధోదకస్నానంసమర్పయామి ॥ స్నానానంతరం శుద్ధాచమనంసమర్ప
యామి ॥ శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మం సదాశుభ్రం మనోహరమిదం శుభం ।
దదామి దేవదేవేశ శక్త్యైవంప్రతిగృహ్యతామ్ ॥ శ్రీవరుణ...నమః ॥ వస్త్ర
యుగ్మంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ స్వర్ణయజ్ఞోపవీతాని నానారత్నమయా
నిచ । ఉపవీతానిదాస్యామి గృహ్యతాత్రిదివేశ్వర ॥ శ్రీవరుణ...నమః ।
ఉపవీతంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంధంకర్పూరసంయుక్తం కుంకుమాగరు
సంయుతం । విలేపనంమయాదత్తం పీఠ్యర్థంప్రతిగృహ్యతామ్ ॥ శ్రీవరు
ణ...నమః । శ్రీగంధంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ అక్షతోఽసిస్వభావేన భక్తా
నామక్షతంపదం । దదాసినాథమద్వైతైశ్చైవ ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥ శ్రీవ
రుణ...నమః । అక్షతాకాసమర్పయామి॥ శ్లో॥ మల్లికామాలతీపుష్పైః
చంపకైర్వకులైః శృభైః । సర్వపావత్రయాథ్థాయ యుష్మత్పూజాంకరో
మ్యహం ॥ శ్రీవరుణ...నమః । పుష్పాణిపూజయామి ॥ కేశవాయనమః
... శ్రీకృష్ణాయనమః ... అష్టోత్తరశతసామపూజాం సమర్పయామి ॥
శ్లో॥ వనస్పత్యుద్యుతైర్దివ్యై ర్నానాగంధైస్సుసంయుతం । ఆఘేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయ ప్రతిగృహ్యతామ్ ॥ శ్రీవరుణ...నమః ।
ధూపమాఘాపయామి॥ శ్లో॥ సాజ్యంత్రివర్తినంయుక్తం వహ్నినాయో
జితంప్రియం । గృహాణమంగళందీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహా । భక్త్యై
దీపంప్రియచ్ఛామి దేవాయవరమాత్మనే । త్రాహిమాంసరకాఘ్లోరా
ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే । శ్రీవరుణ...నమః । దీపందర్శయామి॥ ధూప
దీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ నైవేద్యంషడ్రీ
సోపేతం మాషాపూప సమన్వితం । కడళీనారికేలైశ్చ ఫలై రిక్షుసము
ద్యవైః ॥ పుండరీకాక్ష...దా॥ పోత్యుపరిషిచ్య- సమోనమశ్రీపుండరీ
కాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః । మహానైవేద్యంసమర్పయామి॥ ప్రాణత్మనే
...నమః । మధ్యమధ్యే పానీయంసమర్పయామి । హస్తప్రక్షాలయామి

...యామి॥ శ్లో॥ తాంబూలం చూర్ణ సంయుక్తం పూగీ ఫల సమన్వితం ।
 దాస్యామి దేవప్రీత్యర్థం సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ శ్రీవరుణ...నమః ॥
 తాంబూలం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఘృతవర్తి సహస్రైశ్చ కర్పూరశకలై
 స్తథా । నీరాజనం మయా దత్తం గృహాణ వరదోభవ ॥ శ్రీవరుణ...నమః
 నీరాజనం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ చంపక్షరాజపున్నాగైః కేతకీకర
 వీరకైః కమలైః కుముదైః పుష్పై స్సదాత్వాంపూజయామ్యహమ్ ॥
 శ్రీవరుణ...నమః । మంత్రపుష్పం సమర్పయామి॥ యానికానిచ...
 పదేపదే ॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ ప్రదక్షిణ సమస్కారాః సమర్పయామి॥
 శ్లో॥ నృత్యైశ్చ గీతవాద్యైశ్చ పురాణశ్రవణాదిభిః । రాజోపచారైర్భ
 హుభిస్సత్తుష్టా ఇహ పార్థివాః ॥ శ్లో॥ యస్య స్మృత్యా చ నామోక్త్యా
 తపః పూజాక్రియాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే
 తమచ్యుతం । మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం దయానిధే । అస
 యాధ్యానా వాహనాదిషోడశోపచారపూజయాభగవాన్ సర్వాత్మకః॥
 ఏతత్ఫలం శ్రీవరుణదేవతార్పణమస్తు ॥

శ్లో॥ ఆవాహనం న జానామి న జానామి విసర్జనమ్ ।

పూజాంచైవ న జానామి క్షమ్యతాంచ మహేశ్వర ॥

ఇతి వరుణాదిగంగపూజా సమాప్తా.

పుణ్యాహవాచనమ్.

పుణ్యాహవాచనము సమస్త కర్మలకు పాముఖ్య మగుటచే
 పుణ్యాహవాచనము ముందు చెప్పబడును.

వ్యాసః ॥ శ్లో॥ సంపూజ్య గంధమాలాద్యైః బ్రాహ్మణాన్ స్వస్తి
 వాచయేత్ । కామ్యకర్మణి మాంగల్యే సంగ్రాహాద్భుతదర్శనే ॥

తా॥ కామ్యవ్రతాదులయందును, శుభకర్మలయందును, యు
 ధారంభమందును, ఉత్పాతములు చూచునప్పుడును గంధమాల్యాదు
 లచే బ్రాహ్మణులబూజి చి స్వస్తి పుణ్యాహవాచనము జేయింపవలెను.

యమః ॥ శ్లో॥ ఓంకారం బ్రాహ్మణేకుర్యాన్నిరోంకారం మహీపతే ।
 ఉపాంశుచతథావై శ్యే స్వస్తిశూద్రే ప్రకీర్తయేత్ ॥

తా॥ ఓంకారయు క్తముగ బ్రాహ్మణునకును, ఓంకారహీనముగా
క్షత్రియునకును, ఉపాంశుమనంగ మనస్సునందు నూహ్నేచ్ఛార్ణతో
వైశ్యునకును, ప్రణవము లేక నే శూద్రునకును, స్వస్తిపుణ్యాహవాచ
నము చేయవలెనని తాత్పర్యము.

దంపతీస్సాత్వాచమ్య, దీపారాధనంకృత్వా । పుణ్యాహందీర్ఘ
మాయురస్తు, శీరస్యభిమంత్రిత్య । శివాఆపస్సతు, కలశేవ్యభిమృశ్య.
సౌమనస్యమస్తు, హృదయేభిమృశ్య ॥ అక్షతం చారిష్టంచాస్తు,
గంధాఃపాంతు, సౌమంగల్యమస్తు, అక్షతాఃపాంతు. ఆయుష్యమస్తు,
పుష్పాణిపాంతు, సుమంగల్యంచాస్తు, తాంబూలానిపాంతు, ఐశ్వర్య
మస్తు, దక్షిణాఃపాంతు, బహుదేయంచాస్తు, యంకృత్వా సర్వ
క్రియాకరణకర్మారంభా శ్శుభాశ్శోభనాఃప్రవర్తంతే, తమహంస్వస్తి
భవద్భిరనుజ్ఞాతః, పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యేః వాచ్యతామ్ ॥
శ్లో॥ మావిఘ్నంమాచమేపాపం మానంతుఙ్గరిపంధినః । సౌమ్యా
భవంతుసుఖన స్సర్వేలోకాస్సుఖావహాః ॥ ఇతికర్తావదేత్ తథాస్త్వీతి
విప్రాః॥ శ్లో॥ కరోతుస్వస్తితేబ్రహ్మ స్వస్తిచాపిద్విజాతయః । సరీసృపా
శ్చయేశ్రేష్ఠాస్తేభ్యస్తేస్వస్తిసర్వదా ॥ యయాతిర్నహుషశ్చైవ దుం
దుమారోభగీరధః । తుభ్యంరాజ్ఞయస్సర్వే స్వస్తికుర్వంతునిత్యతః ।
స్వస్తితేస్తుద్విపాదేభ్య శ్చతుష్పాదేభ్యవచ ॥ స్వస్త్వస్త్వపాదకే
భ్యశ్చ సర్వేభ్యస్వస్తిసర్వదా । స్వాహాస్వధాశుచీచైవ స్వస్తికుర్వం
తుతేనదా । లక్ష్మీరరుంధతీచైవ కురుతాంస్వస్తి తేనఘ । అసితోదేవ
లశ్చైవ విశ్వామిత్రస్తథాఽంగిరాః । స్వస్తిశేష్యప్రయచ్ఛంతు కార్తి
కేయశ్చవృక్షాః । వివస్వాభగవాన్స్వస్తి కరోతుతవసర్వతః ।
దిగ్దజాశ్చైవచత్వారః క్షీతిశ్చగగనంగిహః । అధస్తాద్ధరణీయోసా
నాగోఢారయతేనదా । శేషశ్చవన్నగశేష్ఠ స్వస్తితుభ్యంప్రయచ్ఛ
తు । ఇతివిప్రాః॥ తతఃకర్తామనస్సమాధీయతాం॥ సమాహితమనస్సన్మ,
ప్రసీదంతుభవంతః । ప్రసన్నాఽన్యః -దక్షిణంకలశమాదాయ ప్రాక్
లశే కించిత్కించి దుదకంనినయతి ॥ శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు,
వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు, స్వస్తిశివం

కర్మాస్తు, కర్మపమృద్ధిరస్తు, పుత్రసమృద్ధిరస్తు, ధనభాన్యసమృద్ధిరస్తు, ఇష్టసంకదస్తు, ఈశాన్యాం బహిర్దేశే ఉదకం సించేత్, అరిష్టనిరసన మస్తు, యత్పాపం తత్ప్రతిహతమస్తు, యచ్ఛ్రేయస్తదస్తు, ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు, ఉత్తరోత్తరం మహాభివృద్ధిరస్తు, ఉత్తరోత్తరాశ్శుభాః క్రియాస్సంపద్యంతామ్ । తిథికరణముహూర్త సక్షతాస్సంపద్యతామ్ । తిథికరణముహూర్త జన్మనక్షత్ర గ్రహాలగ్నాది దేవతాః ప్రీయంతామ్, దుర్గాసంచాల్యాప్రీయేతామ్, అగ్నిపురోగా విశ్వేదేవాః ప్రీయంతామ్, ఇంద్రపురోగాః మరుద్గణాః ప్రీయంతాం బ్రహ్మపురోగాస్సర్వేదేవాః ప్రీయంతాం, వసిష్ఠపురోగాః ఋషిగణాః ప్రీయంతాం, అరుంధతీపురోగా ఏకపత్న్యః ప్రీయంతాం । బ్రహ్మబ్రాహ్మణశ్చప్రీయంతాం, శ్రీసరస్వత్యైప్రీయేతాం । శ్రీధామధేప్రీయేతాం, భగవతీకాత్యాయినీప్రీయేతాం, భగవతీమాహేశ్వరీప్రీయేతాం, భగవతీపుష్టికరీప్రీయేతాం, భగవతీతుష్టికరీప్రీయేతాం, భగవతీ వృద్ధికరీప్రీయేతాం, భగవతీఋద్ధికరీప్రీయేతాం, భగవాన్ విఘ్నేశ్వరః ప్రీయేతాం, భగవాన్ స్వామీమహాసేన సువత్సకస్ససుతస్సర్వ స్థానగతః ప్రీయేతాం, హరిహర హిరణ్యగర్భాః ప్రీయేతాం, సర్వాగ్రామదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాః కులదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాః ఇష్టదేవతాః ప్రీయంతాం, హతాబ్రహ్మద్విషః హతాపరిహంధినః, హతాహన్యకర్మణో విఘ్నకర్తారః, శతశఃపరాభవంత్యాంతు, కైర్వత్వాం దిశి, శామ్యంతుఘోరాణి, శామ్యంతుపాపాని, శామ్యంతుఈతయః, ప్రథమకలశే కించిత్కించిదుదకంనినయతి, శుభానివర్ధంతాం, శివా ఆకన్సంతు, శివా ఋతవస్సంతు, శివా అగ్నయస్సంతు, శివా ఓషధయస్సంతు, శివా వనస్పతయస్సంతు, శివా అతిథయస్సంతు, అహోరాత్రే శివేస్యాతాం, శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతి శనైశ్చరరాహు కేతు సోమసహితాదిత్యపురోగా సుర్వేగ్రహాః ప్రీయంతాం, భగవాన్నారాయణః ప్రీయేతాం, భగవాన్ శర్జనస్యప్రీయేతాం, భగవాన్ స్వామీమహాసేనః ప్రీయేతాం । ఇతివిప్రైః ॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మ్యంపుణ్యమహార్యచ్చ స్వప్ర్యత్నాదనకారకమ్ । వేదవృక్షోద్భవంనిత్యం తత్పు

క్యాహంబు)వంతునః॥దీయంతేయత్రదానానిపూజ్యంతేచద్విజాతయః॥
 దృశ్యతే యత్ర)మాంగల్యం తత్పుణ్యాహంసదాఽస్తుమే ।... గృహే
 స్వస్తిపుణ్యాహం భవంతోబ్రువంతు ॥ పుణ్యాహమస్తు ॥ శ్లో॥ స్వస్తి
 వాక్పావనాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం
 త్వాంస్వస్తింభోబ్రువంతునః । మమగృహే స్వస్తిభవంతోబ్రువంతు ।
 ఆయుష్మతేస్వస్తి శ్లో॥ సాగరస్యతుయాశుద్ధిర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృతా
 సంపూర్ణాపూర్ణచంద్రేయ తాంమృద్ధింభోబ్రువంతునః॥ యజమానస్య
 గృహేఋద్ధిం భవంతోబ్రువంతు । ఋధ్యతాం శ్లో॥ పృథివ్యాముద్ధృ
 తాయాంతు యత్కల్యాణంపురాకృతం ఋషిభిఃసిద్ధగంధర్వైస్తత్క
 ల్యాణంబ్రువంతునః ॥ గృహేకల్యాణం భవంతోబ్రువంతు ॥
 కల్యాణమస్తు ॥ శ్లో॥ క్షీరోదధిసముదృభతా మధ్యమానేమహోదధా
 విష్ణోశ్చైవప్రియానిత్యం తాంశ్రియంభోబ్రువంతునః॥... గృహే శ్రీర
 స్త్వితిభవంతోబ్రువంతు॥ అస్తుశ్రీః॥ వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణో
 తరకలశౌ యుగపద్మహీత్వా ఋద్ధింభవంతోబ్రువంతు ఋధ్యతా
 మృద్ధిస్సమృద్ధిః ముఖసమముద్భృత్య స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు వర్ష
 శతసంపూర్ణమస్తు । శివమస్తు । వంశాభివృద్ధిరస్తు । గోత్రాభివృద్ధిరస్తు
 పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిరస్తు । ప్రజాపతిఃప్రియతాం ॥ సర్వంశుభమస్తు ।
 సర్వసంపదస్తు । ఏవంవిప్రాః॥ అథత్రిషుకలశేషు పంచరత్నానినిధాయ॥
 శ్లో॥ సురాస్తామభిషేచంతు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవౌ
 జగన్నాథస్తథాసంకర్షణోవిభుః ॥ పృథ్వీముత్సన్ననిరుద్ధశ్చ భవంతు
 విజయాయతే అఖండలోగ్నిర్భగవాన్యమోవైనిరుతిస్తథా వరుణః
 పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షస్తథాశివః బ్రహ్మణానహితాస్సర్వే దిక్పాలాః
 కీర్తిదాస్తథా । పుష్టిశ్రద్ధాకీయాచైవ రతిర్మేధాధృతిస్తథా । బుద్ధి
 ర్జ్ఞానపుష్కాంతిః కాంతిస్తుష్టిశ్చమాతరః । ఏతాస్తామభిషేచంతు
 దేవపత్న్యస్సమాగతాః । ఆదిత్యచంద్రమాభామా బుధజీవసితార్క
 జాః గ్రహస్తామభిషేచంతు రాహుః కేతుశ్చతర్పితాః । దేవదానవ
 గంధర్వ యక్షరాక్షసపన్నగాః । ఋషయోమునయోగామ్రా దేవ
 మాతరపవచ । దేవపత్న్యద్రుమానాగా దైత్యాశ్చైవసర్వసాం

గణాః । అస్త్రాణిసర్వశస్త్రాణి రాజానోవాహనానిచ । ఔషధానిచ
 రత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే । సరితస్సగరాశ్చైలా స్తీరానిజల
 దానదాః । ఏతేత్వామభిషింఛంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ అథమార్జ
 నం । శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవ క్షేదారరామేశ్వరాః ।
 శ్రీశైలాదినమస్తపుష్కరనదీ శ్చాహోవిశంకాంచికాం । శ్రీమద్వేం
 కటకుంభకోణమధురాం శ్రీరంగసింహాచతా । శ్రీకూర్మంపురుషోత్త
 మంపరీతినిధిం స్వక్షేత్రాయోగ్యంఘలమ్ ॥ ఇమేశ్చయేషద్మహస్తే సు
 గంధై ర్వక్షస్తలైః పుణ్యజాయమానైః ప్రమాదమానై రభిమన్య
 మానైః పుత్రై వాత్రై శ్శ్రీవర్ధతాం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి మార్జనం
 కృత్వా ॥ ప్రాచ్యాందిశిమార్జనంనమః । దక్షిణాయా దిశి మార్జనం
 నమః । పఠ్యాందిశిమార్జనంనమః । ఉద్యాందిశిమార్జనంనమః ।
 ఉద్ధ్యాంయాందిశి మార్జనంనమః । ఏతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యో నానా
 గోత్రేభ్యో నానానామభ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణో మాహేశ్వరాది
 త్యాదినవగ్రహస్వరూపేభ్యః స్వస్తిపుణ్యహవాచనమంత్రజపదక్షిణాం
 మనసాత్సహాపరిమిత హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ॥
 శ్లో॥ స్తుతౌపుణ్యహకాలేచ లక్ష్యాఃపుణ్యస్వవర్ధనం । వరితస్వస్తిభి
 స్తోత్రం శుభకర్మాణివర్ధతామ్ ॥ అగ్నిరివశుచిర్భు... దీర్ఘమాయుః ।
 శుభంశుభంశోభనం తతిఃసీరాజనమ్ ॥ ఇతి స్వస్తిపుణ్యహవాచనం ॥

అథ కర్మణః పుణ్యహవాచనమ్.

ఆచమ్యఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం తదంగకర్మణఃపుణ్యహవాచనం
 కరిష్యామినమః । ఆదా నిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి
 పూజాంకరిష్యామి నమః । పూర్వోక్త ప్రకారేణ గణపతి పూజాం
 సమాచరేత్ ॥ అథ సోదకం కలశం తండుల తాంబూలంనిధాయాష
 దీషుప్రతిపాష్య । బ్రాహ్మణాన్పార్థయేత్ ॥ కర్మణఃపుణ్యహంభవంతో
 బ్రువంతు । పుణ్యాఽహంకర్మణోఽస్తు ఏవంత్రిః ॥ శ్లో॥ స్వస్తివాక్సావ
 నాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం త్వంస్వ
 స్తింభోబ్రువంతునః ॥ కర్మణేస్వస్తిభవంతోబ్రువంతు । స్వస్తికర్మణోఽస్తు
 ఏవం త్రిః ॥ శ్లో॥ సాగరస్యతయాశుద్ధి ర్మహాలక్ష్యాదిభిఃకృతా ।

రాత్మనఃకులదేవతాః । గణేశేనాధికాప్యేతా వృద్ధౌపూజ్యస్తుషోడశ ॥
 బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీచైవ కౌమారీవైష్ణవీతథా । వారాహీచతథేం
 ద్రాణి చాముండానప్తమారతః । సాత్రేతండులానిధాయః తత్రశో
 ధనదేవతాహ్వనంకుర్యాత్ ॥ గౌరీమావాహయామి॥పద్మామావాహ
 యామి॥ శచీమావాహయామి॥ మేధామావాహయామి॥ సావిత్రిమా
 వాహయామి॥ విజయీమావాహయామి॥ జయామావాహయామి॥
 దేవసేనామావాహయామి॥ స్వధామావాహయామి॥ స్వాహామావా
 హయామి॥ మాతృదేవతామావాహయామి॥ లోకమాతృదేవతామా
 +మి॥ ధృతీమా +మి॥ పుష్టిమా +మి॥ తుష్టిమా +మి॥ కులదేవ
 తామా +మి॥ గణేశమా +మి॥ బ్రాహ్మీమా +మి॥ మాహేశ్వరీ
 మా +మి॥ కౌమారీమా +మి॥ వైష్ణవీమా +మి॥ వారాహీమా
 +మి॥ ఇంద్రాణీమా +మి॥ అథషోడశోపచారై రభ్యర్చ్య ॥

యజమానస్యకుడ్యే పంచసప్తవాఘృతేన ధారాఃకృత్వావసా
 ధారాదేవతా యైనమః । ఇతిషోడశోపచారై రభ్యర్చ్య ॥

(గోడపైఘృతముచేనైదుగాని ఏడుగానిధారలుగానుంచివసార్థా
 రాదేవతాయైనమః అని ఆహ్వానముచేసి షోడశోపచారములచే పూజ
 చేయవలెననుట.) ఇది ప్రాచీనశిష్టాచారము.

అథ నందిన్యాది దేవతాహ్వనమ్.

నందిని అనఁగ న్వగఁ ధేనువులలోనొకటియని చెప్పఁబడుచున్నది.
 ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యథఁ...అస్యాఃకుమార్యాఃఆయుష్యాభి
 వృద్ధ్యథఁ నందిన్యాది పంచదేవతాహ్వనం కరిష్యామినమః ॥ పఞ్శ
 సాత్రేతండులానిధాయః అత్రపంచరేఖాల్లిఖత్వా ॥ నందినిమావా
 హయామి॥ నలినిమావాహయామి॥ మైత్రీమావాహయామి॥ ఉమా
 మావాహయామి॥ పశువర్ధినీమావాహయామి॥

ఇతి పంచశోధనదేవతాః సంస్థాప్య ॥ శస్త్రీ=అనఁగా ఆయుధ
 ముందు భగవతీమావాహయామి॥ ఏతాశ్శోధనదేవతాః మమగృహే
 వసంతు ॥ మాంరక్షంతు ॥ యజమానగ్ంరక్షంతు ॥ షోడశోపచారై
 రభ్యర్చ్య ॥ ఇతి నంద్యాదిదేవతాహ్వనం సమాప్తమ్.

ఇతి కుడ్యే ముహూర్తఃలిఖితక్రమవిధిః.

యథా శ్రీగణేశాయనమః । ఇష్టదేవతాభ్యో నమః ॥ స్వస్తిశీః
ముహూర్తః కాల వషా మాస వక్ష తిథి వార నక్షత్ర లగ్న ఘటికా
దులను గోడపై లిఖింపవలెను. పిమ్మట వధూవరులయొక్క నామము
లనులిఖించి తదుపరి కులదేవతలను పూజింపఁదగును.

వివాహే శచీపూజా.

అచమ్య...ధం శచీపూజాంకరిష్యామినమః ॥ శ్లో॥ పతివ్రతే
మహాభాగే దేవేంద్రప్రియభామినీ వివాహేభాగ్యమారోగ్యం శ్రియం
పుత్రాంశ్చదేహిమే॥ ఇతిశచీపార్థనం అథఊడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥
(ఈశచీపూజా వివాహంబున చేయవలెను అంకురాలోపణము
మొదలగు విషయములన్నియును ముందు వ్రాయుచున్నాడను.)

అథ నాందీసమారాధనమ్.

అథ నాందీ వృద్ధప్రపితామహీ వృద్ధప్రపితామహీ వృద్ధమాతరః
...గోత్రః నాందీముఖాః నాందీ । నాందీ వృద్ధప్రపితామహా వృద్ధ
ప్రపితామహా వృద్ధప్రపితరః... గోత్రః నాందీముఖాః నాందీ ॥ నాందీ
మాతామహ మాతృఃప్రపితామహ మాతృఃప్రపితామహాః ఐతీసమేతాః
...గోత్రః నాందీముఖాః నాందీ ॥ నాందీ ఉభాభ్యా ముభాభ్యాం
సత్యవసుసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాంశ్చ ఆమద్రవ్యేణ హిరణ్యద్రవ్యేణవా2ద్య
తోవయిష్యే ॥ బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిహిరణ్యందద్యాత్ అత్ర
దేవతానుమోదనార్థ మిడావాచనంకరిష్యామినమః ॥

శ్లో॥ ఇడాదేవీనరస్వతీ శోభనే శుభదాయినీ । బ్రాహ్మ్యది
మాతృకానాంచ మోదయేత్సర్వదేవతాః ॥ ఏతా శ్శోభనదేవతాః
మమగృహేవసంతుమాంరక్షంతుః॥ ఏవంత్రిః॥ శోభనం శోభనం శోభ
నం॥ అసయాపూజయా నాందీశోభనదేవతా సుప్రసీతా సుప్రసన్నా
వరదాభవంతు॥ శ్లో॥ వృధివ్యాం సర్వభూతాని సాగరాస్సర్వదేవతాః।
నాందీద్రవ్యంగృహీష్యామో కరిష్యేకర్మసిద్ధయే ॥
ఇతి నాందీప్రయోగ స్సమాప్తః.

అధనాందీవిధి.

శ్లో॥ మాతాపితామహీశ్చైవ తదైవప్రపితామహీ । పితాపితా
 మహాశ్చైవ తదైవప్రపితామహాః॥ మాతామహస్సకత్నీకా విశ్వేదేవా
 స్తనంతరం । ఏతేరక్షంతునఃప్రీతాః ప్రియచ్ఛంత్యహ మంగళమ్ ॥
 శంఖః॥ దక్షస్యదుహితాసాధ్వీ విశ్వానామప్రకీర్తితా । తస్యాఃపుత్రా
 మహావీర్యా విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ ॥ ఇష్టిశాస్త్రేదక్షక్రతూ సంకీర్త్యా
 వైశ్వదేవకా । నాందీముఖేనత్యవసూ సాపింజ్యేకాలకామకా । పురూర
 వార్ద్రీవాచైతా పార్వతే సముదాహృతా ॥ హేమశాస్త్రేధనురుచీ తీర్థే
 ధురివిలోచనా । ఏకోద్దిష్టేరుద్రీసంజ్ఞా విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ ॥ సూ
 త్రార్థసంగ్రహకారః ॥ వివాహేకః క్రయాశ్చ సరస్వైవగృహేపిచ ।
 నాందీశ్రాద్ధంహిపూర్వేద్యుః కర్తవ్యంస్మృతిశాసనాత్ ॥ మాతుఃశా
 ద్ధంతుపూర్వంస్యా త్పితౄణాంతదనంతరం । తతోమాతామహాదీనాం
 వృద్ధాశ్రాద్ధత్రయంస్మృతం॥ అత్రకాలనియమః॥గర్భః॥ మాతుశ్రాద్ధంతు
 పూర్వేద్యుః కర్మాహనితువైతృకం॥ మాతామహ్యం వోతరేద్యుర్వృ
 ద్ధాశాస్త్రధంత్రీయంస్మృతం॥ ఏకశ్చసతీసామర్థ్యేవేదితవ్యం॥ అసామర్థ్యే
 త్యేకస్మిన్నేవదివసే వృద్ధాకాలతయే శ్రాద్ధత్రయమభిహితమ్ ॥ కాల
 చంద్రికాయాంశాతాతపః॥ పూర్వాహ్నేమాతృకశ్రాద్ధం మధ్యాహ్నే
 వైతృకంతథా । తతోమాతామహానాంచ వృద్ధాశ్రాద్ధత్రీయంస్మృత
 మితి॥ తత్రావ్యసామర్థ్యే సవవాహ ॥ శ్లో॥ పృథ్వీనేవ్వశక్తశ్చ దేకస్మి
 న్నేవవాసరే । శాస్త్రధత్రీయంపరీక్ష్యత వైశ్వదేవంతుతాంత్రీకమితి ॥
 మనురపి॥ శ్లో॥ అలాభభిన్నకాలానాం నాందీశాస్త్రధత్రీయంబుధః॥ పూ
 ర్వేద్యురైవపరీక్ష్యత పూర్వాహ్నే మాతృపూర్వకమితి సూత్రార్థసం
 గ్రహకారః॥ నాందీముఖేవివాహేచ ప్రపితామహాపూర్వకం । అపిజీవ
 త్పితానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాచ్ఛుభాగమే ॥ పితృశ్చపిపితామహ్య దుద్ది
 శ్యతుయథావిధి । ఏభ్యవపపితాదద్యా తేభ్యోదద్యాత్స్వయంసుతః ॥
 జీవమానేపిపితరి నాందీశ్రాద్ధంపశ్యతే ॥ నాందీముఖేకర్మణిసంప్ర
 వృతే పితర్యతోజీవతియస్యపుంసః । యేభ్యశ్చదద్యాత్స్వపితాస్వ
 యంచ తేభ్యశ్చదద్యా దితిశాస్త్రసిద్ధమ్ ॥ నాందీశాస్త్రధం స్వయం

కుర్యాదిత్యన్న ద్వితీయవివాహాదిపుత్రః స్వయమేవ నాందీశాద్ధి
 కుర్యాదిత్యుక్తం భవతి । ఉక్తంచకాలచందికాయాం ॥ శ్లో॥ నాందీ
 శాద్ధంపితాకుర్యా త్పుత్రీపుత్రవివాహాయోః । ఉత్తరేషువివాహేషు
 స్వయంకుర్యాత్తునాదికమితి ॥ తత్కథంకుర్యాదిత్యపేక్షాయాం గంగా
 భట్టియేశాతాతపః ॥ శ్లో॥ నాందీశాద్ధంపితాకుర్యా దాద్యేపాణి
 గ్రహేబుధః । అతఃఊర్ధ్వంసుతఃకుర్యా దేభ్యవపేత్యసావితి ॥ నూతా
 ర్థసంగ్రహకారః ॥ సత్యాంమాతరిజీనంత్యాం శేషవర్గాసమర్చయేత్ ।
 (నూతా) మాతామహాస తౌ జీవంతౌపితరంయజేత్ ॥ ప్రయోగ
 పారిజాతే । జీవమానేమాత్మవగ్దే మాతామహ్యదివజఃయేత్ ।
 షట్పిండవిధినాకుర్యా త్తీర్థశాదేమహాలయే ॥ పిత్రాదిజీవనేవిష్టుః ॥
 పితరిజీవతి యశ్శాద్ధంకుర్యాత్ ; యేషాంపితాతేషాంకుర్యాత్ ॥
 పితరిపితామహేచజీవతి యేషాంపితామహస్తేషాం కుర్యాత్ ॥ పితరి
 పితామహే ప్రపితామహేచ జీవతి నైవకుర్యాత్ ॥ ఏకద్విత్రిజీవనే
 పూర్వవదేవేత్యర్థః త్రిషుజీవత్సు నైవకుర్యా దితిపరిశిష్టే ॥ నూతార్థ
 సంగ్రహకారః ॥ శ్లో॥ అసనోత్రస్సగోత్రోవా యఆచార్యఉపాయనే ।
 సతూపనేయపిత్రాదీ నుద్దిశ్యాఽభ్యుదయంచరేత్ ॥ కన్యకాయామ
 యంమార్గో మునిభిఃపఃకీర్తితః ॥ ఇత్యుక్తం యాజ్ఞిక్తైర్లవ్య విద్వి
 ర్వృద్ధైః పురాతనైః ॥ తస్మాద్ధిపుత్రీకృత పుత్రికాత్మజామాతామహ
 న్యాఖిలరిక్తహరిణః । తథాఽసురోద్వాహిత కన్యకాత్మజానచ్చాద్ధ
 కృత్యే హ్యధికారిణస్త్రయః ॥ వృద్ధౌగయాయాంచ మహాలయేకురు
 త్తేత్ర వ్రయాగాద్యఖిలేషుకర్మసు । మాతామహశ్రాద్ధ ఇమేఽధికా
 రిణో భవంత్యమాది వ్యపినేతరేనదేతి ॥ కి చ ॥ స్మృత్యర్థసారే ॥ స్వపి
 తృభ్యః పితాదద్యా త్సుతసంస్కారకర్మసు । యావద్వివాహాపుత్రస్య
 తావదేవహితత్వితా । నాందీశ్రాద్ధేపితాకుర్యా దాద్యేపాణిగ్రహేబుధః
 అథఊర్ధ్వంసుతః కుర్యాత్ప్రత్యాగా తద్ధివైపితుః ॥ నాందీముఖేకర్మణి
 సంప్రవృత్తే పితర్యతోజీవతి యస్యపుంసః । యేషాంచకుర్యా దితిశా
 స్త్రసిద్ధమ్ ॥ యథాజీవత్ప్రత్యాగానాందీ శాద్ధంకుర్యాద్విధానతః ॥ పిత్రో
 ర్మాతామహాదీనా మేషధర్మసనాతనః ॥ హేమాద్రా ॥ శ్లో॥ నాందీ

ముఖేనాహేచ ప్రవితామహపూర్వకమ్ । నామనంకీర్తయేద్విచ్ఛార్వా
అవ్యత్రపితృపూర్వకమ్ ॥ కోకిలమతానుసారిణాంతు మాతృమాతా
మహాప్రమాతామహా ఇతిమాతామహేన మాతృత్రాధం తదాపా
ర్వణద్వయమేవ ॥ తత్ప్రమాణం నిర్ణయసింధౌజ్ఞేయమ్ ॥

ఇతి నాందీవిధి స్సమాప్తః.

అథ చతుష్పత్రప్రయోగః.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... పీత్యర్థం... హోమంకరిష్యామినమః
హోమాథాంఘ్రిగ్వరణందద్యాత్ ॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాద్విప్రయో
గం ఆచార్యః కుర్యాత్ ॥ యథా ॥ ఆదాభూమిం సమృజ్య ॥

శ్లో ॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమానిభేత్ ॥
అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిభేత్ ॥ ఇతి స్థండిలేదర్భా
భ్యాముల్లిఖ్య ॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః ॥

శ్లో ॥ మహాతేజంస్వర్ణావణాం తేజోవంతంహుతాశనమ్ ॥
ద్విశక్తిమహితందేవం మండలేశానసంస్థితమ్ ॥ ఇత్యగ్నింపఠితిస్తావ్య ॥
తదగ్నింప్రజ్వాల్య ॥ శ్లో ॥ ఏహ్యాగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదికృణ్వంసంస్థితాః ॥
జ్వలితంసప్తజహ్వనాం త్వచోవణాంహుతాశనమ్ ॥ తతః ధ్యానమ్ ॥
శ్లో ॥ సప్తజహ్వః ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢస్తధైవచ ॥ శక్తిద్వయనమే
తశ్చ విశ్వమూర్తిహుతాశనః ॥ త్రయత్రింశతిదేవాశ్చ త్వన్మృతేతృప్తి
మానసాః ॥ ప్రార్థనాంమనసావందే క్షీపంమేనంప్రసాదయ ॥ ప్రాజ్ఞ
భూగ్నే మమాభిముఖాభవ - సుముఖాభవ - సుప్రసన్నాభవ -
వరదోభవ - అథజలేనసంప్రోక్త్య - అగ్నింకరిషమూహ్య, అలం
కృత్య, అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వితిహోత్రాయనమ, ధనం
జయాయనమ, జాతవేదసేనమ, తనూనవదేనమ, దేవప్రియాయ
నమ, శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమ, తతః పరిస్తరణాదికం కుర్యాత్ ॥
పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర
...నమః, అగ్నిముత్తరదేవే ఉపరిపరిస్తరణంనమః చత్వారిపాత్రాణి
ప్రయనక్తియథాదర్శమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీంసృవమితి ॥ ద్వాదర్భా

శవి తేకృత్వా । హస్తేనజలమువస్సుశ్య । సపవిత్రేణాద్భిరనుమృజ్య ।
 ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ, ప్రోక్ష్య తత్పాత్రేలక్షతాన్నిక్షిప్య, జలేనా
 పూర్య-పాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా॥ ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేన ఇతరపాత్రాణి
 సంప్రోక్ష్య, పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా త్రిఃప్రోక్ష్య ఆజ్యపాత్రమా
 దాయ-ఆజ్యంనిధాయ-స్థండిలస్య ఉత్తరభాగస్థిత అంగారాన్నిరూహ్య-
 అగ్నింప్రవృత్త్య - ద్వాదశాభిప్రేచ్ఛిద్య - ప్రోక్ష్య - ఆజ్యే
 ప్రత్యస్య - త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా - ఘృతపాత్రంసీత్వా - అంగా
 రాన్నిహాయ-ఆజ్యపాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా॥ పవిత్రగ్రింధివిసృజ్య -
 ప్రత్యోక్ష్య - అగ్నాప్రహరతి - హోమపాత్రే ప్రత్యోక్ష్య - అగ్నాప్రతి
 తప్య - పునఃప్రతితప్య - ప్రోక్ష్య-నిధాయ-ద్వాదశాభిప్రేచ్ఛిద్య-ప్రహరతి॥
 పూర్వపరిషేచనంనమః । దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర
 ...నమః । అథవతర్కర్మానుసారేణ హోమంనమావయేత్ । తతః
 ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామి నమః । షోడశోప...మః॥ అథప్రదక్షిణం॥
 శ్లో॥ నమస్తేయజ్ఞ...నమోస్తుతే । శ్లో॥ భూతింభూతకరీపవిత్రజననీ
 పాపంచవిధ్వంసినీ । చిత్రానందకరీ యశస్సుఖకరీ సర్వాభివృద్ధినివత్కరీ ।
 రక్షోభూతశిశాచ రాక్షసమహారక్షైక సంతాసినీ । తేజోరాజ్యవిశేష
 పుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్ ॥ ఇతిహోమభస్మధారణమ్ ।

ఇతి చతుష్పాత్రప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ షట్పాత్రోపయోగః .

ఆచమ్య...నవంగుణ...ప్రీత్యర్థం...హోమంకరిష్యామి నమః॥
 హోమాధికం ఋత్విగ్వరణందద్యాత్ । తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది
 ప్రయోగం ఆచార్యకుర్యాత్ । యథా॥ ఆదాభూమిసంమృజ్య ।

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్ష్మంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ ।
 అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ ॥ ఇతిస్థండిలేదశాభిప్రేచ్ఛ
 ముల్లిఖ్య । తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి నమః ।

శ్లో॥ మహాతేజస్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనమ్ । ద్విశక్తి
మహితందేవం మండలేశానసంస్థితమ్ । ఇత్యగ్నిపత్రిష్ఠాప్య ॥ తదగ్నిం
పౌజ్వాల్ప్య ॥ శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదికృణంస్థితాః । జ్వలి
తం సప్తజహ్వనాం త్వచోవర్ణం హుతాశనమ్ ॥ తతః ధ్యానమ్ ॥

శ్లో॥ సప్తజహ్వః ద్విశ్చీర్వాశ్చ మేవారూఢస్తథైవచ । శక్తిద్వయ
సమేతశ్చ విశ్వమూర్తిహుతాశనః ॥ త్రయస్త్రింశతిదేవాశ్చ త్వన్ముఖే
తృప్తిమానసాః । పార్ధేనాం మనసాపందేక్ష్యం మే సంప్రసాదయ ॥
ప్రాజ్ఞుఖాఽగ్నేమమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ,
వరదోభవ, అథ జలేన సంహృత్య, అగ్నింఽరిసమూహ్య ॥ అలంకృత్య,
అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వీతిహోత్రాయనమః, ధనంజయాయనమః,
జాతవేదసేనమః, తనూనపదేనమః, దేవప్రియాయనమః,
శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణపరిస్తరణం
నమః, పశ్చిమపరిస్తరణంనమః, ఉత్తరపరిస్తరణంనమః, అగ్నిముత్తర
జేతే ఉపరిపరిస్తరణంనమః, తత్రోదర్యం । ఆజ్యపాత్రం । ప్రోక్షణపా
త్రం । వ్రణితాపాత్రం । ఇధ్మం । ఇతరదర్శ్యః ఇతిషట్పాత్రాణినిధాయ,
ద్వాదశాభవవిశేషకృత్వా ॥ హస్తేనజలమువస్పృశ్య ॥ పవిత్రం అద్భిరను
మృజ్య ॥ ప్రోక్షణపాత్రేనాదాయ ॥ ప్రోక్ష్య ॥ తత్పాత్రేలక్షతాన్నిష్య
ప్య ॥ జలేనాపూర్య ॥ పాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా ॥ ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేన
ఇతరపాత్రాణినంప్రోక్ష్య । పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా ॥ ఇధ్మంచ
విస్రస్య ॥ ప్రోక్షణపాత్రం దక్షిణభాగేసంస్థాప్య ॥ పూర్ణపాత్రమాదాయ,
తత్పాత్రేలక్షతాన్నిష్య ॥ జలేనాపూర్య ॥ ఉత్పవనంకృత్వా ॥
ప్రాగ్భాగేతండులోఽరినిధాయ ॥ గంధాక్షతైస్సహపురోహితంసంపూజ్య ॥
ఆజ్యపాత్రమాదాయ । ఆజ్యంనిధాయ ॥ స్థండిలస్య ఉత్తరభాగస్థితఅంగా
రాన్నిరూహ్య ॥ అగ్నింప్రజ్వాల్ప్య, ద్వాదశాక్షాప్రచ్ఛద్య, ప్రక్షాళ్య,
ఆశ్వేవ్రత్యస్య ॥ త్రివర్యగ్నికరణంకృత్వా ॥ ఘృతపాత్రంసీతవా ॥ అంగా
రా విస్రస్య ॥ ఆజ్యపాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా ॥ పవిత్రగ్రంథింవిస్రస్య ॥ ప్ర
క్షాళ్య అగ్నప్రహరతి, ద్వాపాత్రే అగ్నప్రవేతప్య ॥ ప్రక్షాళ్యపునఃప్రతి
రిష్య ॥ ప్రోక్ష్యనిధాయ ॥ తోదశాభాగోఽగ్నప్రహరతి ॥ తతః ఇధ్మమాదాయ,

ప్రిఃవరిధింప్రత్యేకం పశ్చిమదక్షిణోత్తరేషునిధాయ ॥ శ్లో॥ భూతప్రేత
 విశాచాద్యా రాక్షసాఃఘ్నకారిణః । రక్షణార్థంక్రియామత్ర సమిధం
 దిక్తతేషీపేత్ ॥ అగ్నిసంరక్షణార్థం ప్రాద్యేకే చ్ఛాసమిధానిధాయ ॥
 పూర్వపరిషేచనంనమః, దక్షిణ...పశ్చిమ...ఉత్తర...నమః ॥ తతః
 ఇధృపూజాంకరిష్యామినమః ॥ శ్లో॥ మత్కర్మసఫలంకుర్యాత్ పావకో
 దేవహవ్యవాత్ । సర్వదాశుచిరవ్యగ్రా మేమారూఢస్తుపావకః॥ ఆజ్యం
 సమిద్భిస్సహఅగ్నానిధాయ, అస్మిన్...ముహూర్తోస్తు॥ వాయువ్యాది
 ఆగ్నేయ పర్యంతం నైఋత్యాది ఈశాన్య పర్యంతం ఆజ్యధారాం
 హుత్వా, ప్రణమముఖాహుతిః ॥ శ్లో॥ వనస్పతే మహీజాత సర్వాభీష్ట
 ధలపుద । జహోమ్యుద్వైవతేప్రిత్యై ఆహ్వాదిభిరతంధితః ॥ వనస్పత
 యేనమః । ద్వితీయముఖాహుతిః ॥ శ్లో॥ సర్వప్రాణిహితాకార వారిణా
 తండులేనహి । గృహీష్యామిమయాదత్తం సంగ్రాహకహుతాశనః ॥
 అగ్నయేనమః ॥ అథ ఏతత్కర్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్ ।
 తతః ప్రాగాది పరిషేచనాంతం కృత్వా ॥

అథ స్విష్టకృద్దోమః.

శ్లో॥ మంత్రముధ్యే క్రియామధ్యే వీతిహోత్ర హుతాశన ।
 త్నమస్వవరదోదేవ కేషేణాహుతికంవహ ॥ అగ్నయేనమః॥ శ్లో॥ సర్వ
 కామసమృద్ధ్యర్థం సర్వాభీష్టప్రదాయక । క్రియామంత్రసమృద్ధ్యర్థం
 కేషేణాహుతికంవహ ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేనమః ॥ అథ ఇధృనన్నహ
 నాన్యద్భిస్సగ్న్ స్పృశ్యాగ్నా ప్రహరతి ॥ శ్లో॥ పృథివ్యాదిషుభూతాని
 తువ్యర్థంపావకోనలః । వేదిపూర్ణేనహోమేన దత్తమాజ్యంసమర్పయ ।
 రుద్రాయనమః ॥ జలమువస్పృశ్య, కర్మసమృద్ధ్యర్థం కేశవాదిహోమం
 కరిష్యామినమః॥ కేశవాయనమః॥ నారాయణాయనమః । మాధవాయ
 నమః॥ గోవిందాయనమః॥ విష్ణువేనమః॥ మధుసూదనాయనమః॥ త్రివిక్ర
 మాయనమః । వామనాయనమః । శ్రీధరాయనమః । హృషీకేశాయ
 నమః॥ పద్మనాభాయనమః॥ దామోదరాయనమః॥ సంకర్షణాయనమః॥
 వాసుదేవాయనమః । ప్రద్యుమ్నాయనమః । అనిరుద్ధాయనమః॥ పురు
 షోత్తమాయనమః॥ అధోక్షాయనమః । నారసింహాయనమః । అచ్యు

తాయనమః | జనార్దనాయనమః | ఉపేంద్రాయనమః | హరయేనమః |
 శ్రీకృష్ణాయనమః | అగ్నేయేనమః | వాయవేనమః | సూర్యాయనమః |
 ప్రాగ్దశస్థితద్వాపమిథౌలగ్నప్రవారతి, తదితరాణివిస్ఫుజేత్ || అస్మిన్
 కర్మణి మంత్రవిపర్యాసః తంత్రవిపర్యాసః కాలవిపర్యాసః కర్మవిపర్యాసః
 సమస్తదోషనిర్హరణార్థం విశేషాజ్ఞాహుతిం కరిష్యామినమః | అగ్నేయే
 నమః | అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః | ఇంద్రాయనమః | శ్రీవిష్ణవేనమః |
 త్ర్యంబకాయనమః | ఇంద్రాదిదేవతాభ్యోనమః | వస్వగ్నిభ్యాంనమః |
 ప్రజాపతయేనమః | ప్రాగాదిఋషీచనంకృత్యా | పూర్ణపాత్రమూదాయ ||
 శ్లో॥ సురాస్త్యామభిషించంతు... సర్వకామార్థసిద్ధయే || అక్షతాచ్ఛిరసి
 ధారయేత్ | తతః బ్రహ్మణంపూజయామి || యథాశక్తిదక్షిణం ఆచా
 ర్యాయదద్యాత్ | ఏతత్ఫలంపరమేశ్వరార్పణమస్తు | యస్యస్మృత్యాచ
 ...పరిపూర్ణంతదస్తుతే || తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః ||
 షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి || అథ ప్రదక్షిణం || శ్లో॥ సమస్తే
 యజ్ఞభక్తేచ సమస్తే హవ్యవాహన | సమస్తే వీతిహోత్రాయ సప్త
 జిహ్వాయతేనమః || గోవిందపుండరీకాక్ష యజ్ఞేశ్వరమృతమాధవ రామ
 కృష్ణహృషీకేశ నారాయణనమోస్తుతే || స్థానిశ్శంభుః శివశుభ్రా శివ
 శానకశంకరః | పినాకీచంద్రచూడశ్చ సదాశివనమోస్తుతే || ప్రమా
 దాత్కుర్వతాంకర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేయది | స్మరణాదేవతద్విష్టాః సం
 పూజాంస్యాదితీస్మృతిః | విష్ణు ర్విష్ణు ర్విష్ణుః ||

ఇతి షట్పత్ర ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ గర్భాధానమ్.

శ్లో॥ షోడశర్తున్నిశాస్త్రీణాం తస్మిన్యగ్నాసుసంవిశేత్ | మఖే
 హనిచకల్యాణే నక్షత్రేపాణిణసంయమః || శ్లో॥ ఋతుస్వాభావికఃస్త్రీ
 ణాం రాత్రీయష్టోడశస్మృతాః | చతుర్భరితరైసార్థం మహాభిస్సర్వ
 సమ్మతైః తాసామూద్యాశ్చతస్రస్తు నింద్యావకాదశీచయా | త్రయో
 దశీచశేషాస్తు ప్రతస్తాదశకాత్రీయాః || ఇతిమనునచనాత్ || ఋతుస్నా

తాయాం భార్యాయాం శుభేహనిరాతౌ శుభలగ్నే గర్భాధాన మితి
కతావ్యం ॥

బ్రాహ్మణాన్పార్థయేత్ । పత్న్యసహ ఆచమ్య... ఏవంగుణ
... శుభతిథౌ మమ భార్యాయాః । ప్రథమగర్భాది సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం
గర్భాధానాఖ్యంకర్మ కరిష్యామినమః... మహాజనై స్సహ కర్మణః పుణ్యా
హవాచనకరిష్యామినమః॥ ఆదానిర్విఘ్నేనవరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః । గణాధిపతి పూజాంకృత్వా । తతః
కర్మణః పుణ్యాహం కుర్యాత్ । కర్మణః పుణ్యాహం భవంతోబ్రువం
త్విత్యాది వత్సీ మార్జనాంతం కుర్యాత్ । తతః వధూవరయోః నూతన
వస్త్రాలంకారాది ధారయేత్ ॥ పునః ఆచమ్య ఏవంగుణ... శుభతిథౌ
దంపత్యోః ఆయుర్బలాభివృద్ధ్యర్థం అస్యాంభార్యాయాం ప్రథమగర్భాది
సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యంకర్మ కరిష్యామినమః॥ అథ శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణపూజాంకృత్వా । ఉత్తరోవరః ॥ అథ నారికేళఫలపుష్ప
తాంబూల దక్షిణాదికంగృహీత్వా॥ ఆరుహణ్యోరుమధాపి బాహుయుగ
ళం నమ్యక్ పరివృజ్యచ । ప్రాప్త్యేనాం నిజశక్తితస్తదుపరి క్రీడాంచకృ
త్వాంశుభాం ॥ రేతస్సించనిజంతదాభవతు తద్గర్భంప్రియాయాశ్చతే ।
విష్ణుస్తేభువనేశ్వరోవిదధతాం గర్భశచీనాయకః ॥ సౌభాగ్యంధనధాన్య
వృద్ధిమతులాం త్వస్తాశతంచాయుషః । సౌందర్యంచసుమంగళీత్య మచ
లాం గౌరీపతిస్సంపదయ సర్వేదేవగణాదిశంతుశతతం మాంగల్యవృద్ధిం
వరాం । పూర్ణేమాస దశేప్రశోష్యతిశుభం పుత్రం గుణలంకృతం ॥
విష్ణుస్తంజగదీశ్వరోవిదధతాం సంజాతపూర్ణాయుషం । పుత్రాభిదధి
గుణాః దదాతుపునర వ్యన్యోన్యమద్వేషిణః । సంపన్నార్థసమూహా
శోభితమహా గేహంత్సుపుత్రైర్యుతాః । పౌత్రైశ్చాపితథా ప్రపౌత్ర
నిపహై ర్యుక్తానమాత్రైస్తథా ॥ రాజ్యంగైర్గజయూధవాజిసుభతై
స్సంపూర్ణదుర్గా బహూః । ధర్మజ్ఞా బహుశాస్త్రవృత్తలిఖితాః
శ్రీవిష్ణుభక్తానపి ॥ రాజ్యంయచ్ఛతు నృత్రహాధిజయః సీతా మనో
నాయకః । సౌభాగ్యం జగదీశ్వరో గుణనిధి శ్రీచంద్రచూడస్సదా ॥
ధాన్యంచాపిఃశూననంతధనదో యక్షేశ్వరోయచ్ఛతు । శ్రీమాన్సర్వ

జనప్రియోవిదధతాం దీర్ఘాయుషంవాబ్జజః॥ పత్నీమభిమంత్ర్య! యథా
స్థానముపవిశ్య॥ గర్భాధానముహూతఃస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ నూర్వా
దీనాం...రస్తు॥ ఏవంగుణ...ర్థం ఫలప్రదానానికరిష్యామినమః॥ శ్లో॥
ఫలంమనోరథఫలా ఫలదాదిసదానృణాం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థ మత
శ్శాంతింప్రియచ్ఛమే॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం ఇదంఫలం సతాం
బూలం సదక్షిణాకం శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీతియే తుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ॥ ఏవంఫలదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోనద్యాత్॥ ఇదంఫలదానే
...రస్తు॥ తతఃఅశీర్వాదః॥ అథ అశ్వగంధార్వరసం దూర్వారసం భార్య
దక్షిణానాసాయామభివేశయేత్॥ అశ్వగంధమనఃగా— పిల్లివేండ్రరస
మును ధూర్వాలరసమును భార్యయొక్క ముక్కు కుడిచెరమలో కొం
చెమువిడువవలెనని కమలాకరస్మృతియంచున్నది॥ సీరాజితానూర్వం
సమస్కుర్యాత్॥ తతోర్వాతౌశయ్యాయాం విష్ణునేనమః॥ ఏవంత్వష్ట్రే
నమః॥ ప్రజాపతయేనమః॥ ధాత్రేనమః॥ సిసివాత్యైనమః॥ సరస్వత్యై
నమః॥ అశ్వీభ్యాంనమః॥ పర్జన్యాయనమః॥ ఇతిస్త్రీయోనిమభిమృశ్యతయా
సహసంభోగంకుర్యాత్॥ గర్భందేహిఇతిభర్తృర్వాక్యం॥ ఋతేస్నానం
కుర్యాత్॥ స్త్రీయాఃసన్నానం అఋతేమూత్రవచ్ఛోచాచమనమితి॥

గర్భాధాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ పుంసవనమ్.

వ్యక్తేగర్భే తృతీయేయాసి శుభతిథౌ పుష్యనక్షత్రే పునక్ష
త్రేషు పత్యైః పుంసవనా కర్మకరిష్యామి ఇతిసంకల్ప్య పూర్వేద్యు
రాభ్యుదయికంకృత్వా పరేద్యుర్దింశతీమంగళస్నాతౌభూత్వా ఆచమ్య
ఏవం...తిథౌఅస్యాం మనుభార్యాయాంజనిష్యమాణగర్భస్యపురూప
తాప్రాప్త్యర్థం బీజగర్భసముచ్ఛవైనోనిబర్హణార్థం పరమేష్వర ప్రీత్యర్థం
గర్భస్థపిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనాభ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాదౌశుద్ధ్య
ర్థం...సహ స్వస్తిపుణ్యహవాచనం కరిష్యామినమః ఆదౌ నిర్విఘ్నేన
పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యహవాచనంచ కృత్వా, ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ
మమ పత్యై ప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారా సర్వ గర్భ సంస్కారం

పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః । ఇతిసంకల్ప్య - వధూం దక్షి
ణత ఉపవేశ్య స్వయముత్తతః - ఉపవిశ్య । పునః ఆచమ్య...ధర్మ
పత్ని సమేతస్య మమపుంసవనాంగ త్వేనోభయోః రక్షార్థంరక్షాబంధ
సం కరిష్యామినమః ॥ శ్లో ॥ బధ్నామివామహస్తేచ పంచనూత్రించ
కంకణంపుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం స్త్రీణాంసాభాగ్యవర్ధనం॥ బధ్నామి
దక్షిణేహస్తే సవనూత్రంచకంకణం । పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం పురు
షస్య సుఖవృదం ॥ రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు ।
అత్రహోమవిషయో వైకల్పికః । తత్కర్తవ్యే - ఏవంగుణేత్యాది శుభ
తిథౌ అస్యా మమభార్యాయాః - గర్భస్థ పిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవన
హోమం కరిష్యామినమః । బ్రాహ్మణైస్సహస్థిండిలో ల్లేఖనాద్యగ్ని
చృతిష్ఠావనాంతం కుర్యాత్ - షట్పత్రప్రయోగః॥ శ్లో ॥ ఫలద్వయేన
సంయుతం వటాంకురందృశత్సుతౌ । సుసాయనాయవస్త్రకం షీపే
త్సహైవపుంసవే ॥ తతః అగ్నిం ప్రజ్వాల్య । గోధూమ తండులాజ్యేన
గుడపయసాసహ మిశ్రయిత్వా ॥ అథ నూర్యాది నవగ్రహహోమం
కుర్యాత్ ॥ అథ కేశవాదిహోమం సమాపయేత్ - అథఉదీచ్యాంగ
పూజాం కరిష్యామినమః ॥ షోడశోప...మి ॥ (గోవుయొక్క పెరుగు
భార్య కుడిహస్తమందుంచి దాని మధ్యయందు తూర్పున యవ బీజ
మును దానికి నిరుప్రక్కలను రెండు మినవగింజలనుంచి) (కింబివసి)
యని ముమ్మారు ముట్టి పుంసవనమని 3 ముమ్మారు వలికి ఇది పత్ని
భక్షింపవలెను. ప్రాచీన కమలాకరస్మృతియందుజెప్పబడినది. హోమ
కేవలం పత్నిభక్షయేత్ ॥ తతః బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యామ్నాయ
యథాశక్తి హిరణ్యం బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్ । ఆశీర్వాదః । చంద్ర
చూడియే ॥ శ్లో ॥ ద్వితీయేచతృతీయేవా మాసిపుంసవసంభవేత్ ।
వ్యక్తేగర్భేభవేత్కార్యం సీమంతేనసహాధవా ॥

ఇతి పుంసవనప్రయోగస్సమాప్తః.

అ థ ష ష్ఠీపూ జా .

మితాక్షరాయాం మార్కండేయః ॥ శ్లో ॥ రక్షణీయా తథా

షష్ఠీ నిశాత్రవిశేషతః । రాత్రౌజాగరణంకార్యం జన్మదానాంతథా
బలిం పురుషాశ్చస్త్రహస్తాశ్చ నృత్యగీతైశ్చయోషితః । రాత్రౌజాగరణం
కుర్యా ద్దశమ్యుంచైవసూతకే ॥ వ్యాసః ॥ శ్లో॥ సూతికావాసనిలయా
జన్మదానామదేవతాః । తాసాంతుబలిదానేన ఘర్దిర్జన్మనికీర్తితా ॥
ప్రథమేదివసేషష్ఠే దశమేచైవసర్వదా ॥ త్రిషేషేషునకుర్వీత సూతకం
పుత్రజన్మని ॥ అపరాశ్మేభాగ్మే ॥ శ్లో॥ కన్యాశ్చతస్రోరాకాద్యా
వాతఘ్నీచైవపంచమీ ॥ క్షేదనార్థాచబాలానాం షష్ఠీచ శిశురక్షణీ ॥
ఖడ్గేతుపూజనీయావై వైశ్యవ్రాత్యైర్ద్విజాతిభిః ॥ రాకాసుమతిః సిసీ
వాలీకుహారితచతస్రః । కన్యాఇత్యర్థః ॥ పితాదేశకాతా స్మృత్వా
అస్యశిశో స్సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం గణేశజన్మ
దాజీవంతికా రాకాదీనాం పూజనం కరిష్యామిసమః ॥ ఇతినంకల్ప్య ॥
తతఃకలశం సంస్థాప్య తత్రపూర్ణసాత్రే వస్త్రోపరిగణేశం జన్మదాం
జీవంతికాం స్కందం రాకాసుమతిం సిసీవాలీం కుహూం వాతఘ్నీంచ
ప్రణిమామావాహ్య ॥ ఖడ్గేశిశురక్షిణీం కుడ్యేలిఖత్వా - షష్ఠీంచా
వాహ్య - అథ షోడశోపచారైః సంపూజ్య ॥ అథ మాషభక్తాదిబలిం
దత్వా ॥ అథ ప్రార్థయేత్ ॥ శ్లో॥ గౌరీపుత్రో యథాస్కంద శ్శిశుత్వే
రక్షితఃపురా తథామమాప్యయంబాల షష్ఠీకేరక్ష్యతాంనమః ॥ కేచిత్
శిశుసంరక్షణార్థం ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం ఇంద్రాక్షీజపం కుర్వంతి ॥

ఇతి షష్ఠీపూజావిధి స్సమాప్తః.

ఇంద్రాక్షీస్తోత్రప్రారంభః .

బ్రాహ్మణద్వారాకార్యం ॥ అస్యశ్రీ ఇంద్రాక్షీస్తోత్రస్య శచీపురం
దరఋషిః ॥ అనుష్టుప్చందః ॥ ఇంద్రాక్షీదుర్గాదేవతామహాలక్ష్మీర్బీజం
భువనేశ్వరీతిశక్తిః ॥ భవానీతికీలకం ॥ మమ ఇంద్రాక్షీ ప్రసాదసిద్ధ్యరే జపే
వినియోగః ॥ ఇంద్రాక్షీం = అంగుష్ఠాభ్యాం నమః ॥ మహాలక్ష్మీం = తర్జనీ
భ్యాం నమః ॥ మా హేశ్వరీం = మధ్యమాభ్యాం నమః ॥ అంబుజాక్షీం =
అనామికాభ్యాం నమః ॥ కాత్యాయినీం = కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ॥ కౌమారీం =

కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః । ఇంద్రాక్షీం=హృదయాయనమః । మహా
 లక్ష్మీ=శిరసేనామః । మాహేశ్వరీం=శిఖాయైవనమః । అంబుజాక్షీం=
 కవచాయనమః । కాత్యాయినీం=నేత్రత్రయాయనమః । కామారీం=
 అస్త్రాయఫట్ । ఇంద్రాక్షీమితి దిగ్బంధః । ధ్యానమ్ । శ్లో॥ నేత్రాణాం
 దశభిశ్చతైః పరివృతా మృత్యుగ్రచర్తాంబరాం హేమాంబాం మహతీం
 విలంబిత శిఖామాముక్తకేశాన్వితామ్ । ఘంటామండిత పాదపద్మ
 యుగళాం నాగేంద్రకుంభస్తనీం । ఇంద్రాక్షీం పరిచింతయామి మనసా
 కల్పే కృసిద్ధిప్రదామ్ । ఇంద్రాక్షీంద్విభుజాం దేవీంపీతవస్త్రద్వయాన్వి
 తామ్ । వామహస్తేవజ్రధరాం దక్షిణేనవరప్రదామ్ । ఇంద్రాక్షీం సహ
 యువంతీం నానాలంకార భూషితామ్ । ప్రసన్నవదనాంభోజా మత్స
 రోగణసేవితామ్ ॥ ఇంద్రాక్షీం వాచ ॥ శ్లో॥ ఇంద్రాక్షీనామసాదేవీ దైవతై
 స్సముదాహృతా । గౌరీశాకంభరీదేవీ దుర్గానామ్నితివిశ్రుతా । నిత్యా
 నందీ నిరాహారి నిష్కళాయానమోస్తుతే । కాత్యాయినీమహాదేవీ
 ఛన్నఘంటామహాతపాః । సావిత్రిసాచగాయత్రీ బ్రహ్మణీ బ్రహ్మ
 వాదినీ । నారాయణీభద్రాకాలీ రుద్రాణీకృష్ణపింగలా । అగ్నిహ్వాలా
 రాద్రీముఖ కాళరాత్రీతపస్విని । మేఘస్వినా సహస్రాక్షీ వికటాంగీ
 జఙ్ఘోదరీ । మహోదరీముక్తకేశీ ఘోరరూపామహాబలా । అజితాభద్ర
 దానంతా రోగహర్త్రీశివప్రియా । శివదూతీకరాలీచ ప్రత్యక్షపర
 మేశ్వరీ । ఇంద్రాక్షీచేంద్రరూపాచ ఇంద్రశత్రుపలాయినీ । సదానం
 మోహినీదేవి సుందరీభువనేశ్వరీ । ఏకాక్షరీపరబ్రాహ్మీ స్థూలసూక్ష్మ
 పరీవర్ధనీ । మహిమాసురహంత్రీచ చాముండానప్రమాత్మకాః । వారా
 హీనారసింహీచ భీమాభైరవవాదినీ । శ్రుతిస్మృతిర్థతిర్మేధా విద్యా
 లక్ష్మీస్సరస్వతీఅనుతావిజయాపర్వతా మానస్తాకాపరాజితా ॥ భవానీ
 పార్వతీదుర్గా హైమవత్యంబికాశివా । శివాభవానీరుద్రాణీ శంకరాథ
 శరీరణీ । ఐరావతగజరూపా వ్రజవాస్తావరప్రదా । త్రిపాదభస్మప్రహ
 రణా త్రిశిరారక్తలోచనా ॥ (మం) భస్మాయుధాయవిద్మహే రక్త
 నేత్రాయధీమహి । త్వంసోఽవ్వరహరః పంచోదయాత్ ॥ ఏతైర్నామ
 పద్దెర్దివ్యైస్తు నతాశక్తీణధీమతా । జ్వరంమృత్యుం భయంఘోరం

జ్వరంతీజ్వరనాశిన్ | క్షయావస్థానకుష్ఠాది తావజ్వర నివారణమ్ |
 చోరవ్యాధుభయం తత్ర శీతజ్వరనివారణమ్ | శతమాత్రయేద్యస్తు
 ముచ్యతేవ్యాధిబంధనాత్ | ఆవర్తయంత్రహస్రంతు లభతేవాంఛితం
 ఫలమ్ | ఏతత్ స్తోత్రమిదం పూర్వం జపేదాయుష్యవర్ధనం | వినాశాయచ
 రోగాణా మపమృత్యుహరాయచ | సర్వమంగళమాంగళ్యే శివేనర్వార్థ
 సాధికే | శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణి నమోస్తుతే ||

(బిడ్డకు అపమృత్యుదోషముపోవును బిడ్డపుట్టిన (౬) ఆఱవరోజున
 బ్రాహ్మణులచేత జపంచేయించి జపభస్మముపురుటిగదిలోనుంచవలెను.

ఇతి ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం నమాప్తమ్.

అ థ ద త్ర పు త్ర వి ధి :

వ్యాహృత్యాదిహోమస్య పుత్ర ప్రతి గృహంగత్వాచ్చ స్త్రీ
 శూద్రయో రనధికారా త్రయోర్దత్తకః పుత్రో నభవత్యేనేతి రుద్ర
 ధరాదయః! విప్రద్వారాహోమాది కారయేదితివర్ధమాన హరినాథా
 దయోగదాః || సంబంధతత్వేప్యేవం || ప్రయోగ పారిజాతేశానకః ||
 శ్లో! అపుత్రోమృతపుత్రోవా పుత్రార్థంసముపోష్యచ | వాససీకుండలే
 దత్వా ఉష్ణీషంచాంగుళీయకం | బ-ధూనన్నేనసంభోజ్య బ్రాహ్మణాం
 శ్చవిశేషతః | అన్వాథానాదియ త్రంత్రం కృత్యాజ్యోత్సృవనాంతికం ||
 దాతుస్సమక్షం గత్వాతు పుత్రం దేహీతియాచయేత్ | మితాక్షరానా
 వసిష్ఠేనతు వ్యాహృతిభిరాజ్యేనహోమఉత్తః | సచవిప్రద్వారా కర
 నేయః | విశేషస్తు నిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః | సచదత్తకః పంచమవర్ణమధ్యే
 గ్రాహణ్యాచోర్ధ్వం | ఉర్ధ్వంతు పంచమాద్వర్ణా న్నదత్తాద్యా స్సుతా
 నృపేతి కాళికాపురాణాత్ | ఉర్ధ్వంతు స్వదానేచ్ఛే రేవదానం ||
 హేమాద్రావ్యాసః || శ్లో || విక్రియంచైవదానంచ ననేయాస్సురని
 చ్చపః || దారాఃపుత్రాశ్చసర్వస్వమాత్మ జైవతుయోజయేత్ || తతః
 యాజ్ఞవల్క్యః || శ్లో || స్వకుటుంబావిరోధేన దేయందారసుతాదృతే ||
 ఇతి తత్సదానానిచ్చు | పుత్రపరమిత్యన్యత్రవిస్తరః ||

ఇతి ద త్ర పు త్ర వి ధి స్సమాప్తః.

అథ పుత్రదాన ప్రయోగః.

శ్లో॥ యశ్చివోనామరూపాభ్యాం... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో
 నమః ॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం మమ పితౄణాం శాశ్వత
 పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం పుత్రదానాభ్యం కర్మకరిష్యామాణస్తదంగ
 త్వేన తదాదా శుద్ధ్యర్థం... స్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి
 నమః॥ అదా నిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరి
 ష్యామినమః॥ గణపతిమభ్యర్చ్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా॥ ఆచమ్య...
 ఏవంగుణ... తిథౌ మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోకఫలావాప్తి
 జ్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానాభ్యం కర్మకరిష్యామినమః॥
 అథ దంపతీపూజా - శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాస
 నంనమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపాభ్యా ముభాభ్యా మిదంపాద్యం
 నమః॥ శ్లో॥ సమో స్వసంకాయ... యుగధారిణేనమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారా
 యణ స్వరూపస్య ఆమీగంధాః - అలంకారార్థా ఇమే అక్షతాస్సం
 తక్షతా స్సకలారాధనై శ్శోభనమస్తు ॥ నూతనవస్త్రాభరణై స్సహ
 ప్రపూజయేత్ ॥ ఏవం... శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం పుత్రదానసమయే
 (అంతఃకటలంకృత్వా - తెరకట్టవలెను) మహాసంకల్ప మంత్రోపతనం
 కుర్యాత్ ॥ ప్రతిగృహీత్వచనమ్ ॥ శ్లో॥ తవబీజసముత్పన్నం సర్వా
 లంకారసంయుతం । ఐహికాముష్మికార్థాయ పుత్రోదేహీవరంమమ ॥
 ఇతియాచయేత్ అథదాతా॥ శ్లో॥ మమబీజసముత్పన్నః సర్వాలంకార
 సంయుగః । ఐహికాముష్మికార్థాయ తుభ్యందత్తోమయానుతః । ఇం
 ద్రాగ్నియమనైర్పతి పరుణానిలయక్షపాః । ఈశానో బ్రహ్మవిష్ణూచ
 సాక్షీణోభాస్కరాదయః । విశ్వంభరాస్సర్వభూతా సాక్షిణ్యాస్సర్వా
 దేవతాః ॥ మమపుత్రం... కుమారం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం కామాయ
 మాన స్తుభ్యమహం సంప్రదదే దదామీతికేచిత్పాతః ॥

శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్సమ్యక్సమతుప్తయే । బాహు
 భ్యాంపుష్టపాస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మప్రసూతయే॥ తతోదానసాద్గుణ్యార్థం
 సువర్ణపూర్వకం దక్షిణందద్యాత్ ॥ శ్లో॥ సాక్షిణసోమద్రాద్యా

భాస్కరశ్చ సచంద్రమాః । ఇమౌ కుమారమద్భుతం పరలోక సుఖే
చ్ఛయా ॥ అథాశీర్వాదః ॥

ఇతి పుత్రదాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ ద త్తహోమః.

ఆచమ్య ఏవం...ర్థం అపుత్రస్య మేస్త్యేకృతస్య పుత్రస్య పుత్ర
త్వసిద్ధిద్వారా శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ద త్తహోమాఖ్యం కర్మకరిష్య
మాణ స్తదంగ త్వేన తదాదా శుద్ధ్యర్థం...స్సహస్వస్తీపుణ్యాహవాచ
నం కరిష్యామినమః । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహా
గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః । గణాధిపతిపూజాంకృత్వా పుణ్యా
హవాచయిత్వా ॥ శ్లో॥ జాతంకుమారంత్యత్తోహం గృహ్లామి సుభగే
ప్రియే । ఆయుష్మంతంయశస్వంతం కులవృద్ధికరంశుభం ॥ శ్లో॥ జాతం
కుమారం...శుభం । ఇతి ఆశీర్వాదఃకర్తవ్యః । ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం
మమ స్వీకృతకుమారస్య ఆయుష్వాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహ
దేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కరిష్యామి
నమః । విధిప్రకారేణ నవగ్రహారాధనంకుర్యాత్ ॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాప
నం కరిష్యామినమః । అథ షట్పత్రప్రయోగంకుర్యాత్ ॥ పూర్వోక్త
మేవ నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైఃకార్యమ్ ॥ అథ కేశవాదిహో
మంకుర్యాత్ ॥ అథ బ్రహ్మత్వ పూజాం కరిష్యామి - వస్త్రాదికం
దద్యాత్ ॥ దేశాచారేణ పూర్వోక్తమేవ నామకరణంకుర్యాత్ ॥
అంగాదంగాదితి మూర్ధన్యవక్షుణం ॥ శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చసంభూతో
హృదయాదజనిష్టవై । ఆత్మాత్వంపుత్రనామాసి త్వంజీవశరదాంశతం ।
మమపుత్రస్య శ్రీనివాసనామ ॥ తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవక్షుణం ॥
అంగాదంగాచ్చ...శరదాంశతం ॥ ఆభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహ
వాచనంకుర్యాత్ ॥ తతః ఆశీర్వచనంకుర్యాత్ ॥

ఇతి ద త్తహోమప్రయోగ స్సమాప్తః.

గంగాపార్థసమ్. (సానకాలే)

శ్లో॥ గంగాగంగేశతీయోబ్రూయా ద్యౌజనానాంశతైరపి ముచ్యతే
సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకంసగచ్ఛతి ॥ అంబత్పద్మర్సనాన్ముక్తి ర్నజానే
సానజంఘలం । స్వర్గారోహణసాపానే మహాపుణ్యతరంగినీ విశ్వేశం
మాధవందుండిం దండపాణించభైరవం । వందేకాశీంగుహంగంగా
భవానీంమణికర్ణికాం ॥ అతితీష్ణమహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ భైర
వాయనమస్తుభ్యం అనుజ్ఞాంధాతుమర్హసి ॥ త్వంరాజా సర్వతీర్థానాం
త్వమేవజగతఃపితా । యాచితోదేహిమేతీర్థం సర్వపాపాపను త్తయే ॥
యోఽసౌసర్వగతోవిష్ణు శ్చిత్స్వరూపీ నిరంజనః । సవీవదోవరూపేణ
గంగాంభోనాత్రస శయః ॥ సందినీనలినీసీతా మాలినీచమహాపగా విష్ణు
పాదాబ్జసంభూతా గంగాత్రిపథగామిని । భాగీర్థీభోగవతీ జాహ్నువీ
త్రిదశేశ్వరీ ॥ ద్వాదశైతానినామాని యత్రయత్రజలాశయే । సాన
కాలేపఠేన్నిత్యం మహాపాతకనాశనమ్ ॥

ఇతి గంగాపార్థసం సమాప్తమ్.

అథ సానపర్వయోగః.

తత్ర గంగా ధ్యాన పురస్కరం గంగాం పవిత్ర్య నాభిమాత్ర
జలేస్థిత్యా శిఖాంబధ్యా । నిరుద్ధ కణః నాస స్తిరావృత్య ఆచమ్య
ఏవంగుణ....తిథౌ మమ సర్వపాపక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర
ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్సానమహం కరిష్యామి నమః ॥ వరుణాయ నమః ।
ఇతి జలంస్పృష్ట్యా ॥ అథ సానంకుర్యాత్ ॥ తతోమార్జయేత్ ॥ శ్లో॥
అశవిత్రఃపవిత్రోవా సర్వానస్థాంగతోపివా । యస్మిన్మృతేతుండరీకా
క్షం సబాహ్యభ్యంతరశ్శుచిః ॥ శ్రీకాశ్యాంచగయావాయాగహిమవ
శ్శేదార రామేశ్వరా ॥ శ్రీశైలాది సమస్త పుష్కరనదీ శ్చాహూ
బిలంకాంచికాం । శ్రీమద్ద్వంకటకుంభకోణమధురాం శ్రీరంగసి హా
సింహాచలా శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమప్రతినిధిం స్వతేత్రయోగ్యంఘలం॥
పుణ్డిమజ్య ॥ సమోనమః ॥ ఆచమ్యఏవ...ప్రీత్యర్థం సానాంగ త్వేన
దేవాది తర్పణం కరిష్యామి నమః ॥ బ్రహ్మాది దేవతా స్తుప్యంతాం

నమః ఇతివాదేనతీతేన ఏకఃఏకః సత్యేనదేవాన్నివీతిః కృష్ణద్వైపాయ
 నాది ఋషయస్తృప్యంతామితి ద్వాద్వా ॥ విస్మయేదవసత్యేన సోమః
 పితృమదాదిపితరస్తృప్యంతామి త్వంజలితయఃదత్వా ॥ స్నాత్వా ॥
 ప్రాచీనావీతిః స్నానకాలే పితృచితామహప్రపితామహానాం...గోత్రా
 ణాం...వ్రాత్యున్నసంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం మాతృపితామహీ
 ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...ణాం మాతామహ మాతుః
 పితామహమాతుః ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం...రూపాణాం ।
 మాతామహీమాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం...గోత్రా
 ణాం...నామధేయీనాం...ణాం॥ సర్వేషాంపితృణాం అక్షయపుష్ప
 లోకఫలవాప్త్యర్థం...స్నాన మహాంకరిష్యేనమః ॥ స్నాత్వాచమ్య ॥
 సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః ॥ శ్లో॥ ఉదయం బ్రహ్మస్వరూ
 పం మధ్యాహ్నతు మహేశ్వరః । అస్తమానేస్వయం విష్ణుః త్రయీ
 మూర్తిః దివాకరః ॥ మిత్రంవి నూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ
 మరీచ్యాదిత్య సవిత్రాగ్రకభాస్కరేభ్యో నమః । ఇదమర్ఘ్యంసమర్ప
 యామి॥ స్నాత్వా॥ ఆచమ్య॥ శ్లో॥ యన్మయాదూషిత త్రోయం శారీర
 మలసంయుతం । తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యత్కృణంతర్పయామ్యహం ॥
 అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్వలాశాఃపితరోమమ । తేషామాప్యాయనా
 ర్థాయ దీయతేసలిలంమయా॥ఇతితపేహస్తాభ్యాముదకంనిషీప్య॥వస్త్రం
 చతుర్థణీకృత్య ॥ శ్లో॥ ఏకేచాన్మత్కులేజాతా అపుత్రా గోత్రిణో
 మృతాః । తేగృహ్లాంతుమయాదత్తం వస్త్రసిష్టిదనోదకం॥ ఇతి ప్రాచీనా
 వీతీనా వస్త్రం నిషీడ్య ॥ శ్రీరామ రామ రామ ॥

ఇతి స్నానప్రయోగ స్సమాప్తః.

సింధుస్నాన విధిః.

శ్లో॥ అశ్వత్థసాగరాసేవ్యో సస్పృష్టవ్యోకదాచనః అశ్వత్థంమంద
 వారేతు సాగరంపర్వణిస్పృశేత్ ॥ అత్ర సముద్రోదకేన ఆచమనం
 నకార్యం । కింతుదకాంతరేణైవకార్యం ॥ ఆచమనయోగ్యస్థలాని ।

శ్లో॥ గోకర్ణచక్రభాసేచ గంగానదీనీలవర్ణాః జగన్నాథేరామసేతా
వల్లభానాచమనంచరేత్ ॥ ఆత్మచక్రవిమలః ॥ సింహుతీరంగత్వా ॥
ఛినుర్బాణాలిఖత్వా ॥ శ్లో॥ రఘుపతిః పుంసాంభోజ పవిత్రీకృతపాంశవే ।
దశకంఠశిరశ్చేద హేతవే సేతవేనచ ॥ తత్రఫలపుష్పహీరణ్యంనిధాయ ॥
శ్లో॥ యానికాసచపానా.....రక్షరక్షనరిత్పతే ॥ ఇతిప్రదక్షిణాత్రయం
కృత్వా ॥ అత్రఫలపుష్పహీరణ్యం గృహీత్వా ॥ సింధౌప్రక్షిప్య ॥
శ్లో॥ పిష్పలాదాత్సముత్పన్నే కృత్తలోకభయంకరీ । పాపాణాంతేమయా
దత్త మహారాథంపౌకల్యుతామ్ ॥ ఇతిపాపాణాంప్రక్షిప్య ॥ అభస్మార్థ
యేత్ ॥ శ్లో॥ విశ్వాచీచఘృతాశీచ విశ్వయోనేవిశాంశతే । సాన్నిధ్యం
కురుమేదేవ సాగరే లవణాంభసి ॥ త్రితత్త్వాత్మమీశానం సమోవిష్ణు
ముమావతిం । సాన్నిధ్యంకురుమేదేవ సాగరేలవణాంభసి ॥ సమస్తేవిశ్వ
గుప్తాయ సమస్తే స్తన్త్రంభసాంశతే । సమోజలధరూపాయ సదీనాంవత
యేనమః ॥ ఇతిప్రార్థయేత్ ॥ సమస్తజగదాధార శంఖచక్రగదాధర ।
దేవదేహిమమానుజ్ఞాం తవతిర్థవిషేషణే ఇత్యనుజ్ఞాంస్వీకృత్య ॥ సమో
నారాయణాయేతి మంత్రంపఠేత్ ॥ సమోనారాయణాయనమః తత
సన్నిత్వా । ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమసమస్త పాపక్ష
యార్థం స్నానమహాసంకల్పంపఠిత్వా । స్నాత్వా । తతోమార్జయేత్ ॥
అవవిత్రఃపవిత్రోవా...శ్శుచిః శ్రీకాశ్యాంచ...యోగ్యంఫలం ॥ పున
ర్నిమజ్య ॥ ఆచమ్య...ఏవం ॥ ఏనం.....ర్థం ॥ ప్రా...తీ ॥ పితృపితౄ
ణామక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం ఆకామావైశ్యుక్త మహా
పర్వణి పుణ్యకాలే పితృపితౄణామహా పృషితామహానాం...గోత్రాణాం
...రూపాణాం ॥ మాతృపితౄణామహాప్రసితామహానాం...గోత్రాణాం...
దాయీనాం ॥ మాతామహామాతృః పితౄణామహా మాతృః ప్రసితామహా
నాం...గోత్రాణాం...రూపాణాం సవన్నీకానాం సర్వేషాం పితౄణా
మక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం సింధుస్నానమహాంకరిష్యామిసమః
స్నాత్వా ॥ తతః...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ మర్ఘ్యప్రదానం కరి
ష్యామిసమః ॥ శ్లో॥ సర్వరత్నోద్భవశ్రీమాం సర్వరత్నకరోయతః ।
సర్వరత్నప్రదాత స్త్వం గృహాణార్ఘ్యం మహాదధేఇత్యర్ఘ్యందత్వా ॥

ఉదకాంతరేణాచమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం . సింధుస్నానాంగ పిష్పలాది
తర్పణం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ పిష్పలాదం కలింకణ్డం కృతాంతంజీవనేశ్వ
రం । వసిష్ఠంవామదేవంచ పరాశరమసాంపతిం॥ వాల్మీకింనారదంచైవ
వాలఖిల్యా స్తథైవచ । నలంసీలంగవాత్మంచ గవయంగంధమాదనం॥
జాంబవంతం హనూమంతం సుగ్రీవం చాంగదంతథా । మైందంచద్వివి
ధంచైవ వృషభంశరభంతథా ॥ రామంచలక్ష్మణంచైవ సీతాంచైవ
యశస్వినీం । ఏతాంస్తుతర్పయేద్విద్వాక్ జలమధ్యేవిశేషతః॥ ఆబ్రహ్మ
స్తంబవర్యంతం యత్కించిత్సచరాచరం॥మయాదత్తేనతోయేన తృప్తి
మేవాభిగచ్ఛతు ॥ సూర్యాఽర్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః ॥ మిత్ర
రవి సూర్యభాను ఖగపూష హిరణ్యగర్భమరీచ్యాఽదిత్య సవిత్రార్క
భాస్కరేభ్యోనమః॥ ఇదమర్ఘ్యం నమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఉదయంబ్రహ్మ
స్వరూపం మధ్యాహ్నాత్తు మహేశ్వరః । అస్తమానే స్వయంవిష్ణుః
త్రయీమూర్తిదివాకరః॥ ఆచమ్య॥ శ్లో॥ యన్మయాదూషితంతోయం
శరీరమలసంయుతం । తన్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యత్క్మాణం తర్పయామ్య
హం॥ అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్జలాశాపితరోమమ । తేషామాప్య
యనార్థాయ దీయతేనలిలంమయా । ఇతితపేహస్తాభ్యాం ఉదకంనిషీ
ప్య ॥ యేకేచాఽస్మత్కు...నోవకం ॥ వస్త్రంనిష్పీడ్య ॥ బ్రాహ్మ
ణేభ్యో యథాశక్తి హిరణ్యాది దానానికుర్యాత్ ॥

ఇతి సింధుస్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః

ఆచమనవిధిః .

శుచాదేశే పాఙ్మఖ ఉదజ్జుభోమ్రావవిశ్వాంతరాను కరంగో
కర్ణాకృతిం కృత్వాతాలుగాభిః శుద్ధాభిరద్భిః సకృదాచామేత్ త్రిర్యేతి
స్మృతికాముద్యాం॥ అంగుష్ఠమాత్రిం స్పృశేదితిభట్టాః॥ తతోంగుష్ఠ
మూలేనో మేద్విరున్నృజ్యంగుష్ఠతర్జనీభ్యాం నాసికేంగుష్ఠ మధ్యమా
భ్యాం చక్షుషీ అంగుష్ఠాఽనామికాభ్యాం శ్రోత్రేంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం
నాభింపాణితలేన హృదయం సర్వైశ్చిరశ్చస్పృశేత్ ॥

తా! శుద్ధమైన ప్రదేశమందుఁదూర్పు మొగమునైన నుత్తరాభిముఖముగ నైనను గూర్చుడి ముణుకులమధ్య గోపు చెవివలె నంగుష్ఠ తర్జనులు మాత్రము ముడిచిన హస్తముచే జలము గ్రహించి దవడలకు మాత్రమంటెను జలము నొకమాటు ఆచమనంచేయవలెను. మూడు మారులైన గావచ్చునని స్మృతికొముది యందున్నది. అంగుష్ఠము మాత్రమే స్పృశింపవలెనని భట్టమతము. ఆపైనంగుష్ఠ మూలముచే రెండుమాటులు పెదవులొత్తి యంగుష్ఠతర్జనులుగలపి ముక్కు చెరమలు స్పృశించి యంగుష్ఠమధ్యములు గలిపి నేత్రములముట్టి యంగుష్ఠానామికలచే శ్రోత్రములు ముట్టి యంగుష్ఠకనిష్ఠకలచే నాభిని నత చేతిచేహృదయమును నన్నివేళ్ల చేశిరస్సును భుజములను నంటవలెను.

శ్లో॥ విప్రాణాంక్షత్రియాణాంచ ప్రణవాదినమోంతకం । సువాసినినాంవైశ్యానాం కేశవాదినమోంతకం । శూద్రాణాం విధవానాంచ నామమాత్రం విధీయతే ॥ శ్లో॥ హస్తాచాబ్రహ్మతీర్థంచ హస్తాగ్రే జేవతీర్థకం । హస్తపార్శ్వే ఋషీతీర్థం తత్పార్శ్వేపితృతీర్థకం । తస్మాద్ధ్యేచాగ్నితీర్థంచ పంచతీర్థం వ్రతస్యతే । బ్రహ్మతీర్థేన ఆచమనం కుర్యాత్ ।

కించ॥ శ్లో॥ తర్జినీమధ్యమామధ్యే యోవిప్రోదీయతేజలం । తేన తృప్త్యంతుతేనర్వే యేచశారవవాసినః । కేచిజ్జీవాః కామ్యమానాః కేచిత్కర్మవశానుగాః । భుంజంతుచమమోచ్ఛిప్తం పాత్రశేషంమయా ర్పితం । ధర్మశాస్త్రే ఇతిచోక్తమ్ । ఆచమనవిధి సుమాప్తః.

అ థ త ర్ప ణ వి ధి : .

వ్యాసః॥ శ్లో॥ ఏకైకమంజలిందేవా ద్వాద్వాతుసనకాదయః । అర్హంతిపితరస్త్రిం స్త్రిం స్త్రియస్త్వైకైకమంజలిం । పితృవర్గంఅంజలిత్రయమేకైకస్య । విష్ణుపురాణేతు । త్రిరథః ప్రేణనార్థాయ జేవానామపినిర్వపేత్ ॥ ఇతి జేవేభ్యః త్రియఉక్తాః॥ పాడ్యే॥ జేవాః బ్రహ్మర్షిముఖ్యాంశ్చ తర్పయేత్పాక్షతోదకైః । తర్పయేత్తుపితూర్భక్త్యానతిలోదకచందనైః ॥ శంఖః ॥ సావర్ణ్యేనరాజతే నాదుంబరేణ శృంగ

పాత్రేణ కుశేనవా పుష్కరం పిశ్యత్యం పుష్కరేణిద్యాత్ । యోగయా
జ్ఞవల్క్యః ॥ శ్లో॥ తలానామప్కలాభేతు సువర్ణంబతాన్వితం । తదభావే
నిషించేతు ఏతైర్భర్తృప్రేణవాప్యభి తృప్యంప్రేణముచ్చార్య తృప్యతా
మిత్యధాపివా । విధిక్తోసిక్షిణేప్రేణేషం దేవాపీనామశేషతః । సవ్యం
జానుమఃకృత్వా సలిలం దక్షిణాముఖం దపసుః ॥ శ్లో॥ ద్వాహస్తా యు
గ్మతఃకృత్వా పూరయేదుదకాంఽలిం ॥ శ్లో॥ గమాత్ర మధ్యత్య జల
మధ్యేజలంక్షి పేత్ ॥ దక్షిణః ॥ శ్లో॥ అస్త్రేస్తు తర్పయేదేవా మనుష్యాన్
కుశమధ్యతః । పితౄణాంస్తుకుశిమూలాస్తైర్వ్యఃకాశోయథాక్రమమ్ ॥
మదనపారిజాతే యోగయాజ్ఞవల్క్యః ॥ బ్రహ్మణం తర్పయేత్పూర్వం
విష్ణుంరుద్రంవ్రజావతిం । దేవాన్ ఛావాసి వేదాంశ్చ ఋషీంశ్చైవ
సనాతనాన్ । ఆచార్యాంశ్చైవగంధర్వా నాచార్యంతనయాస్తథా
సంవత్సరంసావయవం (దేవీచ్ఛాస్సంసస్తథా)తథాదేవానుగాన్నాగాన్
సాగరాన్ పర్వతాన్పి । సరితోధమనుష్యాంశ్చ యక్షాన్రక్షాంసీచై
వహి । పిశాచాంశ్చ సుషర్ణాంశ్చ భూతాన్యథ పశూంస్తథా । వనస్పతీ
నోషధీశ్చ భూతగ్రామం చతుర్విధం ॥ విష్ణుః ॥ తతఃకృత్వా నివీరంతు
యజ్ఞసూత్రేమతంద్రితః । పారిజాపత్యేన తీర్థదేవ మనుష్యాంస్తర్పయే
త్పృథక్ ॥ తథా ॥ కాష్ఠాపినిః ॥ శ్లో॥ సకస్సంసవశ్చైవ తృతీయశ్చ
సనాతనః । కపిలశ్చాసురశ్చైవ ప్రాణుః శంచశిఖాస్తథా ॥ పాద్యే
అస్యానంతరం మరీచిమిత్ర్యంగిరసా పౌలస్త్యం పులహంకృతుం ॥ పారి
చేతసంవసిష్ఠంచ భృగునారదమేవచ ॥ యోగయాజ్ఞవల్క్యః ॥ శ్లో॥
అపసవ్యంతతఃకృత్వాభూత్వాచపితృదిష్టుభిః । పితౄణాదివ్యానదివ్యాం
శ్చ పితృత్థీరేనతర్పయేత్ ॥ శ్లో॥ దివ్యాబుధరోధువ ఇత్యాదయో
వనవః ॥ అజైకపాదాదయో రుద్రాః ఇంద్రధాత్రాదయ ఆదిత్యాశ్చ
ప్రత్యేకం సముదితావా ॥ సవవ ॥ శ్లో॥ కన్యవాహంనలంసోమం యమ
మర్యమణంతథా । అగ్నిష్వాత్తా సోమపాశ్చ తథాబర్హిషదోపిచ ।
యదిస్యాజ్ఞీపపితృతా ఏతాన్విద్యాత్పితౄంస్తథా ॥ స్మృతికౌముద్యాం
తర్పణేయద్యనేక ప్రకారాఃఉక్తాః ॥ తథాపి కాత్యాయన సూత్రసంవా
దాత్ ॥ అథవాజసనేయినః ॥ ఇతి గౌవోక్తదక్షసంవాదా త్సానాదా

దర్శనాచ్యయోగ యజ్ఞబల్గోక్తే ఏవమితిచక్రకారః ॥ కర్మణా
మితీతత్వం ఏవం వైశ్వదేవాద్యుపానియమేవ ।

ఇతి తర్పణవిధి స్సమాప్తః.

అంగ తిలతర్పణవిధిః.

అంగ తిలతర్పణవిధి పంచమై తస్మాత్ తిల తర్పణం ద్వివిధనిత్యం
నైమిత్తికంచేతి తత్ప్రార్థనాద్వైధ్యేన (కర్మణాదాత్మ్య) ప్రమ్యము
సంకర్షణ వాసుదేవ రూపహితయా అపరాధేణ కర్తవ్యతయా
యద్విహితః తన్నిత్యంతథా యో పార్షదే యుక్తే శాస్త్రే రూపముద్ది
శ్యతర్పయేత్ । అన్యథాతర్పయేద్విద్యాత్ నామగోత్రాదినాయుత
మితి॥ తన్నిత్యతర్పణం తదాపాదాన్జ్వలన్ముఖైః । శ్లో॥ సవర్ణేభ్యోజలం
దేయంనాసవర్ణేభ్యోవవచ॥ నామగోత్రస్వభాకారైః ప్రత్యహంతర్పయే
త్సుధీరితి॥ సంహితాయామపి శ్లో॥ తర్పయేత్ప్రీన్విత్తానాదా తతశ్చై
వతుమాతరం । సవత్నీమాతరంపశ్యాత్ప్రీతామహవ్యదికాశ్రమాత్ ॥
అదిశబ్దాన్మాతామహాదీనామపిసంగ్రహః - తథాచాన్యత్రాపి శ్లో॥ అదా
పితాతథామాతా సావత్నీజననీతథా । మాతామహాస్సపత్నీకా ఆత్మ
జత్నీ స్త్వసంతరం ॥ సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః ।
దుహితాభగినీచైవ దాహిత్రోభాగినేయకః ॥ పితృష్వసామాతృష్వసా
జామాతాభావుకస్నుమా । శ్వశురాచార్యగురువః స్వామిసఖ్యాదయ
స్తథా ॥ ఇత్యేతేపితరస్త్రీక్షేస్తర్పణీయాయథావిధి అన్యత్రాపిపితృ
ష్వసా జామాతాభావుకస్నుమా ॥ శ్వశురశ్శ్వశ్వలకశ్చైవ స్వామినో
గురురగ్ని ఇతికేచిత్ నియుమః ॥ ఏకైకమంజలిందేవాః ద్వాద్వాత్సుస
కాదయః । అర్హంతిపితరస్త్రీక్షేస్త్రీక్షేప్రీయశ్చైకైకమంజలిం॥ అత్ర
విశేషమాహ ॥ మాతృముఖ్యాస్తుమాస్తిసస్తానామేవాంజలిత్రయం
దద్యాదేకైకమన్యాసాం స్త్రీణాంచైవాంజలింబుధ ఇతి ॥ నారాయణీ
యేపి ॥ ఏకైకంయోపితాందద్యాత్ప్రీంప్రీన్పుంసాంహిచాంజలికా ।

ద్వాదశా సాక్షాత్పూజాను తీర్థస్త్రి న్నాత్మగణస్యచ ॥ పితౄణాం
 సైవదేవానాం జలేదద్యాజ్జలాంజలిః । అసంస్కృతప్రమీతానాం
 స్థలేదద్యాజ్జలాంజలిః ॥ భూమాయ స్తర్పణంకుర్యా ద్రాప్యేకాంస్యేచ
 మృణ్మయేత్ ॥ తర్జన్యంగుప్తయోగేచ నపుత్రాపితృఘాతుకః ॥ స్థలే
 వాపిషచాదేశే కుశాస్తీర్నచభాజినే । తామాదిపాతేవర్ణేవా తర్ప
 యేత్సలిలైశ్శుభైః ॥ వసిత్యావసనంశుష్కం స్థలేవిస్తీర్ణబర్హిషీ । విధిజ్ఞ
 స్తర్పణంకుర్యా త్సర్వాన్నితృగణాంస్తథా ॥ పాణినైకగుణంప్రాక్తం
 దర్భైశ్శతగుణం తతః ॥ అక్షయ్యం ఖడ్గపాతేణ పితౄణాం తర్పణం
 వదేత్ ॥ తృప్యతేయేనలీర్ధేన గృహ్ణీయాతేనవైజలం । అన్యథాకురుతే
 యస్తు సరకంప్రతివద్యతఇతి ॥ నైమిత్తికంతుప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధేషు యా
 వంతఉద్దిష్టా స్తావన్నాతోద్దేశేన ప్రద్యుమ్నసంకషణ వాసుదేవ
 న్వరూపాన్వితతయా తిలమిశోదకైః । కాలవిశేషస్తు కర్తవ్యతయా
 విహితం ॥ తథాచసంగ్రహః ॥ శ్లో॥ దర్భేతిలోదకంపూర్వం పశ్చా
 ద్దద్యాన్మహాలయే । ఆబ్ధికేనాపరంపూర్వంపరేహనితిలోదకమ్ ॥ ప్రత్య
 బ్ధంతువరేహని నచేదంవచనం నిత్యతర్పణస్యైవ తత్కాలవిశేష సం
 బంధబోధకం సతర్పణాంతరబోధకమితివాచ్యం ॥ తథాసతిప్రత్యాబ్ధికా
 దావపి సర్వేషాం తర్పణంప్రసజ్యేత ॥ కింతువచనాంతరై స్తత్కాల
 విశేషసంబంధితయా విహితస్య తత్తచ్చాగ్రాంక్ష తిలతర్పణస్యైవేదం
 వచనంసంగ్రహకం ॥ తథాహి ॥ శ్లో॥ దర్భేపాతేచసంగ్రాంతౌ యుగ
 మన్వంతరాదిషు । తర్పయిత్యాపితౄన్నుశ్చాచ్చాగ్రాంక్షకుర్యాత్ప్రయ
 త్నతః ॥ ఇతివచనేనదర్పాదిశ్రాద్ధేషు పూర్వకాలసంబంధితయా అంగ
 తిలతర్పణంవిహితం ॥ తథా ॥ శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేహిరణ్యేచ పశ్చాద్దద్యా
 త్తిలోదకం ॥ తథాచైవాప్తకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేచైవానుమాసికే ॥ ఇతివచనే
 పక్షశ్రాద్ధాదిషు శ్రాద్ధానంతరకాల సంబంధిత్యే నాంగ తిలతర్పణం
 విహితమితి ॥ శ్లో॥ సపిండికరణేశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే । సంవత్సర
 విమోకేచ సకుర్యాత్తిలతర్పణమిత్యనుమాసికే తిలతర్పణస్యనిషిద్ధత్వా
 త్కథం ॥ శ్రాద్ధానంతరకాల కర్తవ్యతోక్తిరితిచేత్ ॥ ఇదం వచనం
 పరేహని తిలతర్పణంనిషేధమితి । తథాచ స్మృతిః ॥ శ్లో॥ వృద్ధిశ్రాద్ధే

నపిండేచ ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే । పరేహనివిమోక్షేచ నకుర్యాత్తిల
 తర్పణం ॥ స్మృత్యంతరేవిశేషమాహ । కృత్వానుమాసికంశ్రాద్ధం
 నపిండీకరణాత్పరం । వైశ్వదేవం తతఃకుర్యాత్తర్పణంతిలసంయుతమితి ॥
 శ్రాద్ధానంతరకాలఏవ తిలతర్పణంవిహితం । తథాప్రత్యాబ్ధికానాతు ॥
 శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధేగయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేప్రత్యాబ్ధికేపిచ । పరేహనిన్విః
 కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతమితి । పక్షశ్రాద్ధంతునిర్వర్త్య తర్పణం
 తదనంతరం । నకృన్మహాలయేశ్రాద్ధే పరేహని తిలోదకమిత్యాదినా
 ప్రత్యాబ్ధికాదిశ్రాద్ధేషు పరేద్యుః ప్రాతఃకాలవిశేషతయా శ్రాద్ధాంగ
 తర్పణంవిహితమస్తి ॥ ఏవం తత్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యతయా విహి
 తం । తత్తచ్చాద్ధాంగతిలతర్పణం నిత్యతర్పణభిన్నమేవేతి తర్పణద్వై
 విధ్యముక్తం । ఏవంద్వివిధనుపితర్పణం ప్రత్యాబ్ధికాది శ్రాద్ధదివసేషు
 సముచ్చిత్యకర్తవ్యం । తథాహి ॥ నిత్యతర్పణస్య సూర్యోదయమారభ్య
 అసాయంకాలోభవతి ॥ తథాపిపిత్రోః ప్రత్యాబ్ధికేశ్రాద్ధే నిత్యతర్పణం
 శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం ॥ తథాచహారితః ॥ పిత్రోః ప్రత్యాబ్ధికే
 ప్రాతే తర్పణంతు కథంభవేత్ । జలేనైవ ప్రకుర్వీత నివృత్తే పితృ
 కర్మణీతి ॥ పితృవ్యాది కారుణ్యశ్రాద్ధేతు ఆబ్ధికశ్రాద్ధే తదేవ నిత్య
 తర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవ కర్తవ్యం । నిత్యతర్పణస్య పితృపూర్వ
 కత్వాత్ ॥ తథాచకారికా ॥ శ్లో॥ నిత్యకర్మాబ్ధికశ్రాద్ధే కారుణ్యానాం
 కథంభవేత్ । ఆబ్ధికా తర్పణంపూర్వం కుర్యాచ్చాద్ధమనంతరమితి ॥
 శానకోపి ॥ శ్లో॥ పితృవర్గమాతృవర్గం వర్గంతామహస్యచ । తస్య
 త్వౌభకారుణ్యా స్తస్యయేదిశశౌనకఇతి ॥ దర్శాశ్రాద్ధేషు సర్వేష్యపి
 నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం । తథాచపైతీనసః ॥ శ్రాద్ధం
 కృత్వాతువిధివ ద్వైశ్వదేవ మతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞం తతఃకుర్యా
 త్తర్పణంతుతిలైర్విసేతి శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణమపి శ్రాద్ధాదిషు తత్
 త్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యం । తథాహి । పిత్రోః ప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధే
 తదంగతిలతర్పణం । పరేద్యుః ప్రాతస్తరామేవ కర్తవ్యం । తథాచ
 హారితః ॥ శ్లో॥ తతఃపరేహి కుర్వీత తర్పణంపురుషస్సుధీః । తచ్ఛేషైస్తిల
 దర్భైస్తు ప్రాతస్సాన్విత్యా మృతైర్జలైః । ఇతిపరేద్యుః ప్రాతస్తరాం

తర్వాత కృతే తజ్జలం అమృతం... అమృతైర్జలై రితుః
 క్తం॥ తథాచప్రవృత్తాః... ద్వితీయే ప్రమా
 రేపయః । తృతీయే చలమి... సుధర్మభవేత్ ॥ తస్మా
 చ్చాగ్రధంతుపూర్వేయ్యః కృతావన్నాచ్యవరేహవిః ప్రాతఃపితూంశ్చ
 సంతర్ప్య వశ్యాతస్సంధ్యాదికంచరేత్ ॥ అన్యత్రాపి ॥ తిలదర్భయుతం
 తోయం స్వధయాయ స్తదయంతి ॥ తత్ప్రేయశ్చయంభూత్వా పితౄ
 కాంతృప్తిదంభవేదితి ॥ పరేహాన్యవసినా
 త్వా కృత్వాశాగ్రధాగరహం ॥ చునవానిత్యైవకుర్వీత ప్రాతస్సం
 ధ్యాంసమాహితః ॥ ఉదితేతుః ॥ తస్మాత్వా సంధ్యా కృత్యైవతర్పయే
 దితి ॥ యస్తుతర్పయతిచాగ్రః కృత్వాశాగ్రధంపరేహని ॥ పితరస్తృప్తిమా
 యాంతి సచేక్షుః కృంత్యైవైధునం ॥ పరేహ్యశ్శాద్ధకృన్మర్త్యో యోన
 తర్పయతేపితౄణా ॥ అత్యప్రాపితరస్సస్య శాపంఽత్వానృజంతిత ఇతి ॥
 ఏవం పృథ్యాన్వికవత్తర్కశ్శాద్ధ గయాశ్శాద్ధ గాయత్రీలతర్పణం పరేహ
 న్యేవకతఃవ్యం ॥ తథాచస్మృతిః ॥ తీర్థశ్శాద్ధ గయాశ్శాద్ధ శ్శాద్ధ
 ప్రత్యాన్వికేపిచ ॥ పరేహనిద్విజతుర్యా త్తర్పణ తిలసంయుతమితి ॥ సకృ
 న్మహాలయేపి పరేహ న్యేవకతఃవ్యం ॥ తథాచవక్షః ॥ శ్లో॥ శాగ్రధాంతే
 పృత్యహంకుర్యా త్పక్షశాగ్రధాంతర్పణం ॥ సప్తస్మహాలయే శాగ్రధే
 పరేహనితిలోదకమితి ॥ దృపాతేచసంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు
 శ్శాద్ధేషు శ్శాద్ధాత్పూర్వమేవాంగ తిలతర్పణం కతఃవ్యం తథాహ
 మత్యే ॥ శ్లో॥ పితౄయజ్ఞంతు నిర్వత్సృతర్పణాఖ్యం ద్విజోత్తమః ।
 పిండాన్వాహర్యకంశాగ్రధం కుర్యాదిదుక్షయేపిచ ॥ పిండాన్వాహర్య
 కంశాగ్రధం స్మృత్యంతరేపి ॥ దధేన్నాత్వాపితేంభస్తు దద్యాత్కృష్ణ
 తిలోదకం ॥ అన్నంచవిచిన్తద్యా తర్పణ ప్రన్నవర్ధతే ॥ దధేపాతేచ
 సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు ॥ తస్యిశ్వాపితౄణావశ్యా ప్రా
 చ్చాగ్రధంకుర్యా త్రయత్నైవగతి ॥ పక్షశ్శాద్ధ సీరణ్యశ్శాద్ధ అష్టకశాగ్రధాను
 మాసిక శ్శాద్ధేషు శ్శాద్ధానంతరమేవాంగ తిల తర్పణం కతఃవ్యం
 తథాచస్మృతిః ॥ శ్లో॥ సక్షశ్శాద్ధహికణ్యేచ వశ్యావద్యాతిలోదకం ॥
 తథాదేవాష్టకశాగ్రధే శ్శాద్ధేచవానుమాసికగతి ॥ పక్షశాగ్రధాదిష్వంగ

తిలతర్పణానతరం నిశ్చితర్పణమపి కర్తవ్యం ప్రాజ్ఞానవచనం పూర్వ
 మేషాదాహృతం । పితృవ్యాధికారుణ్య ప్రత్యాబ్ధికే శాస్త్రే చాంగ
 తిలతర్పణం పక్షశాస్త్రాచ్చ శ్రాద్ధానంతరమేవ కుర్యుర్నపరేద్యుః ।
 తథాచస్మృతిః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యా త్సతిలంత్యపరేహని ।
 సిత్రోర్విషయమేవస్యా న్నచాన్యవిషయేభవేదితి । ననువైకశాస్త్ర
 వ్యయంకుర్యా త్సమానేహనికుతదిత్ । నయజ్ఞం నబలిందేవ నదేవ
 ఋషితర్పణమితి దేవేనిత్యతర్పణస్య ప్రత్యాబ్ధికాదిషు నిషిద్ధత్వా
 త్కథం కర్తవ్యతా ప్రతిపాదనమితిచేత్సత్యం తస్యనిషేధస్యశ్రాద్ధా
 దర్వాగ్విషయత్వాత్॥ అత ఏవప్రతీకానః । శ్రాద్ధంనిర్వర్త్య విధివైవి
 శ్వదేవ మతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞంతతఃకుర్యా తర్పణంతు తిలైర్వి
 నేతి । నన్వేనం॥ పితుః క్షయాహేనంప్రాప్తే సర్వేషాం తర్పణంసహి ।
 మాతుః క్షయాహే నంప్రాప్తే తద్వగైతర్పణం సహితవచనేన పితృ
 మాతృవిభాగేన తర్పణనిషేధః కథమితిచేన్నైవం । ఇదంవచనం జీవ
 పితృకస్య ప్రమీత మాతృకస్య మాతృశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణనిషేధ
 పరం । సనిత్యతర్పణనిషేధపరం తథాచాయం వచనస్యార్థః । పితుః
 క్షయాహే సంప్రాప్తే సతి శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం పితృపితామహా ప్రపి
 తామహానామేవ కర్తవ్యం । సర్వేషాం మాతృప్రాప్తినా మపిశాస్త్రే
 యావంతిక్షణిష్టాః ప్రాతస్తానేవతర్పయేదితి విశేషితత్వాత్ । తస్మా
 త్కాలవిశేషేణ తర్పణంకార్యం జీవత్పితృకస్య ప్రమీతమాతృకస్య
 శ్రాద్ధాంగతర్పణం సకర్తవ్యం । మాతుః క్షయాహేసంప్రాప్తే సతీజీవ
 స్పితృకేణ మాతృవర్గోద్దేశేన మాతుశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం సకర్త
 వ్యం తదాహ॥ జీవమానపితాయస్య మాతాయదివిపద్యతే॥ మాతుః
 శ్రాద్ధం సుతః కుర్యాన్నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి । విశేషనిషిద్ధత్వాత్ ।
 తథాపినిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాహేతునానుష్ఠేయం । స్మృత్యంతరేవిశేష
 మాహ । సజీవపితృకఃకుర్యా చ్శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । శ్రాద్ధమాత్రం
 ప్రకుర్వీత తర్పణంతు పితాచరేపితి॥ అథశ్రాద్ధద్యయ సంసర్గవిషయ
 మాహ॥ మన్వాదిశ్రాద్ధేనప్రసంగా ద్దార్మిక శ్రాద్ధసిద్ధివత్॥ శ్రాద్ధాంగ
 తర్పణేన ప్రసంగాన్నిత్యతర్పణ సిద్ధిర్భవేదితిచేత్ । నవైవమ్యాద్యాభిక

యన్వాద్యో స్సంపాతే దేవతానామభేదాదేకానుష్ఠానే ఇతరస్యాపి
 సిద్ధిర్భవిష్యతి | ప్రకృతేతు దేవతాభేదసత్వాత్తు నైవంసిద్ధ్యతితథాహ |
 ప్రత్యాబ్దికే తావత్పితృపితామహా ప్రపితామహానాం త్రయాణామేవ
 దేవతాత్వమిత్యే తదంగ తిలతర్పణేపి తేమామేవ దేవతాత్వం నేత
 రేమాం పితృబ్దాంగ తిలాంబుస్యాన్నిషిద్ధేపి త్వేహనిశ్చాద్ధేయావంత
 ఉద్దిష్టాః ప్రాతఃస్తానేవ తర్పయేదితి స్మృణోత్ | తథాచ-ప్రత్యాబ్దికే
 నిత్య శ్రాద్ధవన్నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం దేవతాభేదాత్ || తథాచ
 దర్శాదావపి || పితరోయత్రపూజ్యంతే తత్రమాతామహాలపి | అని
 శేషేణకర్తవ్యం విశేషాన్నరకం ప్రజేదితస్మరణాత్ || వర్గద్వయస్యైవ
 దేవతాత్వమితి తదంగతిలతర్పణేపి తస్యైవ దేవతాత్వం నాన్యేషా
 మితి దేవతాభేదోస్తి | అతోదర్శాదావపి దర్శశ్రాద్ధానంతరం తర్ప
 ãం కుర్యాత్ | తథామహాలయేపి || వర్గద్వయంసముద్దిశ్య శ్రాద్ధంచార
 పక్షక మితివచనేన వర్గద్వయ మాతోద్దేశేనైవ అపరపక్ష శ్రాద్ధస్య
 విహితత్వాత్ | తదంగ తిలతర్పణేపి వర్గద్వయ మాత్రస్యైవదేతా
 త్వమితి దేవతాభేదోస్తి తస్మాచ్ఛ్రాద్ధే వ్యవ్యేషూ భయవిధతర్పణ
 మప్యనుష్ఠేయ మేవమితియుక్తం || నను పితృతర్పణద్వై విధ్యమేవేతి
 నయుక్తం బ్రహ్మయజ్ఞాంగ దేవఋషి పితృతర్పణస్యాతిరిక్త నిత్య
 పితృతర్పణస్యాపి నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వాత్ తథాచప్రత్యహంక్రియమాణ
 నిత్య పితృతర్పణస్యాప్యంగ పితృతర్పణత్వమేవేతి చేనైవం నిత్యపితృ
 తర్పణస్య నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వానుపపత్తేః రూపరహితత్వాద్భిన్న దేవ
 తాకత్వాచ్చ యన్నిత్యతర్పణంకుర్యా ద్రూపహీనందినేదినే | శ్రా
 ద్ధాంగతర్పణంకుర్యా ద్రూపయుక్తం తిలాంబురితివచనాన్నిత్య తర్ప
 ãం ప్రద్యమ్నసంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితం | నిత్యశ్రాద్ధంచ
 రూపయుక్త మితీతయోర్నాంగంగీభావః | నిత్యశ్రాద్ధంచ షడ్దైవత్యం |
 నిత్యతర్పణంచ పితృకారుణ్యాది దైవతమితీతయోర్భిన్న దేవతాత్వం ||
 కించ || కుర్యాదహోహశ్రాద్ధమన్నాద్యేనోదకేన వేతనిత్యశ్రాద్ధ ప్రతి
 ిధిత్వేన స్మరణాదపి నిత్యపితృతర్పణస్య సతదంగత్వం తథాచమనుః |

అధ్యాపనం బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్త తర్పణం హోమోదేవ బలి
 తాతో నృయజ్ఞోతిథిపూజనమితి యత్పితృభ్య స్వధాకరోత్పవ్యవస్త
 త్పితృయజ్ఞ సంతిష్ఠత ఇతిశ్రుతేశ్చ । తస్మానిత్యతర్పణం స్వతంత్రం
 నాంగమితి ప్రత్యాబ్ధికాదా ప్రథయోస్సంపాతే దేవతాభేదాచ్ఛాన్ధ
 ద్వయ వదుభయ విధతర్పణ వచన మప్యనుష్ఠేయమేవేత్యలం ప్రపం
 చేన ఉభయమప్యత్ర తర్పణానుష్ఠానోత్కర్ష । పితృః ప్రత్యాబ్ధిక
 శ్రాద్ధే పితృతర్పణం శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం । అంగతిలతర్పణం
 పరేద్యుః ప్రాతస్తరాంత్రీ నుద్దిశ్యకర్తవ్యః జీవపితృకేనమాతు ప్రత్యా
 బ్ధికేతదనంతరంవా పరేద్యుర్వా అంగతిలతర్పణంవా నిత్యతర్పణమపి
 కర్తవ్యం॥ జ్యేష్ఠభ్రాతృపితృవ్యాది కారుణ్య శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్ధికశ్రాద్ధే
 తు నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం । అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధానంతర
 మేవ కర్తవ్యం నపరేద్యుః॥ శ్లో॥ దర్శేపాతేచసంక్రాంతౌ యుగమన్యం
 తరాదిషు । అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం । నిత్యతర్పణం తచ్ఛ్రా
 ద్ధానంతరమేవ । పక్షశ్రాద్ధ కారుణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధానుమాసిక
 శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం । నపరేద్యుః ।
 సకృన్మహాలయేతు పరేద్యురేవాంగ తిలతర్పణం నిత్యతర్పణంతు శ్రా
 ద్ధానంతరమేవేతి । మహాలయశబ్దో ద్వివిధః॥ ముఖ్యాగౌణశ్చేతి తత్ర
 పక్షశ్రాద్ధం ముఖ్యం । సకృన్మహాలయోగౌణః । తత్రముఖ్యపక్ష మహా
 లయ శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । తదనంతరమేవకార్యం । గౌణసకృన్మహా
 లయాఖ్యశ్రాద్ధే త్వంగ తిలతర్పణం పరేద్యుః ప్రాతరేవేతిస్థితః॥ అత
 ఏవపక్ష శ్రాద్ధదర్శాది శ్రాద్ధాహేషు శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం ।
 కరుస్తాంబూల చర్వణేపినానుపపత్తిః । సాంగపితృకర్మణోనివృత్తత్వా
 త్ ॥ తథాచప్రియోగ పారిజాతే॥ శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేతథాదర్శే యుగ
 మన్యంతరాదిషు । శ్రాద్ధానిర్వర్త్య భుక్త్వాతు తాంబూలం ఖాదయే
 ద్విజః॥ మోహదకృత్వాశ్రాద్ధం తాంబూలం యదిఖాదయేత్ ।
 శ్రాద్ధహంతాభవేత్కర్తా శారవంసరకంప్రజేదితి॥ పితృః ప్రత్యా
 బ్ధికేశ్రాద్ధే దివారాత్రౌ తాంబూలచర్వణం నిషిద్ధం॥ అంగ తిలతర్ప
 ణస్య పరేద్యుః ప్రాతర్విహితత్యేనసాంగ పితృకర్మానివృత్తే॥ తథాచ

తత్త్రైవ! శ్లో॥ మృతాశౌచే తస్మాత్ శాస్త్రేమాతాపిత్రోర్మృతేహని ।
ఉపవాసేచ తాంబూలం దినారాత్రౌ విస్మయేదితి ॥

ఇతి అంగ తిలత్పణవిధి స్సమాప్తః.

నిత్య బ్రహ్మయజ్ఞ ప్రయోగః.

వేదాధర్వపురాణానిసేతిహానాశక్తిః । జపయజ్ఞ ప్రసిద్ధ్య
గ్ధం విద్యాంచాధ్యాత్మికేంద్రవేత్ ॥ ఇతియాజ్ఞవల్క్యకైః॥ పురాణ
భారతాది పాఠవిధానేపికర్మస్య పాఠానక్రైః॥ శ్రవణస్యైవ కర్మాం
గత్వా త్పురాణ శ్రవణమేవ బ్రాహ్మయజ్ఞ మితికేచిత్ ॥ తన్నమస్మా
దేణ మంత్రేణ పంచయజ్ఞాన్నహంపయేదితి యాజ్ఞవల్క్యకైః॥ తత్ర
యోనమసాస్వత్వః ఇతి శ్రుతేర్వజ్ఞానైవేనమ ఇతిహాబ్రాహ్మణం భవ
తీతివచనాచ్చ నమోనమః ఇతిత్రిర్జపేదితి స్మృతికాముద్వా ముక్తః॥
తత్త్వంతువేదా దీనామర్థభాగే స్వరూపస్యైవ గ్రహణాత్ ॥ నమశ్రుతే
శ్చరదంతత్వేనా పుష్పవస్తే ర్నమోతః శబ్దైకార్యమితి ॥ తద్యథా
దర్శననే ఉపవిశ్య ॥

తత్రాయం ప్రయోగః॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ
మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరముద్దిశ్య ...ప్రీత్యర్థం
నిత్యబ్రహ్మయజ్ఞం కరిష్యామినమః॥ ఇతిసంకల్ప్యపస్థితంకృత్వా దర్శ
గర్భం బ్రహ్మజలింకృత్వా॥ నమోనమోనమః॥ ఇతిజపేత్ ॥ యథా॥
ఋగ్వేదాయనమః - యజుర్వేదాయనమః - సామవేదాయనమః -
అధర్వణవేదాయనమః-శిక్షాయైసమః - కల్పాయనమః - వ్యాకరణాయ
నమః - నిరుక్తాయనమః - జ్యోతిషాయనమః - ఛందోవిచిత్రైసమః -
అధ్యాత్మవిద్యాయైసమః - ఇతిహాసపురాణేభ్యోసమః - తర్కవిద్యాయై
సమః - పూర్వమీమాంసాయైసమః - ఉత్తరమీమాంసాయైసమః -
ఇతిజపిత్వా॥ శ్లో॥ దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్యవనచ । నమ
స్స్వధాయై స్వాహాయై నిత్యమేవ నమోనమః॥ ఇతి త్రిర్జపిత్వా॥ విద్యా
గ్ధర తపోయోని రయోనిర్విష్ణు రీడితః । వాగ్యజ్ఞేనార్చితో దేవః ప్రీయ

తాంమేజనార్దనః! ఏవముక్త్యా! ఉదకంస్పృశేత్ || తతః సూర్యప్రార్థనా
కృత్వానంతరం మాతాపితరౌ నమస్కృత్వా || పార్థివేత్ || నమో
నమః || త్రిఃపదక్షిణీకృత్య! మహాఫలమతి ||

ఇతి నిత్య బ్రహ్మయజ్ఞ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

నిత్యదేవర్షి పితృతర్పణమ్.

ఏవం...ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితృనుద్దిశ్య దేవర్షి పితృప్రీత్యర్థం
దేవస్యేపితృతర్పణం కరిష్యామినమః : తచ్చ మదనపారిజాతే యోగ
యాజ్ఞవల్క్యః! కాతీయనూత్రాచసారేణోచ్యతే || ఆననం దక్షిణం
జాన్వాచ్యకృత్వా సమదర్భాక్షణైర్హస్తద్వయేన దేవతీర్థేనతర్పయేత్ ||
యథా బ్రహ్మతృప్తతాం- విష్ణుస్తృప్తతాం- రుద్రః- వృజాపతిః-
దేవాః- ఛందాంసి - వేదాః - ఋషయః - పురాణాచార్యాః - గం
ధర్వాః- ఇతరాచార్యాః- సంతస్సరస్సావయవః- దేవ్యః- అపసరసః-
దేవానుగాః - నాగాః- సాగరాః - పర్వతాః - సరితః - మనుష్యాః-
యక్షాః- రక్షాంసి - పిశాచాః - సుపర్ణా- భూతాని- పశవః- వనస్ప
తయః- ఓషధయః- భూతగ్రామాశ్చతుర్విధా స్తృప్త్యంతాం! ఆచార్య
చూడామణౌతు- ప్రజాపతి స్తృప్త్యంతాం || అథ || దేవాయత్యస్తథా
నాగా గంధర్వాప్సరసోసురాః | క్రూరాస్పర్షాసుపర్ణాశ్చ తరవోజం
బుకాఃఖగాః || విద్యాధరాజలాధారా స్తథైవాకాశగమినః | నిరాహా
రాశ్చయేజీవాః పాపేధర్మేతాశ్చయే | తేషామాప్యాయనాయైత
దీయతేసలిలమయా || ఇతిమాత్యోన్యకైస్తర్పణముక్తం || అథ ఋష
యః|| నివీతి సచ స్తృప్తతాం- సనందనః- సనాతనః కపిలః- ఆసురిః-
వోధం- వచశిఖః- అథ పితృతర్పణం || దక్షిణాభిముఖః సవ్యంజాను
మావర్జ్య|| ప్రాచీనావీతి || పితృతీర్థేన ద్విగుణదర్భై స్త్రీల మిశ్రాంస్త్రీ
సంజతీదద్యాత్ || వసనస్తృప్తతాం- రుద్రః- ఆదిత్యాః- మరుతః
- అశ్వినౌతృప్తతాం- కవ్యవాహనస్తృప్తతాం! సోమపాః-బర్హిషదః-
ధర్మరాజస్తృప్తతాం - మృత్యుః - అంతకః - వైవస్వతః - కాలః -
సర్వభూత క్షయః - ఔదుంబరః - దధ్నుః - నీలః - పరమేష్ఠిః -

వృక్షోదరః- నిత్యః-చిత్రః-మృత్యుః- ఇతి అనేనపురాణోక్త బ్రహ్మయజ్ఞేన
దేవపితృతర్పణేనచ భగవాన్ సర్వాశ్లోక శ్రీపరమేశ్వర...మస్తు॥

సాచీనపాతః.

కేశవ- నారాయణ- మాధవ-..... వనంగుణ...ప్రీత్యర్థం
దేవస్త్రిపితృతర్పణం కరిష్యామి-మః ఇతిసంకల్ప్య॥ దేవాతర్పయామి
నమః॥ దేవగణాతర్పయామి-మః దేవపత్నీస్తర్పయామినమః॥ దేవ
పుత్రాతర్పయామినమః॥ దేవపౌత్రాతర్పయామినమః॥ నిపీతీ॥
ఋషీతర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ ఋషిగణాతర్పయామి
నమస్తర్పయామినమః॥ ఋషిపుత్రస్తర్పయామి నమస్తర్పయామి
మనః॥ ఋషిపుత్రాతర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ ఋషి
పౌత్రాతర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ అపసవ్యం॥ పితౄణా
తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ పితృగణా
తర్ప...నమః॥ పితృపత్నీస్తర్పయామి...నమః॥ పితృపుత్రాతర్ప...
నమః॥ పితృపౌత్రాతర్ప...నమః॥ అనేన దేవపితృతర్పణేన భగ
వాన్ సర్వాశ్లోకః ఏతత్ఫలం శ్రీకరిమేశ్వరార్పణమస్తు॥

దేవపితృతర్పణం సమాప్తమ్.

నిత్య పితృతర్పణమ్.

మదనపారిజాతే హాత్యే శ్లో॥ వసితావనసంశుక్లం స్థలేవిస్తీర
బర్హిషి॥ విభజ్య స్తర్పణంకుర్యా న్నతుపాతేకదాచన॥ తదనుద్భతోదక
స్థలతర్పణపరం॥ ఉద్భృతేనఏవ॥ పాత్రాద్వాజలమాదాయ స్వయం
పాత్రాంతరేక్షివేత్॥ జలపూర్ణభాగతై స్థలేనతుబర్హిషి॥ యోగ
యాజ్ఞవల్క్యః॥ యశ్యద్భుతేనసి చతు తిలకాసంమిశ్రియేజ్జలే॥ అతో
వ్యధాతుసవ్యేన తిలాగ్రాహ్యవిచక్షణైః॥ ఏతచ్ఛుగృహే పుత్రవతా
సకార్యం॥ శ్లో॥ సప్తమ్యాంరవివారేచ గృహేజన్మదినేతథా॥ భృత్య
పుత్రకళత్రాస్త్రీ నకుర్వాత్థిలతర్పణమితి మరీచిస్మృతేః॥ కించ॥ వ్యాసః॥
శ్లో॥ శూద్రోవర్ణశ్చతుర్థోపి వర్ణత్వాధర్మమర్హతి॥ వేదమంత్రస్వధా
స్వాహా వమట్కూరాదిభిర్వనా॥

తా॥ పురాణోక్త ప్రయోగము ననుష్ఠించు వారందఱు ధర్మ

మూచరించుట కర్హులుగాని వేదములొరలులు, స్వభాశబ్దము, వషట్ అనుశబ్దము క్రియోగములమందా ద్భుతవిషయక చిత్రముశబ్దము కఠింహ నగునని వ్యాసవచనము.

తత్రతామంప్రయోగః ॥ ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం అన్య త్పితౄనుద్దిశ్యాంశ్చ త్పితౄప్రీత్యర్థ మన్య త్పితౄతర్పణం కరిష్యామి నమః ॥ దక్షిణాభి ముఖః-సా-పీచానితా...తర్పయామి నమః తృప్యతామి తి కేచిత్ ఏవం...పితామహం...గోత్రం...మి నమః ॥ ౩ ॥ ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః ॥ ౩ ॥ మాతం... గోత్రం...నమః ॥ పితామహం...గోత్రం...తర్పయామి నమః ॥ ౩ ॥ ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః...మాతామహం...గోత్రం తర్పయామి నమః ॥ ౩ ॥ మాతం...పితామహం...గోత్రం తర్పయామి నమః ॥ ౩ ॥ మాతం...ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః ॥ ౩ ॥ మాతా మహిం...గోత్రం...తర్పయామి నమః ॥ ౩ ॥ మాతం...ప్రపితామహిం...గోత్రం...యామి నమః ॥ ౩ ॥ మాతం...ప్రపితామహిం...గోత్రం తర్పయామి నమః ॥ ౩ ॥ అథ కామ్యతర్పణం కుర్యాత్ యథా ॥ శ్లో॥ ఆదాపితాతథామాతా సాకత్వీజసత్తథా । మాతామహస్సపత్నీకా ఆత్సపత్నీ స్తనతరం । సుత్యాత్స పితౄన్యాత్స మాతులా స్సహ భార్యకాః । దాహితాభగినీచైవ దాహితోభాగినీయకః । పితృష్వసా మాశ్వుష్వసా జానూతా భానుకస్సుసా । శ్వశుర స్వామికశ్చైవ స్యామినోగురవస్తథా ॥ (౭౬) ఆచమ్య సుబహ్వంతం తా దేవిర్వి పితౄమా నవాః । తృప్యతామి తరస్సర్వే మాశ్వుమాతామహానియః । అతీత కుల కోటీశాం సప్తద్వీపనివాసినాం విష్ణుశ్శాభవనాల్లోకా దిదమస్తుతిలో దకా ॥ ఏవంతర్పణం కుర్యాత్ ॥ తే కేచాన్యత్కులేజాతా అపుత్రా గోత్రిగోమృతాః । తేగృహ్యంతుచయాశ్చ త్ర నూత్ర (వత్త్ర) నిష్పీడ నోదకం ॥ (నిత్యములోరూపము లేదు) ఇహ నిత్యవిశ్మితర్పణం సమాప్తం.

అథ యమతర్పణమ్.

యనుతర్పణప్రమాణంతు వృద్ధునః ॥ శ్లో॥ దీపోశ్చవచతుర్దశ్యాం కార్యంచయమతర్పణం । కృష్ణాంగారకచతుర్దశ్యా మపికార్యంతథైవచ ॥

యమస్తు || దక్షిణాభిముఖోభూత్వా తిలై స్సవ్యంసమాహితః | దేవ
 త్థైరేదేవత్వా త్తిలై ప్రేతాభివత్సతః || ఏవంకుర్వతఃఫలమాహ మనుః ||
 యత్రకవ్యచనద్యాంహి స్వాత్వాకృష్ణచతుర్థీ | సంతర్వ్యధర్మరాజానం
 ముచ్యతేకిబ్బిమైరితి || ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దీపోత్సవచతుర్ద
 శ్యాం యమతర్పణం కరిష్యామినమః || దక్షిణాభిముఖస్తీర్ణై బద్ధిపి.
 దేవతీర్థేన శిలనిశ్చితం లండద్యాత్ || యమం తర్పయామి నమః ||
 ధర్మరాజం తర్పయామినమః || మృత్యుంతర్పయామినమః || అంతకం
 తర్పయామినమః || వైవస్వతం తర్పయామినమః || కాలంతర్పయామి
 నమః || సర్వభూతక్షయం తర్పయామినమః || ఔదుంబరం తర్పయామి
 నమః || దధ్నంతర్పయామినమః || నీలంతర్పయామినమః || పరమేష్ఠినం
 తర్పయామినమః || పృకోదరం తర్పయామినమః || చిత్రం తర్పయామి
 నమః || చిత్రగుప్తం తర్పయామినమః || ఏనం దీపోత్సవ యమతర్ప
 ణంకార్యం మహాఫలమితి వ్యాసః || శ్లో|| యమాయ ధర్మరాజాయ
 మృత్యవేదాంతకాయచ | వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూపక్షయాయ
 చ | ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినే | పృకోదరాయ
 చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయతే నమః || కృష్ణాంగారక చతుర్దశ్యామితి
 తత్త్రిధిసంకల్పవిశేషః || ఇతి యమతర్పణం సమాప్తమ్.

భీష్మ త ర్ప ణ మ్ .

వ్యాసః|| శ్లో|| శుక్లాప్తమ్యాంతుమాఘస్య దద్యాద్భీష్టాయయో
 జ్జలం|సంవత్సరకృతంపాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి|| ఆచమ్యఏవం...ప్రీత్య
 ర్థం మాఘశుక్లాప్తమ్యాం భీష్మతర్పణం కరిష్యామినమః|| వైయాఘ్ర
 పాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం గంగాపుత్రవర్మాణం తర్పయామినమః ||
 వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం భీష్మవర్మాణం తర్పయామి
 నమః|| వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం అపుత్రవర్మాణం తర్ప
 యామినమః|| ఇతి తర్పయేత్ | అన్వైవాన్యశ్చకల్పః|| శ్లో|| వైయా
 ఘ్రపాదగోత్రాయ సాంకృతిప్రవరాయచ | గంగాపుత్రాయ భీష్టాయ
 ప్రదాస్యేహం తిలోదకమ్|| అపుత్రాయదదామ్యేత జ్జలం భీష్టాయ
 వర్మాణఇతి || ఇతి భీష్మతర్పణం సమాప్తమ్.

విభూతి ధారణమ్.

శ్లో॥ భూతిరూపతకరీ వచిత్రజవని పాపస్యవిధ్వంసినీ । చిత్రానంద
కరీ యశస్సుభకరీసర్వార్థసంఘతః । రక్షోభూతపిశాచ రాక్షస మహా
రక్షైకసంత్రాసినీ । తేజోరాజ్య విశేషపుష్కజవనీ భూతిస్సదాధార్య
తామ్ ॥ శ్లో॥ శ్రీకరంచ వచిత్రంచ శోకరోగనివారణమ్ । లోకేవశీకరం
పుంసాం భన్దంత్రైలోక్యపావనమ్ ॥ తతఃసూర్యప్రార్థనంకృత్వాచమ్య ॥

శ మి పూ జా .

దశమ్యాం సాయాపేన్న శమిపూజాంకృత్వా ॥ తదనంతరం
శమింధ్యాయేత్ ॥ ధ్యానమత్రః శ్లో॥ శమిశమయ తేపాపంశమిశత్రు
వినాశనీ । అర్జునస్యధనుర్ధారీ రామస్యప్రియదర్శినీ । ౧ ॥ శమింకమల
పత్రాక్షీం శమింకటకధారిణీం । ఆరోహతు శమింలక్ష్మీ రక్షణా
మాయుష్యవర్ధినీ ॥ ౨ ॥ సమోవిశ్వాసవృత్తాయ పార్థశస్త్రాస్త్రధారిణీ ।
త్వత్ప్రపత్రంఘ్రతీచ్ఛామి సదావిజయదోభవ ॥ ౩ ॥ ధర్మాత్మాసత్యసంధ
శ్చ రామోదాశరధిర్యది । పౌరుషేచాప్రతివ్యవస్థో మచ్ఛత్రా
జహిసాయకః ॥ ౪ ॥ అమంగళాదిశమనీం దుష్కృతస్యచనాశినీం దుస్సవి
ష్ణహారిణీం ధన్యాం ప్రవద్యేహం శమింశుభాం ॥ ఇతిసమస్కారః ॥

నిశ్చయ తాంబూల ప్రకరణమ్.

ఇందు ముందుగా వివాహభేదములను గురించి కొంచము
ప్రవాయచున్నాడను, ఎట్లనిన బ్రాహ్మము, దైవము, ఆర్షము, ప్రాజా
పత్యము, ఆసురము, గాంధర్వము, రాక్షసము, పైశాచము, అను
యెనిమిది విధములు వివాహములు.

బ్రాహ్మవివాహము:—అందుయోగ్యమైన వరుని బిలచి యలంకరించి

విధిప్రకారము కన్యాదానముచేయుట బ్రాహ్మవివాహము.

దైవవివాహము :—యజ్ఞమంగు ఋశ్విజుడై కర్మచేయుచున్నవానికి

దనకన్య నిచ్చుట దైవవివాహము.

ఆర్షవివాహము:—వరుని వలన రె డు శోవులను బుచ్చుకొని కన్యక

నిచ్చిన నార్ష వివాహము యిచ్చుట శోమిధునము గ్రహించుట

నింద్యముగాదు ఏమనిన నది కుమారీపూజనముకొఱకు గావున
గన్యా విక్రయ మనఁబడదు.

ప్రాజాపత్యము:—మిరిద్దఱుగూడి ధర్మమాచరింపుడని బలికి కన్యక
నిచ్చిన ప్రాజాపత్యవివాహము.

ఆసురవివాహము:—ధనము బుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చెనేని యాసుర
వివాహము.

గాంధర్వము:—దంపతు లిద్దఱు పరస్పర మొకరి నొకరు ప్రేమించి
విడువ కు డగ శపథమున స్వయముగ వివాహముచేసికొనుట
గాంధర్వవివాహము.

రాక్షసము:—యుద్ధాదులచే గన్యను బలాత్కారముగ గ్రహించుట
రాక్షసవివాహము

వైశాచము:—దొంగ తనముచే గన్యను హరించుట వైశాచము.

తత్ప్రమాణమ్— యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మవివాహ
ఆహూయదీయతే శక్త్యలంకృతాం । యజ్ఞస్థబుత్విజేదైవ ఆదాయీర్ష
స్తుగోద్వయమ్ । ఇత్యుక్త్వాచరతాంధర్మం సహయాదీయతేర్థినే । సకా
యః సావయేత్రజ్జ వ్షడ్వంశ్యాన్సహాత్మనా । ఆసురోద్రవిణాదానా
ద్గాంధర్వ స్సమయాన్నిధః । రాక్షసోయుద్ధహరణా త్వైశాచః కన్య
కాఫలాత్ ॥

మఱియొక విషయము. సదరు వివాహములలో విప్రునికి బ్రాహ్మ
దైవ వివాహములు ప్రశస్తములు. క్షత్రియునికి గాంధర్వరాక్షసములు
ప్రశస్తములు, వైశ్యునికాసురాక్షస వివాహములు ప్రశస్తములు, ఆర్ష
ప్రాజాపత్య వైశాచములందఱకు సొకటమందు గ్రహించవచ్చును,
అందురాక్షసము తప్ప తక్కిన యేడును విప్రునికి బ్రాహ్మదైవములు
తప్ప దక్కిన యాఱును క్షత్రియునికి వైశ్యశూద్రులకు బ్రాహ్మదైవ
రాక్షసములు తప్ప దక్కినయేడును గ్రహింపఁదగినది.

బ్రాహ్మవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీయందు బుట్టినపుత్త్రిడు
పదిమంది పూర్వులను పదిమంది కరులను వంశస్థులను దరింపఁజేయును,
దైవవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీపుత్త్రిడు పూర్వపరములయందు

ఏడుగు రేడుగురు వంశస్థులను ధరింపజేయును. ప్రాజాపత్య వివాహితు రాలి పుత్తు డార్గురార్గురు సుధరింపజేయును, ఆర్ష వివాహిత పుత్తుడు ముగ్గురు ముగ్గురు వంశస్థులను దరింపజేయును, ఆశ్వలాయన సూత్ర మందు బ్రాహ్మము మొదలు నాల్గువివాహములందుఁ బుట్టిన పుత్తులు క్రమముగ ౧౨ రేసియు ౧౦ పదుగురేసియు ౮ మఱడేసియు, ౭ డుగురేసియు ఋషులను పూర్వులను పరులనుగూడ దరింపజేయును రనియున్నది, తక్కిన దుర్వివాహములందు బ్రహ్మధర్మద్యేషులైన పుత్తులు గలుగుదురు, వాగ్దానమైన పైని వరుడు దేశాంతరమునకు వెళ్లిన యెడల నాఱుమానముల పర్యంతము ప్రతీక్షించి మఱియొకని కీయవలెను, కన్యకు శుక్లమనఁగ నలంకారమిచ్చి దూర దేశము పోయినచో నొకసంవత్సరము ప్రతీక్షింపఁదగియున్నది, ఇంక బలాత్కారముగ వివాహమాడినను సగోత్రత్వము నపుంసకత్వము మొదలగు మహాదోషములున్నను సప్తపదీవిధికిపైనగూడ మఱియొక వరుని కివ్వ వచ్చునని చెప్పుదురు,

జ్యేష్ఠ కన్య కనిష్ఠ వివాహాలక్షణము.

శ్లో॥ దారాగ్నిహోత్రసంయోగం కురుతేయోఽగ్రజ్యేష్ఠి తే ।

సకన్యఃపరివేత్తా జ్యేష్ఠస్తుపరివత్తికః ।

తా॥ జ్యేష్ఠునికంటే ముందు కనిష్ఠుఁడు వివాహముగాని యాధానముగాని జేసికొనిన పరివేత్తియనఁబడును, జ్యేష్ఠుఁడు పరివత్తియనఁబడును, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్యకంటే కనిష్ఠకన్యకు ముందు వివాహముచేసిన కన్యయైగ్రేదిధిషువనఁబడును, జ్యేష్ఠకన్యదిధిషు వనఁబడును, అట్టిదోషములకు ప్రాయశ్చిత్తమును జరుపుకొనవలెనని ధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి, పరివత్తిపరివేత్తలగు సోదరు లిద్దఱు రెండేసి కృచ్ఛ ప్రాయశ్చిత్తములు జేయవలయును, ఎట్లనిన కన్యయొక కృచ్ఛము దాతయతి కృచ్ఛము, పురోహితుఁడు చాంద్రాయణమును జేయవలెను పిత్రాదులకు సమాధానము లేకున్నచో వివాహము బొత్తిగా చేయఁదగదు, పిత్రాదులు తప్పక జేయవలెనని సంకల్పించి చేసినచో మూఁడుమానములు కృచ్ఛము, ఈదోషమున కపవాదము జ్యేష్ఠుఁడు సవతితల్లి

కొడుకైనను దత్తుడైనను గనిష్ఠుడను వివాహము తప్పక చేసికొనవచ్చును, దోషములేదు, జ్యేష్ఠునికి వివాహానిమిత్తము పిత్రాదులు కొంతద్రవ్యమిచ్చి వివాహమునకు ఆజ్ఞ యిచ్చి కనిష్ఠుడైన సోదరునికి గాని కనిష్ఠురాలైన సహోదరికిగాని వివాహముచేయవచ్చునని కొందరు జ్యేష్ఠునియొక్క ఆజ్ఞనుతీసికొనిచేయుటమంచిదని మఱియునపునకుడైనను, మూగవాడైనను, చెమిటివాడైనను, సొట్టవాడైనను, మరుగుజ్జువాడైనను, దేశాంతం సంఛారియైనను, వేశ్యాసక్తుడైనను, జాతిభ్రష్టుడైనను, దీర్ఘరోగియైనను, అతివృద్ధుడైనను, చౌర్యపరుడైనను, వైరివాడైనను, వివాహముయొక్క కోరిక లేనివాడైనను, జ్యేష్ఠుడున్నచో గనిష్ఠుడను వివాహము చేసికొనవచ్చుచుగదా అప్పుడు దోషములేదని చెప్పవలెను, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్య భిన్నోదరురాలైనను గనిష్ఠకన్య వివాహముగావచ్చును,

పెద్దలయొక్క ఆజ్ఞనుసారముగ వివాహము చేయునప్పుడు పురోహితునకు దోష మెంతమాత్రములేదు,

వి వా హ క ర్త లు ,

తండ్రియు, తాతయు, సోదరుడు, పినతండ్రి, మొదలగు పితృవంశస్థులు, మాతృవంశస్థులగు మాతామహుడు మేనమామ, మొదలగువారును నెవ్వరు లేనిచో తల్లియును సోదరు లుపనయనమైనవారే యధికారులు. అనుపనీతుడైన సోదరునికంటె తల్లి యధికారము. ఇట్లధికారు లెవ్వరు లేనిచో గన్యచే గన్య స్వయముగానే వరించవచ్చును. అట్టి స్వయంవరముండును, తల్లి కన్యాదానము చేయునప్పుడును నాందీశాస్థము వారేచేయవలెను. అప్పుడు తల్లిగాని కన్యయే గాని తాను ప్రథానసంకల్పమునుమాత్రముచేసి తక్కినది బ్రాహ్మణునిచే జేయింపవలెను. ఉపవీతుడైన భ్రాతమొదలగువారుండునప్పుడు తల్లిగారు చేయగూడదు.

కొందఱికి పుత్రికాసంతానము లేకయుండును. అప్పుడు పరక్షియకన్యను సువర్ణముచే కొని దానము చేయవచ్చును. తత్ప్రమాణము “అట్టికృత్య సువర్ణేన పరకీయాంతు కన్యకాం । ధర్మేణవిధినా

దాన మనగోత్రేపియుజ్యతే” అని యుండెను. కనుక యీ కన్యా దానమువలన దాతకు బహువిశేషముగలదు. ఇట్టికన్యాదానముచేయు నప్పు డేవిధమైన దోషములును లేవు.

అథ గండనక్షత్ర జననవిషయః.

మూలానక్షత్రము మొదటి మూడు పాదములందుఁ బుట్టిన వధూవరులు మామగారికి హానికరులు. ఆశ్రేష ద్వితీయ పాదము మొదలు మూడుపాదములందుఁ బుట్టినచో సత్తగారికి గండము జ్యేష్ఠాంత్యపాదమందుఁ బుట్టినచో నన్యోన్యజ్యేష్ఠభాతలకును, స్యాలకుని భావుకునకును గండము. విశాఖాంత్యపాదమందుఁబుట్టినచో నన్యోన్య కనిష్ఠభాతలకు గండము మఘా పౌర్ణమపాదమైనచో మూలానక్షత్రమువలె ఫలమని కొందఱు చెప్పుదురు. ఈ నక్షత్ర గండములను గుఱించి కొంతవిషయము ప్రనూతిచంద్రికయను జ్యోతిషగ్రంథమందు విపులముగా చేర్చిముద్రించియున్నాను.

కన్యా విక్రియమ్.

కాశ్యపః॥శ్లో॥ శుక్లేనయేప్రయచ్ఛంతి స్వసుతాంలోభమోహితాః ।

ఆత్మవిక్రియిణఃపాపాః మహాకిల్బిషకారిణః ।

పతంతిసరకేఘోరే ఘ్నంతిచాసప్తమంకులమ్ ॥

తా॥ ధనలోభముచే మోహితులై శుల్కముగా ధనము గ్రహించి కన్యకనిచ్చువారు తన శరీరమాంస మర్మననా రసబడుదురు. అట్టి మహాపాపులు ఘోరనరకమందు బడుదురు సరియేకదా సప్తమ పురుషునిపర్యంతము కులమును జెరుపుచురని తాత్పర్యము.

సప్తపదీ విషయమ్.

పసిష్ఠః॥శ్లో॥ నోదకేననవావాచా కన్యాయాఃపతిరుచ్ఛతే ।

పాణిగ్రహణసంస్కారా త్పతిత్వంసప్తమేపదే ॥

తా॥ ఉదకధానముచేతను, వాగ్దానముచేతను బతిత్వము సిద్ధింపదు మఱియేమనిన, పాణిగ్రహణమైనవైని సప్తపదముల దొక్కినచో బతియనబడును.

కించ॥ మనుస్మృతిః ॥ శ్లో॥ పాణిగ్రహణికా మంత్రా నియతం
దారలక్షణం । తేషాఃస్థానవిజ్ఞేయా విద్వద్భిస్సప్తమేపదే ॥

కించ॥ స్మృతికాముద్యాం॥ శ్లో॥ యుక్తంతుపాణిగ్రహణం సర్వ
వర్ణేషుసర్వశః॥ జలపూర్వంతువిప్రాణా మన్యేషామపికామ్యయా॥ అని
చెప్పబడినది. తక్కినవిషయములు నిర్ణయసింధువునందు జూడవలెను.

అథవాగ్దానమ్ లేక నిశ్చితార్థమని కొందఱు.

అథాతో షోడశమహాదానాంతర్గత కన్యామహాదానాంగ
వాగ్దానంవ్యాఖ్యాస్యామః॥ ఉపగయన ఆపూర్వమాణపక్షే॥ మలమాస
గురు శుక) మూఢా శూన్యమాసాః పర్వయిత్యా ॥ శుద్ధమాసాః
మాఘ ఫాల్గుణ చైత్ర వైశాఖ జ్యేష్ఠ కార్తీక మార్గశీర్ష మాసేషు శుక్ల
పక్షేషు పూర్ణతిథిషు పుణ్యనక్షత్రేషు అథవా వివాహనక్షత్రేషు యజ
మానఃపత్నీసహ బాహ్యైర్బంధుభిస్సహ పరస్యగృహంగత్వా ॥
ఉపవిశ్య కుల శీలాది విచార్య ॥

అత్ర) వరలక్షణమ్.

శ్లో॥ కులంచశీలంచవయశ్చరూప విద్యాంచవిత్తంచననాథతాంచ॥
ఏతాగుణానస్తసమీక్ష్య దేయాకన్యాబుధై శ్లేషమచింత్య
నీయమ్॥ ఆదా గణపతిస్సార్థనంకృత్వా ॥ బంధుమహాజనేభ్యో
నమః ॥ ఇతి పఠిత్వా ॥

పా) జ్ఞు ఖః . కన్యాదాత నిశ్చయతాంబూలం వరస్య పిత్రే దద్యాత్ ॥	ప్ర త్య జ్ఞు ఖః . పతిగృహీత నిశ్చయతాంబూలంవధూ పిత్రే దద్యాత్ ॥
--	---

అత్ర) కన్యాదాతప్రమాణమ్॥ శ్లో॥ వాచాదత్తామయాకన్యా
వరార్థంస్వీకృతాత్వయా । కన్యావలోకనవిధౌ నిశ్చిత స్తంసుఖీభవ॥ ఇతి
పఠిత్వాతాంబూలందద్యాత్ ॥ అత్రవరస్యపిత్రాప్రమాణమ్॥ శ్లో॥వాచా
దత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా । వరావలోకనవిధౌ నిశ్చిత
స్తంసుఖీభవ॥ ఇతిపఠిత్వా తాంబూలం దద్యాత్ ॥

వకరికి నొకరు చందనము, పుష్పహారము, కస్తూరి మొదలగు సుగంధద్రవ్యములచేతను, నూతన వస్త్రాభరణములచేతను పూజించుకొనఁదగును. తదుపరి చూర్చికాదిమంత్రా వాచయేదితికేచిత్ తతః బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్ ||

అథ దక్షిణదేశే కన్యానిశ్చితార్థ ప్రకరణమ్.

పంచాంగశుద్ధిగల శుభదినంబున వరునియొక్క బంధువులందరు మంగళద్రవ్యములగు వసుపు, కుంకుమ, తాంబూల ఫలపుష్పములు, ఆభరణములు మొదలగునవి తీసికొని మంగళవాయుద్య ధ్వనులతో బయలుదేరి వధూగృహమునకుఁ బ్రవేశించి పిమ్మట పాఙ్మఖముగా కర్తను కూర్చుండబెట్టి వెల్లెకుమార్తెయొక్క తండ్రిగారిచే ముందుగా పిల్లారిపూజ చేయి చవలయును. అప్పుడు “మమపుత్రీం నిశ్చితార్థ సుముహూర్తమాచరిష్యే” అని సంకల్పమును, పిమ్మట గారీ, లక్ష్మీ, శచీదేవీపూజలు చేయించి పిమ్మట మహాలక్ష్మీ పూజనుకూడ నొనర్చి పిమ్మట యీప్రకారముగా నుచ్చరింపవలెను. ఎట్లనిన,

(వధూ) శ్లో॥ వాచాదత్తామయాకన్యా వరార్థ స్వీకృతాత్వయా । కన్యావలోకనవిధౌ నిశ్చిత స్వంసుఖభవ॥ స్వస్తిశ్రీ మహాభాగ్యాభ్యుదయలక్ష్మీవిలాస నిర్మలాఖండిత విద్వజ్జన భూసురాశీర్వాద ప్రవర్తమాన ఆయురారోఽవ్యైశ్వర్యాభిష్మద్ధినమృద్ధస్య... గోత్రోద్భవస్య... నామధేయస్యనప్తీం... పౌత్రీ... పుత్రీం... నామ్నాం కన్యాం ॥

(వరస్య) శ్లో॥ వాచాదత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా । వరావలోకనవిధౌ నిశ్చిత స్వంసుఖభవ॥ స్వస్తిశ్రీమహాభాగ్యా... సమృద్ధస్య... గోత్రోద్భవస్య... నామధేయస్య నప్తీ... పౌత్రాయ... పుత్రాయ... వరాయ॥ నిశ్చితార్థతాంబూలం వరస్యప్రీతే దద్యాత్ ॥ ఆతాంబూలమును వరునికిచ్చుటకొఱకు వరునితండ్రిగారియొక్క హస్తమందుంచి పిమ్మట వస్త్రముపైని మూటకట్టించవలెను. అట్లే ప్రత్యక్షమృఖముగాకూర్చుండిన వధూతండ్రిగారి కా వరునియొక్క తండ్రిగారి చేత తాంబూలమిప్పించి ఆతాంబూలమును వధూకొఱకువస్త్రముపై

ముడివెయ్యవలెను. అత్రహరిహరదులుసాక్షిగా, ఆకాశవాణిసాక్షిగా, హుదేవిసాక్షిగా, తిక్తరణశుద్ధిగా, బంధుజనసాక్షిగా, సూర్యచంద్రాదులుసాక్షిగా, తిప్తరొద్దేశ్యముగా, పురోహితులగు.....య్యగారు సాక్షిగా...గోత్రమందుపుట్టియున్న...ఫలానివారికిప్రపాతుడును... ఫలానివారికి పాతుడును ... ఫలానివారికి పుత్రుడునుగు రామయ్య యను నామధేయవరునకు కన్యనుయిప్ప నిశ్చయించి శాస్త్రోక్తముగా నిశ్చితార్థము చేయఁబడినది అని చెప్పి మంగలిచే డోలుమీద దెబ్బ వేయించవలెను. అట్లే ఫలానివారియొక్క గోత్రమందుద్భవించిన ఫలానివారి ప్రపాత్రికయును ...ఫలానివారి ప్రాత్రికయును ...ఫలాని వారి పుత్రికయును, లక్ష్మీసాభాగ్యవతియగు చిరంజీవి నీతమ్మను ఫలానివరునికొకకు నిశ్చితార్థము చేసికొంటిని అనిచెప్పి ధ్వని చేయ నలెను. తెచ్చిన ఆభరణములు బంధువుల దతిచే ముట్టించి ఆశీర్వాచ నముపూర్వకముగా వరునియొక్క మంగళద్రవ్యములను ఆకన్యకొకకు పంపించవలయును. పిమ్మట బ్రాహ్మణులను బంధువులను బూజింప వలెను.

నిశ్చితార్థపరకరణం సమాప్తమ్.

యోగ్యకన్యా లక్షణమ్.

శ్లో॥ అవ్యంగంగీం సామ్యనామ్నీం హంసవారిణనామినీం ।

మృదులోమకేశదశనాం నృద్వంగీమువ్వహేత్త్రియమ్ ॥

తా॥ వక్రములుగాని అవయవములు గలిగినట్టియు, మనో హరమయిన నామము గలదియు, హంసవలెను గజమువలెను నడక గలిగినదియు, మృదు రోమములు కలిగినదియు, సూక్ష్మ కేశములు కలదియు, సూక్ష్మదంతములు కలదియు, మృదువైన యంగములుగల స్త్రీని వివాహము చేసికొనుటకుఁ దగినది. లోకములోనుండు జనుల కందఱికి తల్లి జ్యేష్ఠమనియు, తండ్రి బీజమనియు ప్రసిద్ధము జ్యేష్ఠ బీజములు రెండును కలసి యంగురమాను పుట్టించుచున్నవి. కావున జ్యేష్ఠరూపమయిన కన్యక సులక్షణముగలదిగా నుండవలెను.

అయోగ్యకన్యాలక్షణమ్.

శ్లో॥ నోద్వహే త్కపిలాం కన్యాం నాన్ధికాంగీంసరోగిణీం ।

నాలోమికాం నాతిలోమాం నవాచాలాం నపింగళామ్ ॥

తా॥ కపిలవర్ణము గలిగిన చిన్నదానిని, తనకంటె పొడుగుగ నుండుదానిని, రోగము గలదానిని, రోమములు లేనిదానిని, మిక్కిలి రోమములుగలదానిని, ఎక్కువ మాటలాడుదానిని, పింగళవర్ణముకలదానిని, వివాహము చేసికొనరాదు యిదియునుగాక దుష్టస్వభావము కలదానిని, దుష్టవాక్యమును పలుకుచుండుదానిని, తల్లిదండ్రులపోలిక లేనిదానిని, ముఖమందురోమములుకలదానిని, పురుషాకారముగలదానిని, పెండ్లాడకూడదని శాస్త్రప్రమాణము, కన్యవయస్సుకంటె వరుడధికవయస్సుకలవాడుగా నుండుటయు క్తము సమానవయస్సుకూడదు.

సపిండులలో వివాహమును గుఱించి.

(అనగోత్ర మసపిండా మసమాన ప్రవరాంకన్యాం వరయేత్)

అనఁగా సగోత్రయును, సపిండయును, సమాన ప్రవరయుఁగాఁబ్టి కన్యను వివాహము చేసికొనవలయునని తాత్పర్యము. సగోత్రమనఁగా నొకవంశము, వరుఁడును గన్యయు నొకటే వంశమునకుఁ జేరకుండుట యసగోత్రమనఁబడును, వివాహమందుఁ గన్యతండ్రియొక్కయు, మూల పురుషుఁ డొకఋషిగా నుండకూడదు. ఈనిబంధనను మొదటనుండి హిందువులందఱు పెద్దలనుమతి చొప్పున ఇప్పుడు గోత్రానుక్రమము బ్రాహ్మణులందుమాత్రము పరంపరగాఁజెప్పుచుండినను నితరులుసయితము గోత్రసంబంధమైన సంకేతముననుసరించి యొకటే వంశమునకుఁ జేరినవారిలో వివాహముఁ జేసికొనుటలేదు.

అసపిండవివాహమ్.

ఇచ్చట ససపిండమనఁగా (సమానః ఏకః పిండోదేహవయశ్చా యేషాంతే సపిండాః ససపిండాః అసపిండాః) అనఁగా దేహసంబంధము వలననేక పిండమెవరికింగలదో వారు సపిండులు, కానివా రసపిండులు ఎట్లనగా (మాతృష్వసృమాతులాదిభి స్సహమాతామహాదే రన్య

యాత్, తథాపితృవ్య పితృవ్యస్యాదిభిః పితామహాదే రన్వయాత్, ఏవంత్రసాక్షాత్, పరంపరయావా ఏకశరీరావయవాన్వయేనసాపిం డ్యం యోజనీయం) అనఁగా దల్లియొక్క తండ్రిదేహ సంబంధము వలన తల్లియొక్క యక్క చెల్లెండును, మేనమామగారును, తండ్రి యొక్క దేహ సంబంధము వలన దండ్రి యక్క చెల్లెండు మొదలగు వారును సపిండులని తెలియవలయును ఇంచుచే మేన త్రగారివంశములో ను, మేనమామగారివంశములోను, తల్లి యక్క చెల్లెండవంశములోను, సపిండత్వ బాధకమునుబట్టి వెండిచేసికొనకూడదని విశదమగుచున్నది. ఇంకొకస్మృతియందు శ్లో॥ పితుః పితృవ్యసుః పుత్రాః పితృర్మాతృవ్య సుస్సృతాః । పితృర్మాతులపుత్రాశ్చ విజ్ఞేయాః పితృబాంధవాః మాతుః పితృవ్యసుః పుత్రాః మాతుర్మాతృవ్యసు సుస్సృతాః । మాతుర్మాతుల పుత్రాశ్చవిజ్ఞేయా మాతృబాంధవాః॥ అనఁగా—తండ్రితండ్రియొక్క యక్క చెల్లెండ కొడుకులు, తండ్రితల్లియొక్క యక్క చెల్లెండకొడుకు లును, తండ్రిమేనమామగారి కొడుకులును, పితృబంధువులనియు, దల్లి తండ్రియక్క చెల్లెండ కొడుకులును, తల్లి తల్లి యక్క చెల్లెండ కొడుకు లును, తల్లిమేనమామగారి పుత్రులును మాతృబంధువులని యెఱుంగ వలయును. సపిండత్వమీవంశమువారందఱికిని వ్యాపించియున్నది కనుక నీవంశములో వివాహముచేసికొనఁదగదు (ఆయాహీంద్ర)వధిభీరభీతే భిర్యజ్ఞ మిమంసోభాగ ధేయం జవన్వత్పస్తాంజహూర్మాతుల స్యేవయో హాభాగస్తే పైతృవ్యసేయో సపామితి) అనుమంత్రప్రమాణము ననుస రించి మేనమామకుమార్తె వివాహమునకు యోగ్యమనిచెప్పుదురు ఈ మంత్రార్థమేమనిన ఓ యింద్రీడా-స్తుతులతోఁ గూడ మాయొక్క యాయజ్ఞమునుగూర్చిరమ్ము వచ్చిమాచేనియ్యఁబడిన హవిర్భాగము నుగ్రహింపుము ఆజ్యాదులచే సంస్కరింఁబడినవవనునీయద్దేశ్యముచే విడుచుచున్నాను ఎట్లనగా—మేనమామకొమార్తెయు, మేన త్రకొమార్తెయు, మేనల్లునికెట్లర్హమో యటులనేయయిన నీమంత్ర మర్థవాద ముగా నెంచవలెనని తలంచి మేనమామ మేన త్రకుమార్తెలను వివా హముఁ జేసికొనఁదగదని యనేకులు నిషేధించియున్నారు శాతాతప

ధర్మశాస్త్రమందు! శ్లో! మాతులస్య సుతామూర్ధ్వా మాతృగోతాం
 తథైవచ! సమానప్రవరాంచైవ ద్విజశ్చాచార్యణం చరేత్ || అనఁగా
 మేనమామకుమార్తెను తల్లిగోత్రముయొక్క కన్యను, సమానప్రవర
 గల శంశములోని పడుచును వివాహముఁ జేసికొనినద్విజుఁడు చాండ్రా
 యణ మాచరింపవలె ననియును, ప్రాచీనసమందు పితృమాతృష్వస్థ
 దుహితరో మాతులస్య సుతాధర్మతో భగిన్యస్తావర్జయేదితి విజ్ఞాయతే ||
 అనఁగా తండ్రి యొక్క చెల్లెండ యొక్కయు, తల్లి యొక్క చెల్లెండ
 యొక్కయు, మేనమామగారియొక్కయు పుత్రికలును న్యాయముగా
 చెల్లెండగుచున్నారు, గాన వివాహమందు విడువఁదగిన వారనియును
 సుమంతువు (పితృపత్న్యస్సర్వామాతరస్తద్భాతరోమాతులాస్తద్దు
 హితరశ్చభగిన్యః) తండ్రి భార్య లందఱును దల్లులును, వారి సోదరు
 లందఱును, మేనమామ గార్లును, వారి కొమార్తెలు అక్క చెల్లెండ
 గాన వివాహము చేసికొనఁదగని వారనియును, వ్యాసులు (మాతుస్స
 పిండాయత్నేన వర్జనీయాద్విజాతిభిః) తల్లి పార్శ్వపుసహిడులలో నర్వ
 ప్రయత్నములచే ద్విజులు వివాహముఁ జేసికొనుట విడువ వలయునని
 చెప్పిరి ఉత్తరదేశమందనఁగా గోదావరీ నది కుత్తరమునుండి హిమవ
 త్పర్వతప్రదేశము వఱకు మేనమామ మేనత్తకొమార్తెలను వివాహ
 ముఁజేసికొనుట కేవలము నిషేధముగా నెంచియున్నారు, దేశములందు
 ముఖ్యముగా నర్మదానది కుత్తరమునుండి మేనమామ మేనత్తకొమా
 ర్తెలను బొత్తిగా వివాహము జేసికొనుటయేలేదు దక్షిణ దేశమందు
 విశిష్టాద్వైతులగు శ్రీవైష్ణవు లీనిబంధన ననుసరించ యున్నారు ఇతరు
 లలో నిషేధమనియెంచక వివాహము చేసికొనుచున్నారు, వైశ్యులలో
 మాత్రము మేనమామ కొమార్తెను వివాహము జేసికొనుట విధిగా
 కొంద రెంచియున్నారు, మఱియు మేనమామ కుమార్తెను మేనల్లుని
 కీయకుండుట గొప్పతప్పిదముగా వాదించెదఱు, మేనమామ కుమార్తె
 లనువివాహముఁ జేసికొనుట వలన నావంశములలో రూపవంతులును,
 ధైర్యవంతులును, బలిష్ఠులును బుట్టుట తగ్గుచున్నదని యూహింపవల
 సినదిగానున్నది. ఉత్తరదేశమందువలె దక్షిణదేశమందు వైశ్యులును

దారుఢ్యముగను, రూపవంతులుగను, దఱుచుగాలేరు దక్షిణదేశమందు
మేనమామకుమార్తెలను తప్పక వివాహముచేసికొను వైశ్యులలోరూప
వంతులు మిక్కిలి యరుదు. ధైర్యగుణమంతకన్న దక్కువ, ఇదియను
భవసిద్ధమని దోచుచున్నది. మేనమామ మేనత్త కుమార్తెలను వివా
హముఁజేసికొనుటను గుఱించి తాత్పర్య భేదమున్నది గనుక సంగీకరిం
చిన సంగీకరింపవచ్చు ననుకొందము. బొత్తిగా సంతటను నిషేధింపఁ
బడియుండెడు అక్క చెల్లెండ బిడ్డలు మొదలగువాఁని సర్వసాధారణ
ముగా వివాహముఁ జేసికొనుచున్నారు, ఇంసుకేమనవలయును కడమ
విషయములు సంక్షేపించితిని.

అష్టావాక్యనక్షత్రజపః.

కృత్తికా॥ శ్లో॥ కృత్తికాఃపాతునక్షత్రం అగ్నిరస్యాధిదేవతా । ఆది
మౌనకలరాణాం జ్ఞేయంతద్ధినదాబుధైః॥ భాసోయస్యప్రదీప్యంతి భువనే
సచరాచరే । తదృక్షేణసమాయుక్తః దద్యాత్సోగ్నిశ్శివానిసః॥

రోహిణీ॥ శ్లో॥ రోహిణీపాతునక్షత్రం బ్రహ్మయస్యాధిదేవతా ।
బృహజ్జ్యోతిర్జగద్వేద్యో వర్ధయేదాయురుభితం । ప్రదీప్యంతిసదాయా
వై సకలామరసేవితా । ఆమోదం సందిశం త్వస్మాక్ రోహిణీ సావ
తాత్పదా ॥

మృగశీర్ష॥ శ్లో॥ మృగశీర్షంతునక్షత్రం సోమాయస్యాధిదేవతా ।
యస్యధామప్రియంలోకే వర్ధతే నేకధాన్యణాం । సోమస్యరాజ్ఞస్తప్తే
యః ఓషధీశస్య సంతతం । తంసః ప్రియకరం భూయా దారోగ్యాది
ప్రవర్ధనాత్ ॥

ఆర్ద్రా॥ శ్లో॥ ఆర్ద్రానక్షత్రమవ్యాన్నః రుద్రోయస్యాధిదేవతా ।
పూజ్యోమరాణాంసర్వేషాం సవైశంసంతనోతునః । అస్మాకందురితా
స్యద్య మోచయ త్వఘనాశనం । తన్నస్సర్వాణి భద్రాణి సంతతం
పరివర్ధయేత్ ॥

పునర్వసు॥ శ్లో॥ పునర్వస్వాఖ్యనక్షత్రం అదితిర్యస్యదేవతా । పునః
పునశ్శుభంకుర్యాత్ పునర్వసుచవర్ధయేత్ । అదితిర్జీవపుత్రాసా లోకా
నాం శర్మవర్ధినీ । జగత్ప్రకీప్తాసంధాత్రీ జీవపుత్రాః పునాతునః ॥

పుష్య॥ శ్లో॥ తిష్యనక్షత్రమవ్యాన్నః జీవోయస్యాధిదేవతా॥ ఆరా
ధ్యోమరుతాంసాక్షా త్సౌజసాపరిరక్షితాత్ । యేనాభయంప్రప
ద్యంతే లోకేమర్త్యచరాచరే । సవాఅంగీరసోదేవః పునానోమాం
సదావతాత్ ॥

ఆశ్లేష॥ శ్లో॥ వ్యాశనక్షత్రమవ్యాన్నః సర్పాయస్యాధిదేవతాః ।
యేరోచమానాస్సర్వత్ర దయమానో అనాగనే । యేసర్పాలభితో
క్రూరాః విందతేచాప్యనుద్ధతిం । తేభ్యవపసమస్కుర్యుః ఆరోగ్యాభి
ప్రవృద్ధయే ॥

మఘ॥ శ్లో॥ మఘానక్షత్రమవ్యాన్నః పితరోయస్యదేవతా । యేవై
యజ్ఞేప్రసిద్ధాస్యః సర్వదా వందితాజనైః । సర్వకర్మసువిఖ్యాతాః
పావయంతిచరాచరం । తేషాంప్రియతమంనిత్యం దిశతుశ్రేయఉత్తమం॥

పూ-ఫ॥ శ్లో॥ పుబ్బనక్షత్రమవ్యాన్నః అర్యమాయస్యదేవతా ।
భాగ్యప్రదాయినీతస్మాత్ సౌభాగ్యాదింప్రదాతిచ । పూర్వాతుఫల్గునీ
సావై సద్భిస్సు పరికీర్తితా । సకలాగమ శాస్త్రేషు తారా సంపరి
చోదితా ॥

ఉ-ఫ॥ శ్లో॥ ఉత్తరాఫల్గునీ నామ నక్షత్రంయస్యదేవతా । ఋషిభి
స్సంపరిఖ్యాతం భగోయస్యాధిదేవతా । ఉత్తమంసర్వతారాణాం ఉత్త
మోత్తమభూతిదం । ఉత్తమంశుభమాదద్యా దుత్తరోత్తరవృద్ధయే ॥

హస్త॥ శ్లో॥ హస్తానక్షత్రమవ్యాన్నః రవిర్యస్యాధిదేవతా । యోమృ
తంసందిశంత్యద్య సనఃపుష్టాతుసంపదః । యంకర్మసాక్షిణంసాక్షా త్పుర
మాహుర్దనీషీణః । తంవందేశిరసాదేవం జగచ్చక్షుషమీశ్వరమ్ ॥

చిత్రా॥ శ్లో॥ చిత్రానక్షత్రమవ్యాన్నః త్వష్టాయస్యాధిదేవతా । చిత్రం
సముపగీతంత చ్చిరసౌఖ్యంప్రియచ్ఛతి । త్వష్టావహివిశ్వకర్మాసా విశ్వ
స్మిన్పరిగీయతే । దేవానాంసపురోధాహి రోచమానోజయత్స్వరమ్ ॥

స్వాతీ॥ శ్లో॥ స్వాతీనక్షత్రమవ్యాన్నః వాయుర్యస్యాధిదేవతా । సవవ
బలమత్యర్థం విష్ణోశ్చజగదామపి । తన్నఃసాతుసమీరోసా సమీరయతి
విష్ణవం । యస్సర్వత్రాభిగమ్యాత్మా జగత్ప్రణోహ గీయతే ॥

విశాఖ॥ శ్లో॥ విశాఖభం శుభందద్యా దింద్రాగ్ని యస్య దేవతే ।
ఆరాధ్యమానేవిశ్వస్మిన్ జగద్భరణహాపుభౌ । యజ్ఞేయజ్ఞేనమిధాంశౌ
భాగ్యస్వీకరణాయనై । తానేతౌరక్షతాంసమ్య కస్యధర్మాభివృద్ధయే॥

అనూరాధ॥ శ్లో॥ అనూరాధస్తమవ్యాన్నః మిత్రోయస్యాధిదేవతా ।
అవతాన్నిత్రవన్నిత్యం అమిత్రపవీవర్జనం । ఆపదాంపరిహరతాసౌ సూపదా
మభివర్ధనః । తస్మాదాపదమాహృత్య సంపదంపరివర్ధయేత్ ॥

జ్యేష్ఠా॥ శ్లో॥ జ్యేష్ఠానక్షత్రమవ్యాన్నః ఇంద్రోయస్యాధిదేవతా ।
యస్మిన్ వృత్రంజఘానాసౌ విశ్వస్యా పన్నివారకః । సవాఇధానుభావో
గ్రేదేవానాంచసమాహితః । విరరాజసదావిద్వాన్ విహరన్నభితోదివి॥

మూలా॥ శ్లో॥ మూలానక్షత్రమవ్యాన్నః దనుజా యస్య దేవతాః ।
యోజనంసమనుప్రాప్తాః ఏధం తేకామగానిశి । మూలంప్రజానాంసమ
భూత్ తస్మా న్మూలాభిధానకం । సంపదామపి మూలంస్యా దిత్యా
త్మనిభజేమహి ॥

పూర్వాషాఢ॥ శ్లో॥ పూర్వాషాఢాఖ్య నక్షత్రం ఆపో యస్యాధి
దేవతాః । యాకూల్యాశ్చనదీస్సింధూః అభియాతిపునఃపునః । తావీవ
పావనీఃపుంసాం బాహ్యంతర్మలమోచనీః । ఆపోయాచామన్మధ్యర్థం
నిత్యంసజ్జీవనవృద్ధిః ॥

ఉత్తరాషాఢ॥ శ్లో॥ ఉత్తరాషాఢనక్షత్రం విశ్వేయస్యాధిదేవతాః ।
యత్ప్రసాదాత్ప్రపద్యతై వశుధాన్యాదిసంపదః । కన్యాశ్చచారుసర్వాంగీ
స్సుపుత్రాంశ్చసువర్చసః । వాహనాంబరభూషాదితన్నస్సమభిరక్షతాత్ ॥

అభిజిత్తు॥ శ్లో॥ అభిజిన్నామ నక్షత్రం బ్రహ్మ యస్యాధిదేవతా ।
అభిరస్సర్వశత్రుఘ్నం శుభంవస్సూప్రయచ్ఛతు ॥

శ్రవణం॥ శ్లో॥ శ్రవణర్థం సమవ్యాన్నః విష్ణు ర్యస్యాధిదేవతా ।
యస్మిన్ దేవాస్తుశృణ్వంతి పుణ్యాపుణ్యఫలంహరేః । ఆనందవర్ధనానిత్యం
అనంతంసచ్చిదాత్మకం । అభిరక్షంతునర్వత్ర విష్ణునాశంప్రచోదితః॥

ధనిష్ఠా॥ శ్లో॥ శ్రవిష్ఠానక్షత్రమవ్యా ద్వాసమైయస్య దేవతాః । వనూ
నామభివృద్ధ్యర్థం వసుకామిభిర్యతే । యద్రతాముత్రభద్రాగ్రి ధార
యశ్యనిశం నృణాం । దద్యాత్సర్వాణివస్త్రాని దిశతుక్రేయసాధువం॥

శతతారా॥ శ్లో॥ శతతారాఖ్యనక్షత్రం వరుణోయన్యదేవతా । అవ
తాచ్యుతిభిషక్ష్మామ నక్షత్రాణామహోత్తమమ్ ॥

పూర్వాభాద్ర॥ శ్లో॥ పూర్వాభాద్రాఖ్యనక్షత్రం యదజై కాంఘ్రి
దైవతం । విశ్వత్సర్వభూతాని విశ్వవ్యాపిమహాదధి । సోవ్యాదజైక
పాదేపః శుభదస్సర్వదేహినాం । విశ్వాత్మా విశ్వమవ్యగ్రిం విశ్వో
విశ్వభావనః ॥

ఉత్తరాభాద్ర॥ శ్లో॥ ఉత్తరాభాద్రాఖ్యనక్షత్రం యదహిర్బుధిదైవ
తం । అధికైశ్వర్యసంధాన మవతాన్నఃపదేపదే ॥ యేనాప్తకామో
హిర్బుక్ష్యః శాశ్వతీంకీర్తిమశ్నుతే । తస్మాత్సైవమస్కుర్మః అహ
యేబుధియాయచ ॥

రేవతీ॥ శ్లో॥ రేవతీనక్షత్రమన్యో త్పుషాయస్యాధిదేవతా । యః
పుష్కాతితరాశ్రేయః సదనద్గోచరఃప్రభుః । విశ్వవిద్యాప్రసన్నాత్మా
లోకలోచనఈశ్వరః । బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మాసౌ సర్వదేవమయోవిభుః॥

అశ్విని॥ శ్లో॥ అశ్వినీనక్షత్రమన్యో దశ్వినాయన్యదేవతే । మరుతాం
భిషజావేతౌ మహితావఖిలోన్నతౌ । ఆరోగ్యాదిప్రదానిత్య మభిద్యో
త్తితవైభవా । అనంతభోగదాస్యాతాం అఘరోగీతవైభవా ॥

భరణీ॥ శ్లో॥ భరణీనక్షత్రమన్యో ద్యమోయస్యాధిదేవతా । కాల
స్వరూప్రీప్రాథమీః ధర్మాధర్మఫలప్రసః । యమాయరాజ్ఞేజగతాం క్షేమ
ధైర్యప్రదాయచ । పితౄణామధినాథాయ శాశ్వతాయనమోనమః ॥

నక్షత్రదేవతా ధ్యానాదిః.

కృత్తికా॥ శ్లో॥ కృత్తికాహ్యగ్నిదైవత్యా మేషవాహనసంస్థితాః ।
సుక్రిస్సృవాభీశివరద చతుర్హస్తా నమామ్యహం ॥ కృత్తికా నక్షత్ర
దేవతా మగ్నిమా...మి ॥

రోహిణీ॥ శ్లో॥ ప్రజాపతిశ్చతుర్బాహుః కమండల్వనూతగృహ్ ।
వరాధయకరశ్శుక్లో రోహిణీదేవతాస్తుమే ॥ రోహిణీనక్షత్రదేవతాం
ప్రజాపతిమా...మి ॥

మృగశీర్ష || శ్లో॥ శ్వేతవర్ణాకృతిస్సీమో ద్విభుజోవరదంశభృత్ ।
దశాశ్వరథమారూఢో మృగశీర్షేస్తుమేముదే ॥ మృగశీర్షానక్షత్రదేవ
తాం సోమమా...మి ॥

ఆర్ద్రా || శ్లో॥ రుద్రశ్వేతవృషారూఢ శ్వేతమాల్యశ్చతుర్భుజః ।
శూలఖడ్గాభయవరాఢ దధానోమేవనీదతు ॥ ఆర్ద్రానక్షత్రదేవతాం
రుద్రమా...మి ॥

పునర్వసు || శ్లో॥ అదితిఃపీతవర్ణాచ స్రుక్సుపందర్భసంయుతం । దధా
నాశుభదాభూయా త్పునర్వసుస్పృతాహ్వాయా ॥ పునర్వమానక్షత్ర
దేవతాం అదితిమా...మి ॥

పుష్య || శ్లో॥ వందేబృహస్పతిం పుష్య దేవతాం మానుషాకృతిం ।
సర్వాభరణసంపన్నం దేవమంత్రీణమాదరాత్ ॥ పుష్యనక్షత్రదేవ
తాం బృహస్పతిమా...మి ॥

ఆశ్లేష || శ్లో॥ సర్వోరక్షస్త్రిణేత్రశ్చ ఫలరాశికరద్వయః । ఆశ్లేషా
దేవతా పీతాం బర ధృగ్వరదోఽస్తుమే ॥ ఆశ్లేషా నక్షత్రదేవతాం
సర్పమా...మి ॥

మఘ || శ్లో॥ పితరఃపిండహస్తాశ్చ కృశాధూమ్రాః పవిత్రీణః । కుశ
లందద్యురస్మాకం మఘా నక్షత్రదేవతాః ॥ మఘా నక్షత్రదేవతాం
పితౄనా...మి ॥

పూ-ఫ || శ్లో॥ సంపూజయా మ్యర్చ్యమణం ఫల్గునీ తారదేవతాం ।
ధూమ్రవర్ణం రథారూఢం సశక్తికరసంయుతమ్ ॥ పూర్వఫల్గునీదేవ
తాం సూర్యమా...మి ॥

ఉ-ఫ || శ్లో॥ భగంవరరథారూఢం ద్విభుజంశంఖచక్రీణం । ఫల్గునీ
దేవతాంధ్యాయే దృక్తాభీష్టవరప్రదమ్ ॥ ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రదేవతాం
భగమా...మి ॥

హస్త || శ్లో॥ సవితారమహంవందే సప్తాశ్వరథవాహనం । పద్మాన
నన్థం చాయేశం హస్తా నక్షత్రదేవతామ్ ॥ హస్తా నక్షత్రదేవతాం
అర్యష్టమా...మి ॥

చిత్రా॥ శ్లో॥ త్వష్టారం రథమారూఢం చిత్రానక్షత్ర దేవతాం ।
కంఠ చక్రాస్వతకరం కీరీటిన మహంభజే ॥ చిత్రానక్షత్ర దేవతాం
త్వష్టారమా...మి ॥

స్వాతీ॥ శ్లో॥ వాయు మృగవరారూఢం స్వాతీనక్షత్ర దేవతాం ।
భేటచక్రోజ్జ్వలకరం ద్వితీయం ప్రణమామ్యహమ్ ॥ స్వాతీనక్షత్ర
దేవతాం వాయుమా...మి ॥

విశాఖా॥ శ్లో॥ ఇంద్రాగ్నిశుభదాస్యాతాం విశాఖాదేవతేశభా ।
సమామ్యేకరథారూఢం వరాభీతికిరాంబుజే ॥ విశాఖానక్షత్ర దేవతే
ఇంద్రాగ్ని ఆవా...మి ॥

అనూరాధా॥ శ్లో॥ మిత్రంపద్మాసనారూఢం మనూరాధేశ్వరంభజే ।
శూలంకుశధరంబాహ్వ్యః దేవంశోణితవర్ణకమ్ ॥ అనూరాధానక్షత్ర
దేవతామిత్రదే...మి ॥

జ్యేష్ఠా॥ శ్లో॥ ఇంద్రాగజవరారూఢం వజ్రపాశవరాభయమ్ । కరైశ్చ
తుర్భిర్లఢతం జ్యేష్ఠాశ్వరమాశ్రయే ॥ జ్యేష్ఠానక్షత్ర దేవతాం ఇంద్ర
మావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి ॥

మూల॥ శ్లో॥ కరాశవదనంకృష్ణం యాతుథానంనృవాహనంఘోర్ధ్వ
కేశఃవిరూపాక్షం భజేమూలాభదేవతామ్ । మూలానక్షత్ర దేవతాం
అసురమా...మి ॥

పూ-షా॥ శ్లో॥ ఆషాఢాదేవతానిత్య మావస్సంతుశుభప్రదాః ।
సముద్రగ్రాస్తరంగిణ్యః పావన్యస్సర్వదేహినామ్ ॥ పూర్వాషాఢానక్షత్ర
దేవతా ఆపఆవా...మి ॥

ఉ-షా॥ శ్లో॥ విశ్వార్దేవానహంవందేఽషాఢానక్షత్ర దేవతాః ।
శ్రీపుష్టికీర్తిని దాత్రీస్సర్వ పాపాపనుత్తయే ॥ ఉత్తరాషాఢానక్షత్ర
దేవతావిశ్వార్దేవానా...మి ॥

అభిజితు॥ శ్లో॥ నిర్గుణంబ్రహ్మభూయాన్మే జ్ఞానైశ్వర్యప్రదంసదా ।
అభిజిత్తారకేశానం వేదాంతకృతసంశ్రయమ్ ॥ అభిజిన్నక్షత్ర దేవతాం
బ్రహ్మణమా...మి ॥

శ్రీవణం॥ శ్లో॥ తాన్తాకాగం చతుర్వస్తం శ్రీణానక్షత్రవల్లభమ్ ।
విష్ణుంకమలవత్తామం ధ్యాయేద్గరుడవాహనమ్॥ శ్రవణనక్షత్రదేవతాం
విష్ణుమా...మి ॥

ధనిష్ఠా॥ శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుదేవతాంనందే వనూరథవరాశ్రితా ॥
శంఖచక్రాంకితకరా కిరీటాంకితమస్తకా ॥ ధనిష్ఠానక్షత్ర దేవతాం
వనూనావా...మి ॥

శతతారా॥ శ్లో॥ వరుణంసతతంవందే సుధాకలశ ధారిణమ్ । పాశ
హస్తంశతభిషక్దేవతాం దేవ వందితామ్ ॥ శతభిషజ్నక్షత్ర దేవతాం
వరుణమా...మి ॥

పూర్వాభాద్ర॥ శ్లో॥ శిరసాహమజంవదే ఏకపాదంతమోపహం ।
ముదేప్రోష్ఠవదేశానం సర్వదేవనమస్కృతమ్॥ పూర్వాభాద్రపదనక్ష
త్రదేవతా మజైకపాదమా...మి ॥

ఉత్తరాభాద్ర॥ శ్లో॥ అహిర్బేబుధ్నియోభూయా న్ముదేప్రోష్ఠవదే
శ్వరః । శంఖచక్రాంకితకరః కిరీటోజ్వలమాశ్రిమా ॥ ఉత్తరాభాద్ర
దేవతా మహిర్బుధ్నియ మా...మి ॥

రేవతీ॥ శ్లో॥ పూషణంద్విపదంవందే రేవతీశంసమృద్ధయే । వరాభ
యోజ్వలకరం రత్నసింహాసనేస్థితమ్ । రేవతీనక్షత్రదేవతాం పూషణ
మావాహ...మి ॥

అశ్విని॥ శ్లో॥ అశ్వినాదేవతేశ్వేత వర్ణాతేద్విభుజౌస్తుమః । సుధా
సంపూర్ణకలశ కరాబ్జావశ్వవాహనా ॥ అశ్వినీనక్షత్రదేవతే అశ్వినా
వాహయామి ॥

భరణి॥ శ్లో॥ పాశదండోజ్వల భుజ ద్వయం మహిషవాహనమ్ ।
యమంనీలతనుం భీమం భరణీదేవతాంభజే ॥ భరణీనక్షత్ర దేవతాం
యమమావాహయామి ॥ ఇతినక్షత్రదేవతాధ్యానాది ససమాప్తః ॥

పు న స్సం ధా న మ గ్ని వ్ర తి షా ప న మ్ .

ఆచమ్య-వధూముత్రరత ఉపవేశ్యస్వయం దక్షిణత ఆసీనః —
ఏవం...త్యర్థం తాకిక పునస్సంధానాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణస్తదం

గత్వేన తదాదాశుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ
 మహాజనైః సుసాన్వృత్తపుణ్యాపావాచనంకరిష్యామి॥ ఆదానిర్విఘ్నేనపరి
 సమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి॥ గణాధిపతిపూజాం
 కృత్వాపుణ్యాపావాచయిత్వాపునఃఆచమ్యఏవం... త్యర్థం నిత్యేపా
 సనాతిక్రమణదోషనివృత్త్యర్థం యథాసంభవత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి
 నమః॥ అథఘంచప్రస్థతందులతాంబూల ఫలదక్షిణాదీన్ గృహీత్వా ।
 శ్లో॥ సమస్తసంపత్సమవాప్తి హేతవస్సముత్థితావత్కులసూమకేతవః॥
 అపారసంసార నముద్రాసేతవః పునంతుమాంబ్రాహ్మణ పాదపాంసవః॥
 ఆపద్ననభావంత సహస్రభానవస్స మీహితార్థార్హణ కామధేనవః ।
 సమస్తతీర్థాంబువవిత్రమూర్తయో రక్షంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాం
 సవః । ఆధివ్యాధిహరంస్యాణాం మృత్యుదారిద్యం నాశనం । శ్రీముష్టి
 కీర్తిదంపం దేవిప్రశ్రీపాదపంకజమ్॥ అశేషే హే పరివన్మదీయాం విజ్ఞాప
 నామవధార్యమయాసమర్పితామిమాం పరివద్దక్షిణాం యథోక్తదక్షి
 ణామివస్వీకృత్యమహాపాసనాంత రితదినాదాఽభ్య ఏతత్క్షణవర్యంతం
 తాకికఘోషాసనాతిక్రమణ దోషనివృత్త్యర్థంమమ ఆయుర్బలాభివృద్ధ్యర్థం
 తదుక్తప్రాయశ్చిత్తం నిశ్చిత్త్య ఉపదిశ్య మామనుగృహ్లాంతు భవంతః॥
 అనుగృహాణ॥ శుభదినే పునస్సంధానాధికార సిద్ధిరస్త్వితి భవంతో
 బుద్ధివంతు । పునస్సంధానాధికారసిద్ధిరస్తు॥ పునఃఆచమ్య - ఏవం...
 త్యర్థం ధర్మవత్స సమేతస్య మమశరీరశుద్ధ్యర్థం స్వర్ణాజ్యధాన్యకృచ్ఛా
 ణ్యాచరిష్యే ॥ శ్లో॥ స్వర్ణంపవిత్రమమలం స్వర్ణంపావప్రణాశనం ।
 స్వర్ణంహి శంకరంయస్మా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ స్వర్ణదానం
 దద్యాత్ ॥ శ్లో॥ ధన్యంకరోషిదాతార మహలోకే పరత్రచ । యస్మా
 త్తస్మాచ్ఛివంమేస్యా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ధాన్యదానం
 దద్యాత్ ॥ శ్లో॥ కామధేనో సముద్భూతం సర్వకృతుషు సంస్థితం ।
 దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఆజ్యదానం
 దద్యాత్ ॥ శ్లో॥ ధన్యంకరోషిదాతార మహలోకే పరత్రచ । యస్మా
 త్తస్మాచ్ఛివంమేస్యా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ హిరణ్యదానం
 దద్యాత్ ॥ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ... పీత్యర్థం ఇదం కృచ్ఛత్రయ

పృథ్వీమానసానాశక్తి హిరణ్యంతుభ్య మహంసంపదదేమమః
 పూర్వోక్త ఏవం ... తిథామయాశ్చతైరేభి స్స్వర్ణాజ్యధాన్యకృచ్చై
 ర్భగవాన్ సర్వాత్మకః క్రీమహావిష్ణు స్సుక్తితో వరదోభూత్వా మమ
 శరీర శుద్ధిర స్త్వితీభవంతో బ్రువంతుః । శరీరశుద్ధిరస్తు॥ పునఃఆచమ్య
 ఏవంగు...ర్థం హోమద్రవ్యదానం బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ ॥ బ్రాహ్మణ
 మభ్యర్చ్యఅస్మై బ్రాహ్మణాయ...హోమాతిక్రమణ దోషనివృత్త్యర్థం
 హోమద్రవ్యదానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమః॥ పునః ఆచమ్య
 ...ఏవం...తిథామమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పునస్సంధానాఖ్యం కర్మ
 కరిష్యామి । బ్రాహ్మణైస్సహ । స్థండిలోద్దేఖనాద్యగ్ని పృతిష్ఠాపనాం
 తంకృత్వా తత్రచతుష్పత్ర ప్రయోగంకుర్యాత్ । పూర్వపరిషేచనం
 కృత్వా సువేణచతుర్ధృషీతం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ పృథివీజలమగ్నిశ్చ
 వాయురాకాశమేవచ । భూతాత్మకంధనందేహి పుత్రందేహి హుతా
 శనః ఇదమగ్నయేనమః॥ శ్లో॥ రసంస్పృష్టాసుమేధాస్త్రీ మమశుక్లస్తదై
 వచ । ఆత్మానంసంభవందేహి పుత్రందేహిదివాకర॥ ప్రజాపతయేనమః
 శ్లో॥ మిథునంగర్భసంజాతందశమాసాప్రనూతికాన్ సుగంధార్చ్యకం
 దేహి యజ్ఞనంతం క్రియాయుతం॥ అగ్నయేనమః॥ పృథాపాదేహి
 పుత్రం కీర్తివంతంచదేహిమే । ఆత్మానమాత్మసంభూతో రూపవాన్
 రూపసంభవః॥ బ్రహ్మజేనమ ॥ అధనవగ్రహహోమంకుర్యాత్ ॥ అస్మిన్
 పునస్సంధానకర్మాణి మంత్రవిపర్యాసకర్మవిపర్యాసాదినమస్తదోషనిర్హ
 రణార్థంసర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామినమః॥ పృథివ్యాదిషుభూతానాం
 తువ్యర్థంపాపకేనతే । వేదీపూర్ణేనహోమేన దత్తమాజ్యం సమర్పయ॥
 అగ్నయేనమః॥ ఉత్తరపరిషేచనంకృత్వా ఆచమ్య...ఏవం...పీఠ్యర్థం
 ప్రాతఃకాలే తండులహోమం కరిష్యామి॥ తతః అగ్ని పార్థనంకుర్యాత్
 పూర్వపరిషేచనంకృత్వా । వీతిహోత్రాయనమః - విధాత్రేనమః ॥
 ఇత్యాహుతిద్వయం ప్రాతరగ్నానిషీపేత్ ॥ మూర్తాండాయనమః ॥
 విధాత్రేనమః । ఇత్యాహుతి ద్వయంసాయ మగ్నానిషీపేత్ ॥
 అథ వనస్పతిహోమంకరిష్యామి ॥ శ్లో॥ వనస్పతేమహీజాత సర్వాభీష్ట
 ఫలప్రదః జహోమ్యద్యైవతేస్తీత్యై ఆజ్యాదిభిరతంద్రితః॥ వనస్పతయే

నమః॥ ఉత్తరపరిసేచనాంతే అథఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామి నమః ।
 షోడశోపచార...మి ॥ అథప్రదక్షిణమ్ ॥ శ్లో॥ నమస్తేయజ్ఞభోక్త్రేచ
 నమస్తేహవ్యవాహన । నమస్తేనీతిహోత్రాయ సప్రజిహ్వయతేనమః ।
 గోవిందపుండరీకాక్ష యజ్ఞశాచ్యుతమాధవ । రామకృష్ణహృషీకేశ
 నారాయణనమోస్తుతే ॥ స్థాణుశ్శంభుఃశివశూలీ శర్వశానశంకరః ।
 వినాకీ చంద్రచూడశ్చ సదాశివ నమోస్తుతే ॥ మాతవస్త్రాభరణాని
 దద్యాత్ ॥ తతః ఫలప్రదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్ ॥ తతః బ్రాహ్మ
 ణశీర్వాదః॥ పునస్సంధానమగ్నిప్రతిష్ఠాపనప్రయోగస్సమాప్తః.

నాశపేష్ట జననశాంతిః.

శ్లో॥ అతఃవరంప్రపత్న్యామి నాశపేష్టనజంఫలంశీర్షేకంలేచనాభాచ
 నేష్టతేచేద్భవేస్సృజిః॥ తస్మిన్లోక్తక్షణేబాహూ విత్పవ్యస్యాత్తరేభుజే ।
 నూతృష్వసురభవేన్మృత్యు రుదరేమాతులస్యచ ॥ పార్శ్వయోస్సహ
 జాసార్శ్వా త్సర్వనాశోభవేద్ధుః ॥ నాభ్యాదిమాలాకారేణ సర్వ
 మృత్యుప్రదంభవేత్ ॥ తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥

సీమంత చ్చయోగః.

సీమంతోన్నయనం ప్రథమే గర్భ చతుర్థేమాసి షష్ఠేష్టమేవా
 ష్మభేహని దంపతీ మంగళస్నాతేభూత్వా - వధూం దక్షిణత ఉపవేశ్య
 స్వయముత్తరతఃసీసః॥ ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం
 జనిష్యమాణ సర్వగర్భాణాం బీజగర్భసముత్భవై నో నిబర్హణద్వారా
 ప్రతిగర్భసంస్కారాఽతిశయద్వారా శ్రీహరమేష్వరిప్రీత్యర్థం సీమంతో
 న్నయనం కర్మకరిష్యామాణ స్తదాదాశుద్ధ్యర్థం...సహ స్వస్తిపుణ్యాహ
 వాచనం కర్మకరిష్యామి- ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా
 గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి ॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచ
 నంచకృత్వా ఆచమ్య ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం
 ...ర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యామి ॥ పునఃఆచమ్య- ఏవంగుణ
 ...పత్నీసమేతోఽహం సీమంతోన్నయనాంగత్వే నోభయోరక్షార్థం
 రక్షాబంధనంకరిష్యామి అథషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ॥ శ్లో॥ బధ్నామి
 వామహస్తేషు స్త్రీణాంసౌభాగ్యచర్చం బధ్నామిదక్షిణహస్తే పురుషస్య

సుఖప్రదం॥ హస్తే నాచి కేళళండులఫలపుష్పాదివధ్వావామకరేనిధాయ॥
 రక్షాబంధనముహూ ... ఆస్తు॥ ఏవం... శుభతిథౌ అస్యాం... ర్థం
 సీమంతోన్నయనాంగ శ్వేన అభ్యుదయికంకర్మ కరిష్యామి - తదంగ
 బ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యామి॥ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయా
 ౭భ్యుదయిక ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సం
 పదదేనమమ॥ తదంగ కర్మణఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే॥ కర్మణఃపుణ్యా
 హం భవంతోబ్రువంత్యిత్వాది పత్నీమార్జనాంతంకుర్యాత్ ॥ అత్ర
 సీమంతహోమవిషయేవైకల్పికః॥ తత్కరణే ఏవంగుణేత్వాది శుభతిథౌ
 మమభార్యాయాం... ర్థం సీమంతహోమంకరిష్యామినమః॥ బ్రాహ్మణై
 స్సహ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్నిపృతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ ॥

(పట్నీతప్రయోగః) ఈ సీమంతకర్మయందలి పాత్రాసాద
 నము చేయునప్పుడు యవాంకురములను, ఏడుపది ముల్లును, మేడి
 కొమ్మను, కట్టె త్రాడునుగూడ నాసాదించవలయును.

తతఃఅగ్నింప్రజ్వాల్య ॥ శ్లో॥ ఆత్మాసమాత్మసంభూతో రూపేవా
 రూపసంభవః॥ తత్కాలేచవరంపుత్రం చాతుంమేనర్వదేవతాః॥ ధాత
 ఇదంనమమ ఇత్యష్టాహుతీః॥ హుత్వా॥ తతఃపవగ్రహహోమంకుర్యాత్ ॥
 తతః కేశవాదిహోమంసమాపయేత్ ॥ ఉత్తరపరిషేచనాంతే బ్రహ్మత్వ
 పూజాంకుర్యాత్ ॥ అక్షతాంచ్ఛిరసిధారియేత్ ॥ తతఃదంపత్యోఽనూతన
 వస్త్రాణిధారియేత్ ॥

సీమంతప్రక్రియ లంత్రము.

శుభముహూతమునందు పత్నీని అగ్నికి పడమరవైపు పా
 జ్ఞుఖముగా గూర్చుండబెట్టి తాను పశ్చిమముభుజై యుండి నవగ్రహా
 స్టకమంత్రములను జెప్పుచు ఏడుపదిముల్లును, మూడు దర్భకట్టలను,
 మేడికొమ్మతో చేర్చి వక్కమారు గ్రహించి నాభిప్రదేశము మొదలు
 పాపిటపటకు నూర్ధ్వముగా తుడిచి పడమరవైపు పారవేసి ఉదకమును
 స్పృశించవలయును. అప్పుడు వీణాగానము చేయించ వలయును.
 యవాంకురములను పత్నీ శిరస్సుయందు కట్టవలెను. సాయంత్రము
 వటకు నుంచి నక్షత్రోదయమునంతయువారత ఏడువలెను.

తతోసిరాజనం తదత్సంగే కలలన్దుకాదితాన్ద్రా బ్రాహ్మణాన్
సంతోషయేత్ || తతఃఅగ్నిపదక్షిణం || ఆశీర్వాదః || సీమంతోన్నయనే
ప్రాప్తే పశ్చాత్పుర్వంసమాపయేత్ || యస్మిన్కాలేసీమంతోక్షచతుర్థ
మాసాదికా లే సీమంతంపుసవనం కర్మోతి | తదాస్వకాలబలవత్తరేణ
సీమంతంకృత్వా పశ్చాత్పుంసవనం కుర్యాత్ || సత్వేకదినే చత్య
వ్యేకస్మిన్నహస్త్యేవకుర్యాచ్చేతనావాచం శుభకాలే ఇతివచనబలా
త్పుర్వం పుంసవనం పశ్చాత్సీమంతం కుర్యాత్ || శ్లో|| సీమంతోన్నయ
నంకర్మ యస్మిన్నేకదినేభవేత్ | తత్రపుంసవనంచేత్తు పూర్వాపుంస
వనక్రియా | ఏకస్మిన్దినేచేత్తు యుగపద్ధర్భకర్మాశి | తత్రపుంసవనం
పూర్వం పశ్చాత్సీమంతమాచరేత్ || సత్యవ్రతః || ప్రీయదాకృతసీమం
తా ప్రసూయేత కథంచన | గృహీతపుత్రా విధివ త్నునస్సంస్కార
మర్హతి || ఆదాపుంసవనం పూర్వముక్తం || ఇతిసీమంతం సమాప్తం.

అథ జాతకర్మప్రయోగః.

శ్లో|| పుత్రేజాతేపితుస్సానం సచేలాతువిధీయతే | యావన్న
చ్ఛిద్యతేనాశం తావన్నాపిస్తేతిసూతకం || చిన్నేనాశేతతఃపశ్చాత్పుత
కంతువిధీయతే || తస్మిన్ జన్మముహూర్తేపి సూతకాంతేభవాశిశోః |
జాతకర్మచ కర్తవ్యం పితృపూజనతత్పరైః || పృథ్వీచంద్రోదయేకారా
జనిః || శ్లో|| ప్రామర్యావే పుత్రపుత్ర్యో శ్చుద్రీసూర్యగ్రహేతథా |
న్నాత్వాసంతరమాస్మియాన్ పితౄణాన్ శాశ్వతేతర్పయేత్ || ఆచమ్య-
ఏవంగుణ విశేషణ...ప్రీత్యర్థం ప్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య పత్నీ
సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాబుపాన జనిత
దోషపరిహారద్వారా బీజగర్భసముద్భవై నో నిబర్హణద్వారా బలాయు
రభివృద్ధ్యర్థం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణస్తదంగత్వేన తదాదా
శుద్ధ్యర్థం... సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి || ఆదా నిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి || గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా || అథ హిరణ్యద్రవ్యేణ నాందీ
సమారాధనంసమాపయేత్ || అభ్యుదయిక బ్రాహ్మణభోజన వ్రత్యా
మూయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంపదదేనమమ || ఏవం

గుణ... శ్రీత్యర్థం శ్రీమతఃగోత్రస్య నామధేయస్య పత్నీనమేతస్య మమ
కుమార న్యాయుష్మాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపానజస్తి దోష పరిహార
ద్వారా బీజగర్భసముదభవై నోనిబర్హణద్వారా బలాయురారోగ్యసిద్ధ్య
ర్థం జాతస్యకుమారస్య జాతకర్మకరిష్యామి || కుమారమభిమృశ్య || శ్లో ||
ఆదిశ్లోకరవిరాభను రాభస్కరశ్చదివాకరః | మార్తాండస్సవితాహేళి
తీక్ష్ణంశుర్నిహిరోరవిః || చంద్రశ్యశేతళాంకశ్చ విఘ్నసామోనిశాకరః |
శీతాంశురుకునాథశ్చ ఇందుశ్చంద్ర స్తథావిఘ్నః || ఆరోన్మకోమహీజశ్చ
రుధిరోరక్తపంచ | అ గారికఃకుజోబాహూ లోహితాంగోమహీసుతః ||
సామ్యోనిజ్ఞోబుధోహేమ సామజోబోధనిఃకృమాత్ || జీవఆంగీరసో
వాచ స్పృశ్యితశిఖండిజః | ఆరోవృబృహస్పతిస్సూరి రావ్యశోపచసాం
పతిః || శుక్రోభృగుర్బృగుసుత స్త్వపుజశ్చసితశ్చసః | ఉశనాదైత్య
పూజ్యశ్చ కావ్యః వితిన్మృతః || కోణోమందశ్శనిఃకృష్ణ సూర్యపుత్రో
యమశ్చసః | పంగుశ్చనైశ్చరసూరిః కాలచ్ఛాయాసుతశ్చసః || రాహు
స్తమస్సరోగశ్చ స్వర్భానుశ్చవిఘ్నంతుదః | పాతుశ్చనైహి కేయశ్చ
భుజగాఖ్యితిన్మృతః || కేతుశ్శిఖిన్స్వజోధూమః ఉత్పాతోబహురూప
కృత్ | శిరోహీనోఘోరరూప కృత్ప్రవర్ణస్సుకేతనః || ఇతి కుమారమభి
మృశ్య || శ్లో || అంగాదంగాచ్చసంభూతో రూపాద్రూపాచ్చసంభవః |
దీర్ఘాయుష్మా శ్చప్రాధార పుత్రపంశ హితంకర || జాతస్య దక్షిణేకర్ణే
పతిత్వా అంగాదంగా... హితంకర || చక్షత్రనామచంద్రి శతి-తద్రహస్యం
భవతి | అథ స్వర్ణరణితకా శ్యచాతాణి మధుఘృత శర్కరామశ్రితా
న్యానీయ ప్రవాళమౌక్తికైః సువర్ణేనాలోడ్య || శ్లో || ప్రాశనంశుభదం
కుర్యా శ్చవిత్రపాపనాశనం | ఆయు సేజోబలంసౌఖ్యం నవస్వకర్మ
క్రియాత్మకం || ఏవంజాతస్యశిశోః సువర్ణేనమధు త్రివారింప్రాశయేత్ ||

తతఃమధుఘృతం జాతస్యశిశోఃకర్ణ యోర్నిధాయ || దేవాయసవి
త్రేసమః | సరస్వత్యైసమః | అశ్వేభ్యాసమః | ఇత్యుక్త్వా || తతఃకుమా
రంమాతురంకఆదాయ || శ్లో || కుమారీదేవతాసేయం భూమూజాతాయ
వృద్ధిదా | ఆయుష్మంతంయశస్సంతం తేజస్వినమప్రికియాత్ || మాతు
ర్దక్షిణస్తనం పత్రిధాప్య || దీర్ఘమాయుః || తతః పృథివీమభిమృశ్య ||

శ్లో॥ సముద్రమేఖలేదేవి పర్వతస్తనమండలే । విష్ణువత్సినమస్తుభ్యం
భూమిదేవినమోస్తుతే ॥ ఇతిభూమాస్పృష్ట్యా తత్రక్రమారంభమా
సంవేశయతి । దీర్ఘమాయుః ॥ శిశోః శిరస్సమీపే ఉదకుంభం
నిధాయ ॥ శ్లో॥ పానీయపావనంశ్చైవ గంగావిసరిదుద్భవం । సర్వ
పాపప్రశమన కుంభోదకనమోస్తుతే ॥ తతః ఏవంగుణ... శుభతిథౌ
మమకుమారస్య యుష్యాభివృద్ధ్యర్థం బాలసూతికయోశ్చం జాలాది
విశాచేభ్యస్సు రక్షణార్థం ఫలికరణ చోమంకరిష్యామినమః ॥ స్థండి
లోల్లేఖనాద్యన్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతంకృత్వా ॥ అత్రచతుష్పత్రప్రయో
గంకుర్యాత్ ॥ తూష్టింసర్వ పాస్ఫలికరణమిశ్రానంజలినాసక్తృదవదాయ ॥
అథనవగ్రహహోమ కుర్యాత్ ॥ అథఇంద్రాయనమః - అగ్నేయేనమః -
యమాయనమః - నిర్ఋతయేనమః - వరుణాయనమః - వాయువే
నమః - కుబేరాయనమః - ఈశానాయనమః - అథఉత్తరపరిషేచనం
కుర్యాత్ ॥ అథబ్రాహ్మణానామతుష్టయేత్ ॥ ఆశీర్వాదః ॥ స్త్రీణాంతు ॥
శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చసంభూతే రూపాద్రూపాచ్చసంభవే దీర్ఘాయుష్మా
న్భువ్రాదా రే పుత్రీవంశహితంకరే ॥ ఇతివక్తవ్యం ॥

ఇతిజాతకర్మప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథముఖావలోకనమ్ .

దేశకాలాన కీర్త్య ॥ అథముఖావలోకనవిధిం వ్యాఖ్యాన్యస్వామో
పుణ్యాహే దంపత్యోశ్చంద్రితారా బలాన్వితే పూర్వాష్టే దంపతీ
మంగళస్నాతౌభూత్వా ॥ ఏవంగుణ... శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమ
చరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివార నక్షత్ర వర్జ్యాది జనిత సకలారిష్ట
నివృత్తిద్యౌరా జాయాపత్యోశ్చిశోశ్చత్రయాణామాయుష్యాభివృద్ధ్య
ర్థం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ముఖావలోకన పూర్వకం గ్రహమఖా
ఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం...
సహస్యస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి ॥ ఆదానిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్య
ర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి । గణాధిపతిపూజాంకృత్వా ।
పునః సంకల్ప్య - ఏవంగుణ... శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమచరణే
యుక్తగండే జాతస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వర్జ్యాది జనిత సకలా

రిష్ట నివృత్తిద్వారా జాయాపత్నీ శ్చిశోశ్చ తయాణా మాయుష్యాభి
 వృద్ధ్యర్థం మమకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ముఖావలోకనాఖ్యం
 కర్మకరిష్యామి గంధమాత్వైరలంకృత్య । స్వర్ణయుక్త కాంస్యపాత్రం
 గోఘృతపూరితం ॥ శ్లో॥ యాః గుంజననంపుష్పం సర్వకల్మషనాశనం ।
 ఆయుర్వృద్ధికరం యస్తాత్కుర్యా దాజ్యావలోకనమ్ ॥ ముఖావలోకన
 ముహూర్తస్సు ముహూర్తోస్తు ॥ ఇత్యేతాభ్యామాజ్య మవలోక్యనద
 ష్ఠీణాజ్యకాంస్యపాత్రం మృత్యుంజయ స్వరూపితదద్యాత్ ॥ శ్లో॥ చత్వా
 రింశత్ఫలాదూర్ధ్వమయఃపిండం సదక్షిణంతవాధీనాని సర్వాణి శస్త్రాణ్య
 స్త్రాణి యానిచ ॥ ఆయఃపిండనమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టం నివారయ ॥ ఇతి సద
 ష్ఠీణమయః పిండదానందద్యాత్ ॥ పాచౌప్రత్యక్ష్యాచమ్య ॥ తతః పుణ్య
 హవాచనం సమావయేత్ ॥ అత్ర శాంతిసంకల్ప సవగ్రహారాధనాది
 సర్వవిధిప్రకారేణ సమాప్య శాస్త్రోక్తయథావిధి శాంతింకుర్యాత్ ।
 కేవలముఖావలోకనపక్షే ఆదాగణాధిపతి పూజాం ముఖావలోకనం
 పుణ్యహవాచనంచ సమాచరేత్ । తతః ఆశీర్వాదః ॥ ముఖావలోకనం
 సమాప్తమ్.

శాంతిసంకల్పః .

అథాతశ్శాంతిసంకల్పాధి వ్యాఖ్యాస్యామో పుణ్యహేదంప
 త్యోశ్చంద్రతారాబలాన్వితేపూర్వాహేదంపతీమంగళస్నాతౌభూత్వా
 పుణ్యాహంవాచయిత్వా ॥ ఏషం గుణ... శుభతిథౌ శ్రీవరమేశ్వరప్రీత్య
 ర్థం జాతస్యకుమారస్య తిథివారశ్శుక్ర వక్ష్యాదిజనిత సకలారిష్టనివృత్తి
 ద్వారా జాయాపత్నీ శ్చిశోశ్చ తయాణా మాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం జనన
 నక్షత్రపూర్వకమాదిత్యాది సవగ్రహదేవతా ముద్దిశ్య... ప్రీత్యర్థం -
 మమజన్మరాశివశాత్ - నామరాశివశాత్ - జన్మనక్షత్రవశాత్ - నామ
 నక్షత్రవశాత్ - జన్మలగ్నవశాత్ - నామలగ్నవశాత్ - జన్మాంశ
 వశాత్ - నామాంశవశాచ్చ - మహాదశావశాత్ - వడ్మలవేదవశాత్
 గోచార వేధవశా ద్వామవేధ వశాత్ । త్రివిధిశాస్త్రోక్త వేధవశా
 త్కాలచక్రవశా త్సర్వతోభద్ర చక్రవశాచ్చ - అష్టకవర్గవశాచ్చ -
 అంగగ్రహవశాచ్చ - భావగ్రహవశాత్పక్ష గ్రహవశాచ్చ - అక్షనక్షత్ర

గ్రహవశాచ్చ-అథనామాంశవశాద్భూత గ్రహవశాచ్చ-భూతాద్యంత
 రిక్ష మహోత్పాతక దుస్వప్న దుశ్శకునవశాచ్చ - యోఽరిష్టస్సా
 చితః తదరిష్టపరిహార ద్వారాఽయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం యేయేగ్రహః
 శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మతిశయఫలావాప్త్యర్థం యేయే
 గ్రహః అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తైస్तेః క్రియమాణ కర్మమూల వర్త
 మాన వర్తిష్యమాణ నూచితాగామి సర్వారిష్టపరిహారద్వారా శుభ
 స్థాన ఫలావాప్త్యర్థం యజమానినీసహిత యజమానస్య + గోత్రోద్భ
 వస్య నామధేయస్య మమక్షేమ...వృద్ధ్యర్థం అస్యాంగోమయేనాను
 లిప్తాయాం భూమారంగవల్లి విరచిత శ్వేతతండులోపరి విరచితాష్టదశ
 పద్మకర్ణికోపరిసవకోష్ఠాది మధ్యమకోష్ఠే ఏకైకగ్రహస్య అధిదేవతా
 ప్రత్యధిదేవతా సహితం తత్తద్విశుత తన్మంత్రై రావాహ్యః | సంభవద్భి
 ర్ద్రవ్యై స్సంభవద్భిః పదార్థైస్సంభ వద్భిరుపచారై స్సంభవతానియ
 మేనపూజించ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం + నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది
 నవగ్రహాంత తత్సమిదాజ్యం ప్రత్యేకం ప్రతిద్రవ్యం హోమకర్మచ
 మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అభిమంత్రిత కలశ పూజించ దుర్గా గణపతి
 క్షేత్రపాలకాఽభయంకర మృత్యుంజయ సదాశివముద్దిశ్య ... ప్రీత్య
 ర్థం | త్యంబక మంత్రేణ న్యాస పూర్వకం మృత్యుం జయ జపంచ
 హోమంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అవేక్షితాజ్యపూరిత కాంస్య
 సాత్రీదానంచ నక్షత్రదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం స్వర్ణస్వర్చిత వస్త్ర
 ప్రతిమాదానంచ అభిమంత్రితకలశోద కేసమార్జనంచ నక్షత్రపూర్వక
 షోడశదానానిచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం ఛాయోషాసమేతశ్రీసూర్య
 నారాయణదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పితప్రకారేణ సూర్య
 నమస్కారాః అశ్వత్థపదక్షణానిచ-మమ...ర్థం | జాపకేభ్యోదక్షి
 ణాదానంచ - బ్రహ్మత్వదక్షిణాదానంచ - దశదానానిచ-గోదానంచ
 భూదానంచ - మహిషదానంచ - గజదానంచ - అనడుహదానంచ -
 అయః ఖండకార్పాస లవణదానానిచ - బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న
 దానంచ - ఇతరేషాం భూరిదానంచ-తదనంతరం తాంబూలదానంచ
 ఏవంశాస్త్రోక్తవిధినామమకుమారస్యజననమయేపు తారిష్టప్రీతారిష్ట

భ్రాతృరిష్ట-మాతులారిష్టాదినర్వారిష్ట పరిహారద్వారా మాతాపితౌ శ్శిశోశ్చ...ర్థం ధన కనక వస్తువాహన సమృద్ధ్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం-ఏవంసాంగోపాంగంనక్షత్రపూర్వక సవగ్రహమఖ్యం కర్మకరిష్యామి || తదంగ ఆచార్యబ్రహ్మముత్సిగ్వరణం కరిష్యామి || ఆచార్యంత్యామహంవృణే || బ్రహ్మణంత్యామహంవృణే || నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది సవగ్రహ జపమస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు ||...రుద్రాభిషేకార్థం +తు || సూర్యనమస్కారార్థం +తు|| అశ్వత్థపం +తు|| వృతోస్మికరిష్యామితి ప్రతివచనమ్|| శ్లో|| ఏకస్మిన్నేవ నక్షత్రే భ్రాతృర్వా పితృపుత్రయోః | ప్రసూతిశ్చేత్రయోర్మృత్యు ర్భవేదేకస్యనిశ్చితః || ఇత్యేక నక్షత్రజనన సంభవే యథావిధిశాంతింకుర్యాత్ || శాంతిసంకల్ప సుమాప్తః.

అథ సవగ్రహాణాం సవర్షాదినియమః.

శ్లో|| ప్రభవాస్సమ్యక్ రాక్షశ్చ ఆంగీరసచధాతయోః | పార్థివేచప్రమోదూత రాక్షసోరాక్షసస్తథా|| ౧|| మాఘేచకార్తికేమాసి హ్యపాడే మార్గశీర్షకే | వైశాఖే శ్రావణేపుష్యే మాసేభాద్రదేచచైత్రే|| ౨|| సప్తమ్యాంచదశమ్యాంచ చతుర్దశ్యాంచసప్తమిం | చతుర్దశ్యాంచద్వాదశ్యా మప్తమ్యాంతిధిరేవచ | చతుర్దశ్యాంచతుర్దశ్యాం సూర్యాదీనాయథాకృమమ్|| ౩|| శుక్లపక్షేద్వయంచైవ కృష్ణేశుక్లేచ పక్షకే | కృష్ణపక్షేశుక్లపక్షే కృష్ణపక్షత్రయంతథా|| ౪|| కృత్తికాచోత్తరాభాద్రా మృగశీర్షంతధైవచ | పూర్వాభాద్రాచభరణీ జ్యేష్ఠస్వాతీతధైవచ | హస్తశ్చరేవతీచైవ జన్మనక్షత్రసంజ్ఞికాః || ౫|| సింహస్యాధిపతి సూర్య శ్చంద్రః కర్కటచౌభుః | మేషవృశ్చిక్యౌర్భామః కన్యామిధునయౌర్బుధః | ధనుర్మీనద్యయౌర్మౌఠీ తులావృషభయౌర్భుగః | మకరేకుంభరాశౌచ నాయకసూర్యనందనః|| ౬|| అర్కః పలాశంఖధిర అపామార్గోధపిప్పలః | బౌదుంబరశ్శమీదూర్వా కుశాశ్చ సమిధస్త్పతాః|| ౭|| గోధూమస్తండులాథకః ముద్గాశ్చణకబర్హరాః | తిలమాషకుళుత్థశ్చ సవధాన్యాఃప్రకీర్తితాః ||

న వ గ్ర హ స్థా నా ని .

వాక్యం! మధ్యేవర్తలమండలమాదిత్యాదుః ఆగ్నేయాంసమచతుర
శ్రగ్ం సోమాయ! దక్షిణేతికోణమండల మంగారకాయ! ఈశాన్యాం
బాణాకారమండలం బుధాయ! ఉత్తరే దీర్ఘచతురస్రమండలం బృహ
స్పతయే! ప్రాకృంచకోణమండలగ్ం శుక్రాయ! పశ్చిమే ధనురాకార
మండలగ్ం శనైశ్చరాయ । నిర్ఘ్నుత్యాం శూర్పాకార మండలగ్ం
రాహవే । వాయువ్యాం ధ్వజాకారమండలం కేతవే ॥

శ్లో! తామ్రకాతస్పటికాద్రక్త చందనాత్స్వర్ణకాదుభౌ ।

రాజతాదయసస్సినా త్కంస్యాత్కర్యాగ్రహఃక్రమాత్ ॥

ప్రతిమానియమ తంత్రము.

నక్షత్ర ప్రతిమ - సువర్ణము, సూర్య ప్రతిమ - సువర్ణము,
చంద్ర ప్రతిమ - వెండి. ప్రతిమ యెత్తునది ౮౦ చిహ్నములు.
అథవా ౮౦ చిహ్నములు. అథవా ౨౦ చిహ్నములు. అథవా ౧౦
చిహ్నములు అథవా ౫ చిహ్నములు. అథవా యథాశక్తిప్రతిమ
లుండవలెను.

అథ నవగ్రహారాధనమ్.

ప్రాగ్భాగే నూతనవస్త్రద్వయేన మంటపద్వయ మాసాద్య ॥
తస్యోపరి యథాశక్తితండులాన్నిక్షిప్య ॥ తత్ర తామ్రనిర్మిత కలశద్వ
యనిధాయ ॥ తత్ర పంచక్షల్లవాని నారికేళాది ఫలపుష్పాది కలశే
నిధాయ! నూతనవస్త్రేణావేష్ట్య ॥ వేదపారగ్రబ్రాహ్మణమాహూయ ॥

పత్న్యాసహ ఆచమ్య - ఏవంగుణేత్వాది శుభతిథౌ...నక్షత్ర
పూర్వకాదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం మధ్యే యేయేగ్రహః
అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం యేయే
గ్రహః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాం గ్రహాణాం అత్యంత శుభఫలా
వాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహరద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆది
త్యాది నవగ్రహదేవతాఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం నవగ్రహ వ్రసాదసిద్ధ్యర్థం
నవగ్రహమంటపారాధనాఖ్యం కర్మకరిష్యామిసమ! గృహస్యఈశాన్య

దిగ్భాగో గ్రహారాధనంకుర్యాత్ || తదంగ ప్రతిమాశోధనం కరిష్యామి
 నమః || శ్లో || దధిసర్పిర్మధుక్ష్మీరై శృంగై రేణసలైస్సహ ప్రత్యాశనంప్రకు
 ర్వీత ప్రతిమాంశోధయే తతః || ఇతి కంచామృతేనశుద్ధోదకేనప్రత్యాశ్య ||
 శ్లో || కృత్తికాబహుభాజ్జేయా... జ్వలనస్తథా || కృత్తికానక్షత్రదేవతా
 ...మి || నక్షత్రేణా మధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా మావాహ్య || యథా ||
 అధిదేవత భరణి- పౌత్యధిదేవత రోహిణి- సూర్యధ్యానమ్ ||

అథ సూర్యగ్రహారాధనమ్.

శ్లో || సూర్యార్చితేతుసంపాప్తే సూర్యపూజాంచ కారయేత్ |
 సూర్యధ్యానంప్రవక్ష్యామి ఆత్మపీఠోపశాంతయే || శ్లో || వేదీమధ్యేలలిత
 కమలే కర్ణికాయూరథస్థ స్సప్తాశ్విర్కోరుణ రుచివపు సుప్తరజ్జర్వి
 బాహుః | గోత్రేరమ్యేబహువిధగుణేశాశ్చపాశ్చేప్రసూతః కాళింగాఖ్య
 విషయజనితః పాంజ్వుఖఃపద్మహస్తః || పద్మాసనపద్మకరోద్విబాహుః
 పద్మమృతిస్సప్తతురంగవాహః | దివాకరోలోకవపుఃకిరీటీ మయిప్రసా
 దంవిదధాతుదేవః || శ్లో || జపాకుసుమ... కరం || సూర్యగ్రహారాధనమ్
 సూర్యగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగుంధం- రక్తపుష్పం- రక్తమాల్యాం
 బరధరం- రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం- దివ్యరథసమాయాధం
 మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం - పాంజ్వుఖః పద్మాసనస్థం-ద్విభుజం- సప్తా
 శ్వం- సుప్తరజ్జు- కళింగదేశాధిపతిం - కాశ్యపసగోత్రం- విశ్వామిత్ర
 ఋషి- ప్రభవనంవత్సరే మాఘమాసే శుక్లపక్షే సప్తమ్యాం కృత్తికా
 నక్షత్రేజాతం-సింహరాశ్యధిపతిం - భానువారాధిపతిం-కిరీటీనం-సుఖా
 నీనం-పత్నీపుత్రపరివారసమేతం- గ్రహమండలే-ప్రవిప్రుమస్మిన్నుచికరణే
 -మధ్యే వర్తులాకారమండలే - గోధూమధాన్యస్యాపరి సూర్యగ్రహ
 మావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి || శ్లో || జటిలం హేమమాలా
 ధ్యం శక్తిస్వస్తికధారిణం | పరదాభయహస్తంచ ధ్యాయేద్వహ్నిం
 జపారుణం || సూర్యగ్రహాధిదేవతం అగ్ని సాంగం సాయుధం సహ
 హనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణతః
 అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి || శ్లో || జ్వాలామాలా
 వృతంరుద్రం వహ్నిమండలమధ్యగం | ధ్యాయేత్కళాదశయుతం శక్తి

స్వస్తికధారిణి! సూర్యగ్రహ ప్రశస్తిదైవతం కుడం సాంగం...నమే
తం సూర్యగ్రహస్వత్తరతః కుడఃసూర్యగ్రహయామి...రస్తు॥

అథ చంద్రగ్రహరాధనమ్.

శ్లో॥ చంద్రారిష్టేతురంప్రాప్తే చంద్రపూజాంచకారయేత్ ।
చంద్రధ్యానంపవిత్ర్యైమి మహాపీఠోఽశాంతయే॥ చంద్రధ్యానం॥ శ్లో॥
ఆగ్నేయభాగేసరథోదశాన్వే శ్వాప్రేయతోయామునదేశజన్మ । ప్రత్య
జ్ఞుఖప్రశ్నకుశశ్రీతే గదాధరాంగో హిమత్స్వభావః । శ్వేతాంబర
శ్వేత్వతివపుఃకిరీటీ శ్వేతకన్యతిర్నండః శోద్ధబాహుః । చంద్రోఽమృతా
త్మావరదఃకిరీటీ శ్వేయాంసిమహ్యాంబరదాతుదేవః ॥ శ్లో॥ దధిశంఖ...
భూషణం॥ చంద్రగ్రహేహగచ్ఛ చంద్రగ్రహా శ్వేతవర్ణం- శ్వేత
గంధం- శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం- శ్వేతచ్ఛత్రం ద్వజరథ
పతాకాదిశోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేకుంప్రవక్షిణీకుర్వాణం-
వశాత్స్వరధవాహనం- ప్రత్యజ్ఞుఖ- పద్మాసనస్థం- క్విభుజం- దండ
ధరం- యామునదేశాధిపతి- ఆత్రేయసగోత్రం- సామ్యవస్త్రే కార్తీక
మాసే శుక్లపక్షే దశమ్యాం ఉత్తరాభాద్రా నక్షత్రేజాతం- కర్కట
రాశ్యధిపతిం- ఇందువాసరాధిపతిం- కిరీటినం- సుఖాసీనం- పత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం- గ్రహమండలే ప్రవిప్రమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహ
స్వాగ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరిచంద్ర
గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి ॥ శ్లో॥ ధవళంమకరారూఢం పాశ
పాణింప్రచేతనం । శాంతాయుధసుశాంతంచ చింతయేద్ధ్యానగోచ
రమ్ ॥ చంద్రగ్రహాధిదైవతం అపః సాంగం ... తం చంద్రగ్రహస్య
వక్షిణతః అపఃఆవాహయామి స్థాప...మి ॥ శ్లో॥ శారీంసువర్ణవర్ణాభాం
వర్ణపర్య సువాసినిం । పాశాంకుశధాంభూతి ధరాం ధ్యాయామివల్ల
భాం ॥ చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం శారీం సాంగాం ...తాం చంద్ర
గ్రహస్వత్తరతః శారీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥

అథ అంగారక గ్రహరాధనమ్.

శ్లో॥ కుజారిష్టేతు సంప్రాప్తే కుజపూజాంచకారయేత్ । కుజ
ధ్యానప్రవక్ష్యమి రోగపీఠోఽశాంతయే॥ కుజధ్యానం॥ శ్లో॥ యామ్యే

గదాశక్తిధరస్త్రిశూలీ వరహదోయామ్యముఖోతిరిక్తః! కుజస్త్వవంతీ
విషయస్త్రికోణ స్సస్త్రికోణరద్యాజకులేప్రసూతః॥ రక్తాంబరోరక్తవపుః
కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమోగదాభృత్ । ధరాసుతశ్చక్తిధుశ్చశూలీ
సదామమస్యాద్వరిదఃప్రశాంతః॥ శ్లో॥ ధరణీగర్భ...ప్రణమామ్యహం ॥
అంగారకగ్రహేహగచ్ఛ- అంగారకగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం-
రక్తపుష్పం - రక్తమాల్యాంబరధరం - రక్తచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది
శోభితం- దివ్యరథసమారూఢం - మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం - మేష
వాహనం- దక్షిణాభిముఖం- చతుర్భుజం- గదాశూలశక్తిధరం-అవంతి
దేశాధిపతిం - భారద్వాజసగోత్రం - రాక్షసనామసంవత్సరే ఆషాఢ
మాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం మృగశీరా నక్షత్రేజాతం మేషవృశ్చిక
రాశ్యధిపతిం, భామవారాధిపతిం, కిరీటినం, సుఖాసీనం, పత్నిపుత్రపరి
వారసమేతం, గ్రహమండలే పృవిప్రమస్మిన్నధికరణే నూర్యగ్రహస్య
దక్షిణదిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆధకధాన్యస్యోపరి అంగారక
గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ చిత్రవర్ణాంధరాంసౌమ్యాం
నర్వసస్యాలయాం శుభాం । చింతయేద్భక్తిమాననక్త బలయుక్తకరాం
బుజామ్॥ అంగారకగ్రహేధిదైవతం పృథివీం సాంగం ... అంగారక
గ్రహస్య దక్షిణతః పృథివీమావాహయామి స్థాప...మి ॥ శ్లో॥ శుద్ధ
స్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిశ్యవర్చసం । నీలజేయూతసంకాశం నీలాం
జననమప్రభమ్॥ అంగారకగ్రహప్రత్యధిదైవతం క్షేత్రపాలకం సాంగం
...తం అంగారకగ్రహస్యోత్తరతః క్షేత్రపాలకమా...మి ।

అథ బుధగ్రహారాధనమ్.

బుధధ్యానమ్ ॥ శ్లో॥ ఉదఙ్ముఖోమాగధజోహరిష్ఠ శ్చాత్రేయ
గోత్రశ్శరమండలస్థః । సఖిద్రచర్మోరుగదాధరోజ్ఞ స్త్వీశాభాగే వరద
స్సుపీతః । పీతాంబరఃపీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో ఒండధరశ్చసౌమ్యః ।
చర్మాసిద్ధృతోస్సమసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢోవరదోబుధశ్చ ॥ శ్లో॥
ప్రియంగు...నందనం॥ బుధగ్రహేహగచ్ఛ బుధగ్రహం పీతవర్ణం పీత
గంధం పీతపుష్పం పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది
శోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం సింహవాహ

ం, ఉదజ్జుఖంమగధదేశాధిపతిం, చతుర్ముఖః, భక్తచరాంబరధరం, ఆత్రేయసగోత్రం ఆత్రేయఋషిం, ఆంగీరసనామసంవత్సరే మార్గశీర్షమాసే శుక్లపక్షే సప్తమ్యాం పూర్వాక్షాదానక్షత్రేజాతం కన్యామిధున రాశ్యధిపతిం సామ్యవారాధిపతిం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్రీ పరివారసమేతం. గ్రహమండలే ప్రవిప్లమస్మిన్నధికరణే, నూర్యగ్రహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే బాణాకార మండలే, ముద్గధాన్యస్యోపరి, బుధగ్రహమావాహయామి స్థా...—మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మంసుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయేహంసీలగౌరాంగం పద్మస్థకమలావళిం॥ బుధగ్రహాధిదైవతం విష్ణుంసాంగం...తం । బుధగ్రహస్యదక్షిణతః విష్ణుమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ పీతవద్రాసనాసీనం చతుర్భుజం కిరీటినం । చింతయేశంఖ చక్రాభ్యాం గదాధారిణమచ్యుతమ్ ॥ బుధగ్రహప్రత్యధిదైవతం నారాయణంసాంగం...తం బుధగ్రహస్యోత్తరతః నారాయణ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

అథ బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్.

ధ్యానం॥ శ్లో॥ గుర్వరిష్టేతునంప్రాప్తే గురుపూజాంచకారయేత్ । గురుధ్యానం ప్రవక్ష్యామిపుత్రప్రీడోపశాంతయే॥ బృహస్పతిధ్యానం॥ శ్లో॥ సామ్యేసుద్ధిర్హే చతురశ్రపీఠే రథేంగిరాః పూర్వముఖ స్వభావః । దండాక్షమాలా జలచాత్రధారి సింధ్యాఖ్యదేశేవరదస్సురేశః । కనకాంబరఃకనకవపుః కిరీటీ చతుర్ముఖోదేవగురుః ప్రశాంతః । తథాసిదండంచ కమండలుంచతథాక్షసూత్రాద్వరదోస్తుమహ్యం॥ శ్లో॥ దేవానాంచ... బృహస్పతిం॥ బృహస్పతి గ్రహేహాగచ్ఛ, బృహస్పతి గ్రహం, కనకవర్ణం, కనక గంధం, కనకపుష్పం, కనకమాల్యాంబరధరం, కనకచత్రధ్వజరథ వతాకాది శోభితం, దివ్యరథ సహారూఢం, మేరుంపదక్షిణీ కుర్వాణం, ఉదజ్జుఖం, వద్మాసనస్థం, చతుర్ముఖం, దండాక్ష మాలాధారిణం, సింధుద్వీప దేశాధిపతిం, ఆంగీరసగోత్రం, ధాతృనామసంవత్సరే, వైశాఖమాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం భరణీనక్షత్రేజాతం, ధనుర్మీన రాశ్యధిపతిం, గురువారప్రయుక్తం, కిరీటినం, సుఖాసీనం, పత్నీ పుత్రీపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిప్లమస్మిన్నధికరణే నూర్య

గ్రహస్యోత్తర దిగ్భాగే దీర్ఘ చతురశ్ర మండలే చణక ధాన్యస్య పరి
బృహస్పతి గ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మణంరక్ష
గౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజాతప్రభుం । అక్షుస్రక్కుండికాభీతివరపాణిః
విచింతయే॥ బృహస్పతి గ్రహాధిదైవతం బ్రహ్మణం సాంగం ... తం
బృహస్పతిగ్రహస్య దక్షిణతః బ్రహ్మణమావాహయామి స్థా ... మి॥
శ్లో॥ ఇంద్రమైరావతాయాథం వజ్రాయుధధరం ప్రభుం । పూర్వదిక్పా
లకందేవం సర్వదేవనమస్మృతమ్ । బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం
ఇంద్రంసాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమా...మి ॥

అథ శుక్ర గ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ శుక్రారిష్టేతుసంపాప్తే శుక్రపూజాంచకారయేత్ । శుక్ర
ధాన్యం ప్రవక్ష్యామి పత్నీపీవోఽశాంతయే॥ శుక్రధ్యానం ॥ శ్లో॥ ప్రా
చ్యాంభృగుర్భౌ జకటిప్రదేశ స్సభార్గవః పూర్వ ముఖస్వభావః । సపంచ
కోణేశరధాధియాథో దండాక్షమాలా వరదోంబుపాత్రః । శ్వేతాం
బరశ్వేతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజోదైత్యగురుః ప్రశాంతః । తథాసి
దండంచ కమండలుంచ తథాక్షనూత్రాద్వరదోఽస్తు మహ్యం ॥
శ్లో॥ హేమకుంభ...మహ్యమ్॥ శుక్రగ్రహేగచ్ఛశుక్రగ్రహం శ్వేత
వర్ణం శ్వేతగ్ర-ధం, శ్వేతపుష్పం, శ్వేతమాల్యాంబరధరః, శ్వేతచ్ఛత్ర
ధ్వజరథ వతాకాదిశోభితం, దివ్యరథ సమాయాథం, మేరుంప్రదక్షిణీ
కుర్వాణం, ప్రాబ్దుఖం, వద్మాచనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలా
జటావల్కులధారిణం, కాంభోజదేశాధిపతిః, భార్గవసరోత్రం, పార్థివ
నామసంవత్సరే శ్రావణమాసే శుక్లపక్షే ద్వాదశ్యాం, జ్యేష్ఠాసక్షత్రే
జాతం, తులావృషభ రాశ్యధిపతిం, భృగువారప్రయుక్తం కిరీటీనంసుఖా
సీసం పత్నీపుత్రచరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే
నూర్యగ్రహస్యప్రాగ్భాగే పంచకోణాకారమండలే-రాజమాషధాన్య
స్యోపరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ సింహాసనస్థాం
ద్విభుజాం స్వర్ణాభాంచ నుసుందరీం । శిలాసనాంశచీంధ్రాయే రక్తాం
బుజకరాంబుజామ్॥ శుక్రగ్రహాధిదైవతం ఇంద్రదాణిం సాంగం...తం
శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణి మావాహయామి స్థా...మి ॥

శ్లో॥ ఇంద్రశీతం చతుర్భాహుం సహస్రీ నయనోజ్జ్వలం । వజ్రాం
కుసాసినంయుక్తంపాణిం ధ్యాయేత్సుసంయుతమ్॥ శుక్రగ్రహపృథ్వధి
దైవతం ఇంద్రమరుత్వంతం ... సాంగం....తం శుక్రగ్రహస్యో
త్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహయామి స్థా...మి పూ...మి॥

అథ శనిగ్రహరాధనమ్.

అచమ్యతిలదీపారాధనంకృత్వా శ్లో॥ శన్యరిష్టేతుసంస్పృష్టే
శనిపూజాంచకారయేత్ । శనిధ్యానంప్రవక్ష్యామి ప్రాణపీడోపశాం
తయే॥ శనైశ్చరధ్యానమ్॥ శ్లో॥ చాపాసనోగృధ్రధనుసీలః ప్రత్య
జ్ముఖఃకాశ్యపజః పృతీచ్యామ్ । సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చసారాష్ట్ర
దేశేప్రభవశ్చసారిః సీలద్యుతిర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితిశ్చాప ధరోధ
నుష్టాః॥చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంతస్సచాస్తుమహ్యాం వరమంద
గామి॥ శ్లో॥ సీలాంజన...మ్యహం । శనైశ్చరగ్రహేహోగచ్ఛ - శనై
శ్చరగ్రహం, సీలవర్ణం-సీలగంధం, సీలపుష్పం, సీలమాల్యాంబరధరం,
సీలచ్ఛత్రధ్వజ రథవతాకాదిశోభితం, దివ్యరథసమారూఢం, మేయం
ప్రదక్షిణీకుర్వాణం, చాపాసనస్థం, ప్రత్యజ్ముఖం, గృధ్రరథం, శూలా
యుధధరం, సారాష్ట్రదేశాధిపతిం, కాశ్యపనగోత్రం, విశ్వామిత్ర
ఋషిం, ప్రమోదూతనామసంవత్సరే పుష్యమాసే, కృష్ణవక్షే, అష్ట
మ్యాం స్వాతీనక్షత్రేజాతం, మకరకుంభరాశ్యధిపతిం, మందవార
ప్రియుక్తం కిరీటీనం సుఖాసీనం పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం గ్రహ
మండలే - ప్రవిష్టమస్మి న్నధితరణే - సూర్యగ్రహస్యపశ్చిమదిగ్భగే,
ధనురాకారమండలే తిలధాన్యస్యోపరి శనైశ్చర గ్రహమావాహ
యామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ దండపాణిం యమందేవం మహిషోత్తమ
వాహనం'యమునాభ్రాతరంప్రీత్యా యమమావాహయామ్యహమ్ ॥
శనైశ్చగ్రహేధిదైవతం యమం సాంగం ... తం శనైశ్చరగ్రహస్య
దక్షిణతః యమమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ విరించింవాక్పతిం
శ్వేతం పంకజాసనమచ్యుతం । అక్షిప్రక్కుండికాభీతిపరపాణిం విచిం
తయే॥ శనైశ్చరగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం ప్రజాపతింసాంగం...తం శనై
శ్చరగ్రహస్యోత్తరతః ప్రజాపతి మావాహయామి స్థా...మి॥

అథ రాహుగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ రాహ్వరిష్టేతు సంప్రాప్తే రాహుపూజాంచ కారయేత్ ।
 రాహుధ్యానం ప్రవక్ష్యామి చక్షుఃపీడోపశాంతయే॥ రాహుధ్యానం ॥
 శ్లో॥ వైతీనసోబర్హర దేశజాతశ్చూర్వాసన సింహగతస్వభావః । యా
 మ్యాసనోనైర్మత దిక్కురాళోవర ప్రద శ్శూల సచర్మఖడ్గః । నీలాం
 బరోనీలవపుః కిరీటీ కరాళవక్త్రః కరవాలశూలీ । చతుర్భుజశ్చర్మ
 ధరశ్చరాహు సింహాధిరూఢో వరదోఽస్తు మహ్యం॥ శ్లో॥ అర్థకాయం
 ...మృహం । రాహుగ్రహేహగచ్ఛ - రాహుగ్రహం, నీలవర్ణం,
 నీలగంధం, నీలపుష్పం, నీలమాల్యాంబరధరం, నీలచత్రధ్వజ రథవతా
 కాదిశోభితం, దివ్యరథనమారూఢం, మేరుమద్రదక్షిణీ కుర్వాణం,
 సింహవాహనం, దక్షిణాభిముఖం, శూర్వాసనస్థం, చతుర్భుజం, కరాళ
 వక్త్రం, ఖడ్గచర్మవరకరం, వైతీనసగోత్రం, బర్హరదేశాధిపతిం, రాక్ష
 ససంవత్సరే భాద్రపదమాసే కృత్తికవక్షే చతుర్దశ్యాం హస్తానక్షత్రే
 జాతం, భానువారే సింహరాశిప్రయుక్తం, కిరీటీనం, సుఖాసీనం, పత్ని
 పుత్ర కరితార సమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్య
 గ్రహస్యనైర్ఋతిదిగ్భాగే శూర్వాకారమండలే, మాషధాన్యస్యాపరి
 రాహుగ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ నీలోత్పలదళశ్శ్యామాం
 దీర్ఘశృంగోపశోభితాం । మూర్ధజంపాశదండంచ దధానాంసర్వమంగ
 శామ్॥ రాహుగ్రహాధిదైవతం గాం సాంగం...తాం రాహుగ్రహస్య
 దక్షిణతః గామావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ కిరీటీనంద్విబాహుంచ
 ఖడ్గచర్మగదాధరం । కరాళవదనంభీమం దీర్ఘ పుచ్ఛంమహాబలమ్ ॥
 రాహుగ్రహప్రత్యధిదైవతం సర్పం సాంగం...తం రాహుగ్రహస్యో
 త్తరతః సర్పమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి ॥

అథ కేతుగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ కేత్వరిష్టేతు సంప్రాప్తే కేతుపూజాంచ కారయేత్ । కేతు
 ధ్యానం ప్రవక్ష్యామి జ్ఞానపీటోపశాంతయే॥ కేతుధ్యానం॥ శ్లో॥ ధ్వజా
 సనోజైమిని గోత్రజోఽంతర్వేదేషు దేశేషుచిత్రవర్ణః । యామ్యా
 సనోవాయుదిశిష్ఠఖడ్గ శ్చూర్వాసిభిశ్చాప్త సుతశ్చకేతుః । ధూమ్రా

ద్విబాహుర్వరదోగదాభృద్ధృధ్రాసనస్థో వికృతాననశ్చ । కిరీటకేయా
రవిభూషితాంగ స్సచాస్తుమేకేతు గణః ప్రశాంతః॥ శ్లో॥ పాతాళధూ
మ్రు...మృహమ్ ॥ కేతుగ్రహే హాగచ్ఛ, కేతుగ్రహం చిత్రీవర్ణం,
చిత్రగంధం, చిత్రపుష్పం, చిత్రమాల్యాంబరధరం, చిత్రచ్ఛత్రధ్వజ
రథవతాకాదిశోభితం, దివ్యరథనమాయూఢం, మేరుమప్రదక్షిణీకుర్వాణం
ధ్వజాసనస్థం, దక్షిణాభిముఖం, చతుర్భుజం, గృధ్రవాహనాయూఢం,
అంతర్వేది దేశాధిపతిం, ద్విబాహుం, గదాధరం, జైమినిగోత్రం,
రాక్షసనామనంవత్సరే చైత్రమాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం రేవతీ
నక్షత్రేజాతం ఇందువారే కర్కటరాశిప్రయుక్తం గ్రహమండలేప్రవిష్ట
మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య వాయవ్యదిగ్భాగే ధ్వజాకారమండలే
కుభుత్థధాన్యస్యోపరి కేతుగ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ చిత్ర
గుప్తం మహాపాంజ్ఞం వేల్చిధారిణమవ్యయం । రక్తవర్ణాంబరధరం సర్వ
పాపహరం విభుం ॥ కేతుగ్రహేధిదైవతం చిత్రీగుప్తం సాంగం...తం
కేతుగ్రహస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్త మావాహయామి స్థాప...మి ॥
శ్లో॥ బ్రహ్మణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షస్య
కుంండికాభీతి వరపాణిం విచింతయే ॥ కేతుగ్రహప్రత్యధిదైవతం బ్రహ్మ
ణం సాంగం...తం, కేతుగ్రహ స్వాత్తరతః బ్రహ్మణ మావాహ
యామి స్థాప...మి ॥

ఉపగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ మర్గాం సింహాసనాయూఢాం సర్వాయుధ పరిష్కృతాం ।
పూజయేద్భక్తి సంయుక్తం మనోభీష్టస్య సిద్ధయే ॥ దుర్గా మావాహ
యామి స్థాప...మి ॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతితార్థప్రదా
యకం । వైలాత్మజాసుతందేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్ ॥ శ్రీమహా
గణాధిపతిమా...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం ।
నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్ ॥ క్షేత్రీసాలకమా...మి ॥
శ్లో॥ అభీష్టమథయం శీఘ్రం మనసా చింతయన్నపి । పూజయేత్సర్వ
కార్యేషు గృహేచ జయసిద్ధయే । అభయంకరమా...మి ॥

అష్టదిక్పాలకారాధనమ్.

శ్లో॥ ఇంద్రోఽమరావతీనాథ శృచీదేవ్యాస్తునాయకః । వజ్రా
యుధశ్చుపాగీశ స్తస్యచైరావతోగజః॥ ఇంద్రం లోకపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ అగ్నిస్తేజోవతీవాసీ స్వాహాదేవ్యాఃప్రియఃపతిః । మేషారూఢశ్చక్తి
ధరః దిశ్యాగ్నేయాం పృథివీతః ॥ అగ్నిం లోకపాలకమా...మి ॥
శ్లో॥ యమస్సంయమసీనాథ శ్వామలాయామసఃప్రియః । దండభృన్నహి
షారూఢో దక్షిణ్యాం దిశిసంస్థితః । యమం లోకపాలక మా...మి ॥
శ్లో॥ కృష్ణాంగనాపురంయస్య దీర్ఘాభారావరోహయః । శస్త్రాకుంతో
నిరృతిశ్చ నైర్మల్యాందిశి సంస్థితః ॥ నిర్ముతిం లోకపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచ కాళికా । నక్రవాహః పాశ
ధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః॥ వరుణం లోకపాలకమా...మి॥ శ్లో॥ వాయు
ర్గంధవతీనాథః కించతస్యాంజనాప్రియా । సారంగవాహోధ్వజభృద్వా
యవ్యాంధిశివ ర్తతే ॥ వాయుం లోకపాలకమా...మి ॥

శ్లో॥ కుబేరశ్చాలకాయాంతు చిత్రీరేఖాప్రియాంగనా । హయో
వాహఃఖడ్గధరః ఉదీచ్ఛాందిశివ ర్తతే ॥ కుబేరం లోకపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ యశోవతీశ ఈశానః పార్వతీపతిమేశ్వరః । ఈశాన్యాందిశిసంభాతి
పుషారూఢ ప్రైశూలభృత్ ॥ ఈశానం లోకపాలక మా...మి ॥
శ్లో॥ ఊర్ధ్వస్థితంమహాకాయ మంతరిక్షేమరుత్పథే । పూజయేద్భక్తి
యుక్తంచ మనోగతవిధాయినం ॥ ఊర్ధ్వపురుషమా...మి॥ శ్లో॥ చిత్ర
వర్ణాం ధరాంసామ్యాం సర్వసస్యాలయాంశుభాం । చింతయేద్భక్తిమా
నక్ర బలయుక్తకరాంబుజామ్ ॥ పృథివీమా...మి ॥ శ్లో॥ మందిరాది
గృహస్థాయ వాస్తవేపురుషాయవై । సాంగాయశక్తియుక్తాయ నమః
కళ్యాణహేతవే ॥ వాస్తుపుషమా...మి ॥

శ్లో॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజగత్పభుం । అక్షస్ర
క్కుండికాభీతి వరపాణింవిచింతయే॥ బ్రహ్మణమా...మి॥ శ్లో॥ శారదా
శారదాంభోజ వదనావదనాంబుజే । సర్వదా సర్వదాస్మాకం సన్నిధి
స్సన్నిధింక్రియాత్ ॥ సరస్వతీమా...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం
సుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయేత్సువర్ణగౌరాంగం పద్మస్థకమలాపతిమ్ ॥

విష్ణుమా...మి || శ్లో|| కరద్యయే కమలే కారయంతీ స్వలీలయా :
హంనూపుర సంయుక్తాం లక్ష్మీం దేవిం నమామ్యహం || లక్ష్మీ
మా...మి || శ్లో|| జ్వాలామాలాపరివృతం వహ్నిమండలమగ్రం ||
ధ్యాయేత్కళాదశయుతం శక్తిధారిణిమీశ్వరమ్ || రుద్రమా...మి||

శ్లో|| గౌరీ-సువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణవదనమవాసిసిం । పాశాంకుశ
ధరాంభూతి ధరాంచశివః పల్లభాం || గౌరీమా...మి || శ్లో|| భవత్యశ్వినీ
నక్షత్రం అశ్వేదనస్తురంగమః । అద్యస్తురంగస్తురగః అశ్వోవాజీహయా
హరిః || అశ్వినీదేవతా మా...మి || శ్లో|| కుంకుమాంకితవర్ణాయ కుం
దేందుధవళాయచ । విష్ణువాహ నమస్తుభ్యం పక్షిరాజాయతే నమః ||
గరుడమా...మి || శ్లో|| ధన్వంతరిం సుసంవాసం సర్వరోగవినాశనం ।
నమామిదేవభిషజం సర్వకార్యేషు సర్వదా || ధన్వంతరి మా...మి ||
శ్లో|| ఇంద్రాగ్నితేజసాయుక్తా సహస్రశయనోజ్జ్వలః । వజ్రాంకుశధరా
భూతి యుతౌ ధ్యాయేసుసంయుతౌ || ఇంద్రాగ్నితే...మి || శ్లో|| దేశాశ్చ
నగరగ్రామా మనోభీష్టస్య సిద్ధయే । త్వయావిలోకితాస్తేచ మమ
భూయాసురద్యవై || శత్రుఫలమా...మి || శ్లో|| విశాఖంశూర్పమి
ద్రాగ్నిందివై వత్సంవిశాఖభం । విశాఖఃక్షత్రమా...మి || శ్లో|| త్రియం
బకమహాదేవ త్రాహిమాంశరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోః పీడి
తం కర్మబంధనైః । తావక స్వద్గతప్రాణ స్వచ్ఛిత్తోహం సదామృడ ||
త్వంబకమా...మి || శ్లో|| మృత్యుంజయనమస్తుభ్యం త్రాహిమాం
శరణాగతం । తావక స్వద్గతప్రాణ స్వచ్ఛిత్తోహంసదాసుఖం మృత్యుం
జయమా...మి || శ్లో|| పురీశోద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా ।
నక్రీవాహఃపాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః || వరుణమా...మి || శ్లో||
అచ్యుతఃకల్పవృక్షశ్చ అనంతఃకామధేనవః । చిత్రామణిస్తుగోవిందో
నామత్రీయముదాహృతమ్ || అచ్యుతమావాహయామి || అనంతమా
...మి || గోవిందమా...మి || శ్లో|| అపమృత్యూ నమస్త్వామి మనసా
చింతయన్నపి । దేహిచారోన్మయైశ్వర్యం గృహపీఠం వ్యపోహతు ||
మమ సర్వాపమృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్ధతామ్ || మంటపస్త నక్షత్ర
పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహదేవతాభ్యోనమః || ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక

దేవతాభ్యోనమః ॥ దుర్గా గణపతి క్షేత్రపాలకాభయంకర వాస్తుపురు
షాది దేవతాభ్యోనమః ॥ ధ్యానాది పోడశోపచారపూజాం సమర్ప
యామి ॥ శ్లో॥ ఆదిత్యంచంద్రభామా బుధగురు భృగుజా భానుజం
రాహుకేతూః । నత్వానిత్యంత్రిసుధ్యంజగదుదయ లయస్థైర్యసంపత్తి
హేతూః ॥ జ్యేతిశ్చక్రే రవీందూహ్యుడుగణ సహితౌ మేషరాశ్యాధి
రాశీః । నేతానాసక్తమూర్తిః ఖచరసురవరాః భక్తితఃప్రార్థయామః॥
శ్లో॥ ఆదిత్యాచసోమాయ మంగళాయబుధాయచ । గురుశుక్రశని
భ్యశ్చ రాహవేకేతవేనమః॥ మంటపస్థిత దేవతాస్సుప్రీతా స్సుప్రసన్నా
వరదాభవంతు ॥

ఇతి నవగ్రహారాధనం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహస్తోత్ర మంత్రాః.

అస్మశ్రీ నవగ్రహస్తోత్రమంత్రస్య, వేదవ్యాసఋషిః, ఆదిత్యాది
నవగ్రహదేవతాః, అనుష్టుప్చందః, శ్రీం బీజం, స్వాహా శక్తిః, నానా
విధదోషపరిహారార్థం, అనేకఫలప్రాప్త్యర్థం, నవగ్రహస్తోత్ర మంత్ర
పఠనే వినియోగః ॥ సూర్యః॥ శ్లో॥ జపాకుసుమసంకాశం కాశ్యపేయం
మహాద్యుతిం । తమోఘ్నం సర్వపాపఘ్నం ప్రణమామి దివాకరమ్ ॥
సూర్యాయనమః సమస్కారాః సమర్పయామి ॥ చంద్రః॥ శ్లో॥ దధి
శంఖతుషాధౌతం క్షీరోదార్ణవసంభవం । నమామిశశినందైవం శంభో
ర్మకుటభూషణం॥ చంద్రగ్రహాయనమః సమ...మి॥ కుజః॥ శ్లో॥ ధరణీ
గర్భసంభూతం విద్యుత్కాంచనసన్నిభం । కుమారం శక్తిహస్తంచ
మంగళంప్రణమామ్యహం॥ అంగుళగ్రహాయనమః సమస్కా...మి॥
బుధః॥ శ్లో॥ ప్రియంగుకలికాభానం రూపేణాప్రతిమంబుధం । సౌమ్యం
సర్వగుణోపేతం నమామిశశినందనమ్ ॥ బుధగ్రహాయనమః సమస్కా...
...మి॥ గురుః॥ శ్లో॥ దేవానాంచఋషీణాంచ గురుంకాంచనసన్నిభం ।
వంద్యంభక్త్యాతిలోకేశం తంసమామిబృహస్పతిం॥ బృహస్పతిగ్రహాయ
నమః సమస్కా...మి॥ శుక్రః॥ శ్లో॥ హేమకుంభమృణాలాభం దైత్యా
నాంపరమంగురుం । సర్వశాస్త్రప్రవక్తారం భార్గవంప్రణమామ్యహమ్ ॥
శుక్రగ్రహాయనమః సమస్కా...మి॥ శనిః॥ శ్లో॥ నీలాంజనసమాకారం

రవిపుత్రం మహాప్రభుం । ఛాయాయాగగ్భసంభూతం శనించ ప్రణమా
మ్యహం ॥ శనై శ్చరగ్రహాయనమః నమస్కా...మి ॥ రాహుః ॥ శ్లో॥
అర్థకాయం మహావీర్యం చంద్రాదిత్యవివర్ధనం । సింహికాగర్భసంభూతం
రాహుంతం ప్రణమామ్యహమ్ ॥ రాహుగ్రహాయనమః నమస్కా...మి॥
కేతుః ॥ శ్లో॥ పాతాళధూమ్రసంకాశం తారకాగ్రహమస్తకం ।
రాదంరుద్రాధికం ఘోరం కేతుంచ ప్రణమామ్యహమ్ ॥ కేతుగ్రహాయ
నమః నమస్కార...మి॥ శ్లో॥ ఇదం వ్యాసముఖోద్గీతం యః పఠేత్సున
మాహితః । దివా వాయదివారాత్రౌ విఘ్నశాతిర్భవిష్యతి ॥ ఐశ్వర్య
మతులంచైవ ఆరోగ్యం పుష్టిశర్ధరం । నరనాశిన్పుపాణాంచ భవేద్దుస్స్వ
ప్ననాశనమ్ ॥ అదిదేవతా వ్రత్యధిదేవతామంత్రాః నవగ్రహారాధనే
జ్ఞేయాః ॥ నవగ్రహ మంత్రములు హోమమందు దానములయందు
జపమందు వినియోగింపవచ్చును. ప్రాచీనులచుష్ఠించియుండిరి.

దక్షిణ దేవే కేచిత్పాఠః .

రవిః ॥ శ్లో॥ దివాకరందీప్తినహస్ర రశ్మింతేజోమయంజగతః
కర్మసాక్షిం । హంసంభానుం సూర్యమాదింగ్రహాణాం రవింసదాహం
శరణం ప్రవద్యే ॥ చంద్రః ॥ శ్లో॥ యః కాలహేతోః క్షయవృద్ధిమేతియం
దేవతాః పితరశ్చాపిబంతి । తువైవరేణ్యం బ్రహ్మాండవంద్యం సోమం
సదాహం శరణం ప్రవద్యే ॥ కుజః ॥ శ్లో॥ మహేశ్వరంచానలసన్నికాశం
భూమాజాతం రక్తమాల్యాంబరాధ్యం । సువర్చసంలోహితాంగం
కుమారంకుజంసదా...ద్యే ॥ బుధః ॥ శ్లో॥ విశుద్ధబుద్ధిం శుచికాలబోధిం
సత్యావాచం సోమవంశవదీవం । ప్రజాపతేరాత్మజం ధర్మనిత్యం
బుధంసదా...ద్యే ॥ గురుః ॥ శ్లో॥ బుధ్యాసనోయశ్చానఘశ్చ ధన్యమతి
స్తేవాదయో జీవంతియస్మాత్ । తంభార్గవంఛాండసం విశ్వరూపం
గురుంసదా...ద్యే ॥ శుక్రః ॥ శ్లో॥ వర్షపదం చితితాఢానుకూలం
నయనప్రభావం విషయాతిరిక్తం । తంభార్గవం యోగినం శుద్ధినత్యం
శుక్రంసదా...దే ॥ శనిః ॥ శ్లో॥ శనై శ్చరంరాజితా యోధనేషు శనై
రూభమా గమనంచేష్టితంచ । సూర్యాత్మజంకోధనం సుప్రసన్నం
శనింసదా...ద్యే ॥ రాహుః ॥ శ్లో॥ యంవిష్ణునైవామృతభోజ్యమానం

హృత్వా శిరోగ్రిం గ్రహభావేనియుక్త । యోలర్కచంచాగ్రి గ్రహి
పర్వకాలే రాహుంసదా... దే॥ కేతుః॥ శ్లో॥ యోబ్రహ్మపుత్రో
గ్రహభావేనియుక్త బ్రహ్మాద్భవం బ్రహ్మవిదుఃకుమారం । బ్రహ్మ
త్మజం హృదయేజామదగ్నిం కేతుంసదాహం శరణంప్రపద్యే॥

ఇతి నవగ్రహమంత్రా స్సమాప్తాః.

న వ గ్ర హ స్తో త్ర మ్ .

అథ సూర్యస్తోత్రకవచ ప్రారంభః.

అస్య శ్రీసూర్యకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - కణ్వః -
అనుష్టుప్చందః - శ్రీసూర్యనారాయణో దేవతా - మమసూర్య నారా
యణప్రసాదసిద్ధ్యర్థే- జపేవినియోగః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ దేవాసురవరై
ర్వంద్యం గ్రహైశ్చకరిసేవితమ్ ధ్యాయేత్ఫలతేన వర్ణాభం సూర్యంచ
కవచం సదా ॥ శ్లో॥ అధునాసంప్రవక్ష్యామి కవచంసర్వకామదమ్ ।
ఇదంతంకవచంబుధ్వా విచరేద్విరభైరవః ॥ ఘృణిః పాతు శిరోదేశం
సూర్యః పాతు లలాటకమ్ । ఆదిత్యోలోచనేపాతు శ్రుతీపాతుదివా
కరః । ఘ్రాణంపాతు సదాభానుః ముఖంపాతుసదారవిః ॥ జిహ్వం
పాతు జగన్నేత్రః కంఠంపాతు విభావనుః ॥ స్కంధౌగ్రహ పతిః
పాతు భుజౌపాతు ప్రభాకరః ॥ కరావృష్ణకఃపాతు హృదయంపాతు
భానుమాన్ । మధ్యంపాతుచ సప్తశ్లో నాభింపాతు సభోమణిః ॥
ద్వాదశాత్మా కటింపాతు సవితాపాతుసక్తిని । ఊరూపాతు సురశ్రేష్ఠో
జానుసీపాతుభాస్కరః । జంఘేమేపాతుమార్తాండో గుల్ఫాపాతు
త్విషాంపతిః ॥ పాదౌదినమః పాతు పాతు మిత్రోఽఖిలంవపుః । య ఇ
దంసూర్యకవచం పురుషార్థ ప్రదంస్మణమ్ ॥ సతతం ప్రాతరుత్థాయ
వశేన్నీయతమానసః । నసురాశామ పిశ్చాఘ్నః శ్లాఘ్యోబుద్ధిమతా
మపి । సర్వకామమవాప్నోతి సూర్యసాయుజ్య మాఘ్నయాత్ ।
గ్రహరోగభయాత్పా న్ముచ్యతే నాత్రినశయః ॥ ఆదిత్య కవచం
పుణ్య మభేద్యంవజ్రనిభం । సర్వరోగ భయాదిభ్యో ముచ్యంతే

నాత్రసంశయః ॥ సంవత్సరముపాసిత్యా సామ్రాజ్యపదవీలభేత్ ॥
అనేకరక్తసంయుక్తం స్వర్ణాభరణభూషితమ్ ॥ కల్పవృక్ష సమాక్షీర్ణం
కదంబకుసుమప్రభం ॥ అశేషరోగశాంత్యర్థం ధాయేదాదిత్యమండ
లమ్ ॥ ఇతి నూర్యకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ చంద్రకవచస్తోత్రం పారంభః.

అస్య శ్రీచంద్రకవచ స్తోత్రమహామంత్రస్య-గౌతమఋషిః-అను
ష్టుప్పంచః సోమోదేవతా మమసోమప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః ॥
ధ్యానం ॥ శ్లో ॥ సోమంచతుర్భుజందేవ ॥ కేయూరమకుటోజ్జ్వలం ॥ వాసు
దేవస్యనయనం శంకరస్యచభూషణమ్ ॥ ఏవంధ్యాత్వా జపేన్నిత్యం
సర్వాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ఓషధీశశ్చిరః పాతు పాతుఫలం కళానిధిః ॥
చతుషీ చంద్రమాఃపాతు శ్రుతీపాతుకళాత్మకః ॥ భూణంక్షపాకరః
పాతు ముఖం కుముదబాంధవః ॥ సోమఃకరౌచమేపాతు స్కందౌపాతు
సుభాత్మకః ॥ వక్షోజైవాత్మకఃపాతు మధ్యంపాతు నిశాకరః ॥ కటిం
తుషాతరఃపాతు ఊరూశశధరోవతుమ్మగాంకోజానుసీపాతు జంఘే
పాతు ద్విజాధిపః ॥ పాదౌహిమకరఃపాతు పాతుచంద్రో ఖలంవపుః ॥
ఏతద్దికవచం పుణ్యం భుక్తి ముక్తిప్రదాయకమ్ ॥ యఃపఠే చుచ్చిణు
యాద్వాపి సర్వత్ర విజయీ భవేత్ ॥ ఇతి శ్రీబ్రహ్మకైవర్తే దక్షిణ
ఖండే చంద్రకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ అంగారకకవచ స్తోత్రపారంభః.

అస్యశ్రీ అంగారకకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య విరూపఋషిః -
అనుష్టుప్పంచః - మమ అంగారక ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః ॥
ధ్యానం ॥ శ్లో ॥ నహూమ్యంగారకందేవం రక్తాంగంవరభూషణం ॥ జానుస్థవా
మహస్తాధ్యం నాభయేతరపాణినం ॥ చతుర్భుజం మేషవాహంవరదంచ
ధరాసుతమ్ ॥ అంగారకశిరోరక్షేత్ ముఖం వైధరణీసుతః ॥ కర్ణారక్తాం
బరఃపాతు నేత్రేమేరక్తలోచనః ॥ నాసికాంమేశక్తిధరః ॥ ఓష్ఠంమేపాతు
భూమిజః ॥ భుజౌచరక్తమాలీచ హస్తాశక్తిధరస్తథా ॥ చతుర్భుజోమే
హృదయం కుక్షింరోగాపహరకః ॥ కటింమేభూమిజఃపాతు ఊరూపాతు
గదాధరః ॥ జాను జంఘేకుజఃపాతు పాదౌభామః సదావతు ॥ సర్వాణి

యానిచాంగాని పాతుమే మేషవాహనః॥ సాయంకాలేపతేన్నిత్యంసర్వ
శతువిశాసమ్ । భూతప్రేతవిశాచానాం నాశనం సర్వసిద్ధిదం । సర్వ
రోగహరంచైవ సర్వసంపత్ప్రదఃశుభం । భుక్తి ముక్తి కరంస్థానం
సర్వసాభాగ్యవర్ధనం ॥ ఋణబాధవిమోక్షంచ సత్యమేవ నసంశయః ॥
స్తోత్రపాఠస్తక ర్తవ్యై దేవస్యాగ్రేమహద్యుతేః । రక్షగంధైశ్చపుష్పై
శ్చసూపదీపగుడోదనైః । మంగళంపూజయిత్వాతు మంగళేవానిసర్వ
దా । బ్రాహ్మణానోభజయిత్వాతు చతురోద్వాదశాప్తనా । అనేనవిధి
నాయస్తకృత్యావ్రతమనుత్తమం । సచైవలవేదయంతీహ వృశ్చికాద్యు
గజంతవః । తమోమిహిర సంబంధా మామ్రాండస్యో దయోయథా ।
నిలయంయాంతిపాపాని శతజన్మార్జితాన్యపి । ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం
ప్రదదాతినదాన్మణం ॥ ఇతిమార్కండేయపురాణే కాశీఖండేమార్కం
డేయససత్కుమారసంవాదే అంగారకకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్ ॥

అథ బుధగ్రహకవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ బుధగ్రహకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య-కాత్యాయన
రుషిః । అనుష్టుప్చందః - బుధోదేవతా - మమబుధగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ బుధపుస్తక హస్తశ్చ కుంకు
మస్యసమద్యుతః । పీతాంబరధరస్త్వీ పీతమాల్యానులేవనః ॥ బుధః
పాతుశిరోదేవం సౌమ్యఃపాతుచ ఫాలకం । నేత్రేజ్ఞాన మయఃపాతు
శ్రుతేపాతు విధోస్సుతః ॥ ఘ్రాణం గంధధరఃపాతు భుజౌపుస్తక
భూషితః । మధ్యంపాతు సురాగాద్యః పాతునాభింఖగేశ్వరః ॥ కటిం
కలాత్మజఃపాతు ఊహపాతుసురేశ్వరః । జానునీరోహిణీసూనుః పాతు
జంఘే ఫలవ్రదః॥ పాదాబాణాననః పాతు పాతు సౌమ్యాఖిలంవపుః ।
ఏతద్ధికవచస్తోత్రం సర్వోపద్రవ నాశనమ్ ॥ సర్వరోగ ప్రశమనం
సర్వదుఃఖనివారణం । ఆయురారోగ్యఫలదం పుత్రప్రాప్తిఫలప్రదం ॥
యఃపఠేచ్ఛృణోయద్వాపి శ్రావయేద్వా సమాహితః ॥ సర్వా
కామానవాప్నోతి దీర్ఘమాయుశ్చవిందతి ॥ ఇతి శ్రీస్కాండపురాణే
ఉత్తరఖండే - బుధగ్రహకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ బృహస్పతికవచస్తోత్రప్రారంభః.

అస్యశ్రీ బృహస్పతికవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- ఈశ్వరఋషిః
అనుష్టుప్చందః బృహస్పతిర్దేవతా మమబృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్య
ర్థేజపేవినియోగః॥ ధ్యాన్యం॥ శ్లో॥ అభిష్టఫలదందేవం సర్వజ్ఞంసురపూజ
ితం । సర్వకార్యార్థసిద్ధ్యర్థం ప్రణమామిగురుంసదా బృహస్పతిశ్శిరః
పాతు లలాటంచాతుమేగురుః । కర్ణాసురగురుఃపాతు నేత్రేమేభీష్ట
దాయకః॥ నాసాంచాతుసురాచార్యో జహ్వమేవేదపారగః । ముఖం
మేపాతుసర్వజ్ఞో భుజౌపాతుశుభప్రదః । కరౌవజ్రధిరఃపాతు వక్షో
మేపాతుగీర్మతి, స్తనౌమేపాతు వాగీశఃకుక్షింమే శుభలక్షణః । నాభిం
మేపాతుసీతిజ్ఞః కటింమేపాతుసర్వగః ఊరూమేపాతుపుణ్యత్రాజం
ఘేమేజ్ఞానదఃప్రభుః । పాదౌమేపాతువిశ్వాత్మా సర్వాంగంసర్వతా
గురుః॥ ఇత్యేతత్ స్తోత్రందివ్యం త్రిసంధ్యాయఃపఠేన్నరః । సర్వా
కామానవాప్నోతి సరత్విజయాభవేత్॥ ఇతి వామనపురాణే బృహ
స్పతికవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శుక్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ శుక్రకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య-భరద్వాజఋషిః-అను
ష్టుప్చందః శుక్రోదేవతా మమశుక్రగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియో
గః॥ ధ్యాన్యం॥ శ్లో॥ మృణాళకుందేంద్రవయోహిమప్రభం సితాంబరంస్నిగ్ధ
వరాక్షమాలినం । నమస్తశాస్త్రశ్రుతి తత్త్వదర్శిణం ధ్యాయేత్ కవిం
వాంఛితకస్తు సిద్ధయే ॥ శిరోమేభార్గవఃపాతు ఫాలంపాతుగ్రహాధిపః ।
నేత్రేదైత్యగురుఃపాతు శ్రోత్రేశ్రీచందనద్యుతిః॥ కాప్యైమేనాసికా
పాతు వదనందైత్యవందితః । రసనాముశనాపాతు కంఠంశ్రీ కంఠ
భక్తిమా॥ భుజౌతేజోనిధిఃపాతు వక్షోయోగవిదాంవరః॥ అక్షమా
లాధరోరక్షే తుక్షిం మేశాస్త్రపారగః॥ కటింమేపాతు విశ్వాత్మా
సక్తిసీసర్వపూజితః । జానునీభృగుజఃపాతు జంఘేమే దేవతాంవరః ।
గుల్ఫాగుణనిధిఃపాతు పాదౌమేపాండు రాంబరః॥ సర్వాణ్యంగానిమే
పాతు శుక్రకవిరహర్షిశం॥ ఇదంతస్తోత్రందివ్యం పఠతిశ్రద్ధయా
న్వితః సతేహంజాయతేపిదా భార్గవస్య ప్రసాదతః॥ ఇతి శ్రీస్కాంద
పురాణే - శుక్రస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శనైశ్చరకవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ శనైశ్చరకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - కాశ్యపఋషిః
అనుష్టుప్చందః । శనైశ్చరగోదేవతా శం బీజం- నం శ క్తిః- మం కీలకం,
శనైశ్చరకృత పీఠాపరిహారార్థే జపేవినియోగః - శనైశ్చరాయ-అంగు
ష్ఠాభ్యాంనమః, మందగతయై-తర్జనీభ్యాంనమః, అధోక్షజాయ-మధ్య
మాభ్యాంనమః, సారయే-అనామికాభ్యాంనమః, శుష్కదరాయ-
కనిష్ఠికాభ్యాంనమః, ఛాయాత్మజాయ- కరతల కరపృష్ఠాభ్యాంనమః,
శనైశ్చరాయ-హృదయాయనమః॥ మందగతయే శిరసేన్వాహా॥ అధో
క్షజాయ శిఖాయైవషట్ । శుష్కదరాయ కవచాయహుం॥ ఛాయాత్మ
జాయ నేత్రత్రయాయవౌషట్ । శనైశ్చరాయ అస్త్రాయఫట్ । భూ
ర్భువస్సువరోమితి దిగ్బాధః॥ ధ్యానం॥ నీలద్యుతిశూలధరఃకిరీటీ గృధ
స్థితశూలధరోధనుష్ఠాక్ । చతుర్భుజస్సూర్యసుతఃప్రళాంత స్సదాస్తు
మహ్యం వరమందగామి ॥ కృష్ణాంబరధరంచేవం ద్విభుజంగృధ్రసం
స్థితం । సర్వపీఠాహరంనృణాం ధ్యాయేత్ గ్రహగణోత్తమం॥ శనైశ్చర
శ్చిరోరక్షే న్ముఖంభక్తార్తిధంజనః । కర్ణాకృష్ణాంబరోరక్షే న్నేత్రేసర్వ
భయంకరః॥ కృష్ణాంగోనాసికాంరక్షే త్కంఠంమేళితకంఠకః । భుజౌమే
సుభుజఃపాతు హస్తానిలోత్పరవ్రభః॥ పాతుమేహృదయంకృష్ణః కుక్షిం
శుష్కదరస్తథా॥ కంఠమేవికటఃపాతు సక్థిసీ ఘోరరూపవాక్॥జానుసీ
పాతుద్విరోమే జంఘేమేమంగళప్రదః॥ గుల్ఫాగుణకరఃపాతు పాదౌమే
పంగుపాదకః॥ సర్వాణ్యపిమమా-గాని పాతుభాస్కరనందనః॥యథదం
స్తోత్రందివ్యం సర్వపీఠాహరంనృణాం । వరతిశ్రద్ధయాయుక్తో సర్వా
న్కామానవాప్నుయాత్ ॥ తిలధాన్యేచసంస్థాప్య యంత్రోలోహవినిర్మి
తం॥ కృష్ణగంధాక్షతైఃపుష్పై రర్చయేన్మూలమంత్రతః ॥ కృష్ణవస్త్ర
యుతందద్వా చోచ్చ్రిత్రీయాయకుటుంబినే । ప్రీతశ్శనైశ్చరస్తస్య సర్వ
బాధాంవ్యసోహతి ॥ దద్వాత్సర్వసమృద్ధించ పుత్రప్రేతాద్రిసంతతిః ।
ఆయుష్యందీర్ఘమారోగ్యం సర్వత్రవిజయందిశేత్ ॥

ఇతి దశరథరాజవరచిత శనైశ్చరకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ రాహుకవచస్తోత్ర పారంభః.

అస్యశ్రీ రాహుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- చంద్రబుధిః అను
ష్టుష్ఠుండః । రాహుదేవతా- మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రణమామిసదా రాహుం సర్వాకారంకిరీటినం । సంహితే
యంకరాళాస్యం భక్తానామభయప్రదం । నీలాంబరశిరఃపాతు లలాటం
లోకవందితః । చతుష్పాతుమేరాహు శ్రోత్రేమేర్థశరీరవాన్ । నాసి
కాంమేకరాళాస్య శూలపాణిర్ముఖంమమ జహ్వంమేసి హికానూనః
కంఠంమేకంఠనాశనః ॥ భుజగేశోభుజౌపాతు నీలమాల్యకరామమ ।
పాతువక్షస్తపోమూర్తిః పాతుకుక్షీంవిధుంతుదః । కటింమేవికటఃపాతు
ఊరూమేసురపూజితః ॥ స్వర్బానుర్జాననీపాతు జుఘేమేపాతుచా
ప్యహి । గుల్ఫాగ్రహాధిపఃపాతు పాతుమేభీషణకృతిః । శర్వాణ్యంగాని
మేపాతు నీలచందనభూషితః ॥ రాహోరిచస్తోత్రమిదం మీష్ఠితన్మణాం
సిద్ధిదం యోభక్త్యాపరత్యనుదిశం నియతస్సుచిస్సన్ । ప్రాప్నోతికీర్తి
మతులాం శ్రీమమ్పద్ధి మాయురారోగ్య మాత్మవిజయిత్వ మహి
ప్రసాదాత్ ॥ ఇతి శ్రీస్కాండే శంకరసంహితాయాం రాహుకవచ
స్తోత్రం సంపూర్ణమ్ ॥

కేతుకవచస్తోత్ర పారంభః.

అస్యశ్రీ కేతుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - పురందరబుధిః-
అనుష్టుష్ఠుండః- కేతుదేవతా- మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ కేతుంకరాళవదనం చిత్రవర్ణంకిరీటినం । ప్రణమామిసదా
కేతుం ధ్వజాకారంగ్రహేశ్వరం । చిత్రవర్ణశిరఃపాతు ఫాలంమేధూమ
వర్ణకః । పాతునేత్రేమంగళాక్షః శ్రోత్రేమేరక్తలోచనః ॥ ఘ్రాణంపాతు
సువర్ణాభః చుబుకంసింహికాసుతః । పాతుకంఠంచమేకేతుః స్కండః
పాతుగ్రహాధిపః ॥ బాహూపాత్వసురశ్రేష్ఠ కుక్షీంపాతుమహారగః ।
భీమాత్మామేకటింపాతు మధ్యంపాతుమహాసురః । ఊరూపాతుమహా
శీర్షా జానునీతీవకోపనః । పాతుపాదౌచమేక్రూరః సర్వాంగంసరపీడకః॥
యథదంకవచందివ్యం సర్వరోగవినాశనం । శర్వశత్రుప్రశమనం ధార

యేతోస్మతోసరః । ఇతి స్కాందే శంకర సంహితాయాం కేతు
శవచ ప్రోత్రం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహజపాదికమ్.

స్నాత్వా ఆచమ్య ఆదౌ అఖండదీపారాధనంకృత్వా । ప్రణమ్య-
బ్రాహ్మణానామూయ, నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహజపార్థం బ్రాహ్మ-
ణేభ్యో ఋత్విగ్వరణందద్యాత్ । పృతోస్మి కరిష్యామితి ప్రతివచనం॥
అత్రోసంకల్పకృమః॥ ఏవంగుణ...ర్థం మమశరీరే వర్తమాన వర్తిష్య
మాణ వాతపిత్త శ్లేష్మకపోద్భవ నానాకారనిమిత్త జ్వర క్షయపాండు
కుష్ఠ శూలా లిప్తిసార ధాతుక్షయ వ్రణ మేహ భగంధరాది నానా
మేహసమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమే
వాయురారో వైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్త పాపక్షయార్థం నక్షత్ర
పూర్వ కాదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం పురాణోక్తవిధానేన
నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహ మంత్రజపం (హోమం) కరిష్యామి నమః ।
ఇతిసంకల్ప్య । (నవగ్రహారాధనమందు నవగ్రహమంత్రములు జూడఁ
దగును) గ్రంథవి స్తరభీతిచే వ్రాయనై తిని.

ఇతి నవగ్రహ జపాదికం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపసంఖ్యాది నియమః.

శ్లో॥ అయుతంచ సహస్రంచ షట్చతం ద్విసహస్రకం ।

చతుః పంచసహస్రేణ త్రిశతం దిననిర్ణయః ॥

తా॥ రవికి ౧౦ వేలు, చంద్రునకు వేయి, కుజునకు ౬ నూర్లు,
బుధునకు ౨ వేలు, గురునకు ౪ వేలు, శుక్రునకు ౫ వేలు, శనికి 3౦౦
మున్నూరు. ఈప్రకారము దినము ౧ కి జపసంఖ్య. ఈప్రకారము
రం దినములుగాని, లేక తదర్థముగాని యథాశక్తి గ్రహ జపము
చేయించవలెను పిమ్మట అయిన జపసంఖ్యలో పదియవ యంశము
తర్పణము. ఆసంఖ్యలో దశాశము హోమము. ఆసంఖ్యలో దశాం
శము భోజనము.

శ్లో॥ గ్రహణానవధాన్యాని సద్విప్రాయనివేదయేత్ గ్రహదోషం
నిహంత్యాశు గ్ధార్థేయవచనంతథా ॥ అపిచ ॥ శ్లో॥ అరిష్టకాలేచాష్ట

గ్రహమంత్రంజపేత్సుః! మహాసారవిధానేన మండలంబ్రాహ్మణేనచ! అరుణోక్తప్రకారేణ చార్కమారాధయేత్సుః॥ పూర్వజన్మకృతం పాపం వ్యాధిరూపేణబాధతే । తచ్చాంతిరాషదై ర్దానైర్జపహోమార్చనాదిభిః । నవగ్రహజప సంఖ్యావిషయ స్సమాప్తః.

అథ నవగ్రహహోమతర్పణాదిః.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం యజమానస్య శరీరేవ రమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకపోద్భవనానాకార నిమిత్త జ్వరక్షయ పాండుకుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ వ్రణమేహ భగంధరాది నానామేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయ ద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వకఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతా... ప్రీత్యర్థం నవగ్రహహోమం కరిష్యే విధిప్రకారేణ హోమం కుర్యాత్ । తతః యవసహిత క్షీరతర్పణం కరిష్యామి॥ ఇతి సంకల్ప్య ॥ బ్రాహ్మణైః కార్యం ॥ నక్షత్రాది నవగ్రహ మంత్రము లన్నియు ఈ గ్రంథములో ప్రత్యేకముగా వ్రాయబడి యున్నందున నిచ్చటజేర్చనైతిని. నవగ్రహ హోమ తర్పణాదికం సమాప్తమ్.

నవగ్రహములు ధాన్యములు సమిధలు

గ్రహహోష్టములు

బు	శు	చం
గు	నూ	కు
కే	శ	రా

నూర్యనకు

చంద్రునకు

కుజనకు

బుధునకు

గురునకు

శుక్రునకు

శనికే

రాహువుకు

కేతువుకు

గోధుమలు

బియ్యము

కందులు

పెసలు

సెనగలు

బొబ్బర్లు

నువ్వులు

మినుములు

ఉలవలు

జిల్లేడు

మోడుగ

చండ్ర

ఉత్తరేణి

రావి

అత్తి

జమ్మి

గరిక

దర్భ

అథ సవగ్రహ దానవిధిః.

సవగ్రహధాన్యాః॥ శ్లో॥ గోధూమాస్తండూలాఃఖల్వాః ముద్గాశ్చణ
కబర్పరాః । తిలమాషకుత్థాశ్చగ్రహధాన్యాః వ్రీకీర్జితాః ॥ ఆచమ్య-
ఏవం...ప్రీత్యర్థం ఉత్తరానక్షత్రే వ్రధమచరణే జాతస్య కుమారస్య
తిథివారనక్షత్రే వర్జ్యాది సకలాలిప్త పరిహారద్వారా జాయాపతోష్ఠ్య
శ్శిశోశ్చత్రయాణా మాయురారోఽవ్యశ్యైర్వాభి వృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వ
కాదిత్యాది సవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్తప్రకారేణ
తత్తద్ధాన్య దానాదికం కరిష్యామి ॥ తతః ప్రత్యేకం బ్రాహ్మణ
పూజాంకరిష్యామినమః ॥ ప్రతిగ్రహీతారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య ॥
శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనంనమః॥ ఉభాభ్యా
మిదంసాద్యంనమః ॥ శ్లో॥ సమోస్తవసంతాయ సహస్రమూర్తయే
సహస్రపాదాక్షిశిరోరుభాహవే ॥ సహస్రనామ్నైపురుషాయ శాశ్వతే
సహస్రకోటియగధాఽజేనమః॥ అయంపూగంధః । అలంకారార్థా ఇమే
అక్షతాః । సకలరాధనైశ్శోభనమస్తు ॥ శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవిందవాసు
దేవజనార్దన । మయార్పితమిదంద్రవ్యం పవిత్రంకురు సర్వధా॥ ధాన్యే
జలం సంప్రోక్ష్య॥ అన్యైర్బ్రాహ్మణాయ...ప్రతిగ్రహీతేశ్రీమార్క...
గోత్రః...పత్నీసమేతోహం మమసకలదోష నివృత్త్యర్థం నక్షత్రప్రీత
యే శ్వేతతండులార్తుభ్యమహంసంప్రదదేనమమ॥ శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయే
దానం గృహ్లామ్యర్థమతుష్టయే । బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్య
కర్మప్రసూతయే ॥ ఏతద్దానసాధ్యణ్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ ఇతిదక్షిణాందద్వాత్ ॥ తాంబూల ఫలదానం తుభ్య...
నమమ॥ ఏవంసవగ్రహత్యంబక మృత్యుంజయ, అయఃఖండ, శ్రీమహా
విష్ణు, తాంబూల ఫలదానాది పృథక్పృథక్ తత్తన్మంత్రైః పూర్వో
క్తమ్ ॥ ఏవంసమాపయేత్ ॥ సంకల్ప్య మంటపస్థ దేవతానాం పునః
పూజాంకరిష్యామినమః... ఛత్వంధారయామి-చామరం వీజయామి-
నృత్యందర్శయామి-గీతంశ్రావయామి-వాద్యంఘోషయామి, ఆందో
ళికానారోపయామి, అశ్వానారోపయామి॥ గజానారోపయామి, సమస్త
రాజోప...మి॥ అనయాపూజయా...భవంతు ॥ మంటపస్థితదేవతాః

యథాస్థానం ప్రతిష్ఠా...మి! అధస్వర్ణస్వర్చిత వస్త్రప్రతిమా మంటప
దానం కరిష్యామినమః పూర్వోక్తమేవ బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య || తతః
మంటపదానందద్వాత్ బ్రాహ్మణేభ్యోఽఋత్విగోభ్యోదక్షిణాందద్వాత్
నవగ్రహ మఖాభిషేక జపాది బ్రాహ్మణేభ్యో యదాశక్తిదక్షిణాం
దద్వాత్ | తతః బ్రాహ్మణా నోభజయేదితి |

నవగ్రహదానవిధి స్సమాప్తః.

అథ నామకరణమ్.

మదనరతే బృహస్పతి|| శ్లో|| ద్వాదశేదశమేవాపి జన్మనోపిత్రీ
యోదశేః షోడశేవింశతేచైవ ద్వాత్రింశేవర్ణతఃక్రమాత్ | నారదీయే||
సూతకాంతేనామకర్మ విధేయంస్వకులోచితంనామపూర్వంతుబాలస్య
మంగళంసునమాక్షరైః|| తత్రైవగార్గ్యః| మాసనామ గురోర్నామ
దద్వాద్బాలస్యవైపితా | నక్షత్రీనామాపికార్యం కులదేవతా నక్షత్రీ
సంబంధం పితానామకుర్యాత్తితి తత్రైవశంభూక్తేః| పరిశిష్టేపి| తత్కు
రాదికంనామ | యస్మిన్దిష్ట్యేయదక్షరం|| తత్రచాశౌచాంతేద్వాత్రిం
శేనాఽహ్నిపితాదేశకాలాస్మృత్వా మాతాపితరా మంగళస్నాతో
భూతోవవిశ్వఆచమ్యఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమారస్య (మమ
కుమార్యాః) ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం నామప్రకటన సిద్ధ్యర్థం నామకర
ణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహస్వస్తీపుణ్యాహవాచనం
కరిష్యామి, ఆదాగణపతి మభ్యర్చ్య పుణ్యాహ వాచనంనాంఠీమాతృ
కాపూజాం సమాపయేత్ | సూతన వస్త్రాదికం ధారయిత్వా ||
ఏవం...తిథౌమమకుమారస్య(మమకుమార్యాః) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
సభాయాం సకలసత్పురుషమధ్యేనామ ప్రకటనసిద్ధ్యర్థంమాసనామ్నా
నక్షత్రీనామ్నా వ్యావహారికమ్నాచ వక్ష్యామి|| ఉత్తరోవరః|| తండు
పూర్ణ కాంస్యపాత్రే మాసనామనక్షత్రీనామ వ్యావహారిక నామాని
చలిఖిత్వా వ్యవహారనామ సమాక్షరంపుంసః విషమాక్షరం స్త్రీయః
శ్లో|| కృష్ణానంతోచ్యుతశ్చక్రీవైకుంఠోభజనార్దనః | ఉపేంద్రోయజ్ఞపురు
షోవాసుదేవస్తథాహరిః| యోగీశఃపుండరీకాక్షో మాసనామాస్యనుక్ర
మాత్ | చైత్రాదిషాల్పనాంతాః క్రమేణవిజ్ఞేయాః|| ఏవంపురుషాణాం||

స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ మార్గశీరేచవాద్దేవీ పుష్పేపద్మావతీతథా । శ్రీదేవీ
 చాపిసావిత్రి భూమిః కళ్యాణికాతథా । సత్యభామాపుణ్యవతీ రూపిణీ
 చేందు మత్యపి । చంద్రావతీచలక్ష్మీచ స్త్రీనామకరణేవిదుః॥ ఏవం
 నామత్రయేపి స్త్రీపుంనామ్నో రాద్యంతయోః శ్రీకారం లిఖత్వా -
 నామత్రయ దేవతాభ్యోనమః - ధ్యానాదిపూజకోపచారపూజాం సమ
 ర్పయామి । మమ (కుమార్యాః) కుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు ॥
 అథపుత్రస్య దక్షిణేకశ్లేషతిత్వా శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చ సంభూతా రూపాద్రూపాచ్చ
 దూపాచ్చసంభవః । దీర్ఘాయుష్మాన్భవౌదార । పుత్రవంశహితంకర॥
 స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చ సంభూతా రూపాద్రూపాచ్చ
 సంభవా । దీర్ఘజీవిన్యదారాచ పుత్రవంశహితాభవతతఃజాతస్యదక్షిణే
 కశ్లేషపేత్ । అముఖభక్తాసి, (అముకభక్తాసి) అముకోసి, (అముకాసి)
 అగ్నిరివశుచిర్భవ । ఆదిత్యభవతేజోభవవిష్ణురివశీమాభవ । బ్రహ్మ
 యురాయుర్భవధాన్యంధనం వశుఃబహుపుత్రలాభగోళితంసంవత్సరం
 దీర్ఘమాయుః॥ మాసనామ సక్షత్రనామ వ్యావహారిక నామానిధృత్వా
 త్వందీర్ఘాయుష్మాభవ । నామకరణముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్త్వి
 త్యనుగృహ్లాతు । సుముహూర్తోఽస్తు ॥ తతః బ్రాహ్మణా సంతోష
 యేత్ । దక్షిణతోవరః అథఆశీర్వాదః॥ శ్లో॥ నామాదినాందీకరణం
 పుణ్యాహంద్విజభోజనంరక్షాబంధసమన్నాది చౌలాద్యంకురుమేవచ॥
 కటిస్తూత్రం॥ శ్లో॥ శుభదంసర్వపాపఘ్నం శిశుకట్యాంసవద్రుధం ।
 బధ్నామిమంగళందద్యా దింద్రాద్యాశ్శుభదాయకాః॥...అస్తు॥

అథ నిష్క్రమణమ్.

జ్యోతిర్నిబంధే యమః॥ శ్లో॥ తృతీయేవాచతుర్థేవా మాసి
 నిష్క్రమణంభవేత్ ॥ మనుః॥ మాసేచతుర్థేకర్తవ్యం శిశోనిష్క్రమ
 ణంగృహతో । షష్ఠేఽన్నప్రాశనంమాసి యచ్ఛేష్టం మంగళంకులే ॥
 అత్రశిశూక్తిర్నతు ద్విజోక్తిః । అత్రమేధాతిథిః మదనరత్నే బృహ
 స్పతిః॥ శ్లో॥ అన్నప్రాశనకాలేవా కుర్యాన్నిష్క్రమణం క్రియామ్ ॥
 విష్ణుధర్మోత్తరే ॥ దిగ్గేశానాందినేతత్ర తథా చంద్రార్కయోర్ద్విజ ।

పూజనంవాసుదేవస్య గగనస్యచ కారయేత్ । బహిర్నిష్క్రామయే
 ద్దేహః చ్ఛంఖపుణ్యాహనిస్వనైః మాతాపితాశిశుశ్చైవత్రయసాన్నిత్యా
 యథావిధిః । ఆచమ్య-ఏవం... శుభతిథౌ అస్య శిశోః స్త్రీజగర్భసముద్భ
 వై నో నిబర్హణద్వారా బలాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం నిష్క్రమణాఖ్యం
 కర్మకరిష్యమాణః... స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదా నిర్వి
 ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి॥ గణపతి
 మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనాది నాందీ మాతృకాపూజాం సమాప
 యేత్ ॥ ఏవం... శుభతిథౌ అస్యశిశోః నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరి
 ష్యామి ॥ తతః మంటపారాధనంకుర్యాత్ ॥ విధిప్రకారేణ మంటప
 మాసాద్యః॥ శ్లో॥ సంజ్ఞాచ్ఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం
 త్రయీమయతనుంధ్యామే జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్ ॥ సూర్యనారాయ
 ãం సాంగం...మి॥ శ్లో॥ గ్రహదీప్తందీప్తిమంతం లోకస్థిత్యంతకారకం
 ప్రత్యక్షఫలదంతోకే ధ్యాయేసోమం నిశాకరమ్ ॥ చంద్రం సాంగం
 ...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయే
 త్సువర్ణగౌరాంగం పద్మస్తకమలావతిమ్ ॥ విష్ణుం సాంగం...మి॥ తతః
 ఇంద్రాద్యప్రదిక్పాలకానావాహ్య ॥ ఇంద్రాయనమః... ఈశానాయ
 నమః॥ అథ షోడశోపచారపూజాంసమర్పయామి॥ తతః సూర్యచంద్ర
 ధేనూనాం దర్శయేత్ ॥ శ్లో॥ చంద్రార్కయో ర్ద్విగీశానాం దిశాంచ
 గగనస్యచ । నిత్యేపార్థమిదందద్మి తేత్వారక్షతుసర్వదా॥ అప్రమత్తం
 ప్రమత్తంవా తివారాత్రీమథాపివా । రక్షతుసతతంసర్వే జేవాశ్చక్ర
 పురోగమాః ॥ ఆశీర్వాదః ॥

ఇతి నిష్క్రమణం సమాప్తమ్.

అ థ ఉ వ వే శ న మ్ .

ప్రయోగపారిజాతే॥ శ్లో॥ పంచమేచతథామాసి భూమాసముప
 వేశయేత్ । తత్రసర్వేగ్రహేశ్వస్తా భామోప్యత్రవిశేషతః ॥ విష్ణుధర్మో
 త్రరే॥ శ్లో॥ వారాహంపూవయేద్దేవం పృథ్వీంచైవతథాద్విజమ్ ॥ పితా
 జేశకాలాన్మృత్యా అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్య
 క్షేమార్థ ముపవేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః ... పుణ్యాహవాచనం

కరిష్యామి || ఆదా నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి
 పూజాంకరిష్యామి || గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా ||
 ఏవం... శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్య
 సిద్ధ్యర్థం ఉపవేశనం కరిష్యామినమః || శ్లో|| ధరణిగర్భ...మృహమ్ ||
 అంగారకగ్రహ మావాహయామి స్థావ...మి || ఇంద్రాద్వీపదిక్పాల
 కావాహనంకృత్వా || తతఃవరాహం-వృధివీచ నామ్నాసంపూజ్య ||
 తదగ్రే పంచసప్తవాధాన్యస్య ప్రస్థానినిక్షిప్యతస్మధ్యే || కరోతుస్యస్తితే
 బ్రహ్మ ఇత్యాది పూర్వోక్తమంత్రైః శిశుముపవేశ్య || తతఃమృత్యుం
 జయప్రార్థనంకుర్యాత్ || శ్లో|| మృత్యుంజయనమస్తేస్తు త్రాహిమాం
 శరణాగతం | తావక స్తద్దత్తపాణిః త్వచ్చిత్తోహంసదాసుఖీ || తతః
 భస్మధారణంకుర్యాత్ || శ్లో|| భూతింభూతకరీ...ధార్యతామ్ || అథ
 పార్థనా|| శ్లో|| రక్షానంవసుధేదేవి సదాసర్వగతంశుభే| ఆయుఃప్రమా
 ణంనకలం నిక్షిప్తపారిప్రీయే || అచిరాదాయుష స్తస్య యేకేచిత్పరి
 పంధినః| జీవితారోగ్యవిత్తైః నిర్దహస్వాచిరేణతా || ధారిణ్యకేవ
 భూతానాం మాతాత్వమసికామధుక్ | అజరాచాప్రమేయాచ సర్వ
 భూతనమస్కృతా || చరాచరాణాం భూతానాం ప్రతిష్ఠాచావ్యయా
 వ్యామి | కుమారంపాహిమాత స్త్వం బ్రహ్మతదనుమన్యతామ్ || ఇతి
 అత్రైవ కటిసుత్రబంధనం శిష్టాస్తవ్విన్నపాశనదినే నిష్క్రమణ ముప
 వేశనంచ కుర్వంతి || తతః బ్రాహ్మణపూజాంసమాపయేత్ || (శిశు
 పును భూమియందు కూర్చుండబెట్టడము)

ఇతి ఉపవేశనం సమాప్తమ్.

అన్నప్రాశనమ్.

విష్ణుధర్మోత్తరే|| శ్లో|| బ్రహ్మణంశంకరంవిష్ణుం చంద్రాశ్కాచ
 దిగీశ్వరా || భువందిశశ్చ సంపూజ్య హుత్వావహ్నా తథాచరమ్ ||
 దేవతాపురత స్తస్య ధాత్మ్యత్సంగగతిస్యచ| అల కృతస్యభూమాభిరన్న
 సాత్రేచనాంఛితే| మధ్యాజ్యకనకోపేతే ప్రాశయేత్పాయసంశుభమ్ ||
 విశేషశ్చ నిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః|| దేశకాలాసంకీర్త్య|| ఆచమ్య|| ఏవం...
 శుభతిథౌ ధర్మపట్నసమేతస్య మమకుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం

అన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥
 ఆదా నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా...నమః॥ గణాధిపతి
 పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా॥ అథ నాందీ మాతృకాపూజనం
 కుర్యాత్॥ ఏవం...శుభతిథౌ మమకుమార స్వామ్యుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
 ఇమం శ్రీనివాసం కుమార మన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ అన్న
 ప్రాశనాంగ త్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామి
 దక్షిణేహస్తే నవసూత్రంచ కంకణం॥ ఆయురారోగ్యవృద్ధ్యర్థం పురు
 షస్యసుఖఃప్రదమ్॥ రక్షాబంధనముహూర్త...అస్తు॥ పూర్వోక్తమేవ
 ఇంద్రా ద్వష్టదిక్పాలకపూజాం కుర్యాత్॥ తతః ఆజ్య దధిమధుయుత
 మన్నంపాయసంవా కుమారంప్రాశయేత్॥ శ్లో॥ కుమారగుణసంపన్నం
 వంశవృద్ధిహితంకరం॥ ఆయుష్మంతం యశస్వంతం ప్రాశయామి యథా
 విధి॥ ఇతిపుత్రస్య॥ శ్లో॥ పుత్రీం సౌభాగ్యసంపన్నాం సతీందీర్ఘ సుమంగ
 లీం॥ ఆయుష్మతీంసుచారిణీం ప్రాశయామియథావిధి॥ ఇతికుమార్యాః॥
 అగ్రే సుషర్ణం పుస్తకా రత్న హేమ మణి భాజనాదీనిచ నిధాయ॥
 బాలేనస్పర్శయేత్సమ్యక్ జీవితేపిఃరీక్షయేత్॥ స్త్రీణాంతు॥ కుంకుమ
 హరిద్రా చూర్ణాదీన్ నిధాయ॥ ముహూర్త సమయే చూర్ణికాది
 పఠిత్వా॥ తతః ఆశీర్వాదః॥

ఇత్యన్న ప్రాశనం సమాప్తమ్.

అ బ్ద పూర్త్య త్న వ ప్ర యో గః.

జన్మతిథౌ-అథవా జన్మనక్షత్రే ప్రతివార్షిక అబ్దపూర్త్యత్సవం
 కార్యం॥ శ్లో॥ మార్కండేయంనరోభక్త్యా పూజయేత్ప్రియతస్తథా॥
 తతోద్గ్రహాయుషం వ్యాసం రామంద్రాణిం కృపంబలిం॥ ప్రహ్లాదంచ
 హనుమంతం విభీషణమథార్చయేత్॥ స్వనక్షత్రంజన్మశిథిం ప్రాప్య
 సంపూజయేన్నరః॥ షష్ఠీంచదధిభక్తేన షష్ఠేవర్షేపునఃపునః॥ సర్వైశ్చ
 జన్మదివసే స్నాతైర్మంగళవారిధిః॥ గురుదేవాగ్నివిప్రాశ్చ పూజనీయాః॥
 ప్రయత్నతః॥ స్వనక్షత్రంచపితర స్తథాదేవఃప్రజాపతిః॥ శ్లో॥ కుముదా
 మాధవి గౌరీ రుద్రాణీ పార్వతీ ఉమా॥ కాలీ సరస్వతీచైవ సావిత్రి
 బ్రహ్మణిపియా॥ సతీసంజ్ఞతథామేథా పుష్టితుష్టిసమన్వితా॥ నృప

శీఘ్రపరిత్యాగా జీవంతినామహోదశ । పూజనీయ్యాఃప్రయత్నేన సూర్యం మధ్యేవిరచ్యతుః॥ ప్రతిసంవత్సరం యత్నాత్కర్తవ్యశ్చమహోత్సవః॥

ప్రయోగ క్రమము

సాత్వా ఆచమ్య ॥ నూతన వస్త్రాభరణ కటిసూత్రించ ధారయిత్వా॥ యాజ్ఞికః నూతనవస్త్రంధృత్వా॥ ఆచా భూమిం గోమయేన విలిప్య॥ రంగవల్యాదిభిరలంకృత్య॥ తదుపరి పీతంనిక్షిప్య నూతనవస్త్రం నిధాయ ॥ తదుపరి పంచక్రస్థపరిమిత తండులాన్నిధాయ ॥ తతః దీపారాధనంకృత్యా 'ప్రణమ్య॥ శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం... మహాజనేభ్యోనమః॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ శ్రీమాన్... గోత్రః... నామధేయః శ్రీమతః గోత్రోద్భవస్య... నామధేయస్య అయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్జపూర్వ్యత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యామాణ... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆచా నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి ॥ విధిప్రకారేణ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్ ॥ పునః ఆచమ్య... ఏవంగుణ... ర్థం మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్జపూర్వ్యత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యామి ॥ ఆచా మార్కండేయ క్షత్రిమాశోధనం కరిష్యామినమః ॥ పాత్రేప్రతిమాంనిధాయ ॥ శ్లో॥ దధిసర్పిమధుక్షీరైః శర్కరేణఫలైస్సహ । ప్రత్యుశణంప్రకుర్వీత ప్రతిమా శోధయే తతః ॥ ఇతి పంచామృతేన శుద్ధోదకేంచ ప్రత్యుశ్య ప్రతిమా మలంకృత్య ॥ ఆచా గణాధిపతి మావాహనం ॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంపంచే చింతితార్థప్రదాయకం । కైలాశ్మజాసుతుదేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్ ॥ గణాధిపతి మావాహయామి... స్వనక్షత్ర మావాహయామి॥ శ్రీమార్కండేయమా...మి ॥ వ్యాసమా...మి॥ రామమా...మి ॥ ద్రాణిమా...మి॥ పరశురామమా...మి ॥ అశ్వత్థమా...మి ॥ వ్రహ్మదమా...మి॥ హనుమంత మా...మి॥ విభీషణ మా...మి ॥ ప్రజాపతి మా...మి॥ కుముదామా...మి॥ మాధవీమా...మి॥ కుదాశీమా...మి॥ ఉమామహేశ్వరమా...మి ॥ కాలీమా...మి॥ సరస్వతీమా...మి॥ సావిత్రిమా...మి॥ బ్రహ్మణమా...మి॥ సతీమా...మి॥ సంజ్ఞామా...మి॥ మేధామా...మి॥ పుష్టిమా...మి॥ తుష్టిమా...మి॥ అత్మనః

కులదేవతామా... మి! పూర్వోక్త పకారేణ నూర్యాదినవగ్రహాద్యష్టది
 స్వాంతారాధనమేకుర్యాత్ అథ పాదశోవచారైరభ్యర్చ్య తతః గుగ్గులు
 నింబసర్వపదూర్వా గోరోచనగుడా శిశునాస్త్రీబద్వా తతః ప్రార్థ
 యేత్ శ్లో! చిరంజీవి యథాత్వంభో భవిష్యామి తథామునే! రూప
 వా విత్తవాంశ్చైవ శ్రియాంశ్చ క్షృణ్వదా శ్లో! మార్కండేయ
 నమస్తేస్తునప్తకల్పాంతజీవన ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ప్రసీదభగవ
 న్మునే || చిరజీవీయథాత్వంతు ముసీనాంప్రవరద్విజ || కురువ్యముని
 శార్దూల తథామాంచిరజీవినమ్ శ్లో! మార్కండేయమహాభాగ నప్త
 కల్పాంతజీవన ఆయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం మస్మాకంవరదోభవ || ఏవం
 పితావడేత్ తతోదుగ్ధమాదాయ శ్లో! సదుగ్ధం గుడసంమిశ్ర
 మంజల్యర్థమితంశయః || మార్కండేయాద్వరంలభ్యాపి బాహ్యాయుర్వి
 వృద్ధయే || ఇతివిప్రహస్తేనగృహీత్వా || (కర్త) భక్షయేత్ || సాదా
 ప్రత్యక్ష్య || తిలదానం వేణుసాత్రీదానం దద్యాత్ || తతః పితృమాతృ
 వందనం బ్రాహ్మణవందనమేకుర్యాత్ అశీర్వాదః || హోమం కేచిత్
 కుర్వంతి తత్కరణే నక్షత్ర నవగ్రహ హోమం బ్రాహ్మణైః కార్యమ్
 ఇత్యబ్దపూర్వ్యతనవ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ చూడాకర్మ ప్రయోగః.

బృహస్పతిః శ్లో! సావగ్రహాణాంవారాదా విప్రాణాంశుభదం
 భవేత్ || తుత్రీయాణాంతుమానూనా విల్బుచ్చాణాం శనాశుభమ్ ||
 శ్లో! జన్మతస్తుత్రుతీయేర్దే శ్రేష్ఠమిచ్ఛంతి హడితాః || పంచమేనప్తమే
 వాపి జన్మతోమధ్యమంస్మృతం || అథమంగర్భతస్సృత్తు నవమేదశమే
 పినేతి || నూనోర్భాతరిగర్భిణ్యం చూడాకర్మ నకారయేత్ || పంచమా
 సాదధఃకుర్యా దతఃకర్మ్యం నకారయేత్ || సుఖేనాని దంపతీ మంగళ
 స్నాతో ధూత్వా-ఏవం... పత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి
 వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి ||
 ఆదానిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యరం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరి
 ష్యామి || గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా తతః నాస్తి
 సూతృకాపూజాం సమాపయేత్ || ఏవంగుణ ... పత్నీ సమేతస్య

మమకుమారస్యా యుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మకరిష్యామి || ఇతి సంకల్ప్య ఏవం... వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మాంగత్యేనరత్నార్థం రత్నాబంధనంకరిష్యామి || శ్లో|| బధ్నామిదక్షిణహస్తే పంచసూత్రంచకంకణం | పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం పురుషస్యసుఖః పదం || శిశోర్దక్షిణకరే కంకణంబద్ధ్వా | అస్మిన్కర్మణిహోమోమైనై కల్పికః తత్కరణే|| ఏవం... ర్థం అస్య శిశోర్బిజగర్భ సముద్భవదోష హరిహారద్వారా బలాయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం చూడాకర్మ హోమంకరిష్యామి|| తతోగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి || షట్పత్రప్రయోగకాలే || శ్లో || జలద్వయం కుశాయవాన్ శలాలుదర్భపుంజలాన్ | శక్తశ్చలల్యస్థీన్ ధీపేత్సహైవ చౌలకర్మణి || అథ నవగ్రహ హోమంకుర్యాత్ || తతః కేశవాది హోమంసమావయేత్ || కుమారంప్రాచీముపవేశ్య - తతఃకుమారస్య శిరసికుంభోదకేనప్రోక్ష్య|| శ్లో|| క్షురేణయేనసవితా త్వష్టోర్వైలైఖమవాపసః | వసామి తేనకూటేనబృహస్పతినమోభవేత్ || ఇతి మంత్రేణదక్షిణ కర్ణప్రదేశేశిరఃపృష్ఠే మూలేచనామకర్ణప్రదేశేత్రీకదర్భాన్ప్రచ్ఛిద్య తత్కుమారాంజతానిక్షిపేత్ || శిఖాంకేశవజ్జ్ఞింవా సర్వంవానపసం యథాచారంకార్యం అథ కుమారః స్నానమాచరేత్ || హోమాంతే శ్రీయజ్ఞ పురుషాయనమః || అనేన చూడాకర్మ హోమేన భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీణాతు || తతః బ్రాహ్మణాశీర్వాదః || కర్ణరంధ్రంకృత్వా ||

ఇతి చూడాకర్మ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)

మదనరత్నే నృసింహః|| శ్లో|| అక్షరస్వీకృతింకుర్యాత్ప్రే పంచమహాయనే|| ఉత్తరాయణగేనూర్యే కుంభమాసం వివర్జయేత్ || ఏవం... ర్థం అస్యకుమారస్యా యుష్యాభివృద్ధ్యర్థంసకలవిద్యాపారంగత సిద్ధ్యర్థం అక్షరాభ్యాసం కర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః || ఆచారవిధిః పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి|| గణాధిపతిపూజాంపుణ్యాహవాచనంచకృత్వా || తతః (నమశ్శివాయ)తండులోపరిలిఖత్వా|| శ్రీమహాసరస్వతీపూజాంకరిష్యామి

నమః॥ శ్వేతతండులమంటపే॥ శ్లో॥ శారదాశారదాంభోజ వదనావద
నాంబుజే । సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధిసన్నిధిక్రియాత్ ॥ సరస్వతీ
మా...మి॥ శ్లో॥ కరద్వయేన...సమామ్యహమ్ ॥ లక్ష్మీమా...మి ॥
శ్లో॥ సంజ్ఞాచాయాసమాముక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణిం । త్రియా
మయతనుంధ్యాయే జ్వగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్ ॥ శ్రీసూర్యనారాయణ
మా...మిస్తా...మి॥ పూర్వోక్తమేవలప్తసు దిక్షుదిక్పాలకానావాహ్య
అథ షోడశోపచార పూజాంకృత్వా ॥ శ్లో॥ సర్వాయుధమహామాత్ర
సర్వదేవారినూదన । చాపమాంసమరేరక్ష సాకంశరవరైరిహ । ధృతం
కృష్ణేవరక్షార్థం సంహారాయహరేణచ । త్రయీమూర్తిగతందేవంధను
రస్త్రుంసమామ్యహమ్ ॥ ఇతి మంత్రేణసంపూజ్య । నత్వాబాణంపా
చ్యాయముక్త్యా తతఃవిప్రా౯ పూజయేత్ ॥ అథఆశీర్వాదః॥ అత్రకేచిత్ ॥
శ్లో॥ శుభేలగ్నే శుభేఋక్షే చంద్రతారా బలాన్వితే । శ్రద్ధామేఘా
తథాప్రజ్ఞా విద్యాఘృజ్ఞానసిద్ధయే । తత్ప్రియుక్తం గణభ్యక్షంశారదాం
వనమాలికామ్ । పూజయేద్భక్తియుక్తశ్చ ప్రసంఖ్యానేన సంయుతః ।
విద్యారంభ మితిప్రోక్తం ఆయుర్వరోఽబలంతథా॥ ఇతిలక్షరాభ్యాస
విద్యారంభాదిప్రయోగ సమాప్తః.

అ థ ఛ రి కా బం ధ న మ్ .

జ్యోతిర్నిబంధే నారదః॥ శ్లో॥ ఛరికాబంధనంవక్ష్యే నృపాణాం
ప్రాకృరగ్రహాత్ । వివాహోక్తేషుమాసేషు శుక్లవక్షే వ్యనస్తగే ।
జీవేశుక్రేచభూపుత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే । మాంజీబంధర్ తిథిషు
శుభవర్జితవాసరే॥ కించసంగ్రహే॥ శ్లో॥ శూద్రాణాం రాజపుత్రాణాం
మాంజ్యభావేస్త్రబంధనం॥ మాంజీబంధోక్తతిథ్యాదా కార్యంభాష
దినంవినా॥ విష్ణుధర్మే॥ శ్లో॥ పూజయిత్వాహరింలక్ష్మీం తథాదేవీం సత
స్వతీమ్ । స్వవిద్యానూత్రకారాంశ్చ స్వాంచవిద్యాంవిశేషతః॥ ఏతేషా
మేవదేవానాంనామ్నాతు జహుయాఙ్ముతమ్ । దక్షిణాభిర్ద్విజేంద్రా
ణాంకర్తవ్యం చాత్రపూజనమ్ ॥ మంత్రస్తు ॥ శ్లో॥ సర్వాయుధానాం
ప్రథమం నిర్మితాసివినాకినా । శూలాయుధాద్వి నిష్కృష్య కృత్వా
ముష్టిగ్రహంశుభమ్ । చండికాయాః ప్రదత్తాసి సర్వదుష్టనిబర్హణే ।

తయావిస్తరితాదాసి తేవానాంప్రతిపాదితా । సర్వసత్వాంగభూతాసి
 సర్వాశుభ నిబర్హణి । ఛరికేరక్షమాంనిత్యం కాంతియచ్చ సమా
 స్తుతే । ఇతినంపూజ్యవత్వాదక్షిణే కటిభాగే బస్మీయాత్ ॥ అవరార్కే
 పృథకారాతపః ॥ శ్లో ॥ శిశోకభ్యుత్థణంప్రాక్తం బాలస్యచమనంస్మృ
 తం । జలస్థలాదినంస్సర్వే స్నానమేవకుమారకే ॥ ప్రాక్చూడాకరణా
 బ్జాలః పాగన్నప్రాశనాచ్చిశుః । కుమారస్సతు విజ్ఞేయో యావ
 న్మాంజవిబంధ్యతే । బాలస్యవంచమాద్యర్హా ద్రక్షూర్థం శౌచమాదితే
 దిత్యాది నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయమ్ । ఇతి ఛరికాబంధపం సమాప్తమ్ .
 (ఛరికాబంధపమనగా - బిల్వసూరిక త్తి ధరించుట)

అ థ ము ద్రి కా రం భః .

(దీనినే ప్రధానమని కొందఱును.)

కాలామృతే శ్లో ॥ ముదారంభవిధౌ త్రయోదశవసుశ్రోణాత్రి
 పూర్వోత్తరా । బ్రాహ్మ్యదిత్య కృశానుశక్రీవనా పుత్రార్థపాస్తా
 రకా'వారాజేవకవిజ్ఞమందకశినాం శ్రేష్ఠాఅధాశోధనా । రిక్తామాదివ
 సాదివిష్టితికయః సాతోవమావైధృతిః । శుభేహని శోధన ద్రవ్యేణ
 కన్యాగృహమాగత్య ప్రాజ్ఞుఖంకన్యాద్యయం ఉపవిశ్య । తతఃగణాధి
 పతిపూజాంకుర్యాత్ । ఏవం... ఆయుష్యాభి పృథ్వర్థం ముద్రికారంభ
 సమయే శ్రీమహాలక్ష్మీపూజాం కరిష్యామి ॥ శ్లో ॥ కరద్వయే...
 మహ్యం ॥ శ్రీమహాలక్ష్మీమా...మి ॥ శారదా...క్రియాత్ । సరస్వతీ
 మా...మి । గౌరీంసువర్ణ...వల్లభాం ॥ గౌరీమా...మి ధ్యానా
 వాహనాది షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి ॥ తతోమంగళ
 ద్రవ్యాదీనూతనవస్త్రాణి కన్యాద్వయాయదద్యాత్ ॥ అథమంగళాష్ట
 కాది చూర్ణికాది బ్రాహ్మణా'వాచయేత్ ॥ లక్ష్మీశ్చయస్తథాకామో
 కామాలక్ష్మీయశస్తథా । శిరసాధారయిష్యామి అక్షతారోపణంకురు ॥
 ముద్రికారంభ... సుముహూర్తోఽస్తు ॥ అథఆశీర్వాదః ॥

ముద్రికారంభ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అ థ ల గ్న ప తి కా క్రి మః .

బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ శుభేదినేదేవవిధం త్వభిజ్ఞం తాంబూలపుష్పా
క్షతపూర్ణపాణిః । కర్తాచగత్వా ప్రణవత్యపృచ్ఛేన్నివేద్యతస్మైవ
కన్యయాభావమ్॥ దంపత్యోర్జన్మతారాభ్యాం నామర్హాభ్యామధాపివా ।
స్త్రీజన్మతారా పూర్వాభ్యాం బ్రూయాత్పాజ్ఞ శ్శుభశుభమ్॥ అథ
జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త ఫలంపజేత్ । తతః॥ పంచాంగశుద్ధివసే చంద్ర
తారాబలాన్వితే నిష్పంచకేసులగ్నేచ కూరదోషాదివర్జితే॥ ఇతిజ్యోతి
శ్శాస్త్రోక్త శుభసమయే దంపత్యో స్సుఖప్రాప్తయే॥ ఏవంశుభము
హూర్తం లిఖత్వా॥ తతః ఆదిత్యాదిగ్రహానం పూజ్య॥ అథదైవ
నాశీర్వాదః కర్తవ్యః॥ తత్సమయే లగ్నపతికాం దద్యాత్ ॥

అంకురా రోపణమ్ .

స్మృతికొముద్యాం బ్రాహ్మే॥ శ్లో॥ ఇష్టింవైనాయకీం కృత్వా
శచీయాగంచ శోభనమ్॥ నాందీముఖేభ్య శ్శ్రాద్ధంచ పితృభ్యః కార్య
సిద్ధయే॥ వారాహసంహితాయామ్॥ శ్లో॥ గృహేస్థితాంవైపురుహాత
పత్నీంప్రాజ్ఞధ్యనంధ్యానమయేషు కన్యా । నర్దంధధూపైఃప్రతిపూజ
యేత్తుపాణీగ్రహేయా సముపాగతేతి॥ శ్లో॥ సర్వేషుమంగలేష్వాదా
వంకురార్పణమిష్యతే । పూర్వంవాత్రిదినేనప్ర దివసే పంచమేపివా ।
పంచాంగ శుద్ధివసే బీజనక్షత్రసంయుతే । సహమంగళ ఘోషాద్యై
ర్విప్రపుణ్యంగనాదిభిః॥ స్వగ్రామాత్పాగుదగ్వాత్తు మృత్తికానయ
నంశుభమ్॥ అత్రాయంప్రయోగః॥ అయంముహూర్త స్సుముహూర్తో
ఽస్తు॥ శ్లో॥ యశ్చిప్రానామ...సర్వేభ్యోమహాజనేభ్యోనమః॥ ఆచమ్య॥
ఏవంగుణ...శుభతిథౌ । మమకుమారాభ్యః (మమకుమారస్య) అయ
మ్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగభూత మంకురారోపణాఖ్యం కర్మికరిష్య
మాణస్తదంగత్వేన తదాదా శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనై స్సహస్వస్తి
పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదానిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామినమః । గణాధిపతిపూజాంపుణ్య
హవాచనంచకృత్వా॥ ఆచమ్య...శుభతిథౌ॥ అంకురా...మ్యామినమః॥
శుచాజేతేభూమిం గోమయేనవిలిప్య । రంగవల్లభిరలంకృత్య । గంధ

పుష్పాక్షతైస్సంకీర్త్య, పంచపాలికాస్సావర్ణరజిత తామ్రమృణ్మయైర్వా
 చుఠాసంభవం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ మధ్యేచతుర్ముఖం వింద్యాత్పూర్వే
 వజ్జిణమేవచ । దక్షిణేచయమంవిద్యా త్పశ్చిమేవరుణంతథా । ఉత్తరే
 శశినంవిద్యా త్పాలికా స్థాపనఃక్రమీత్ ॥ దూర్వామశ్వత్థపర్ణంచశిరీ
 సంబిల్వచత్రకం । తాసాంమూలేతు బస్మీయా చ్వేతనూత్రేణ వేష్ట
 యేత్ ॥ శుద్ధప్రదేశే భూమిమభిషృశ్య॥ శ్లో॥ సర్వాధారధరేదేవి
 త్వద్రూపాంమృత్తికామిమాం గృహీష్యామిప్రసన్నార్థం వల్మీకింమృతి
 కామిమామ్ । ఇతిమృదమభిషుంత్రియః భూమింభాత్యామృదమాదాయః॥
 శ్లో॥ వల్మీకమృత్తికాంచైవ గోమయంచత్తధైవచ । ఏతానిప్రక్షిపేత్తాసు
 పాలికాసుయథాక్రమం । ఇతిమధ్యే బ్రహ్మపాలికాయాం । ప్రాచ్యాం
 ఇంద్రపాలికాయాం । దక్షిణస్యాంశుమపాలికాయాం । పశ్చిమేవరుణ
 పాలికాయాం । ఉత్తరేసోమ పాలికాయాంచ । క్రమేణమృదంపూర
 యిత్వా॥ తిలమాషయవప్రహిముద్గసర్వవ చణకకుళుత్థగోధూమప్రియం
 గుళ్యామాకాది చతుర్దశద్వాదశవానాం సంభవంగృహీత్వా॥ శ్లో॥
 శధిసర్పిమధుక్షీరై శ్మరకైరేణఫలై ససహ । పృథ్వాశనంప్రకుర్వీతగోధూ
 మచణకాదికాః॥ ఇతితానోషదీక్షిరాదినా శుద్ధజలేనవాపృథ్వాశ్య॥
 బ్రహ్మాదీపంచపాలికాసుక్రమేణనిధాయ॥ తదుపరిమృత్తికాంనిక్షిప్య ।
 తేషుశుద్ధజలమవ్రాక్ష్య ॥ తతఃపాలికాసు బ్రహ్మాదీనా వాహయేత్ ॥
 శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగౌరంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షసృ
 క్కుండికాభీతి వరపాణింవిచింతయేత్ ॥ మధ్యమపాలికాయాం బ్రహ్మణ
 మావాహయామి । ప్రహసతిమావాహయామి చతుర్ముఖ మావాహ
 యామి ॥ హిరణ్యగర్భమావాహయామి॥ శ్లో॥ ఇంద్రమైరావతారూ
 ఢం వజ్రాయుధధరంప్రభుమ్ । పూర్వదిక్పాలకందేవం సర్వదేవనమ
 స్మృతమ్ ॥ పూర్వపాలికాయాం । ఇంద్రమావాహయామి॥ వజ్రణ
 మా...మి॥ శతకృతుమా...మి॥ శచీపతిమా...మి॥ శ్లో॥ దండపాణిం
 యమందేవంమహిషోత్తమ మావాహనమ్ యమునాభ్రతరంప్రీత్యా
 యమమావాహయామ్యహమ్॥ దక్షిణపాలికాయాం । యమమావాహ
 యామి॥ వై వన్వతమా...మి॥ పితృపతిమా...మి॥ ధర్మరాజమా...మి॥

శ్లో॥ పాశ్రాచేతసంపరిభానాథం ముకరానోహణోత్సుకమ్ । పాశ
హస్తంవిచిత్రాంగం పరుణంపూజనూమ్మహమ్ । పశ్యమపాలకాయా
పరుణ మా...మి॥ పాశ్రాచేతసమా...మి॥ సురూపిణనూ...మి॥ అపాం
పతిమా...మి॥ శ్లో॥ గ్రహదీప్తదీప్తిమంతం లోకస్థిత్యంకకారకం ।
ప్రత్యక్షఫలదంలోకే ధ్యాయేత్సమన్విశాకరమ్ ॥ ఇత్యరపాలికాయా
శశినమా...మి॥ సశాకరకా...మి॥ సోమమా...మి॥ ఇందుమా
...మి॥ తతః అష్టదిక్పాలకానానామ్నా॥ ఇంద్రాణీంచ నాహయేత్ ॥
శ్లో॥ ఇంద్రాణీత్వాం సమన్వయా సుభకర్మసు సర్వదా । ప్రసేదవరదో
భూత్వాశచిత్సంసుస్థిరాభవః । శశీమా...మి॥ స్థాపయా...మి॥ పూజ
యామి॥ బ్రహ్మాదిపంచ పాలికాదేవతాన్వీరమః । ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాల
కేభ్యోరమః । శచీదేవై రమః । ధ్యాయామితి ఘోషశోపచారాంత
పూజాంకృత్వా తతః నాందీదేవతాహ్వనఃకుర్యాత్ ॥ సంకల్ప్య మమ
కుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం । సుభకర్మాంక
భూతం నాందీదేవతాహ్వనంకరిష్యామిసమః । నాందీవృద్ధప్రపితామహ
వృద్ధ పితామహవృద్ధపితరః...సత్యవసుసంజ్ఞికావిశ్వేదేవాః । నాందీ
ముఖాఃనాందీ నాందీవృద్ధ ప్రపితామహి వృద్ధప్రపితామహి వృద్ధమాతరః ।
సత్యవసుసంజ్ఞికా విశ్వేదేవాః । నాందీముఖాఃనాందీ । నాందీమాతా
మహమాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహస్సదారాః...సత్యవసు
సంజ్ఞికావిశ్వేదేవాః నాందీముఖాఃనాందీ ॥ అత్రదేవతా శ్లోభనదేవ
తాః । నాందీదేవతాః । తత్తదేవతాః । త్రయస్త్రింశతోక్తిదేవతాశ్చ ।
కుమకుమార్యాః (మమకుమారస్య) తత్తచ్చభకర్మకాలేవేదికాయా
ప్రధమదినమారభ్య దేవతోద్వాసనపర్యంతంసుఖేన, నివసంతు ॥ శ్లోభ
నమితిత్రివారంపఠేత్ ॥ అంకురానోపకాంగ తేన హిరణ్యాభ్యుదయికం
కుర్యాత్ ॥ శ్లో॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః । అసంత
పుణ్యఫలద మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే । ధన్వంకిరోషిదాతార మహ
లోకేవరత్రచ । యస్మాత్ప్రముచ్యతేభాన్య మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ।
కామధేనోస్సముదూభతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్యమా
హరమతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ బ్రాహ్మణేభ్యోభోజనార్థం హిరణ్యం

దద్యాత్! ఆయుష్యాభివృద్ధిర స్త్వితి భవంతోబ్రువంతు! ఆయుష్యాభి
వృద్ధిరస్తు! శ్లో॥ దిశాంకతీనమస్యామి సర్వకామఫలప్రదాన్ । కుర్వంతు
సఫలంకర్మ కుర్వంతుసతతంశుభమ్ ॥ ఇతి ఆవాహిత జేవతాభ్యోనమ
స్కృత్య । తతస్తాః పాలికాః మంటపే యావత్కర్మాంతం సురక్షితం
కృత్వా జేవతామంటపస్థలే ప్రాద్దేశేవివాహజ్ఞా విరిణీంసంస్థాప్యఅత్ర
దీపాదికంప్రజ్వాల్య ॥ నాగబలిదినకర్వంతం సుస్థిరయథా నిక్షిపేత్ ॥
వివాహవేదింకుర్యాత్ యథా॥ శ్లో॥ హస్తాచ్చిత్తాం హస్తచతుష్టయేన
విస్తీర్ణతాం మందిరవామభాగే । విచిత్రితాం స్తంభచతుష్కయుక్తాం
సాపానరమ్యాంచ వివాహవేదిమ్ ॥

తా॥ ఒక మూరయెత్తు గలదియు, నాలుగుమూరలువెడల్పును
నాలుగు మూరలు పొడుపుగలదియు, నాలుగు స్తంభములు గలదియు,
గడపలచే నందముగా నుండునదియు, మఱియు ననేక చిత్రములుగల
పెద్ద అటుగును యింటికి నెడమభాగమున నిర్మింపవలయును.

ఇత్యంకురారోపణం సమాప్తమ్.

వివాహపీఠలక్షణమ్.

శ్లో॥ కుర్యాద్వివాహ పీఠంతు శుభలక్షణ సంయుతమ్ । నప్రతిం
శతకందీర్ణ మాయామం పంచకంతథా ॥ షడున్నతం చాంగుళానాం
వివాహే పీఠముచ్యతే ॥

తా॥ పెండ్లి పీఠను ముప్పది ఏడు అంగుళములు పొడవును
అయిదు అంగుళములు వెడల్పును ఆటు అంగుళములు యెత్తుగలుగు
నట్లుగాను శోభస్కరమగు చిహ్నములు గలుగునట్లు గాను నిర్మింప
వలయును.

వివాహస్తంభ ప్రతిష్ఠాపనమ్.

స్తాత్వా, ఆచమ్య - గణపతిమభ్యర్చ్య పుణ్యాహంకుర్యాత్ ।
ఆచమ్య...మమకుమార్యాః ఆయుష్యాభి...ర్థం వివాహంగభూతం
స్తంభప్రతిష్ఠాపనమాచరిష్యే॥ తత్ర వాస్తుపూజాంకృత్వా । నూతన
స్తంభమూదాయ జలేన పోత్స్య క్షిరేణ ప్రక్షాళ్య - నారికేళాది

గంగాజలేన - సంశోధ్య - అలంకృత్య షోడశోపచారై స్సంపూజ్యవిధి
ప్రకారేణ ఈశాన్యభాగే సంస్థాప్య పుష్పమాలాం - శుభవస్త్రాణి
కృత్వా || తత్ర చూర్ణికాదిమంత్రాణి పఠేత్ || మంగళహారతిః ||

ఇతి వివాహ స్తంభప్రతిష్ఠాపనం సమాప్తమ్.

అ థ మ హా సంకల్పః .

అథ మహా సజ్జల్పమాహ ||—|| దేవలః || శ్లో|| మహాజానేషు
యజ్ఞాదా ప్రాయశ్చిత్రేషుకర్మసు | కన్యాదానే నదీస్నానే మహాసజ్జల్ప
మాచరేత్ ||—|| మరీచిః || కన్యాదానే నదీస్నానే తులాదానాదిషు
ద్విజః | ప్రాయశ్చిత్రేషుయజ్ఞాదా వ్రతాదిషు విశేషతః | ఏతదాదిషు
సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ | కృత్వా యత్కురుతే కర్మతదా
సన్త్యాపకల్పతే ||—|| సంకల్పప్రకారః ||

ఏవం.....శుభతిథౌ || ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం | కన్యాదానకాలే
మహాసంకల్ప మంత్రపఠనంకరిష్యామి || అథానంతవీర్యస్య కీమదాది
నారాయణస్వాచింత్యా పరిమితశక్త్యాభియమాణస్య మహాజలౌ
ఘమధ్యే పరిభ్రమమాణానామనేక సూర్యేందు కోటి బ్రహ్మాండానా
మేకతమే వ్యక్తావ్యక్తమహదహంకార వృథివ్యావస్తేజోవాయ్వాబ్యా
వరణైరావృతే స్మిన్ మహాత్రిబహ్మాండఖండ యోర్మధ్యే అధారశక్తి
శ్రీవరాహకూర్మానంతాష్ట దిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య అతల వితల సుతల
తలాతల రసాతల మహాతలపాతాళ నాగలోకాత్మకస్య సప్తపాతాళ
స్యోపరితలే భూలోక భువర్లోక సువర్లోక మహర్లోక జనలోక తపోలోక
సత్యలోకాదిలోక సప్తకన్యాధోభాగే మహానాళాయ మానఘణిరాజ
రాజస్యమహాశేషస్య సహస్రఘణిఘణామండలమండితే ఐరావతపుండరీక
వామనకుముదోంజన పుష్పదంతసార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాప్త దిగ్దంత
శుండాదండో స్తంభితే లోకాలోకాచలేనవలయుతే | లవణేషు సురాసర్వి
దధిషీరజలార్ణవపరివృతే, అమరావత్యం భోజవతీనై సవతీ గాంధర్వ
వతీ కాంచీవతీ లంకాపురీయశోవతీ నామపుణ్యపురీప్రతిష్ఠితే ఇంద్రాగ్ని

యమనైర్ ఋతి వరుణవాయుస్య కభేరేశానాదిదిక్పత్నధిష్ఠితే జంబూ
 ద్వీపకుశక్లంచశాఖిశాల్మలపుష్కర ఖ్య సప్తద్వీపదివితే । మహేంద్ర
 మలయసహ్యాశక్తి రక్షావతీవిధాన్తే, పారియాత్రావ్యాయ సప్తకుల
 పర్వత విరాజితే, ఇంద్రఖండ శేషఖండ తామ్రఖండ గభస్తిఖండ
 నాగఖండ సామ్యఖండ శకుఖండ శారుఖండ భరతఖండాది సవఖండ
 ఖడాత్మికే । మహామానస్సరోరుహః కాశః చాశత్కోటి యోజన
 విస్తీర్ణభూమండలే । సుమేరునిషపి హేమకూట హిమవింధ్యాచలానాం
 వారివర్ష కిన్నరకింపురుషపరుషయోగ్యకహిరణ్మయాల్యవంత కిష్కింధ
 ఋష్యమూకాది ఉంచమానకనహితే । ప్రస్థేకాశవనహస్య యోజన
 విస్తృతే । భరతవర్ష ఇలావృత కురుభద్రద్వాపి హిరణ్మయతమాలా
 భ్యేతిసవవర్షాణాం మధ్యేభరతవర్షే । స్వర్ణపథ చంద్రసూర్యావర్తక
 లవణకమదహారుణ కలుహారుణ సింహాచల ల కేశిణవఖండమండితే ।
 అంగ వంగ కళింగ కాళింగ కురుకొంకణ టెండ్రకట మరుహాట పానాట
 చోళ మహారాష్ట్ర సారాష్ట్రసహ లావణ్యా ధ్యాంధకర్ణల బహుళ
 కాశ్మీరచీని మహాచీని ఘోటలాట మగధ మాగధ కేరళ ద్రవిళద్రావిళ
 నేపాల బంగాళ గోళ మలయాళ కిరాత పాంచాల బర్బర బహుధా
 న్విత వత్సిల్లిక వత్ససింధ్ర సింహ శూలశకశాల్మల ఛేదివిదేహ
 విదర్భ సింధూకోసల ఖూర్జరకర్నాటకులుహాట పులింధ్రజాలాంధ్రజావి
 లాంధ్రానేకభాషా భూపాలవిరాజితే । ప్రజాపతీత్రే దండకారణ్య
 వింధ్యారణ్య బదరికారణ్య చంపకారణ్య సముమారణ్యనైమిశారణ్య
 గుహారణ్య కదలి కారణ్య దేవదారు కారణ్యాది దశారణ్యాయుతే ।
 స్వామ్యవంతి కురుక్షేత్రే గంగాభాగీ రథీశాశిమీ సర్మదా కృష్ణవేణీ
 బాహుదాభిమరథీ తుంగభద్రా వేణీమలా హరీ కృతమాలాతామ్ర
 వర్ణి చంద్రభాగా తాపీయోష్ణీ క్రకగా పుష్కరిణావిశాలా వేత్రవతీ
 వేగవతీ కాశికీ గండుకీ గోమన్వతీ వసిష్ఠా సరకాశ్యపీ సరయూ సర
 స్వతీ కుశావతీ ఫల్గునీకరతోయా పుణ్యదాద్యనేక పుణ్యతీర్థ విలసితే ।
 అయోధ్యామధురా మాయా కాశీకాంచీ హ్యంతుకా పురీ ద్వారవతీ
 చైవ మహాముక్తిప్రతిష్ఠితే । సగర సగ, వత్ససగ, కూర్మసగ, స్వామిసగ

సరోరుహ మరావతీం కాహితాది చకోరశ్రీశైల కైలాసానా ముపరి
 సమభూమధ్య కేభాయాః పూర్వదిగ్భాగే శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే
 సాలగ్రామ హరివిశ్వేశ్వర సమస్తజీవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ । అస్య
 శ్రీమజ్జలధిమధ్యే । సితభౌగ భుజగఃశయన వనజనాభ నాభినరో
 రుహ దేవతిర్వజ్జనుమ్య భూభరాదిసకలజగత్సప్తమాత్మమానే । అపరా
 ర్థద్వయజీవితో ఆదిబ్రహ్మణః । ప్రథమపరాధే పంచాశతాదతీతే
 ద్వితీయపరాధే పంచాశతాదతీతే ప్రథమప్రాణాయామకాలే శ్వేత
 పరాహకల్ప, కూర్మకల్ప, పార్థివకల్ప, కూర్మప్రళయకల్ప, సావిత్రికల్ప,
 పరాహకల్ప, బ్రహ్మకల్పేతి, సప్తకల్పానామధ్యే పంచమే శ్వేత
 పరాహకల్పే । బ్రహ్మనూన, దేవనూన, మనుమాన, పితృమాన, సార
 మాన, సావనమాన, చాంద్రమాన, సక్షత్రిమాన, గురుమానానా
 మితి సప్తమానానామధ్యే చాంద్రమానే । స్వాయంభువస్వారోచిషో
 తమ తామసరైవత చాక్షుషనైవస్వత సూర్యసావర్ణి బ్రహ్మసావర్ణిం
 ద్ర సావర్ణి రుద్ర సావర్ణి క్షిప్రసావర్ణి కాశ్యపాచ్యక ఇతిచతుర్దశమనూ
 నాం మధ్యేన ప్రమేయైవ స్వతమచ్ఛంతరే యుగానాంత్రీషు జాతేషు ।
 ఇదానీం విగ్ంశత్సహస్రాన్విత చతుష్క్రిగ్ంశల్లక్షయుతే । కృతయుగే
 చయాతే అష్టావింశత్సహస్రాన్విత సప్తదశలక్షాబ్దే । త్రేతాయుగేచ
 యాతే షణ్ణవతి సహస్రాన్విత ద్వాదశలక్షాబ్దే । ద్వాపరయుగేచయా
 తేద్వాత్రిగ్ంశత్సహస్రాన్విత చతుర్లక్షయుతే । అదిమహావిష్ణోర్మతాస్య
 దిదశావతారేషు । మత్స్యఃకూర్మ పరాహ నారసింహ వామనపరశు
 రామ దశరథరామ బలరామ జౌద్ధ కలికీతి దశానాం మధ్యే, సమమే
 జౌద్ధావతారే । యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన, విజయాభినందన
 నాగార్జున కలిభూపతి శకస్థవ ఇతిషట్త్రింశ పంచోత్తర శతయుతే ।
 పుణ్యదివసేపుణ్యకాలే సోమసూర్యోపరాగవ్యతీపాత మన్వాదియుగాది
 గజచ్ఛాయార్థోదయ ఉద్మకతిధిషు । సముద్రాది పుణ్యతీర్థేషు పుణ్య
 క్షేత్రేషు ॥ శుభతిథౌ ॥ ... అనాద్య విద్యావాసనయావ్రవర్త
 మానే సంసారచక్రే విచిత్రాభిః కర్మకలిభిః । విచిత్రాసుయోవిషు
 పునఃపునరనేకథా జనిత్వాకేనవా కర్మవిశేషేణేదానీం । అముకగోత్రా

స్వామ్యముకనామధేయస్య తవజన్మాభ్యా సాజ్ఞస్మవభృత్యే తత్త్వణ
వత్సంతంబాల్యయావన కామూర వార్థకేషు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్య
వస్థాది మనో వాక్కాయ కర్మేంద్రియ వ్యాపారై సంభావితానాం
పాపానాం త్వత్సత్తుశ్చోత జహ్వత్సానాంపంచానాం జ్ఞానేంద్రి
యాణాం । వాక్పాణిపాదపాయాప స్థానాంపంచానాం కర్మేంద్రియా
ణాం ఏతేషాంప్రేరకస్వాంతః కరణస్య మనసశ్చ స్వస్వగోచరై స్స్వ
స్వసంబంధేన తత్ తువికల్పికజ్ఞానేభ్యః । ప్రవృత్తైః కామక్రోధలోభ
మోహ మదమత్సరైరాంత రైర్నిరంతరై శ్చత్తుభిః సంభావిత మహా
పాతకాది సకలపాప నివృత్తి ద్వారా గంగావాలుకాభి సప్తప్రముషిమం
డలపర్యంతం కృతరాశీర్వర్ష సహస్రావసానేఏకైక వాలుకాఽవకర్ష కృ
మేణసర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్యర్థం । తితై
న్సూర్యమండలపర్యంతం కృత...ర్థం॥ యవైశ్చంద్ర మండలపర్యంతం
కృతః...త్యర్థం॥ మాషైర్ధ్రువ మండలపర్యంతంకృత...ధ్యర్థం॥ శతగ
వ్యూతిమానేనగోవుషలోమ్నా వర్ష సహస్రావసానే ఏకైక లోమాప
కర్షకృమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్య
ర్థం॥ యథాత్రిగుణీకృతాగ్నిప్తో మాత్యగ్నిప్తో మోక్ష్యపోడశ్యతి రాత్రా
ప్రోర్యామ సాంతవనవాజపేయ పాండరీకాశ్వ మేధాది శతకృతూనాం
సంపూర్ణ సకలఫలావాప్త్యర్థం దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మద్వ్యం
శ్యానాం మయాసహపితూణాం సరకాదుతీర్వ శాశ్వతబ్రహ్మలోకే
నివాససిద్ధ్యర్థం॥ హరేస్సాలోక్య సామీప్య సాయుజ్యపదప్రాప్త్యర్థం
శ్రీలక్ష్మీనారాయణముద్దిశ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం నానాస్మృతి
స్మృతిపురాణమార్గేణ పోడశదానాంతర్భూత మత్సృపురాణోక్త స్వ
గృహ్యోక్త ప్రకారేణసాలంకృత (సహిరణ్యోదక) కన్యాదాన మహం
కరిష్యామిసమః॥ శ్లో॥ కన్యాంకనకపంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం ।
దాస్యామివిష్ణువేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా॥ కన్యేమమాగ్రతో
భూయాత్కన్యేమేదేవిపార్శ్వతః । కన్యేమేసర్వతోభూయా స్వద్దానా
న్మోక్ష మాప్నుయామ్ ॥ విశ్వంభరాః పంచభూతా సాక్షిణ్య సర్వ
దేవతాః । ఇమాం కన్యాం ప్రదాస్యామి పితూణాం తారణాయవై ॥

కన్యాంసాలకృతాంసాంధ్వం సుశీలాయసుధీమతే | ప్రయతోహంప్రయ
 చ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే || గౌరీహంసామిమాంకన్యాం యథాశక్తి
 విభూషితాం | వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్త్వాముక్తిం సమాశ్రియే |
 యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతసూపరి | తానద్వర్షసహస్రాణి
 స్వర్గలోకేమహీయతే || వధూపూర్వకప్రవరంవజేత్ | వరపూర్వకం
 ద్వితీయమ్ || అత్రగోత్రనామాక్షిణ్యజేత్ || తుభ్యంప్రజాసహత్నకర్మ
 భ్యః ప్రతిపాదయామితి | కన్యామదకాక్షత సువర్ణపూర్వకఫలానిద
 త్వా | తతఃగోదానాది దశదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్ |

ఇతి మహానంకల్ప స్సమాప్తః.

అథ శూర్తి కా .

స్వస్త్వప్రాణీతి సహస్రాణాం ద్విజగురు దైవత్యానాం సమస్తజగ
 దాధార మహామండూకమార్మయజ్ఞవరాహ శేషపృథీవీనాంపురందరి
 సావక యమనిర్పతి వరుణ వాయుకుబేర ఈశాన్యాద్యష్ట దిక్పాలకా
 నాం | జలజభవహరిహర ముఖ్యదేవగణానాం నారదవిశ్వామిత్రపరా
 శరాత్రివాలీకిగతమ భృగువ్యాసాది మహర్షీణాం | సీతారంభత్య
 హల్యాద్రావదీ తారామండోదరీసాంచాలీ దమయంత్యాది మహావలి
 వ్రతానాం | హరిశ్చంద్ర సలకార్తవీర్య విక్రమార్క భోజరాజాది
 పుణ్యపురుషాణాం | గంగానర్మదాతుంగభద్రా మలాపహారిణీ శ్రీకృష్ణ
 వేణీ గోదావరీభీమరథ్యాది మహానదీనాం | జంబూనిబకదంబ చూర
 క్రముక నారికేళ ఖడ్గారథాత్రీ దాడిమ్యాది ఫలవృక్షాణాం పున్నాగ
 జాజీ వకుళకేతకీ చంపకమల్లికా మాధవీ మాలత్యాది వివిధకుసుమా
 నాం | కస్తూరీకుంకుమాగరు గోరోచనాదిసుగంధానాం | అపరిమితకనక
 కలశకన్యకాగృహమేధిక విశ్వవీణావాది మేఘధ్వనీనాం | అయోధ్యా
 కాశీపురుషోత్తమ రామేశ్వరాది పుణ్యనగరీణాం | శ్రీశైలవింధ్య హేమా
 చల కోవర్ధనకైలాసాది మహాశైలానాం | తర్కమిమాంసా న్యాయ
 వైశేషిక భాట్టప్రాభాకర వ్యాకరణాది షట్శాస్త్రాణాం | ఋగ్వేద
 సామాధర్వణవేదానాం | లగ్నహోరాద్రేక్కాణనవాంశ ద్వాదశాం
 శత్రుంశాంశ త్రింశదంశకానాం | నిరంతరమనుకూలాశ్శుభాశ్శోభనాః ||

అన్య...ముహూర్తస్య సుతిథిం సువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుక
రణం సుచంద్రతారాబలం సుకులం శ్శుభశ్శోభనా స్సర్వేగ్రహా
స్సువక్షతా శ్శుభై కా దశస్థానా శలదాసుప్రీతా స్సుముహూర్తాస్సు
చరసన్నా వరదాభవంతు॥ ఇతి చూర్ణికా స్సమాప్తా.

అ థ మ ం గ ణ య కా ని.

శ్లో॥ ప్రహ్లాదం వరవాహశోక జలధే నుత్తార యన్వైగమామ్॥
బాహ్యంతఃపరిపూర్ణతాం ప్రకటయన్ స్తంభంవిభిందన్ బలాత్॥ హే
మాత్యగ్జమాజఘాతన ఖరైర్యోమంగళానాంనిధిః॥ శ్రీమాన్ శ్రీవిభు
శ్వరోసరహరిః కురాజ్జగన్మంగళమ్॥ శ్లో॥ సోమేశాబ్జభవాష్టదిక్పతి
ముఖైర్దైవైర్వసిష్టాదిభి ర్భృహర్షి ప్రవరైశ్చ నారదముఖైర్దేవర్షి విభూ
షితే॥ ఆసీనోరమయా భువాసహమహా వైవాహికేమంటపేశ్రీమాన్
...మంగళమ్... శ్లో॥ యత్పాదాబ్జమరంద బిందుసదృశీ గంగా జగ
త్పావనీయన్నామస్మరణం దదాతినకలాన్కామాన్ నృణామన్వహమ్॥
యత్సేవాభవసాగరై కతరణిసోయం జగన్నాయక శ్రీమాన్...మంగ
ళమ్॥ శ్లో॥ కల్యాణైననికేతనస్సుజనితా కల్యాణసంధాయకః॥ కల్యాణ
ప్రదకీర్తినోగుణానిధిః కల్యాణకల్యాణదః॥ కల్యాణాద్రినమానసారవిభ
వఃకల్యాణసారాత్మక శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ అన్యోన్యాభి నవాక్ష
తార్పణవిధౌ శృంగార భంగ్యావహం లక్ష్మీవీరణవైఖరీ మనుభవన్
తత్పాణిసంగోత్సవే॥ సానందంస్మర పారవశ్యసిశునం రోమాంచముద్వే
లయన్ శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ లక్ష్మీదత్తవరాంపులింద తనయాం
లావణ్యసారాత్మికాం॥ సంరక్తాంసుమమంజరీం కరుణయా జగ్రహాలీ
లాస్సదః॥ నర్వజ్ఞఃప్రధిశ్చిరంతనముని స్సుబ్రహ్మచారి తియశ్రీమాన్
...మంగళమ్॥ సత్యాసత్యవివేచనైక కుశలస్సత్య ప్రియస్సత్య వాక్స
త్యజ్ఞానసుఖాత్మక స్సుఖకర స్సత్యావతారోహరిః॥ సత్యః కేవలజన్మ
యోనతజవా సత్యాహస్సర్వదా శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ రాజీవా
యతలోచనః ప్రవిలసద్రాజీవ మింద్రభుః॥ రాజీవాంఘ్రిరజోవిధూత
వృజిన బ్రహ్మర్షి రాజస్సదా॥ రాజీవైకనికేతనాముకలస్సద్రాజీవపుష్పం
భయశ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ ఇత్యేతద్వర మంగళాష్టకమిదం

లక్ష్మీనృసింహస్వయః । కల్యాణోత్సవ వేదికాసు పఠతే వధ్వావరస్య
శ్రియే । మాంగల్యం సుతసంపదః సువిమలాంశ్చైర్విచిత్రా దత్వావిభుశ్చే
మాన్ శ్రీవిభురీశ్వరోసరహరిః కుర్వాజ్జగన్మంగళమ్ ॥

ఇతి మంగళాష్టకాని.

అ థ ల గ్నాష్ట కా ని .

శ్లో ॥ లక్ష్మీర్యస్య పరిగ్రహః కమలభూస్మాను ర్గరుత్మానగ్రః ।
పాత్రోచంద్రవిభీషణో సురగురు శ్చేషశ్చ శయ్యాసః ॥ బ్రహ్మాండ
వరమందిరం సురగణ యస్య పృథ్వీస్సేవకా । సుతైలోక్యకుటుంబ
పోషణ కరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥ బ్రహ్మవాయుగిరిశ శేషగరుడా
దేవే ద్రకామాగురుః శృంధ్యాక్ష్మావసుణానతా మనుయమావిత్రే
విఘ్నేశ్వరా । నానత్యైస్సతి కృతద్దణయుతాః పజ్జస్యమిత్రాదయ
స్సస్త్రీకాసురపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ విశ్వామిత్ర
పరాశరా ర్యభంగమౌగస్త్యః పులస్త్యః కృతుః । శ్రీమానత్రిమరీచి
కాత్సపురవశ్శక్తి ర్వసిష్ఠోంగిరాః । మాండవ్యా జమదగ్ని గౌతమ భర
ద్వాజాదయస్తాపవాసస్త్రీ కామునిపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా
మంగళమ్ ॥ మాంధాతానహుమాం బరీష సగరా రాజాపృథుహై
హయ శ్శ్రీమాన్ ధర్మసుతోనలోదశరథో రామాయయాతిర్యదుః ।
ఇత్యౌకుశ్చవిభీషణశ్చ భరతశ్చోత్తాన పాదధ్రువా । విత్యేతేభువిభూ
భుజః ॥ ప్రతిదినం కుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ అశ్వత్థోవశరీచచందనతరుర్మృ
దారకల్పదుమా । జంబూనింబకదంబ చూతసరళాపృథ్వాశ్చయేక్షీరిణః
సర్వే తేఫలమిశ్రితంవనచయంవై భ్రాజితం భ్రాజితం । రమ్యంచైత్రరథం
సునందనవనం కుర్వంతువాంమ గం ॥ శ్రీకారీరక్షిత్వకద్రువినతేజో
తిస్తుపూర్ణావతినావిత్రీచ సరస్వతీచ సురభిస్సత్య వ్రతారుంధతీ । స్వా
హాజంబవతీచరుక్మ భగినీదుస్స్వప్నచిద్వ సినీ । వేలాచాబునిభేస్సమీర
సహితాకుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ ఆదిత్యాదిసవగ్రహశ్శుభఫలామేషాద
యోరాశయో ॥ సక్షత్రాణీసయోగకాశ్చ తిథయ స్తద్దేవతా స్తద్దణాః ।
మాసాబౌ ఋతవ స్తద్దేవదీవసా స్సంధ్యాదయోరాత్రీయ । సర్వేష్టా
వరజంగమాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదామంగళమ్ ॥ గంగాసింధుసరస్వతీచ

యమునా గోదావరీనర్మదా । కృష్ణాభీమరధీచఫల్లు సరయూశ్రీగండకీ
గోమతీ । కావేరీకపిలావ్రయాగవిరజా వేతావతీత్యాదయో । నద్యశ్శ్రీ)
హరిపాదపంకజభవాః కుర్వంతువాం మంగళమ్ ॥

(మరివకవిధం) లగ్నాష్టకాని.

లక్ష్మీశోభవనత్రయే నివసతోదేవాః మనుష్యైరగాః । సంస్థా
శుంకరుణానిధిః కరుణయామూర్తాండ వంశేయయా । కౌసల్యానిజగర్భ
చంభవభృతే జన్మన్యసాధారణే జాతేశ్రీరఘునాయకస్యజననందేయా
దిదం మంగళమ్ ॥ వైదేహీవదనాభి లాషణయుతం కామం సకామం
కృతమ్ । విఖ్యాతంభవనత్రయే హరధనుర్భగ్నికృతంలీలయా । విశ్వా
నిత్రపరాశరాదిమునిభి స్తతస్సన్ని ధానాంచితం । సీతారాఘవయోర్వివా
హసమయే దేయాదిదం మంగళం ॥ ఉత్పల్లామల సీలవారిజ దళశ్యా
మోన్నతంకోమలమ్ । పార్వత్యాచమపేశ్వరేణచ శిరస్సాఘ్నేకృతం
సర్వదా । శాపా ప్తిర్వరగాతమస్యవనితా తైలాసుశీలాకృతా । దంపత్యో
గిహవామభాగవనితం దేయాదిదంమంగళమ్ ॥ శ్రీరామం జనకాత్మజా
సురగురుప్రత్యజ్ముఖమ్ ప్రాజ్ముఖం । దోర్భ్యామంజలి మంచితైశ్చవని
తామాపూర్వముక్తాఫలైః । నానారత్నవిరాజమానకలశై రాసియుతం
సాగరాత్ । సీతారాఘవయోర్వివాహసమయే దేయాదిదంమంగళమ్ ॥
కల్యాణాకమనీయకోమలకరై రాద్ద్రాక్షతారోపణమ్ । కన్యాదానపుర
స్సరంసురగురోర్వి ప్రాశిషానుగ్రహమ్ । బాహ్యైః కంకణబంధనందళ
గుణంమాంగల్యసూత్రాన్వితమ్ । సీతారాఘవయో ర్వివాహసమయే
దేయాదిదంమంగళమ్ ॥ తదేవలగ్నంసుదినం తదేవ తారాబలం చంద్ర
బలంతదేవ । విద్యాబలందైవబలంతదేవ లక్ష్మీ వతేతేఽఘ్రియుగంస్మరా
మి ॥ శ్రీరామపత్ని జనకస్యపుత్రీ సీతాంగ నాసుందరకోమలాంగీ । శ్రీవిష్ణు
పత్ని భువనైకమాతా పథూవరాభ్యాం వరదాభవంతు ॥ జానక్యాః
కమలామలాంజలిపుటే యాఃపద్మరాగాయితాః । న్యస్తారాఘవమస్త
కేచవిలసత్కుండ ప్రిసూనాయితాః స్రస్టాశ్చామల కాయకాంతికలి
తా యాఇంద్రీ నీలాయితాః ముక్తాస్తా శ్శుభదా భవంతు భవతాం
శ్రీరామవై నాహికా ॥ ఇతి లగ్నాష్టకాని సమాప్తాని.

వివాహదౌపాదశుద్ధిః.

(అనగా కాళ్లగోళ్లుతీయుట.)

వధూగృహమునకు వెళ్లికుమారుడు రాగానే - గృహమును - మంగళవాద్యధ్వనులతో తాంబూలమిచ్చి - వివాహకళ్యాణమంటవ మందు - దంపతులను - ఉభయులను - కాళ్లగోళ్లు తీయుటకుగాను - కూర్చుండబెట్టవలెను. పిమ్మట బంధువులందఱు అక్షతలు వేయ వలెను. “దంపత్యైః వివాహాధికారసిద్ధిరస్తు” అని అక్షతలు దక్షిణలు దిగతుడిచి మంగలియుంచిన గిన్నెయందుంచవలెను. పిమ్మట కాళ్ల గోళ్లు దంపతులవి - మంగలి తీసివేయవలెను. పిమ్మట మంగళ స్నానము చేయవలెను.

వివాహపరియోగః.

ఆదౌ లగ్నపత్రికా దర్శనానంతరం వరప్రసాదాగృహం ప్రతి గత్వా మంగళస్నానం కుర్యాత్ || అత్ర పూర్వమేవ వధూం మంగళస్నా నం కారయిత్వా || తదుపరి వరమంగళస్నానం కార్యమితి కేచిదాచుః | శుభప్రసాదాగృహం వధూవరయోః దృష్టిదోషపరిహారార్థం భాషి కంబలాపేధారయేత్ || ఆచమ్య || శ్లో || శుక్లాంబరధరం... సర్వభ్యో మహాజనేభ్యోనమః || ఆచమ్య || ఏవంగుణ... శుభతిథౌ | శ్రీమా గోత్రః నామధేయోఽహం శ్రీమతఃగోత్రస్య నామధేయస్య మమో పాత్ర దురితక్షయద్వారా శ్రీవరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్యేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం... మహాజనై స్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి || ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజం కరిష్యామి || గణాధిపతి పూజం పుణ్యాహవాచనం కృత్వా || ఏవంగుణ... శుభతిథౌ | ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః || శ్లో || కల్యాణాద్భుత గాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే | శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివా

సాయమంగళమ్ । ధర్మప్రజాసలకర్మం స్త్రీయముద్వహే । ఇతిసంక
 ల్పః । పాణిగ్రహణంగత్వేన రక్షార్థంరక్షాబంధనం కరిష్యామి ॥
 రక్షాబంధనపూజాంకృత్వా శ్లో॥ అచూతవ్రతం శుభకంకణంవా పినా
 కేరక్షా విధిలక్ష్మ్యకంకణమ్ । లక్ష్మీస్థస్థింహస్య కటాక్షకంకణం కరోమి
 నంపత్యభివృద్ధి కంకణమ్॥ శ్లో॥ యేనబద్ధోబలీరాజా దానవేంద్రోమహా
 బలః । తేనత్వాంపరిబధామి రక్షమూలేవరంత్యమమ్ ॥ రక్షాబంధన
 ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు ॥ ఏవంగుణ...తిథా ॥ కర్మసిద్ధ్యర్థం
 శ్వశుర దత్తసువర్ణయజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యామి ॥ పూజాంకృత్వా ॥
 శ్లో॥ ఆయుష్యంసర్వకల్యాణం సర్వసంపత్ప్రసవనమ్ । శుచిత్వ మధికం
 భూయా ధారణేన సదామమ ॥ ఇత్యుక్త్వా సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణ
 ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ శ్లో॥ వేదశాస్త్రాద్విసంపన్నా ప్రతిశీల
 గుణాన్వితాః । కార్యసంధానకుశలాః బ్రాహ్మణాఃప్రేషయేద్వ
 ధూమ్ । మదర్థంకన్యాంవృణోద్ధ్వమితి బ్రాహ్మణాఃప్రేషయేత్ ॥ మద
 ర్థం కన్యాంవృణోద్ధ్వం । వృణోమహే ఇతివిప్రాః కన్యావరణానిదత్వా॥
 శ్లో॥ అస్మాకమింద్రోదాంపత్యం కర్తుంప్రయతతేమహాః । భోబ్రాహ్మ
 ణాస్సాధయద్ధ్వం గత్వాయూయంమహాత్మనః ॥ తతః కన్యాదాతా ।
 పూర్వమేవన్నాతః । అంతర్గ్రహే అఖండదీపారాధనంకృత్వా । కన్యక
 యానహోపవిశ్యవిఘ్నేశ్వరపూజాంకృత్వా । సంకల్పః । ఏవంగుణ...
 శుభతిథా॥ (అస్యాః) కుమారాఃఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీకంకణపూ
 జాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మసువాసిసీమ్ ।
 పాశాంకుశధరాంభూతి ధరాంచశివవల్లభామ్ ॥ గౌరీమావాహయామి
 స్థానయామిపూజయామిఇత్యావాహ్యః॥ శ్లో॥ శిరశ్శోభితంతథా నాసా
 మాప్తంజహ్వంతక్షవచ । కంతంకుక్షించ హృదయం కటింబాహూ
 తథాంగుళీః । ఊరూజానూచ పాదాంతం తత్తన్యాసం వినిర్దిశేత్ । ఇతి
 ప్రాణవ్రతిష్ఠాంకృత్వా గౌరీకంకణ దేవతాయైనమః ధ్యానమావాహ
 నాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ॥ శ్లో॥ అచూతవ్రతం శుభకంకణంవా
 పినాకేరక్షా విధిలక్ష్మ్యకంకణం । లక్ష్మీస్థస్థింహస్య కటాక్షకంకణంకరో
 మిదంపత్యభివృద్ధికంకణమ్॥ యేనబద్ధోబలీరాజాదానవేంద్రోమహాబలః ।

జేనత్వాంపరిబధ్నామి చక్షమాతే విధూమిమాం । ఇతి కన్యాయాః
 వామః కేకంకణంబస్మియాత్ । రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూ
 ర్లోఽస్తు । అతఃపథూవరయో ర్గోతనామానివజేత్ । శ్లో । చతు
 స్సాగరవర్మంతం సదాదాశ్చవరాన్వయా । వృద్ధ్యేతాం సర్వకల్యాణ
 భాజనావిహథూతలేః స్వస్తిశ్రీమస్సహభాగ్యాఽభ్యుదయలక్ష్మీ విలాస
 విశేష నిర్మలాఖండిత విన్దిజ్జన భూసురాశీర్వాద ప్రవర్తమానతయరా
 రోగైశ్వర్య పుత్రపౌత్రాభివృద్ధినమృద్ధస్య ... గోతోద్భవస్య ...
 నామధేయస్య, సప్తే, పౌత్రాయ, పుత్రాయ, నామధేయవరాయ ।
 స్త్రీ ప్రవరః ... సప్తే, పాత్రే, పుత్రే, నామిశకన్యాం ।
 మదర్థంవరం వృణోద్ధమితివధూప్రవర । వృణోమహే ఇతి విప్రః ।
 కన్యావరణానిదత్వా । తతః కన్యాదాతా వధ్వానహవివాహవేదీం
 ప్రత్యాగత్వ ప్రాప్యఖముపవిశ్య వరంహోత్యప్యఖ ముపవేశ్య । అంతః
 పటలంకృత్వా ॥ (తేరను బట్టవలెను.) ఆచమ్య - ఏవంగుణ...తిథా ।
 మమకుమార్యాః (అస్యాఃకుమార్యాః) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం । అగత
 మిమంవరం మధువర్కేణపూజయిష్యే । తతః వరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీ
 నారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదిమానసందదామి । ఉభాభ్యామి
 దంతే పాద్యందదామి । ఆదాపాదప్రక్షాలనం కుర్యాత్ । దక్షిణపాద
 పూర్వకంగ్రాహ్యాం శ్లో । సమోస్తవసంతాయ...యుగధారిజేనమః ॥
 ఆచమ్య । వరః అద్యోనమఇతిఉదకాంజలిందృష్ట్వా భూమావిస్మజేత్ ।
 తతః వరస్య చందనాది వస్త్రాభరణాని దద్యాత్ । శ్లో । యువం
 వస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాంయువయోశ్చుభం । మిత్రావరుణనామానా
 పద్మితేతాం నిరంతరం ॥ ఇతి మంత్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామా
 క్త్వా వస్త్రాణి దద్యాత్ । వస్త్రాణిభృత్వాచమ్య । దధిమధుపాత్రే
 నిధాయ ॥ తతః మధువర్కమభిమంత్రి్య । వరస్యదక్షిణహస్తేనిధాయ ॥
 సవిలేనమః ఇతి ప్రతిగృహ్య । మధువర్కమధువర్కమధువర్కః ॥
 ఇతి త్రిభక్షయేత్ । ఆచమ్య అథగౌఃఇత్యుక్తేప్రతిగృహ్య దుదాణాం
 మాత్రేవనూనా దుహితే ఆదిత్యస్యస్వస్తిగపేనమః ॥ ఇతి గాంవి
 స్మజేత్ । అథాపే తత్ప్రత్యామ్నాయం దర్శనవాఫలంవా విస్మజేత్ ।

భూతార్థంతండులా దర్శయిత్వా । దేవాయనమః ఇతి తండులా
 విస్మయేత్ । ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ మమకుమార్యాః
 ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం
 కరిష్యామి । మహాసంకల్పముచ్చార్య... శ్లో॥ కన్యాంకనకనంపన్నాం
 కనకాభరణైర్భూతాం । దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజగీషయా ।
 కన్యేమమాగ్రతోభూయాః కన్యేమేదేవిపార్శ్వయోః । కన్యేమేనర్వ
 భూయా స్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాత్ । విశ్వంభ... ధర్మకామా
 ర్థసిద్ధయే॥ శ్లో॥ గౌరీహాపామిమాంకన్యాం యథాశక్తివిభూషితాం ।
 వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్వాముక్తిం సమాశ్రయే॥ యోవంతినంతిరో
 మాణి కన్యాయాశ్చతనూపరి । తావద్వర్షసహస్రాణి స్వర్గలోకేమహీ
 యతే । వధూపూర్వకం ప్రవరంపదేత్ ॥ వరపూర్వకం ద్వితీయం ॥
 యథా॥ శ్లో॥ చతుస్సగరపర్యంతం సదాదాతృవరాన్వయా । పృథ్వీ
 తాంనర్వకళ్యాణ భాజినావిహభూతలే॥ స్వస్తిశ్రీమన్మహాభాగ్యా భ్యుద
 య లక్ష్మీవిలాస విశేషనిర్మలాఖండిత విద్యజ్ఞన భూసురాశీర్వాద ప్రవ
 ర్ణమాన ఆయురారోగైశ్వర్య పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి సమృద్ధస్య... గో
 త్రోద్భవస్య... నామధేయస్య నప్తీం, పౌత్రీం, పుత్రీం, నామ్నీం
 కన్యాం... నామధేయస్య నప్తీ, పౌత్రాయ, పుత్రాయ, వరాయ,
 తుభ్యం ప్రజా సంపత్త్యర్థం ప్రతి పాదయామి॥ కన్యాహస్తే సువర్ణపూర్వక
 ఫలానిదత్వా ॥ సాలంకృత... కన్యాదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే ॥
 శ్లో॥ కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతు కన్యాయైచ దదామి తే॥ కన్యాయాస్తార
 తోభాభ్యాం కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతామ్॥ శ్లో॥ దేవస్యప్రీతమేదానం
 గృహ్ణామ్యర్చయతుష్టయే । బాహుభ్యాం పుష్పహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మ
 ప్రసూతయే ॥ వరః ప్రతిగృహ్ణాతు ॥ ఇత్యుక్త్వా ॥ శ్లో॥ మమసంశే
 సుతాజాతా సాలితాశుభలక్షణా । తుభ్యందత్తమయాదేయం పుత్ర
 పౌత్రప్రసద్ధినిం॥ ఇతిదాతావదేత్ ॥ కన్యాదానసాధుణ్యార్థం దక్షిణాం
 తుభ్యమహం సంప్రదదే (సమమ) అధ దశదానానికుర్యాత్ ॥ ధర్మే
 తార్థేచ కామేచ ఇమాం వైపరిపాలయ॥ ఇతి కమలాకరోక్తేః॥ నాతిచరి
 తన్వా ఇతిదాతా । నాతి చరామీతివరోక్తేః॥ (అనగ ధర్మార్థ కామ

ములయందు యీచిన్నదానిని విడచియుండననివరుడు(దువలుకుటకర్థము)
 కన్యాదాతుః వస్త్రాభరణానిదద్యాత్ || గుడజీరామిళితాః చూర్ణికాం
 చోక్త్వా సుముహూర్తం కారయేత్ || దంపత్యోశ్చిరసినిధాయ || లగ్న
 ప్రకాన్వదేత్ || అయంముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు || అత్రకళ్యాణ
 మంటపస్థితాస్సర్వే బ్రాహ్మణాస్సర్వే బంధుజనాః వధూవరయోశ్చిరసి
 అక్షతారోపణం కుర్యాత్ || దంపత్యోః ఆయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు ||
 తతఃవరఃవధూం దృష్ట్వా అరౌద్రచక్షురపతిష్ఠే శివాచసుమనాస్తథా ||
 సువర్యాః పుత్రసూర్దేవ కామాచసుఖదాభవః || వధూవరౌ ప్రాజ్ఞుభి
 ముపవిశ్యాచమ్య తతః వధూవరౌ పుష్పమాలికాం కంఠే వరస్పరా
 నిధాయ || ఏవంగుణ... శుభతిథౌ మమదంపత్యోః ఆయుష్యాభి
 వృద్ధ్యర్థం || ఆవాభ్యాం కర్మాణిక ర్తవ్యాని యుగచ్ఛిదే ప్రతిష్ఠాప్య
 సువర్ణంనిక్షిప్యవరఃచూతవర్ణమాదాయయుగచ్ఛిదాభిషేచనే, కన్యా
 మంగళశుద్ధ్యర్థం కన్యాభిషేచనం కుర్యాత్ || శ్రీకాళ్యాణచగయా...
 యోగ్యంఫలమ్ || కన్యాయాః సూతనవస్త్రధారణం || శ్లో! సుమంగలీ
 రిమాంసర్యాః వధూంపశ్యతసంయుతాః || సౌభాగ్యమస్యైదత్వాథ
 వధూంసంప్రీణయంతిమామ్ || ఇతి ఉచ్చార్యతత్రతాత్మ నామంవదేత్ ||
 ఏవంగుణ... శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుర్వరోచ్య శోబలాభివృద్ధ్య
 ర్థం సంపూర్ణవర్షత వర్యంతం సుఖేనజీవనసిద్ధ్యర్థం యోక్తనహిత
 మాంగల్యపూజాం కరిష్యామి || షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య || అత్రేదీప
 పాత్రాణిప్రజ్వాల్య || కన్యాయాఃకటిప్రదేశే సువర్ణధారణంకృత్వా ||
 సుమంగలీభవ || శ్లో! మాంగల్యతంతునాసేన భర్తృజీవనహేతునా ||
 కంఠేబధ్నామి శుభకే త్వజీవశరదాంశతమ్ || శ్లో! కనకకమల విర
 చితాగంధపుష్పాణిపూజాబహువిధశుభనాదం బ్రాహ్మణాశీర్వాచోవా ||
 సకలగ్రహశుభస్తే కన్యకాకంఠమధ్యే ఉభయకులపవిత్రం మంగళం
 సూత్రబంధమ్ || మంగళనూత్రంబధ్నా || కన్యాయాః వరస్యశుభద్ర
 వ్యాణిబధ్నీయాత్ || తతఃఆర్ద్రాక్షతారోపణంకుర్యాత్ || వధ్వాదాతతో
 వరేణచకార్యం || ఉభయోరంజలీ క్షీరసర్పిషాప్రత్యాశ్చ || శ్లో! స్త్రీ
 ణాంజలీనాంపురుషాంజలీనాం క్షీరాభి కన్యాజలప్రోక్షణనాంసంపూర్ణ

పాత్రేయదిపూర్ణతః కులైః పరన్నరైర్వాశిరసోశ్చమంగళమ్॥ ఉభయోః
పూర్ణాంజలౌసోదకంకలశంనిధాయ ॥ కళ్యాణంభవంతో బ్రువంతు ॥
కళ్యాణమస్తు॥ శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్త్యవిఘ్న
మస్త్య యుష్యమస్త్య రోగ్యమస్తు, శర్మనమృద్ధిరస్తు, దంపత్యోః
వక్షత్రదేవతాఃఃశీతిరస్తు॥ శ్లో॥ లక్ష్మీశ్చేయస్తథాకామో కామాల
క్ష్మీర్యశస్తథాశిరసాధారయిష్యామ్యక్షతారోపణంతురు॥ ౧॥స్త్రీయో
మేకామ సమృద్ధ్యతామ్॥ ౨ ప్రజామేకామ సమృద్ధ్యతామ్॥ ౩ వశ
శ్రామే కామసమృద్ధ్యతామ్ ॥ అన్యోన్యంయుగపత్ అక్షతారోపణం
కుర్యాత్ ॥ తతఃబ్రహ్మగంధింకుర్యాత్ ॥ శ్లో॥ కందమూలఫలైర్యుక్తం
క్రముక్తైర్దక్షిణాదిభిః ॥ వఘావశేణవర్ధంతే బ్రహ్మగంధిర్విధీయతే ॥
శ్లో॥ అక్షతానిసువర్ణాని క్రముక్తైః ఫలసంయుతైః ॥ దంపత్యోర్దిర్ఘమా
యుష్యం బ్రహ్మగంధిర్విధీయతే॥ బ్రహ్మగంధిముహూర్త స్సుము
హూర్తోఽస్తు॥ సుముహూర్తకాలే సూర్యాదీనాం సవానాంగ్రహాణా
మానుకూల్య ఫలసిద్ధిస్తు॥ ఆశీర్వాదః॥ ఫలప్రదానిదద్యాత్ ॥

వివాహోహోమకలాపజ్ఞానాభావాత్ప్రియుక్తశక్త్యభావాచ్చ
వివాహో హోమవినాసీ మదనపాలః॥ తత్కరణే ప్రత్యవాయో
నాస్తీతి వృద్ధకమలాకర నిర్భూతయః తత్కరణే ఆచమ్య ॥ వఘాం
దిక్షిణవాసం గృహీత్ ॥ ఉత్తరోవరః ॥ ఆచార్యేణసహ ఉపవిశ్య
ఆచమ్య ... అనయానమ్రాశయావధాననా ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం
వివాహప్రధాన హోమం కరిష్యామి ॥ స్థడిలోల్లేఖనా ద్యగ్నిప్రతి
ష్ఠాననాదికం కృత్వా ॥ అత్ర మట్పాత్రప్రయోగః॥ దక్షిణ చతుష్టే
నమః - ఉత్తరచతుష్టేనమః ఇతి ఆజ్యహోమంకృత్వా॥ వఘాంవరోభి
మంత్ర్య॥ శ్లో॥ వఘావాస్తంతు గృహ్స్థీయా త్సర్వాంగుళి సమన్వితం ॥
సాభాగ్యం పుత్రీవృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణేష్వయంవిధిః॥ అగ్నేరుత్తరత
స్తండులరాశింనిధాయ॥ దృషదువలం (సాన)పాపాణ ప్రతిష్ఠాప్య॥ గౌరీ
పూజాంచకృత్వా॥ శ్లో॥ గౌరీలక్షణసంపన్నాం సర్వావయవశోభితాం
ఆయురారోగ్యదాంపంచే భక్తరక్షణతత్పరామ్ ॥ ఇతిపార్థ్య॥ తతః

పాపాదేశ ప్రపదంకుర్యాత్ 1 వసూపాదంగుహిత్యాః సిమిషే దీకపాదం
 చక్షురేవాదద్విషీయగే । వ్రతాయత్రీణపాదం చ ఆయ ర్భృక్తశ్చతుర్థకే ।
 మంచపాదంవశోర్భృక్త వ్యభాషంచ ఋతు ప్రథా । అగ్నయేన ప్రపా
 దంచ సర్వతీవిష్ణుపార్థనమే । రక్షదవావిష్మత్వా । సుబ్రహ్మణ్యం పద
 షీణమగ్నింకృత్వా । ఉపవిశ్నః । అద్భ్యంకృహిత్యా సోమాయనమః ।
 గంధర్వాననమః । అగ్నయేనమః । సూర్యాననమః । వశ్యైనమః ।
 ఇంద్రాయనమః । మీఢుషేనమః । గార్హపత్యాననమః । వశ్యైనమః ।
 సూర్యాననమః । అగ్నేషుచాభ్యాననమః । సాయకేనమః । సోమాయ
 నమః । వరుణాయనమః । వరుణాయనమః । కృత్యాననమః । విశ్వాయ
 నమః । కేశవాది చతుర్వింశతి సూత్యాః పృథ్వీ
 ణ్యసిద్ధ్యర్థం నామత్రయ కోమంకృత్వా । అచ్యుతాయనమః । అన
 తాయనమః । గోవిందాయనమః । చహూరాచింస్త్వశేత్ । ప్రాచి
 పరిషేచనంకుర్యాత్ । ఆచమ్య । ఇతి విధానసోమ స్సమాప్తః ।

వధ్వాః భ్రాతృతత్వమోవాన్యైః-కన్యాజలౌ లాజాన్నిషీవ్య-
 లభిపూర్య వరోవధ్వం జలింగృహీత్వా ॥ శ్లో॥ లాజానాం హోమకా
 లశ్చ సర్వమంగళకారిణీ దంపత్యోద్ధీర్ఘ మాయుష్యం లాజాహుత్వా
 యతేనమః ॥ ఇతి త్రిభిర్హుత్వా ॥ పంచషీణీకృత్వా ॥ గౌరీప్రార్థయేత్ ॥
 శ్లో॥ నమస్తేసర్వకల్యాణి నమస్తేగుణశాలినే । వతేరాయుష్యవృద్ధ్యర్థం
 గౌరీంచపతయేనమః ॥ విష్ణవేసర్వలోకానాం విష్ణుప్రార్థనమేవచ । దంప
 త్యోద్ధీర్ఘమాయుష్యం సర్వకామఫలవదమ్ ॥ పూర్ణపాత్రోదకం దంప
 త్యోర్హర్జయిత్వా ॥ పత్న్యంజలౌనిధాయ ॥ అక్షతాచ్ఛిరసిధారయేత్
 బ్రహ్మణేవరందదామి ॥ ఇతి లాజహోమ స్సమాప్తః ॥

అథ వధూవరౌగృహాదర్పయతి, గృహదేవతాయైనమః, నమ
 స్కారంకృత్వా ॥ వరవధ్వాదక్షిణో త్రరాపుపవిశతః ॥ పూర్వప్రతిష్ఠితా
 గ్నింప్రహ్వల్య ॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ... వీర్యర్థం అనయానప్రాధయా

వభ్యానహ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం విహహప్రవేశహామం కరిష్యామి
 నమః॥ శ్లో॥ మహాతేజం స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనం ద్విశక్తి
 సహితందేవం మండలేశానసంస్థితం॥ తదగ్నిం ప్రజ్వాల్య॥ శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే
 ఇహలోకేచ ఇంద్రాదికృణ్వలసంస్థితాః జ్వలితం ప్రజహ్వనాం త్వచో
 వర్ణం హుతాశనం॥ ఇత్యగ్నిమావాహనంకృత్వా॥ తతః ధ్యానం॥ శ్లో॥ సప్త
 జహ్వః ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్తథైవచ । క్షత్రిద్యయసమేతశ్చ విశ్వ
 మూర్తి హుతాశనః ॥ త్రయస్త్రింశతిదేవాశ్చ త్వన్నుభేత్పప్తిమాన
 సాః । పార్థనాం మనసావందే క్షిప్రం మే సంప్రసాదయ ॥ అగ్నిం పరి
 నమూహ్య॥ అగ్నిమలంకృత్య॥ ఇంద్రాయనమః, అగ్నయేనమః, యమా
 యనమః, నిఙ్ముతయేనమః, వరుణాయనమః, వాయవేనమః, కుబే
 రాయనమః, ఈశానాయనమః, పార్గాదిపరిస్తరణకుర్యాత్ ॥ పూర్వ
 పరిస్తరణంనమః... ఉత్తరపరిస్తరణంనమః॥ అగ్నేరుత్తరతః పాతా
 సాదనార్థందర్భాః పరిస్తీర్య । తతః ఆజ్యస్థాలీంసృవంచప్రోక్షణ పూర్ణ
 పాతే ఇహ్మండర్వీమాసాద్య॥ ద్వాదశాభివితీకృత్వాప్రోక్ష్యప్రోక్ష్య
 ణ్యపరదాయ । అక్షతైస్సహ ఉదకంపూరయిత్వా ॥ పవిత్రేణ సర్వపా
 తాఃప్రోక్ష్య । పూర్ణపాత్రీమాదాయ । అక్షతైస్సహ ఉదకంపూర
 యిత్వా॥ దంపత్యోర్ముఖ సమముద్భృత్య॥ ఉత్తరేణాగ్నింతండులరాశౌ
 దర్భానాస్తీర్య పూర్ణపాత్రీనిధాయ॥ తదుపరిదర్భానాస్తీర్య । బ్రహ్మ
 సనందత్వా॥ ఆజ్యస్థాలీమాదాయ । తత్పాత్రే ఆజ్యంవిధాయ॥ అంగా
 రాన్నిరూహ్య॥ అగ్నిం ప్రజ్వాల్య-ద్వేదర్భాగ్రే పఞ్చిద్వప్రోక్ష్యప్రోక్ష్య
 త్యస్య - షర్యగ్నికరణంకృత్వా॥ ఉదగుద్వాస్య అంగారావ్రుత్యాహ్య,
 పవిత్రేణ ఆజ్యం త్రిరుత్పాయ॥ పవిత్రగ్రంథింవిసస్య॥ అగ్నౌప్రహృత్య-
 స్పృశ్నువౌ నమ్మార్జనంకృత్వా॥ ఆజ్యస్థాలీముత్తంతోనిధాయ॥ దరైః
 ప్రవారతి । ఇహ్మమాదాయ । దక్షిణోత్తరయో స్సమిధానిధాయ ॥
 శ్లో॥ భూతప్రేత పితృచాద్యా రాక్షసా విఘ్నకారిణః రక్షణార్థం క్రియా
 మత్ర సమిధి క్తపేక్షిపేత్ ॥ ఉద్ధౌర్వసమిధావాదధాతి॥ పరిషిచ్య॥ ఇహ్మ
 మలంకృత్య । స్వయమలంకృత్య॥ బ్రహ్మణమలంకృత్య॥ ఇహ్మభిఘ్నార్య॥
 శ్లో॥ మత్కర్మనఫలంకుర్యాత్ । పావకోదేవహవ్యవాత్ । సర్వదాశుచి

రవ్యక్త మేపాదుభిర్ముఖ... ముఖం పుష్కర మా అన్నానిధాయ!
 ఇష్ట పక్షే పణమునూ... పుష్కర... వాయువాసి అశ్వమవ్యంతం
 వైకృత్యాది ఈశాన్యపర్యంతం... పుష్కర... పాదాద్వైతతఃక్షణచతు
 పేనమః॥ ఇతరచతుషేనమః... పాదాద్వైతతఃక్షణచతు... పాదయేనమః గృహ
 పతయేనమః, ప్రభావతయేనమః... పాదయేనమః, త్వష్టేనమః,
 బృహన్నతయేనమః, నసూనమః... పాదయేనమః, చంద్రాయ
 నమః, నక్షత్రేభ్యోనమః, గంధర్వానమః, మానేభ్యోనమః, అస్తి
 భ్యోనమః, పాదేభ్యోనమః, పాదాద్వైతతఃక్షణచతు... ఇష్టలంతూప్రహృ
 త్య॥ తతః కేశవాదిహోమం... పాదయేనమః... కేశవానమః...
 శ్రీకృష్ణాయనమః॥ చాగ్రాదిపరిపేచమన్నత్యా... పూర్ణపాత్రోదకం
 శిరసిమార్జనంకృత్యా॥ బ్రహ్మశ్విజమ్... పాదయేనమః... అవమ్య... ర్థం
 గారీగంధర్వప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యామి... పాదయేనమః... తగంధర్వదండేరాత్రి
 త్రయంవన అవయోః ప్రీతిముత్పాద్య రక్షమాంకుభలక్షణమ్॥ ఘోషో
 పచారపూజాం సమర్పయామి॥ తతఃఅరుంధతీదర్శనం॥ శ్లో॥ కశ్యపోఽ
 తిర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోఽగ్రతమః॥ వసిష్ఠోఽమదగ్నిశ్చ సప్తతే
 ఋషయస్తథా॥ శ్రీమద్భాగవతే॥ శ్లో॥ ప్రజాపతేకర్తమస్య దేవహూ
 త్యా మభూత్సుతా॥ అరుంధతీవసిష్ఠస్య పత్నీభూల్లోకపూజితా॥ ఇతి
 ధ్యానంకృత్యా॥ తతఃఅర్చ్య ప్రవానానికరిష్యామి॥ శ్లో॥ సర్వమంగళమాం
 గల్యే వసిష్ఠప్రీతిభామిని॥ ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధ్యై మనుంధత్యైనమో
 నమః॥ సప్తఋషి దేవతాభ్యోనమః ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ సువ
 ర్ణకుసుమోపేతం మంత్రపూతైశ్చివారిభిః॥ అర్ఘ్యం దాస్యామి గృహ్లాంతం
 కశ్యపాద్యామహర్షయః॥ సప్తఋ... నమః॥ ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి॥
 శ్లో॥ అరుంధతీనమస్తేస్తు నమస్తే విశ్వమంగళే॥ గృహాగార్హస్థ్యం మయా
 దత్తం సౌభాగ్యం దేహిసువ్రతే॥ సప్తఋషి... ఇదమర్ఘ్యం సమర్ప
 యామి॥ అథ ప్రార్థనం॥ శ్లో॥ సమోనమస్తేస్తు పరాయణేభ్యోనమో
 నమస్తేస్తు పరాయణేభ్యః॥ సమోనమస్తేస్తు జటాధరేభ్యో నమో
 వసిష్ఠాదిమహామునిభ్యః॥ ఇతి ప్రవేశహోమస్సమాప్తః॥

వివాహహోమః.

వధూవశాస్యకం తే పుష్పమాలికాంధృత్వా॥ లోకబాంధవాయ
 నమః ఇతి వధూదక్షిణహస్తం గృహీత్వా॥ ఉత్తరతో వధూముపవేశ్య ॥
 ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుర్వర్షో యశోబ
 లాభివృద్ధ్యర్థం స్థాలీపాకహోమం కరిష్యామి॥ పూర్వపరిషేచనం కృత్వా॥
 స్థాల్యాంతూష్ణంత డులూకనిధాయ॥ ప్రత్యక్ష్య॥ కించిదుదకం నిధాయ॥
 అగ్నో వక్త్వా॥ అగ్నింధ్యాత్వా॥ అత్ర పటాత్రప్రయోగం కుర్యాత్ ॥
 ఆజ్యభాగాంతే॥ అగ్నయేనమః॥ స్విష్టకృతేనమః॥ ఇతి హుత్వా॥ చరు
 తేషం అగ్నయే స్విష్టకృతేనమః॥ ఇతి ఆజ్యేన జహుయాత్ ॥ ఇథ్యంతూ
 న్ప్రహృత్య॥ జలముపస్పృశ్య-ఏతత్కర్మ సమృద్ధ్యర్థం ప్రాజాపత్యహో
 మం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ పృజాపతేజహోమ్యద్య సర్వకామార్థసిద్ధయే ।
 గృహాణేదం హుతం సమ్యగగ్నో కామప్రోభవ ॥ పృజాపతయేనమః ॥
 అగ్నయేనమః, వాయువేనమః, సూర్యాయనమః, పృజాపతయేనమః,
 ఇంద్రాయనమః, అగ్నయేనమః, యమాయనమః, నిర్ముతయేనమః,
 వరుణాయనమః, వాయువేనమః, కుబేరాయనమః, ఈశానాయనమః,
 ప్రాగాదిపరిషేచనం కృత్వా ॥ పూర్ణపాత్రీమదాయ-పూర్ణపాత్రోద
 కం దంపత్యో శ్చిరసిమార్జయిత్వా॥ బ్రహ్మణం పూజయామి॥ తతః ఉదీ
 చ్యాంగపూజాం కరిష్యామి॥ ఉదీచ్యాంగపూజాం కృత్వా॥ తతః ఫలప్ర
 దానాని కరిష్యామి॥ శ్లో॥ ఫలం మనోరథఫలం..... ప్రయచ్ఛమే॥ ఫల
 దానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ॥ ఆశీర్వాదః॥ తతః సిరాజసమ్॥
 సంతతశ్చీరస్తు-సమస్త మంగళానిభవంతు॥ నిత్యశ్చీరస్తు, నిత్యమంగ
 లాని భవంతు ॥

తండులహోమః.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ...ర్థం పాత్రకాలే నిత్యతండులహోమం
 కరిష్యామి॥ తతః ధ్యానం॥ సప్తజిహ్వః... సంప్రసాదయ॥ ప్రాజ్ఞుభావ
 గ్నేమమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ, ఎరదోభవ,
 జలంసంప్రోక్ష్య, ప్రాగాదిభూమానం మృజ్య, అలంకృత్య, ఇంద్రాయ
 నమః.....నమః॥ పూర్వపరిషేచనం నమః ... ఉత్తరపరిషేచనం

నమః ॥ తిండులంగృహీత్వా । ద్వాభాగాకృత్వా ! అగ్నినిక్షేపేత్ ॥
 మాత్రాండాయనమః, విభాతేనమః, ఇతిప్రాతఃకాలేహోమంకుర్యాత్ ।
 వీతిహోత్రాయనమః, విభాతేనమః, ఇతిరాత్రౌ ॥ అనేనతిండుల
 హోమేనభగవాన్... ఏతత్ఫలం శ్రీవరమేశ్వరార్పణమస్తు । ఇతి నిత్య
 తిండులహోమస్సమాప్తః.

అథవివాహగారీపూజా.

ఏవంగుణ... శుభశిఖ...ర్థం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం ధనధాన్య
 సమృద్ధ్యర్థం ఆయుష్కామ్యార్థం ఫలసిద్ధ్యర్థం గారీజేవతాప్రీత్యర్థం గారీ
 పూజాంకరిష్యామిసమః । ఆదాకలకారాధనంకృత్వా, కుసుమాక్షతా
 హస్తేగృహీత్వా ॥ శ్లో॥ ఆగచ్ఛత్వం మహాదేవి సర్వమంగళదాయినీ ।
 భక్తిశ్రద్ధాసమాయుక్తః ధ్యాయామిశివవల్లభే । శ్రీగారీజేవతాయైసమః
 ధ్యానంసమర్పయామి ॥ శ్లో॥ పద్మాసనేసుఖాసీనే సర్వలోకైకసేవితే ।
 మహేశ్వరప్రియేదేవి సుప్రీతాభవసర్వదా । ఆవాహనం ॥ శ్లో॥ విచిత్ర
 సర్వయుక్తాంచ చిత్రపర్యంకశోభితాం । మమపూజాంగృహాణేదం
 వరంమేదేహిసర్వదా । ఆననం ॥ శ్లో॥ సర్వమంగళమాంగత్యే శంకర
 ప్రియవల్లభే । గృహాణస్త్వంమయాదత్తం మజ్జళంకురుమేశివే । అర్ఘ్యం ॥
 శ్లో॥ పుణ్యతీర్థంసమానీతం పవిత్రద్రవ్యసంయుతం । గంధపుష్పాక్షతై
 ర్యుక్తం మయాకల్పితముత్తమం । సాద్యం ॥ శ్లో॥ ఆచమ్యతాముమాదేవి
 సర్వసిద్ధిప్రదాయినీ । సర్వతీర్థ సముద్భూతం సర్వాభీష్ట ప్రదాయినీ ।
 ఆచమనియం ॥ శ్లో॥ శర్కరామధుసంయుక్తం దధిక్షీరఘృతంతథా ।
 స్నానంపంచామృతైర్దివ్యం గృహాణపరమేశ్వరి ॥ శ్లో॥ పంచామృత
 స్నానం ॥ శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం సర్వతీర్థసముద్భవం । మమపాపాని
 సర్వాణి నివారయమహేశ్వరి ॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరం
 మయానీతం విచిత్రంచోత్తరీయకం । తస్మాత్తుభ్యంప్రదాస్యామి గృహ
 ణానురమర్దని! చత్రం ॥ శ్లో॥ తప్తహేమమయంచారు బ్రహ్మనూత్ర
 సునిర్మలం । గృహాణత్వం మయాదేవీ గారీమంగళదాయినీ । యజ్ఞోప
 వీతం ॥ శ్లో॥ అజ్గుళ్యముద్రాభరణాది యుక్తాస్తస్తాద్యలబ్ధకృత్య కరైశ్చ
 బద్ధం । మాణిక్యముక్తాఫలవిద్రుమైశ్చ గోమూత్రైశ్చాద్యైశ్చ కృతాంశ్చ

హారాఁ॥ ఆధరణమ్॥ శ్లో॥ మలయాచలసంభూతం శీతలంప్రియ
ముత్యమం॥ విశేషసంమహాదేవి చందనప్రతిగృహ్యతామ్॥ గంధాఁ॥
శ్లో॥ అక్షతాఁ భవభాకారాఁ హరిద్రాచూర్ణసంయుతాఁ॥ అను
గృహ్యతుమేదేవి నాభ్యుత్కర్ష్య ఫలహాదే॥ అక్షతాఁ॥ శ్లో॥ హరిద్రా
చందనందేవి కుంకుమాగరుసంయుతమ్॥ సువాసితమింద్రవ్యం మయా
దత్తంతవప్రియే॥ హరిద్రాపికం సమర్పయామి॥ అథ పుష్పాణిపూజ
యామి॥ అథాంగపుష్పాఁ నాభ్యుత్కర్ష్యైవ - పాదాపూజయామి॥
గిరిజాయైనమః గుల్ఫా॥ లోకవిద్యైవనమః - జానునీ॥ లోకమాత్రే
నమః - జంఘే॥ పుష్పామూర్తయైనమః - ఊరూ॥ శంభుప్రియాయై
నమః - కటిం॥ అభ్రాతజాయైనమః - నాభిం॥ శర్వాణ్యైనమః -
హృదయం॥ శపర్దినైనమః - వత్సస్థలం॥ తురంగనిలయాయైనమః -
భుజే॥ అమృతజహన్తాయైనమః - హస్తా॥ శక్తిమత్యైనమః - కుక్షిం,
శుభాయైనమః, ముఖం॥ ధర్మశ్చతాయైనమః - కర్ణా॥ శర్వాణ్యైనమః -
లలాటం॥ లోకమాత్రేనమః - శిరః॥ శ్రీగారిదేవతాయైనమః - సర్వా
ణ్యంగాని పూజయామి॥ అథ నానావిధపరిమళపుష్పాణి॥ అథ గౌరీ
అష్టోత్తర శతనామపూజాం కుర్యాత్॥ శ్లో॥ దశాంగంగుగ్ధల-ధూపం
సుగంధంసుమనోహరం॥ తవప్రియార్థమాసీతం గృహాణపరమేశ్వరీ॥
ధూపం॥ శ్లో॥ సాజ్యమగ్నిప్రకాశాఢ్యం కోటిసూర్యసమప్రభం॥
వశ్యదీపం మహాదేవి శుభకార్యైవనమోస్తుతే॥ దీపం॥ భక్త్యాంశ్చ
వివిధాఽదివ్యాః శాలిగోధూమవాచితాఁ॥ పృథులడ్డుకసంయుక్తాఁ
గృహాణపరమేశ్వరీ॥ నైవేద్యం॥ హస్తాప్రత్యక్షయామి॥ పాదాప్రత్యక్ష
యామి॥ శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ పూగీఫలసమాయుక్తం
నాగవల్లిదళైర్యుతం॥ కర్పూరచూర్ణసంయుక్తం తాంబూలం ప్రతి
గృహ్యతాం॥ తాంబూలం॥ శ్లో॥ సంచవర్తినమాయుక్తం స్వాదు
కర్పూరసంయుతం॥ చిత్రసిరాజనందేవి॥ గృహాణహరివల్లభే॥ నీరా
జనం॥ శ్లో॥ సువర్ణపుష్పసంయుక్తం మల్లికా కుసుమాంబితం॥ శతవ
త్రైశ్చకల్పారై ర్దదామికుసుమాంజలిమ్॥ లక్ష్మీంక్షీర...నమోస్తుతే॥
మంత్రపుష్పం॥ యానికానిచ... మహేశ్వరీ॥ ప్రదక్షిణం॥ మంత్ర

హీనం... భవ-తు- దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు . అథ బ్రహ్మది
పంచపాలిక దేవతాభ్యోనమః షోడశోపచార... మి. అథ ఫలప్రదా
నాని దద్యాత్ . అశీర్వాదః . ఏవ-సాయః పాత్రకాలయోః నాకి
గంధర్వ పూజాం కుర్యాత్ . అథ సేవాజమ్ . కేచిత్ ఐరిశీపూజాం
కుర్యాత్ . ఇతి గౌరీపూజాసమాప్తా .

అథ బ్రాహ్మణపూజాపూజా.

శ్లో॥ యశ్చిత్తానామరూపాభ్యాం... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః
ఆచమ్య-ఏవంగుణ ... శుభతిక్తా దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
మహదాశీర్వాచనసమయే ఇంద్రాద్యక్షదిక్పాలకసహిత సరస్వతీపూజాం
కరిష్యామినమః . ఆచారిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామినమః . గణాధిపతిపూజాంకృత్యా శ్లో॥ శారదాశార
దాంభోజ వదనావదనాంబుజేనర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధింసన్నిధిం
క్రియాత్ . మహాసరస్వతీ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి
పూర్వోక్తరీత్యా అష్టదిక్కు దిక్పాలకానావాహ్యా . అథ షోడశోపచార
పూజాంకుర్యాత్ . దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు పురోహితపూజా
వస్త్రగంధ పుష్పతాంబూల సువర్ణాదికం ఉభయత్రదద్యాత్ . సభా
యైనమః-గంధపుష్పక్షత తాంబూలఫలదక్షిణాదిభిః సభ్యాప్రపూజ
యేత్ . సర్వేషాంమహాజనానాం శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాణాంబ్రాహ్మణా
నాం సర్వత్రామూన్యాసనాని . సుఖాననాసీతి సభావాక్యం . అత్ర
వేదికాస్థితాశేష విద్యజ్ఞనమహాజనేభ్యోనమః ... ఫలాని రామయ్య
గారు... ఫలాని నీతయ్యగారు పిల్లకాయలకు వివాహంచేస్తూ బ్రాహ్మ
ణులకు అనేక సువర్ణపుష్పములు - దంపత్యోః నూతనవస్త్రాదికం
దద్యాత్ . మంగళహారైః దద్యాత్ .

బ్రాహ్మణపూజా సమాప్తా.

అలకనామకోత్సవః

వివాహాదినాత్ చతుర్థాదినే నాయంతనే వరఃకోపితస్స అన్యత్ర
గచ్ఛతీతిసాంప్రదాయః . తతఃపరసమీపే వధూమాసీయ-అత్రవరస్య
నూతనవస్త్రాభరణాదీకదత్వా బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం

దద్యాత్ || కన్యాపితావా అథవా కన్యాభ్రాతావా గృహమానీయ
ప్రసన్నంకారయేత్ || శ్లో || వైవాహికచతుర్థావ్నా స్సాయంరుష్టోభవే
ద్వరః | తథావస్త్రాదికందత్వా ప్రసన్నంకారయేద్ద్వరమ్ ||

వివాహ హోమశేషః.

తంచతుర్థ్యామపరరాత్రౌ శేషహోమః కర్తవ్యః || ఆచమ్య...
ఏవంగుణ... శుభతిథౌ దంపత్యో రాయుర్వర్షో...ర్థం వివాహ శేష
హోమం కరిష్యామి | కార్యగంధర్వప్రాధికానం కుర్యాత్ || శ్లో || విశ్వా
వసోత్రగంధర్వ దండేరాత్రప్రమీయతే | ఆవయోః ప్రీతిముత్పాద్య
రక్షమాంశుభలక్షణమ్ | దేవతోద్వాసనంవిసర్జయేత్ || శ్లో || దంపతీరక్ష
ణార్థాయ సుమాంగల్యసునంపదం | ప్రార్థయేసోమదేవనాం సర్వకర్మ
సమృద్ధయే || తతఃఅగ్నింప్రజావల్య | తతఃషట్పాత్రప్రయోగంకుర్యాత్ ||
ప్రాయశ్చిత్తాయలగ్నయేనమః || ప్రాయశ్చి... వాయవేనమః || ప్రాయశ్చి
...ఆదిత్యాయనమః || ప్రాయ...ప్రజాపతయేనమః || ప్రాయ...ఋత
వేనమః || ప్రాయ...సూర్యాయనమః || ప్రాయ...నక్షత్రేభ్యోనమః ||
ప్రాయ...చంద్రాయనమః || ప్రాయశ్చి...అగ్నీవరుణభ్యాంనమః ||
స్విష్టకృతేనమః || ఇథ్యంతూన్ప్రహృత్య || రుద్రాయనమః తతఃకేశవాది
హోమంకుర్యాత్ || ఉత్తరఃపరిషేచనంకృత్వా || పూర్ణపాతోద్దకంశిరసి
మార్జయిత్వా || బ్రహ్మణంపూజయామి || తతఃవధ్వశ్శిరసిఆజ్యబిందూ
నిధాయ || ఉభౌ వరస్పరందృష్త్వా || ఫలసహిత దక్షిణతాంబూలం
వద్వంజలౌనిధాయ | వరమభిమంత్య || ధనకనక సమృద్ధిర్థాన్యమైశ్వ
ర్యాభివృద్ధిః పరిజనవశువృద్ధిః కౌతుకం ధర్మసిద్ధిః యువతి జనసమృద్ధిః
పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధిస్తవభవతు సమస్తంమంగళం శాశ్వతంచ || అథ
సమావేశనం || ఆరుహ్యోరుమథాపి బాహుయుగళం ... దీర్ఘాయు
షంచాబ్జజః || సూర్యస్సోమోభూపుత్రో బుధశ్చ గురు శ్శుక్రోభానుజో
రాహుకేతూ | యచ్చంత్యేతేనంపదం నిర్వపాయా మచ్ఛిన్నానా
ముత్సవానా మవాప్తిమ్ || ఫలప్రదానాని దద్యాత్ || ఆశీర్వాదః
శేషహోమాంతరం ||

ఇతి వివాహ హోమశేష స్సమాప్తః.

శంకరాచార్యునిపాదములు.

దంపత్యోః మంగళస్నానం కుర్యాత్ । తతః శుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా ।
 ఖాషికంబధ్వా । తతః గృహమధ్యేహ నైవ్యయమాత్రంచతురశ్రంకార
 వర్ణం మృణ్మయేనానులిప్య । సంచవర్ణతంకులచూర్ణైశ్చతురశ్రంపుష్క
 రాకారం (ఉద్ధాకారం) లిఖత్వా । ప్రాగ్భాగేనాకీదేవీప్రతిష్ఠాప్య । తతః
 జలకుంభద్వయం విధాయ । కులాలనిష్ఠితమృణ్మయ పాత్రాణి విధాయ ।
 మంటవస్యవరిత సంతుభిర్వేష్టయిత్వా । వద్వయం । శీయునుకులమును
 రూపును । ప్రాయము శుభలక్షణంబు బాంధవవిద్యా శ్రేయముగల
 వరునకుకన్యాయుతుగాజేయవలయు నధికప్రీతికా । ఇదివరే లిఖత్వా ।
 ఆయుధప్రత్యామ్నాయ లిఖిత పత్రం గాకీదేవీసమీపే ప్రతిష్ఠాప్య ।
 సువాసిన్యో త్రయస్త్రింశ ద్దీపపాత్రద్వయం గృహీత్వా వధూవరా
 భ్యాం సహమంటవస్య ప్రదక్షిణానికుర్యాత్ । మంగళాష్టకానికఠిత్యా ।
 ప్రాగ్దక్షిణోత్తరేషు దీపాన్నిధాయ । జగదేశవీరం । ఉదధిగాంభీర్య
 వీరం । మేరువివధీరం । సద్గుణాచారవారమ్ । అన్యభవతాం । వహ్ని
 సుపూతం । సువంశాభిజాతం । సదాచారపూతం । ఉచ్చ్రయో
 పేతం । సత్యశ్రీసమేతం । త్రిభువనాఖ్యాతం । దిగంతవిశ్రాంతకీర్తి
 మనంతవిభూతిమ్ । యావదాచంద్రార్క వంశాభివృద్ధయే । అశ్వగజ
 గోరథాదోభికావాహన ఛత్రచామర సుధతూః పరివారాః । యస్యై
 వంక్షేమస్తైర్యబలంచ । ధైర్యంబహవః పుత్రాః పౌత్రబలంచ తవవధూ
 వశా భవతాం, భూత్యైభవతాం నిరంతరం దీర్ఘమాయుః । ప్రాక్తి
 వ్యత్యాదితి పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా ఇంద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభి
 వర్ధనమశ్నుతే । తేనప్రాచీం దిశంజయతి, తందక్షిణాపరివహంతి ।
 దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా యమప్రసాదా దాయుష్యాభివర్ధన
 మశ్నుతే । తంప్రత్యంచమావర్తయంతి, పృథీచీ దిగ్భాగే సరుణో
 దేవతావరుణప్రసాదా త్వత్రపౌత్రాభివర్ధనమశ్నుతే । తేనప్రతీచీం
 దిశంజయతి । తముదీచీక్షిప్తం త్వపావహంతి । ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో
 దేవతాకుబేరప్రసాదా ధనధాన్యాభి వర్ధనమశ్నుతే । తేనోదీచీం దిశం

జయతి ! సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మచేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదా చ్చతుర్జయ
మశ్నుతే ! ఇతి దేవతాపార్థి సంకృత్యా || నాకదేవతాభ్యోనమః బలిము
దకపురస్సరం ప్రాగ్భాగేనిషివేత్ || వధూవరాసువాసిన్వ్యాచ అర్ఘ్య
త్రయాణి దత్వాఽచమ్య ! శ్లో || శుక్లాంబరధరం ... మహాజనేభ్యో
నమః || ఏవంగుణ...ర్థం గౌరీసీలలోహిత పూజాఖ్యం కర్మకరిష్యమా
ణస్త... పుణ్యాహవాచనం కఠిన్యామి || ఆదానిర్విఘ్నేన శరిసమా
ప్త్యర్థం గణాధికతిపూజాం కరిష్యామినమః || గణాధిపతిపూజాంపుణ్యా
హవాచనంచకృత్వా || ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ దంపత్యోః
ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీసీలలోహిత పూజాంకరిష్యామినమః || గౌరీ
సీలలోహిత దేవతాయైనమః ! ఆవాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య
అత్రమహానైవేద్యంకుర్యాత్ || శ్లో || నీలలోహితమాత్రాభ్యాం పుత్ర
పౌత్రప్రదాయినే దీర్ఘాయుష్యమవాప్నోతి కన్యాంక రేతుబంధనం || కన
కరజతసూత్రం గంధపుష్పాదిపూజాబహువిధశుభనాదం బ్రాహ్మణాశీ
స్సమేతం | విలసతిశుభలక్ష్మీకన్యకాకంఠమధ్యేఉదయతిరవిబింబంమంగ
ళందీర్ఘమాయః || సీలలోహితధారణము-ఆస్తు ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం
దంపతీ సమావేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామితి సంకల్ప్య || కేచిత్పాఠః ||
గర్భాధానమితిసంకల్పంకోతి || నారీకేశఫలపుష్ప తాంబూలదక్షిణాది
కంగృహీత్వా || ఉత్తరోవరః || ఆకుహల్యోరు మధాపి... దీర్ఘాయుషంచా
బ్జజః || దంపత్యోః సాక్షాత్కరంభవేత్ | పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిసాన్న్విదిత్యే
వ మమరబ్రవీత్ | యదాగ్రేజీవో జాతోహేరంబః సదేవస్సుమతిం
దదాతు | యథాభూయాద్విశ్వసృజే ఆయుష్యంచఆరోగ్యం | విష్ణోర్య
శ్రేయః | భూయతేస్మాకమహమహర్పతిః | పరమేశ్వరోయథాభూత్యై
విభూతిమాన్సుమాన్ అప్తభోగాశ్చభోగాదిండ్రవనం ప్రదద్యాత్ | ఉప
దేవాత్పద్య స్సుమాంగల్యం సుసంపదోజాయతే | భాస్కరః ఓజోఇందు
ర్యశః | కుజోహ్యరోగ్యం బుధఃప్రజ్ఞాం జీషోవిద్యా వృద్ధిం శుక్రోదీర్ఘ
జీవంచ మందశ్శ్శాతిం శ్రీమోదంతమో గ్రహవేతాని ఫలానిబ్రది
తేయః | గంగాదీనీమాని సర్వతీర్థాని పదేవదేమంగళప్రజానిభవేయః
అస్యాంజాతఃపుత్రోవిక్రమార్క సమశరాక మస్సాన్యత్ | ఇహూదంపతీ |

జగదేశవీరం । జాతవహావీర్యం । మహామహిమః । సుగుణాలవాలం ।
 వహ్నిసుపూతం! సువంశాభిజాతం । మాచారపుత్రం । త్రిభువనాభ్యాతం ।
 దిగంతవిశ్రాంత శీర్తిమనంత విభూతి కర్తృత్వం విగదేతామ్ । యావదా-
 చంద్రార్క వంశాభి వృక్షిచ్ఛాన్య దర్శితం । ధావోభిశా వామాన
 ఛత్రచామరా ద్వనంతవిభవాన్మయే । తే శ్చక్రవర్తిబలం । ధైర్యబలం ।
 గృహేధనరత్నాశిబలం । కావ్యపుస్తకబలం । శూరబలం । విభూవకావించే
 తాం! నిరంతరమస్త్రైశ్చ ర్షాయురారోగ్యబలం దే విందేతామ్ । యథా
 స్థానముపవిశ్యః సమాజేకనముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు! ... సత్సం-
 తానసౌభాగ్య ఫలావాప్త్యర్థం ఫలప్రదానాని వివిష్యామినమః । శ్లో!
 ఫలంమమోరధఫలం... చ్చమే! శీలశీలనారాయణశ్రీత్యర్థం ఇదంఫలం
 సతాంబూలంనవషడ్విశాకంతుర్భయహానం ప్రదదే (నమమ) ఫలదానాని
 దద్యాత్ ॥ అథ వంశపాత్రద్వయనివాయ । (నభువుయొక్కయు వరుని
 యొక్కయు - శూర్పవాయనములను రెండును అచ్చోటనుంచి అలంక-
 రించి వానియందుంచవలసిన చీరె - కెవిక - అద్దం - కాటుక్కాయ -
 తాంబూలా - ఫల - పుష్పం - నల్లపూసలు - బియ్యం మొదలగుపదార్థ
 ములను రెంటియందుంచి అచ్చోట ఉమామహేశ్వర పూజచేసి -
 వరుని యొక్క తల్లిగారికి - పెళ్ళికుమార్తె యొక్క తల్లిగారికి - వారికి
 వీరును వీరికివారును చిచ్చదాచిచే నిష్ప్రిచవలెను. తత్రమంత్రః॥ శ్లో!
 వంశోవంశకరశ్చేష్టో వంశోవంశ వివర్ధనః । అనేన వంశదానేన తుష్టో
 వృద్ధిం కరోతుమే । వంశపాత్ర మిదంపుష్కం వంశజాత సముద్భవం ।
 దానానాము త్రమందాన మతత్సాంకిం ప్రయచ్ఛమే! తతః విరిణీప్రార్థ
 నంకుర్యాత్ ॥ శ్లో! విరిణీత్వముమాదేవి మహేశోగివిజావతిః । అతస్త్వం
 పూజయిష్యామి విరిణీంసర్వకామదాం॥ ఆశీర్వాదః॥ తతః కంకణవిమో-
 చనం॥ శ్లో! కంకణమోచయామ్యద్య రక్షాస్మికానకదాచన । మయి
 రక్షాంస్థిరాంబధ్వా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ ॥ ఇతి కంకణ విసర్జనం
 కుర్యాత్ ॥ తతఃవసంతమాధవపూజాంకరిష్యామి! వసంతమాధవ దేవ
 తాభ్యోనమః॥ ఊడశోపచారైరభ్యర్చ్య ॥ (కమ్మొకడియ) అనురెండు

వస్తువులను ఆచార్యుడు పూర్ణకలశము సంపాదించవలెను అప్పుడు వర
పూర్వకము శ్రేయస్కునిమలయు, నిధూపూర్వకమైనచో (స్త్రిప్ర)జా
భివృద్ధియని తెలియవలెను) అప్పుడు ముద్రము శ్లో॥ దేవేంద్రాణినమ
స్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామిని । మార్జయేదుతమాంశేతు దంపత్యో
వరివర్ధనం॥ శ్లో॥ పతివ్రతేమహాభాగే దేవేంద్రప్రియభామిని । వివాహే
భాగ్యమారోగ్యం శ్రియంపుత్రాంశ్చవేహిశే॥ నిధూపూర్వకశిరసిమార్జ
నంకుర్యాత్ ॥

కట్నములు.

శ్లో॥ సుమంగలీరిమాంసర్వా నిదూంకశ్శతసంయుతాః । సాభాగ్య
మప్యైదత్వాథ వహూంసంప్రీణయాత్విమామ్ ॥ ఇతివధ్యాః॥ మంత్ర
ముచ్చార్యత త్తద్దాతృనామంశచేత్ ॥ శ్లో॥ యువాంపస్తాణి రమ్యాణి
ధరతాంయువయోశ్శుభం మిత్రావరుణామానౌ పదిశేతాం నిరం
తరం॥ ఇతివరస్య॥ శ్లో॥ హిరణ్యవర్ణరూపాయ లోకానాంసుఖదాయచ ।
ధనధాన్యవివృద్ధ్యర్థం పదిశేయం హిరణ్మయమ్ ॥ శ్రియందద్యాత్సదా
రోగ్యం శోభాంపుష్టిం తథాయశః । ధాన్య ధనం కళూన్మత్రనాయు
ష్యం శతవత్సరమ్ ॥ శ్రీచర్మ యాయుష్యం చారోగ్యం యథాశోభ
మానం । భూయాత్తే ధాన్య ధనం పశుం బహుపుత్రలభం శతసంవ
త్సరం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి ఉపహారమునా స్వనూపాః

తాంబూల దానమ్.

శ్లో॥ పుత్రపౌత్ర ధనంధాన్యం సర్వైశ్శ్రద్ధాభి వర్ధనం । ఆరోగ్యా
యుర్యశాంశీశో కృపయాచ నిగాతువః॥ ఉం త్యోః మిధునతాంబూ
లందద్యాత్ ॥

అప్పగింతలు.

శ్లో॥ దశవర్షాత్ప్రియంకన్యా పుత్రవత్పాలితామయా । ఇదాసిం
తవదాస్యామి దత్తాంస్తే హేనపాలయ॥ ఇతి కన్యాదానం గృహీత్వా
క్షీరేణసంస్పృశ్య వరహస్తేనిక్షేపేత్ ॥ ఇతి భర్తృ ॥ దశవర్షా... ఇదా
సింతవపుత్రస్య దత్తాంస్తే హేనపాలయ॥ ఇతిశ్శ్రీమరస్య॥ శ్లో॥ దశవర్షా

...తనపాత్రస్వ దత్తాంస్నే హేననాలయః ఇతిభర్తృశీతామహస్యః ।
 దశవర్షా... ఇదానింతస్కభాతుక్ష్మః త్తాంస్నే హేననాలయః ఇతిభర్తృ
 భాతుః॥ దశవర్షా... ఇదానిం బంబుభోక్ష్మ దత్తాంస్నే హేననాలయః ।
 ఇతి బంధూనాం! ఇతి ఆశీనసుంభక్తిమూర్తయః॥

అ తే ర్వచ న యః .

శ్లో॥ ఆయుర్విద్య మరోగైః క్షయః పక్షిణం చైశ్వర్య మవ్యాహతం ।
 పుత్రాన్ భద్రగుణాన్ వానిభివృత్తాం సుతామ మాన్యంపదమ్ ।
 సారానాసుతావయో భివృత్తీ హేతవీ కంకాంకితశ్చామః కామపితా
 పితా మనాపితా నేమాంకాగూహరీః । అస్మాకనూశిషా మోక్షై
 రమోక్షైరఘహారిభిః । చిరంజీవ చిరంజీవ సుఖభవ సుఖభవ॥ ౧॥ ఆయురా
 రోగ్యపుత్రార్థ రాజ్యబంధుసమ్మదయః భవంతు తే సదావిష్ణోఃప్రసా
 దాద్రంగళాయుః । అస్మాకఃనూశిషామోక్షై రమోక్షైరఘహారిభిః ।
 చిరంజీవ...భవ॥ ౨॥ ప్రాక్తిష్ఠత్యాదితిపూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా ।
 ఇన్ద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభివర్ధనమశ్నుతే । తేనప్రాచీందిశంజయతి॥ తంద
 క్షిణాపరివహంతి । దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతాయమప్రసాదాదాయు
 ష్యాభివర్ధన మశ్నుతే । తంత్రత్యంచ మావర్తయంతి ప్రతీచీదిగ్భాగే
 వరుణోదేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభి వర్ధనమశ్నుతే । తేన
 ప్రతీచీందిశంజయతి । తముదీచీతిష్ఠంత్యుపావహంతి । ఉదీచీదిగ్భాగేకుబే
 రోదేవతాకుబేరప్రసాదా ద్ధనధాన్యాభివర్ధనమశ్నుతే తేనోదీచీందిశం
 జయతి । సర్వదిగ్భాగేబ్రహ్మదేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదా చ్ఛత్రుజయ
 మశ్నుతే॥ ఇత్యాశీర్వాదః । చిరంజీవ...భవ ॥ 3॥

మూ॥ కల్యాణీదేవీసుభగేవరూఢం వభోభాగమోషధీః ప్రబ్ర
 వీమి । ఆకల్యాణీతనువా శోభమానే రయిపుత్రాన్ సతతందీర్ఘమా
 యుః ॥ కల్యాణీ-దేవీ-సుభగే-వరూఢం-వధ్వః-భాగం-ఓషధీః ప్రబ్రవీ
 మి-ఆ-కల్యాణీ-తనువా-శిశోభమానే-రయిం-పుత్రాన్-సతతందీర్ఘం-
 ఆయుః॥ ఘన॥ కల్యాణీదేవీదేవీకల్యాణీ కల్యాణీదేవీ సుభగేసుభగేదేవీ
 కల్యాణీకల్యాణీదేవీసుభగే । దేవీసుభగేసుభగే దేవీదేవీసుభగేవరూ
 ఢం వరూఢం సుభగేదేవీ దేవీసుభగే వరూఢం । సుభగే వరూఢం

వరూధగ్గం సుభగేసుభగే వరూధం వధోవధోవధోవరూధగ్గం సుభగే
 సుభగేవరూధగ్గం వధోవధోవధోవధోవరూధం వరూధం
 వధోవధోభాగంభాగం వధోవధోవరూధం వరూధం వధోవధోభాగంవధోవధోభా
 గంభాగం వధోవధోవధోవధోభాగమోషధీ రోషధీరాజ్యగం వధోవధోవధో
 భాగమోషధీ : భాగమోషధీ రోషధీరాజ్యగం భాగమోషధీ : ప్రపాష
 ధీరాజ్యగం భాగమోషధీ : ప్ర : పీషధీ : ప్రపాషధీ రోషధీ : పబ్రీపీమి
 బ్రీపీమి పాషధీరోషధీ : ప్రబ్రీపీమి : ప్రబ్రీపీమి బ్రీపీమి ప్ర ప్రబ్రీపీ
 మి । బ్రీపీమి బ్రీపీమి . ఆకల్యాణీ కల్యాణకల్యాణీ తనువతనువా
 కల్యాణ్యా కల్యాణీతనువా కల్యాణీసనువా తనువాకల్యాణీ కల్యాణీ
 తనువా శోభమానేశోభమానే తనువా కల్యాణీకల్యాణీతనువా శోభ
 మానే । తనువా శోభమానే శోభమానే తనువా తనువా శోభమానే
 రయిగ్గంరయిగ్గం శోభమానే తనువా తనువాశోభమానే రయిగ్గంశోభ
 మానే రయిగ్గం రయిగ్గం శోభమానే శోభమానే రయిగ్గం పుత్రా
 పుత్రాస్త్రియిగ్గం శోభమానే శోభమానేరయిగ్గంపుత్రా । రయిగ్గం
 పుత్రా పుత్రాస్త్రియిగ్గం రయిగ్గం పుత్రా త్సతతగ్గం సతతం పుత్రా
 స్త్రియిగ్గం రయిగ్గంపుత్రాసతతం । పుత్రా త్సతతగ్గం సతతం పుత్రా
 పుత్రాత్సతతం దీర్ఘదీర్ఘగ్గం త్సతతం పుత్రా పుత్రా త్సతతం
 దీర్ఘం । సతతం దీర్ఘం దీర్ఘగ్గం త్సతతం సతతం దీర్ఘమాయు రాయుర్దీ
 ర్ఘగ్గం త్సతతగ్గం త్సతతం దీర్ఘమాయుః । దీర్ఘమాయు రాయుర్దీర్ఘ
 దీర్ఘమాయుః । ఆయురిత్యాయుః । ౪॥ విష్ణుశ్చ శ్రియందదాతుపశువతిః
 వశూదదాతు । కుబేరశ్చధనందదాతుః సర్వాదేవతా అమృతందదా
 తు । అధశ్రీకరంచ బహుపుశ్రించ । లక్ష్మీంచకీర్తిదదాతు । తతస్సు
 అక్షణగ్గం సుభదగ్గించ । వాయువేగాస్తురంగమత్తగజా స్సుఖానంచ ।
 సుకృతారోమాగణః సుజనస్సుపోషణఃమాసేమాసే సఫలమాదిత్యో
 దద్యాత్ । తేజోదద్యాచ్చంద్రకళాంచ । మంగళస్సుమంగళంచ బుధ
 శ్చ దీర్ఘబుద్ధించ మంత్రీమంత్ర రహస్యంచ । శుక్రస్సౌఖ్యంచ శని
 శ్చాంతంచ । రాహురాజ్యంచ । కేతునావబలగ్గం సహస్రగామ్రావిభవం
 భవంతు భవతాం దీర్ఘమాయురైశ్వర్యమాధిపత్యం । స్వస్తి స్వస్తిగహః

సునకుత్రాశ్శుభ ఏకాదశస్తాన ఫలదావదా సుఖేతా సుముఖా
రా సుప్రసన్నా వరదా భవంతు చిరంజీవ...భవ ॥

దేవస్యగృహే మునయోవసంతి దేవానాంకవయః పార్థివానః |
దేవాగ్దదంమేసుమనస్యమానాః ఓవిదేవావసన్తాః దీర్ఘమాయుః | అగ్ని
రివశుచిర్భవ, ఆదిత్యగ్దవతేజోభవ, విష్ణురివ శ్రేమాభవ, బ్రహ్మాయు
రాయుర్భవ, ధాన్యం-ధనం-పశుం బహుపుత్ర లాభగం, శతసంవత్సరం
దీర్ఘమాయుః || చిరంజీవ...భవ || ౩ ||

జగదేశవీరం, ఉదధిగాంధీర్షవీరమ్, మేరువిషధీరమ్, సర్వజ్ఞా
పారవారమ్, అస్యభవతామ్, వహ్నిస్సుపూతమ్, సువంశాభిజాతమ్,
సదాచారపూతమ్, ఉచ్చ్రయాపేతమ్, సత్యశ్రీసమేతమ్, త్రిభువనా
ఖ్యాతం, దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిమంత విభూతిమ్, యావదాచంద్రా
ర్కంవంశాభివృద్ధయే, అశ్వగజకారధాం దోళికావాహనచక్రచామర
సుభటాః పరివారాః, యస్యైవంతేమ స్థైర్యబలంచ ! స్థైర్యంబహవః
పుత్రాః పౌత్రబలంచ | యువాంవధూవరాభవతాం భూత్యైభవతాం
నిరంతరందీర్ఘమాయుః || చిరం...భవ || 2 || ఇమేశ్చితేవద్దహస్తే
సుగంధేవక్షస్తతః పుణ్యజాయమానైః ప్రమోదమానై రభిమన్యమా
నైః పుత్రైఃపౌత్రైశ్శేవర్థతాందీర్ఘమాయుః | చిరం...భవ || ౩ || యదా
శివోవాచయేదధేంద్రో దేవానామధిపోగ్నిర్దిశాః జ్యోతిషాం యమో
వైవస్వతః పితౄణాంనిర్ఋతిర్యాతు ధానానామపాం వరుణోధివతిఃకుబే
రఃఈశానాం గణానాంవాక్ బ్రహ్మఋషీణాం జమదగ్నిస్తన్మాదాహు
స్తయోపుత్రాః పౌత్రాఃపశూ యజమానాయ రయిమాదేహీ
శతమితిసంవత్సరందీర్ఘమాయుః | చిరం...భవ || 2 || త్రియందద్యాత్సదా
రోగ్యంశోభాంపుష్టింతథాయశః | ధాన్యంధనంపశూన్పుత్రానాయుష్యం
శతవత్సరమ్ || చిరం...భవ || ౧౦ || సంవత్సరంభవేత్ పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి
స్సాస్య దిక్ష్యేవంమనురబ్రవీత్ | యదాగ్రేదేవో జాతోహేరంబః || సదే
వస్సుమతిందదాతు | యథాభూయాద్విశ్వసృజే | ఆయుష్యంచ ఆరో
గ్యం విష్ణోర్యజేయః | భూయతేస్మాకమహర్పతిః | వరమేశ్వరోయదా

భూత్వైరిభూతిమా అమానప్తభోగాంశ్చభోగాదింబవప్రదద్యాత్
 ఉపదేవాత్పద్య స్సుమాంగల్యం సుచందోజాయంతే । భాస్కరః
 ఇంద్రయశః । కుజాహ్నోగ్నో బుధః శ్రజ్జా జీవౌవిద్యావృద్ధింశుక్రో
 దీర్ఘజీవంచ మండళ్యాంజలం శ్రీమోదంతమో గ్రహావేతాని ఫలాని
 వ్రదిశేయుః గంగాదీపిమాని చర్యతీర్థానివదేవదే మంగళప్రదానిభవే
 యుః । అన్నాకాలః పుత్రో వికామూర్తి సను పరాకమస్యాత్ ।
 ఇమాదంవతీ చిరంజీవ...భవ ౧౧ పుత్రపౌత్రైర్యుతాలక్ష్మీః ధన
 భాన్య యుచింశ్చహంబాగా స్సుసుదాసంపన్నా భూయాసుస్తేనిరంతరమ్
 చిరంజీవ...భవ ౧౨ స్తోత్రపుత్ర దీనంపూస్తు దశపుత్రోభవం
 తువః । వ్యాధినారహితందేహం । గేహాన్వర్ణాద్యలంకృతమ్ । చిరంజీవ
 ...భవ ౧౩ ॥ నిర్వాధినాశరీరేణ మననాచనిరాధినా । పూరియన్నర్థి
 నామాశా స్త్వంజీవశరదాంశతమ్ । చిరం...భవ ౧౪ ॥ త్వాంతిస్తేజో
 యశస్సత్యం యుద్ధేదోర్బలముత్తమం ॥ భూయాసుస్తే మహావిష్ణోః కృప
 యాపరయాసదాచిరంజీవ...భవ ౧౫ ॥ దీర్ఘాయుషాభసత్వేన యశ
 సాపిదిగంతరే కేజసాచబలేనాపి చిరంజీవ...సుఖిభవ ౧౬ ॥ రవిశ్చంద్ర
 స్తథాభామో బుధోదేవ గురుస్తథా । శుక్రశ్శనిస్తథా రాహుకేతూ
 నంతు సుఖవదాః ॥ చిరంజీవ...భవ ౧౭ ॥ గృహేతే సంచదస్సంతు ।
 నిత్యశ్రీరస్తు తేనదా । మంగళానిచనిత్యాని । వర్ధంతామందిరేచతే ॥
 చిరం-భవ ౧౮ ॥ ఛత్రచామరసంయుక్తాః దాన్యస్త్వాగవృణ్వతాంసదా ।
 గజాంతమహదైశ్వర్యం భూయాచ్ఛ్రీవిష్ణుసేవయా ॥ చిరం...భవ ౧౯ ॥
 ధనం కనకవస్త్రపూ విపుల దాసదాసీజనం మదేభ భటఘోటకం రథ
 సమేతసేనాయుతం । భవేన్మృరరిపుక్రియా చతురలోచనో పాంతయో
 ర్నిరీక్షణవశా త్రవప్రచురకోటి సంఖ్యాధనం ॥ చిరం...భవ ౨౦ ॥ గృహం
 కనకకోభితం వదనమస్తు విద్యోద్వలం । వపుచ్ఛల విరాజితం హృదయ
 మస్తుసత్వాంచితం । భవంతుతవశత్రవౌభువితుకాదిశికాఃపరంసుహృ
 జ్ఞ సమాగమం భవతుతే సదాహర్నిశం ॥ చిరం...భవ ౨౧ ॥ కల్యా
 ణాన్యనిశంభవంతుభవనే శ్రీవేంకటేశవభాః । ప్రేమాస్తుత్యిరామ
 చంద్రకరుణా సంవర్ధతాంస్వదా । శ్రీమచ్ఛందధర ప్రసాదమహిమా

తృత్యస్థ స్తు నిత్యం మహా : అష్టాదశ్య చ సోమోఽపి నిత్యం వృత్త్యంతనం
ప్రీతితః॥ చిరం... భవ॥ ౨౩॥ నా రాజ్యం గుణానామభివృద్ధిరేవ రామారోగ్య
మ్యపేథతా॥ పీడ్యంతామథ శక్తిహోవిభుతః పూర్వాయుక్తం వరతాం
శ్రీలక్ష్మీకుచ కుంకుమాంకితవిహంగిరవాహనాః ప్రియజ్ఞాన్ విశ్వ
రోవిదిశతు ప్రాచర్యచత్వారణః॥ భవ॥ ౨౪॥ విశ్వం నమః
గళం ప్రియవధారాదిత్య తేజఃపరిత్యజ్య భూమిం కుంభ మముద
క్షీరోదసీరోపమాః పంచిత్యం చ సుకర్మసుచరిషిః॥ ౨౫॥ విశ్వకర్మకృతా
వాచాలత్యమమేయవిస్తు విచయం భాగ్యం చ భూమీత్తమః॥ చిరం...
భవ॥ ౨౬॥ వృషాకాపాయా ప్రియవల్లభస్తై మహతః పాదాంచిత దివ్య
దేహః॥ వినాయకోఽయస్య మహాస్త్రియోవా కీర్ణాయుషం పుత్ర
యుతంచకుర్మాత్॥ అశ్వాక్షాః సప్తపాదవివిధాః పృష్ఠావ్నావ్యమాకశీతినై
ఘంటిక ప్రామాణ్యాత్-వారః విష్ణుశ్చేంద్రధృతం - వృషాకపే-అవత్యం
స్త్రీవృషాకపాయా (మా) వృషాక వ్యోమకుసిత కుసీదానాముత్త ఇతి
వి-ఆదేశోజీవచ ప్రియశ్చాపావల్లభః ప్రియవల్లభః వృషాకపాయాః
ప్రియవల్లభః॥ వృషాకపాయాప్రియవల్లభః, శ్రీమదాదిగారాయణః -
గారీప్రియశ్చే త్యపిధ్వనిః - కీదృశః శ్రీమన్నారాయణ ఇత్యాకాంతా
యాం- అనంతభోగా చితదివ్యదేహః-అనంతః-శేష-తస్యభోగః-కా
యః-తస్మిన్-అచిత-దీపిధివం దివ్యం దేహం-యస్య-నతపోక్తః-నవి
ద్యతే-అ తోదేహంతే-అనంతాః-తాదృశాః భుజ్యంత ఇతిభోగాః
జ్ఞైః-అంచితం పూజరం - దివ్యం-దేహం-కాయం ముగ్ధస- ఇతిధ్వనిః
వీనాం-కక్షిణం నాయకోవినాయకః - సరుత్మానిత్యర్థః - లాభోరద
శ్చేతిచధ్వనిః - యస్యవరమేశ్వఃస్య మహాన్ - ప్రియఃప్రేమవిషయః-
అపాపరమేశ్వరోనారాయణః సదాశివశ్చ, తాం, భవంతం, దీక్షుణ్, ఆ
యుర్యస్యసః, దీక్షాయః, ౧౦, తిస్రోక్తం, పుత్రీశ్చపుత్రాశ్చపుత్రాః
జ్యైర్యుతం, సంతతం, బహుపుత్రీ పుత్రీకానంయుతం, కుర్యాదిత్యాశీ
ర్వాదః॥ ౨౭॥ అబ్రహ్మశక్తి మూలోవాచ్యాతి శాయివ్యంగ్యః, సతు
శేషః విశేషస్య శ్చిప్రత్వాత్॥ ౨౮॥ వాక్-కృత మహాధేను గణాధిప

వినాయకః । భవతాంభవతాం భూత్యైపార్వతీపరమేశ్వరౌ । అస్మాకః॥
 పార్వతీం పాతీతి పార్వతీః, రమాయాః, ఈశ్వరోరమేశ్వరః, పార్వ
 తీఃశ్చ. రమేశ్వరశ్చ పార్వతీఃరమేశ్వరౌ, తౌ, కీదృశావిత్యా కాంక్షా
 యాం వాహీకృత మహాధేను గణాధిపవినాయకౌ, ధేనునాంగణః,
 ధేనుగణః మహాంశ్చాసౌ, ధేనుగణశ్చ మహాధేనుగణః, మహాధేను
 గణస్య, లభిషః, మహాధేనుగణాధిపః, వృషభఇత్యర్థః, వీనాం, పక్షి
 ణాం, వినాయకః, గరుడఇత్యర్థః, వాహౌ, సంపద్య మానౌకృతౌ
 వాహీకృతౌ, వాహీకృతౌ మహాధేనుగణాధిప వినాయకౌ, యాభ్యాం
 తౌ, వాహీకృత మహాధేనుగణాధిప వినాయకౌ । తాదృశవిశేషేణ
 విశిష్టౌ, హరిహరౌ, భవతాం । యష్మాకం భూత్యై విశ్వరాయ
 భవతామిత్యా శీర్వాడః చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ ॥౨౬॥

అథ దేవలోకే కింత్వముష్మిన్ । తేజోరూపంద్వష్టా । దేవా
 ఋషయః । వప్రచుచ్చరిదంబస్త్ర । అథబ్రహ్మబవితృ శృణ్వంతు దేవా
 ఋషయః । పరమానందరూపేస్మిన్ స్వర్గోలోకోన్వర్ణమయః । తస్మిన్
 కల్పవృక్షోమణిప్రభః । తటిత్ప్రభః । సోమసూర్యప్రభః । నానావర్ణ
 సుకతః । శాఖేశాఖేశువర్ణభమ్ । శాశ్వతవర్ణందివ్యరూపంచ । సువర్ణో
 రక్తమయః । నమృద్ధోఽమృతఫలః । సులక్షణోవేదోఽసౌశరతరుర్నామ
 యుష్మాక్ పాతులమూక్ పాతుసర్వాక్ పాతు ఆత్మసౌమ్యంచంతయేత్ ॥
 ప్రజాపతిః ప్రజామాయర్వర్ష శతందదాతు । విష్ణుశ్చశ్రియందదాతు ।
 వశుపతిః వశూదదాతు । సర్వాదేవతాలమృతందదాతు । అభశ్రీకరంచ
 బహుపుత్రంచ లక్ష్మీశ్చ కీర్తిదదాతు । తదస్యలక్షణం సుభద్రంచ
 మూగణం । సుశీలస్యపోషణం । మాసేమాసేసఫలమాదిత్యోదద్యా
 త్రేజోదద్యాచ్చంద్రశ్చేతోబలంచ-మంగళస్సుమంగళంచ బుధశ్చదీర్ఘ
 బుద్ధించ । జీవ మంత్రహస్యంచ । శుక్రస్సాఖ్యంచ । శనిశ్శాంతించ ।
 రాహురాజ్యంచ కేతునావబలగ్ం సహస్రగావోభవంతిభవతాం
 దీర్ఘాయురైశ్వర్య మాధిపత్యమ్ । యష్మాకం భూయాత్ చిరంజీవ
 ...భవ ॥ ౨౭ ॥

ఇత్యాశీర్వచనప్రకరణస్సమాప్తం.

అథ మహదాశీర్వాదః.

1. మహద్భ్యోనమః స్వస్తి మంత్రార్థా స్సత్యాస్సఫలా స్సంతితి భవంతో మహంతోను గృహ్లాంతు ।
2. అనయోర్దంపత్యో శ్చిశోశ్చ యథోక్తం దీర్ఘాయుష్యం భూయాదితి...భవం...తు ।
3. అస్మిన్ ముహూర్త స్సుముహూర్తో భూయాదితి భవంతో మహంతోను గృహ్లాంతు ।
4. ఏతల్లగ్నా పేక్షయా ఆదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహణాం శుభస్థానఫలావాప్తిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్లాంతు ।
5. శ్రీమాతాం తత్రభవతాం మహతాం భూసురాణాం శ్రీమత్పాదార విందమూలే కృతప్రణామా కృతాంజలిపుటా విమాదంపతీ । శ్రీధావంతో, మేధావంతో, ప్రజ్ఞావంతో, ధారణావంతో, బహుపుత్రవంతో, బహుమిత్రవంతో, బుద్ధిమంతో, బుద్ధిమంతో, ధనధాన్యసమృద్ధి వంతోచ భూయాస్తామితి భవంతో...గృహ్లాంతు ।
6. ఇమాదంపతీ సుఖాలింగితాంగౌ, దయాభాగపాంగౌ, విశుద్ధాంతరంగౌ, జితానప్రసంగౌ, కృతాకృత్యభంగౌ, విపాసానుషంగౌ, శుభాత్మీయలింగౌ, గుణాధిక్యంతు గౌచ భూయాస్తామితి భవంతో...గృహ్లాంతు ।
7. ఇమాదంపతీ సువాససౌ, సుమనసౌ, సువర్చసౌ, నిరంతర విధిహుత జాతవేదసౌ, నిజతను ప్రభాతి రస్మృత తమసౌ అవిరత నవనవదృశ్యమానవపుషౌ, హేలావిలసితవచసౌ, మాలాలంకృతశిరసౌ, వేలావిరహితయశసౌచ భూయాస్తామితి భవం...తు ।
8. అనయోర్దంపత్యోః...కైరవణీ చంద్రీమసోరివ, కోకవటలీ సూర్యయోరివ, చాతకమండలీ మేఘయోరివ, పికిసుందరీ మాకంద యోరివాన్యోన్యం ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో ... గృహ్లాంతు ।
9. అనయోర్దంపత్యోః...అన్య దేవ దేవస్య, అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, సంసారతాపాధిక పరిశ్రాంత నిజజనసంతాప

హరణ చరణతపత్రస్య, చంచలబాణతునీరసదృశ జంభూద్వయస్య, కరికరభ పీనవృత్తాయతో రూద్వయస్య, కుండలీ వతిభోగసన్నిభ శరమండిత దోర్తండస్య, శ్రీవత్సకౌస్తుభాది విలసత్పీన దృఢవిశాల వక్షస్థలస్య, మణిమయ మకరకుండలాంకృత కర్ణద్వయస్య, అకలంక పూర్ణశశాంక బింబమివ సుందరముఖారవిందస్య, ప్రణతజన నంప త్కర వరమ కరుణాకటాక్షపీక్షణస్య, ఇంద్రసీల సమానదివ్యదేవస్య, వైదేహీసహిత శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదా దాయుష్మత్సుగుణానేక బహుసుపుత్రా వాప్తిరస్త్వితి భవంతో... గృహ్లాంతు ॥

10. అనయోర్దంశతోః బృందారక వరకందర్పజిత అరవింద ప్రభవననంద ప్రధిత మునీంద్ర ప్రభృతికవందిప్రియ తమబృందస్తుత శుభశీలః । సత్యవ్రతగత వేగవతీనదిమత్తర తటకాంచీ విలసదనంత సరోవర విశ్వస్థగుత్తర వేదికృతసద్వరమత హస్తిమహీధర మస్తుమణీ కృత నిస్తులమహిమ హిరణ్మయీ పుణ్యకోటీవిలయః పృవిమల మదమోదవేధోవిహిత హయమేధో ధృతమధురవచానిరుపమ పరిమళ పరిహాసవదనో భగవాన్ దేవాధిరాజో భగవాన్ (మహారాజ వరదరాజో) నిరంతరం శ్రేయవదోభూయాదితి భవంతో ... గృహ్లాంతు ॥

11. ఇమాదంపతీ అనుపద విజృంభమాణ మహానంప ద్విశేష తోషితయా । ప్రతిదినం కాలత్రయేపి సముద్భోష్యమాణ పటహ, ఫణహ, వక్త్రీ, ఫల్లికా, మండుక, విక, కామ్రగంధా కాహళి, సరళీ, మురళీ, నిస్సాణ భేదీదుంకుళి, శృంఖ, శృంగ, మృదంగ, వంశోద్ధా భుజ, మడ్డుక, దిండిచు, దూడుకీ, నిధకా ధక్కా, ఝక్కా ధక్కులి బంభా తిమిరదర్దర, ఝర్జర, ఘర్జర, విమచీ పారంగీప్రముఖానంద మాంగళికవాద్య సంపూర్ణిత తయా, క్వచన, ధణాం ధణాం క్వచి ఝణాం ఝణాం కాపి బంభుంబంభుం క్వచిదూడుం, క్వచిధింధిం, క్వచి త్కణకణ, క్వచిర్ముఖ, ఝుఖ, ఝుఖ, క్వచిర్ముఖాం ఝుఖా మిత్వాది శ్రుతి శుభగంభాపు కని ధ్వానదస్వప్య మానగహంకణా, నిత్యోత్సవ కోలాహల సామాజిక మనోరంజక అప్పరోగణధిక్కాతి

తన్మర, ధైర్యవిజయ, భ్యజాయత, నావయవసుస్థిర, విద్యుల్లతా
 నందోహ సందోహ సందాయీ, మనోజ్ఞానానందరీ, కీడాన ర్తనసాధి
 నయ ధిక్తాం, ధిక్తాం, దిరుగుదు, తిక్తయజు ర్భుజుతాం - తద్ధిమి
 ధిమితాం, తద్ధిమి ధిమితాం మిత్యాది, సిహచయిపభ, గాంధార, -
 షడ్జమధ్యమధైవత, పంచమూర్ఖ, నప్తస్వ, రసంయుక్త, సంగీతశ్రవణ,
 సంపూర్ణానందాచ, భూయూన్తామితి, శ్రీమంతో, భీమంతో, భూమం
 తో, భవంతో, మహంతోను... గృహంతు :

12. ఇమాదంపతీ వాణీవిరిజ్ఞాపివ వర్ణితానురాగా పార్వతీ
 పరమేశ్వరావివ పరస్పర ప్రణయరసభరభరితో కమలాకమలతో
 చనావివ కలిత కరుణాకటాక్షౌ, ఇంద్రాణీ మహేంద్రావివ, ఇదం
 మానా రతికందర్పావివ, అతిసుందరతాదర్శా, సీతారామావివసిద్ధ
 మనోరథా, రుక్మిణీకృష్ణావివ రూపశాలినా, శ్రీభావభావంతావివ
 అవినాభావవంతో, లోపాముద్రా కుంభసంభవా వివలోక పావనా
 లోకా సావిత్రి సత్యవంతావివ సత్యసంభా దమయంతీ నళావివ,
 దేదీప్యమాన దివ్యదేహా, అరుంధతీ వసిష్ఠావివ శ్రుతిస్మృతిగోచర
 నిత్య నైమిత్తికాది నిఖల కార్మానుష్ఠానపరా, అతిథన్యా, అభన్యం
 మన్యా, ప్రతిష్ఠితపాత్ర ప్రతిపాదితకన్యా, ఊరీకృతశౌచన్యా, దూరీ
 కృత, దౌర్జన్యా, మహితజనమూర్ధన్యా, బహుపుణ్యో, బహుగణ్యో,
 బహులావణ్యో, బహువైచక్షణ్యో, బహుదాక్షిణ్యో, అశ్రితశరణ్యో,
 విహితభగవత్ప్రసన్నో, విదితవేదప్రమాణ్యో, నిత్యతారుణ్యో,
 భృత్యకారుణ్యో, కమనియకరచరణారుణ్యో, విబుధాగ్రగణ్యో, బహు
 భావరేణ్యో, వివిధవిహారారణ్యో, బహుపుష్టే బహుదృష్టే సుశిష్టే
 అక్షిష్టే అరుష్టే అనష్టే అకష్టే అభ్రష్టే విబుధతోషణ్యో విగతదూ
 షణ్యో మహిత భూషణ్యో శత్రుభీషణ్యో పాపశోషణ్యో ధర్మపాషణ్యో
 శాంతో దాంతో కాంతో క్షాంతో అపరిభ్రాంతో అపరిశ్రాంతో విదిత
 వేదాంతో విగతమోదాంతో విహిత భేదాంతో బహుపుష్టో బహు
 మిత్రో బహుసత్వో శుభవక్త్రో సుచరిత్రో శుభసేత్రో కమనీయగాత్రో
 రమణీయశత్రో అధీతాఽఖలశాస్త్రోదధీయాం సాగతీయాంసో

బలీయాంసా కటియాంసా దృతీయాంసా సజ్జననేదీయాంసా దుర్జన
దలీయాంసా పరిస్పృతపాపీయాంసా శ్లేయాంసా భూయాంసా
ప్రేయాంసా భూయాస్తామితి శ్రీమంతో ధీమంతో భూమంతో భవం
తో మహంతోను గృహ్లాంతు ||

13. సతతమవరిమితశౌర్య శాశ్వతఃపరిత్యమంగళ విశిష్టావాగ్వి
శేష వస్తువాహన నిరంతరశోభన పరిపరావాప్తి నిరంతరాలోగ్య
బలవృద్ధి విజృంభమాణబాహు గజశిలపాతవృద్ధివాక్సిద్ధి శతాయుర్ధన
కనక వస్తువాహన గజతురగానేక సకల శాస్త్రమైత్రీకరణ చతురంగ
సేనా సన్నహన ఛత్రాచామర మణి భూషణాది యుక్తోభూత్వా
దంపత్యోః అవిచ్ఛిన్న ప్రీతిద్వారా మార్కండేయవ దీర్ఘాయుష్మంతో
భూయాస్తామితి భవంత శ్రీమంతో మహంతోను గృహ్లాంతు ||
తథాస్తు || 14. (మహద్భ్యోనమః) శ్లోకార్థాస్సత్యా సఫలాస్సంత్యితి
భవంత శ్రీమంతో మహంతోను గృహ్లాంతు || 15. అనయోర్దంప
త్యోః ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నా స్వీతి భవంతో...తు, తథాస్తు|| 16. అనయో
ర్దంపత్యోః గృహస్థాశ్రమ ధర్మకర్మనిష్ఠాగరిష్ఠత్వంభూయాదితి భవం
తో...తు, తథాస్తు|| 17. ఇమాదంపతీలన్యోన్యప్రీతియుక్తౌసాలంకారా
సంతానసంపత్సమృద్ధౌ కీర్తిమంతేసుఖభాగినాభూయస్థామితిభవంతో
...తు, తథాస్తు|| 18. ఇమా జాయాపతీవాణీ హిరణ్యగర్భావివపుశ్చై
లక్షీనారాయణా వివపుశ్చానందా గౌరీశంకరావివ నిత్యావసాయా
అరుంధతీ వసిష్ఠావివతపస్సమృద్ధౌ సీతారామాసకలభోగభాగ్యోపేతౌ
తాభాకృష్ణావివ సఫలమనోరథౌ ఆనమాయాత్రీఇవ పాత్రివత్యసత్య
శోచపరాయనౌ చిరాయుష్మంతౌ ధనకనకవస్తువాహన పుత్రపౌత్ర్యా
భివృద్ధిమంతౌచ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు|| 19. గురు
దేవతావ్రసాదేన నిరుపద్రవౌనిరోగానిర్వ్యసనౌ నిర్దుఃఖౌ భగవద్భక్తి
భావౌ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు.

20. సర్వ ముహూర్తానంతరం కర్తవ్యాశీర్వాదః|| అస్మిన్ ము
హూర్తే లగ్నహోరాద్రేక్కాణ సవాంశ ద్వాదశాంశాదిసమయేషు

యేయేగ్రహాః యజమానస్య జన్మనక్షత్రే జన్మరాశి వశాత్ నామ
నక్షత్రే నామరాశి వశాచ్చ శుభేతరస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణాం
శుభఫలదాత్మత్వం భూయాదితి భ...తు॥ 21. యేయేగ్రహాః శుభ
స్థానేషుస్థితాః తేషామత్యంత శుభఫలదానేన నానుకూలాభవంత్యితి
భవ...తు॥ 22. అనుష్ఠితమేల్లగ్నంచ సకలదోష విరహితం శుభబల
కలితంచ సుఖవృద్ధం భూయాదితి భ...తు॥ 23. యచ్చయజమాన
వృద్ధయం యేచయజమానాను బంధినిః సర్వేషి భగవత్ప్రసాదేన
కల్యాణాభి సంధయః కల్యాణ భాదశ్చ భవంత్యితి భ...తు॥ 24. యద
వ్యస్మిన్ మహాత్సవే యత్కించిదక్షత్వితం యాజకానామయచ్చ
శ్రావిపరుషంజనైః యచ్చశుక్త మశ్లేలంవా తత్సర్వ మపిపురాణ
ఘోషేణ బ్రాహ్మణాశీర్వచన బలేనచ శాంతకలుషం సుమంగళం
సుశ్లేలంశ్రావ్యంస్వస్తికృచ్చ భూయాదితి భ...తు॥ 25. వసిష్ఠవాలఖిల్య
విశ్వమిత్ర వైశంపాయన దక్షకాత్యాయన కాడిన్య గౌతమాంగీరస
పరాశరవ్యాస వాల్మీకి భరద్వాజ శుకశనాక సనత్కుమారజాబాలి
బాదరాయణ కుంభసంభవ నిత్యతపోమతంగ కాండిన్యశంఢిల శాండి
ల్యనాచికేత వృషభమందారపాల కపిలకర్ణగాంగేయ విభాండకాదీనా
మాయురారోగ్యకరాశీర్వచన పాత్రస్త్వభూ...తు॥ 26. సంతత
శ్రీరస్తు సమస్త సన్మంగళాని భవంతు ॥ తతస్సభాంప్రతిసాష్టాంగం
ప్రణమ్యమంత్రాక్షతాః పృతిగృహ్ణీయా దితి దేశ కులాలాచారాను
రోధేన సంప్రదాయ పరిపాట్యను వర్తవేదిక్ ॥

స్వస్తిమంత్రార్థాస్సమాప్తాః.

అథ వధూగృహప్రవేశః.

జ్యోతిషఫలగ్రంథే॥ శ్లో॥ వివాహమారభ్య వధూప్రవేశోయ
గ్జ్యోతిథా షోడశవాసరాంతేఽపంచాంగశుద్ధిశ్చ దినంవినాపి తిథానసద్దో
చరగేపికార్యః॥ వధూవరౌ బంధుభిన్నహ స్వగృహంగత్వా ఆచమ్య
...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నూతన వధూ
గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదా శుద్ధ్యర్థం
సహ స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామిసమః । ఆదానిర్విఘ్నేనపతి

సమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి || గణాధిపతి
పూజాం పుణ్యాహవాచనంచ శుభాత్ || ఏవం...ర్థం మమపత్నయః
ప్రథమ గర్భాదిసర్వగుణ సమస్తార్థం గర్భాభానాఖ్యం కర్మకరిష్యామి||
ఉత్తరోవరః || శ్లోః అరుహ్యోని మధాపి...దీర్ఘాయుషం చాజ్ఞజః ||
అథ సమావేశన ముహూర్తః ... అస్తు! దక్షిణోవరః - అథ ఫల
ప్రదానాని కరిష్యామి ఫలంపంచ...ప్రదయచ్చమే! శ్రీలక్ష్మీనారా
యణ ప్రీతయే ఇదంఫలః కలహాయాలం సక్షిణాకం...గమమ | అథ
పూర్ణకలశద్వయ పూజానాం శుభాత్ || కన్యాశ్రమియం జలే నిక్షి
పేత్ || శ్లోః దేవేంద్రాదిమస్తుభ్యం దేవేంద్రిస్త్రియభామినీ | వినానాం
భాగ్యమారోగ్యం పుత్రాకౌశలప్రాంతం దేహిమే! ఆశీర్వాదః - తత
నీరాజనమ్ || (వీ-ఉ-మా-గృ).

వధూగృహప్రవేశ సమాప్తః.

అథ నూతనగృహప్రవేశః.

శ్లో|| పంచాంగశుద్ధిదివసే చ ద్రితాదాబలాన్వితే | నిష్పంచకే
సులగ్నేచ కూరదోషాదపర్జితే || ఇతి జ్యోతిషాస్తోత్ర శుభముహూ
ర్తంచారయేత్ . అతామంక్రమోగ|| శుభమస్తుః శ్లో|| యస్మిన్పూ
నామరూపాభ్యాం...మహామనోభ్యోనమః | ఆచమ్య...ఏవం...శుభ
తిథౌ దంపత్యోః ఆయుష్యాభి శుద్ధ్యర్థం నూతన గృహప్రవేశాఖ్యం
కర్మకరిష్యామి సుసంగత్వేన తదాచా శుద్ధ్యర్థం | మహాజనైస్సహ
స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి || ఆచా నిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం | శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి || గణాధిపతిపూజాం
పుణ్యాహవాచనంచ శుభాత్ || ఏవం...ర్థం గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మ
కరిష్యామి | గృహస్యవ్రాతాశ్చ రంగవల్ల్యా ద్యలంకృత్య నూతన
వస్త్రేణ శ్వేతతండులేన సహాయంబంధాయ|| పూర్వోక్తమేవవాస్తు
పురుష ఇంద్రాద్యప్త దిక్పాలక సహిత వాస్తుపూజాం కరిష్యామి |
పూర్వోక్తమేవ వాస్తు పురుష మింద్రాద్యప్త దిక్పాలకా నావాహ్య |
తతోధ్యానావాహనాది ఊడశోపచార పూజాంసమర్పయామి|| ఏవం
...ర్థంవాస్తు హోమంకరిష్యామినమః|| వట్పుత్రప్రయోగః | తతఃదేశా

చారణవాస్తు హోమం సమాపయేత్ ! అథ శేషవాడిహోమంసమా
పయేత్ ! బ్రహ్మణంపూజయేత్ ! అథ పూజ్యోక్తమేవ వ్రేదక్షిణం
కుర్యాత్ || అథ త్రాహ్మణా భోజయేదపూజై స్సమభిరోధనే నేతి
వస్త్రాంలంకారం దద్యాత్ || అథ ధలప్రవాసాని కంఠ్యామనమః ||
శ్లో॥ ధలం...ప్రయచ్ఛమే || ఇదంధలం...నమమః అథాశీర్వాదః ||
శ్లో॥ సమ్యక్ష్చిఃపరివర్థతామధశతం ధూర్వాయుఃశ్రేధతా మారోగ్యం
ధనధాన్యగోసుతశతం సంవర్థతాం సర్వదాః పుత్రాః పౌత్రయుతాః
ప్రపాత్రసహితాః పౌత్రాశ్చ భూమూర్తహా కృత్యైర్వాహిణ రాజ
యాధ నివహైర్వర్థం త్వపత్యానితే పౌత్రాశీర్వాదః || గృహహోవేశ
కాలే వాస్తుహోమం సమర్పంతి దేవాచారేణ కార్యం నూతనగృహ
మందు వాస్తుహోమం కూడదని కొ నటు లిష్టము విడిచివేసిరి.

నూతనగృహప్రవేశస్సమాప్తః.

ఆర్చిక ప్రయోగః (ఆశుభాద్ధమ్).

ఆమ్రశాద్ధం పూర్వాష్టకాంక్షం కర్తాన్నాత్వాచమ్యదీపారా
ధనంకృత్వా || గృహభూభాండ ఆశ్రిజ్యవస్థ దేవాస్థల శుద్ధ్యర్థం పుణ్య
హంకుర్యాదితి కమలాకరభట్టః || అకరణే ప్రశ్నవాయోనాస్తి విఘ్నే
శ్వరపూజాం పుణ్యహంకృత్వా || ఆచమ్య... కేశవ...శ్రీకృష్ణాయ
నమః || పవిత్రంధృత్వా || శ్లో॥ అంగుశ్చక్రైర్వానికాగ్రం సంపీడ్య
పావనాశనమ్ | ప్రాణాయాముడ ప్రోక్తం ఋషిభిః పరిల్పితమ్ ||
శ్రీగోవిందశ్రీగోవింద శ్రీసహ నిష్ఠో రాక్షయా పాప ర్తమానస్య అద్య
బ్రహ్మణః - ద్వితీయపరాధే - శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వం
తరే - కలియుగే - ప్రథమపాదే - జంబూద్వీపే - భరతపూర్వే - భరత
ఖండే - మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే - శ్రీవైలయ్య ఉశాన్యవ్రదేశే - కృష్ణా
గోదావర్యోర్మధ్యదేశే - (శ్రీలక్ష్మీనికలూపే) సమస్త దేవతా బ్రా
హ్మణ సన్నిధౌ - అస్మిన్సర్వమానే వ్యాసహరిక చాంద్రమానేన ...
సంవత్సరే...అయనే...మతే...మాసే...పక్షే...తిథౌ...వాసరే ||
శ్రీవిష్ణునమః తే - శ్రీవిష్ణుయోగే - శ్రీవిష్ణుకరణే - విశిష్టాయా
పుణ్యతిథౌ...ఏవంగుణ పుణ్యతిథౌ (ప్రాచీనావీతి) యజమానస్యపితృః

(మాతుః) పాతీసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామ శ్రాద్ధం కరిష్యామి ||
 కాలే అధికారసిద్ధ్యర్థం పరివత్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి || తండుల
 సహిత పరివద్దక్షిణాం గృహీత్వా || శ్లో || సమస్తసంవత్సమవాప్తి
 హేతవ స్సముత్థితాపత్కుల ఘామకేతవః | అపారసంసార సముద్ర
 కేతవః పునంతమూం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః | అధివ్యాధిహరంస్థా
 నాం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనమ్ | శ్రీఘృష్టికీర్తిదంపందే విప్రశ్రీపాదపం
 కజం | విప్రఘోషదర్శనాత్పద్యఃక్షీయంతే పాపరాశయః | వందనాన్మంగ
 లావాప్తి రర్చనాదచ్యుతంపదమ్ || ఇత్యాత్మప్రదక్షిణత్రయంకృత్యా ||

(పా...తీ) పితుః (మాతుః) పాతీసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామ
 శ్రాద్ధంకర్తుం అధికారసంపద స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు || ఇతిదర్శనహిత
 తిలోద్రకముత్పన్నజేత్ | కర్తుం అధికారసంపదస్తు || పునః ఆచమ్య...
 ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ (పా...తీ) పితుః (మాతుః) పాతీసాం...
 శ్రాద్ధే - శరీరశుద్ధ్యర్థం స్వర్ణ ధాన్య ఆజ్యకృచ్ఛాన్యాచరిష్యే ||
 శ్లో || స్వర్ణం పవిత్రం...ప్రయచ్ఛమే || ధన్యంకరోషిదాతార...ప్రయ
 చ్ఛమే || కామధేనో...ప్రయచ్ఛమే | స్వర్ణధాన్య ఆజ్యకృచ్ఛత్రయ
 ప్రత్యామ్నాయ హిరణ్యదానం తుభ్యమవాం సంప్రదదే (సమమ)
 పాచీనావీతీ ||

...పితుఃపాతీసాంవత్సరీకమృతా
 హాఖ్యామశ్రాద్ధే ... పితృపితామ
 హా ప్రపితామహానాం...గోత్రా
 నాం...నాంప్రద్యమ్న సంకర్షణ
 వాసుదేవ రూపాణాం

...మాతుఃపాతీసాంవత్సరీక మృ
 తాహాఖ్యామశ్రాద్ధేమాతృ పితామ
 హీప్రపితామ హీనాం...గోత్రా
 నాం...నాం ప్రద్యమ్న సంకర్షణ
 వాసుదేవరూపాణాం.

‡ (సవ్యం) పూరూరవార్ద్రావసంజ్ఞాకానాం విశ్వేషందేవానాంచ
 శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోశ్చ (పాచీనావీతీ)...పితుఃమాతుఃపాతీ
 సాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధం సదైవం ఆమపార్వణ విధానేన
 సద్యః కరిష్యామిసమః ||

‡ (సవ్యం) సనకాదిత్యాది విశ్వేషాం దేవానామితిపాచీన పురో
 హితపాతః అసాధుః ధర్మశాస్త్రీద్రష్టవ్యం || దేశాచారేణగ్రాహ్యః ||

ప్రా...వీతి...పితుః (మాతా) ప్రాతిహంకర్షణిక మృతాహః
ఖ్యామశాస్త్రే దర్శచేదనం కరిష్యామినమః॥ ఇతి దర్శచేదనంకృత్వా
(సవ్యం) పురూరవార్తవసంక్షి కా నాః విశ్వేషాం దేవావాంస్థానేక్షణం
దదామినమః॥ అస్తు॥

ప్రా...వీతి...పితుః పితృపితామహః
ప్రపితామహీనాం... గోత్రాణాం
...నాంప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
దేవ రూపాణాం స్థానేక్షణందదా
మినమః॥ అస్తు॥

ప్రా...వీతి...మాతృపితామహీ
ప్రపితామహీనాం... గోత్రాణాం
...ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
దేవ రూపాణాం స్థానేక్షణందదా
మినమః॥ అస్తు॥

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణుః స్థానేక్షణం దదామినమః॥
అస్తు॥ శ్లో॥ అక్రోధనైశ్చౌచవరై స్సతతం బ్రహ్మనాఽభిః । భవితవ్యం
భవద్భిశ్చ మయా (త్వయా) చ శ్రాద్ధకర్మణి । గృహంగణే గోమయేన
మండలద్వయంకుర్యాత్॥ యథా॥ విశ్వేదేవార్థం విష్ణ్వర్థంచ వ్రథమ
మండలం॥ పితృద్యర్థం ద్వితీయం॥ (సవ్యం) విశ్వేదేవస్థానే గోమయే
నచతురశ్రమండలంకృత్వా॥ ప్రా...వీతి॥ గోమయే నవర్తులాకారమండ
లంకృత్వా॥ హస్తం ప్రక్షాళ్య॥ సవ్యం...విశ్వేషాం దేవానాం (విష్ణోశ్చ)
పాద్యస్థానే ఆవాహనంనమః॥ పాద్యస్థానే అసనంనమః॥ పాద్యస్థానే
అక్షతంనమః॥ పాద్యస్థానే గంధంనమః॥ పాద్యస్థానే పుష్పాణినమః॥
సకలారాధనై స్స్వర్చితంనమః॥ అస్తు॥ (ప్రాచీనావీతి)

...పితుః పితృపితామహః పితృపితామహః
నాం ... గోత్రాణాం ... నాం
ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ
రూపాణాం.

... మాతృ పితామహీ ప్రపితా
మహీనాం ... గోత్రాణాం ...
నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
దేవ రూపాణాం.

పాద్యస్థానే ఆవాహనంనమః॥ పాద్యస్థానే అసనంనమః॥ పాద్యస్థానే
అక్షతంనమః॥ పాద్యస్థానే గంధంనమః॥ సకలారాధనై స్స్వర్చితం
నమః॥ అస్తు॥ (సవ్యం) పురూరవా...దేవాః॥ స్వాగతంనమః॥ ఇతిదర్శం
ఉత్తరదిగ్భాగే విస్మితే॥ స్వాగతమిదం తే పాద్యందదామినమః॥

పవిత్రంత్వత్వాః । పాదాగేఽ ఆజ్యపూతంనమః॥ శ్లో॥ యదీచ్ఛసి
మహారాజః సర్వతీర్థావగాహనం । విప్రసాద వివిర్ముక్తతోయం శిరసి
ధారయ॥ శ్లో॥ సమోబ్రహ్మణ్య దేవాయ గోత్రబ్రాహ్మణ హితాయచ ।
జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ సమోనమః ॥ పవిత్రంధృత్వా॥
విప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ పునః పాద్యంనమః॥

(సవ్యం) పితృపితామహప్రపితామహః (మాతృపితామహీ ప్రపి
తామహ్యః) స్వాగతంనమః॥ ఇతి దర్శందక్షిణభాగే విస్మజేత్ ॥ ప్రా
...వీతీ॥ పితృపితామహ ప్రపితామహః...గోత్రా...రూపాః మా
తృపితామహీ ప్రపితామహ్యః...గోత్రాః...రూపాః॥

స్వాగతమిదంతే పాద్యందదామినమః॥ పవిత్రంత్వత్వాః । పాదాగేఽ
ఆజ్యపూతంనమః॥ (సవ్యం) శ్లో॥ యదీచ్ఛసి...శిరసిధారయ॥ సమో
బ్రహ్మణ్యదేవాయ...నమోనమః॥ పవిత్రంధృత్వా॥ ప్రాచీనావీతీ॥
విప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ పునః పాద్యంనమః॥ సవ్యం॥ శ్రాద్ధ
సంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో స్వాగతంనమః॥ స్వాగతదర్శముత్తరే విస్మ
జేత్ ॥ ... స్వాగతమిదంతే పాద్యందదామినమః॥ పవిత్రంత్వత్వాః ।
పాదాగేఽ ఆజ్యపూతంనమః ॥ యదీచ్ఛసి...ధారయ ॥ సమో
బ్రహ్మణ్య...నమోనమః॥ విప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ పునఃపాద్యం
నమః॥ కర్తాస్వయంచపాదావక్షాశ్య॥ నిమంతిత బ్రాహ్మణైః ఆచమ
నార్థం నారాయణస్మరణంకార్యం ॥ కేచిత్ దక్షిణహస్తేన నాసికం
స్పృష్ట్యా దక్షిణకర్ణంస్పృశంతి॥ విశ్వేదేవాః ప్రాజ్ఞుభాః పితర ఉదజ్ఞు
భాః విష్ణుః ప్రాజ్ఞుభాః ఉపవిశ్య॥ సవ్యం॥ పురూరవా...దేవాఃవిష్ణురం
దదామి॥ ఉపవిశామః॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః॥ ప్రాచీనావీతీ॥

...పితృపితామహప్రపితామహః | ... మాతృపితామహీ ప్రపితా
...గోత్రాః...రూపాః | మహ్యః॥...గోత్రాః...రూపాః

విష్ణురం దదామినమః ॥ ఉపవిశామః ॥ సవ్యం ॥ శ్రాద్ధసంరక్షక
శ్రీమహావిష్ణో విష్ణురందదామినమః॥ ఉపవిశామః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధభూమా
గయాంధ్యాత్వా ధ్యాత్వాదేవం జనార్దనం॥ తాభ్యాంచైవ నమస్కృత్య
తతశ్శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథా పితుః

(నూతుః) ప్రాతి సాంవత్సరీక మృతాహఃఖ్యామశ్వాదే మండలాద్య
 ర్చనం కరిష్యామి । పా)...తీ॥ శ్రాద్ధకూర్చం గృహీత్వా॥ పితృస్థానే
 అద్భిరవోక్త్య॥ దర్భేణభూమింభాత్వా॥ మృతంగృహీత్వా, తిలా
 మిశ్రయిత్వా॥ శ్లో॥ తిలారక్షంత్వథసురా దర్భాథక్షంతురాక్షనాః ।
 పంక్తివైశోత్రియోరక్షే దతిథి స్సర్వరక్షకః॥ ఇతి చతుర్దిక్షువికీరేత్ ॥
 పితృస్థానే మండలత్రయం కృత్వా॥ సవ్యం విశ్వేదేవస్థానే (విష్ణుస్థానే)
 అద్భిరవోక్త్య॥ విశ్వేదేవస్థానే చతురశ్రమండలంకృత్వా॥ విష్ణుస్థానే
 త్రికోణాకార మండలంకృత్వా॥ ఆమాదిద్రవ్య పదార్థైః తూష్ణీం
 సంహ్రీత్వా॥ శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన! మయూర్భిత
 మింద్రద్రవ్యం పవిత్రంతుడుసర్వదా॥ పుండరీకాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥
 సర్వే ఆమద్రవ్యపదార్థా శ్శుచయోభవంతు ॥ పురూర...దేవా
 ఆవాహయామినమః॥ పాదాదిమస్తకాంతం అక్షతావికీరేత్ । ఇద
 మాసనందదామినమః ॥ ఇదంతేక్షణందదామినమః । విశ్వేదేవస్థానే
 ద్వాదర్భాభూమా నిక్షిప్య తదుపరి అర్ఘ్యపాత్రోద్వయ మాసాద్య ।
 కూర్చేనహ్రీత్వా ఉద్ధృత్యయవా నిక్షిప్య - ఉదకంపూరయిత్వా ।
 దర్భైఃపౌచ్ఛాద్య - అయంగంధః - ఇమానిపుష్పాణి - అయంకుశః -
 తనువరికూర్చేన॥ ఉదకం నిధాయ॥ బ్రాహ్మణమాస్తే కుశానిధాయ॥
 ప్రథమార్ఘ్యపాత్రమాదాయ ॥

పురూరవసంజ్ఞిక విశ్వేదేవాః యశ్చైదకసహిత అర్ఘ్యోదకం
 దదామినమః॥ ఆర్ద్రవసంజ్ఞికవిశ్వేదేవాః యశ్చైదకసహిత అర్ఘ్యోదకం
 దదామినమః॥ అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మన్యత్రనిక్షిపేత్ ॥ యవైరభ్యర్చ్య॥
 భాగసహిత గంధందదామి॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతా
 వదామి॥ శ్లో॥ శీతవాతోష్ణ సంత్రాణం లజ్జాయా రక్షణంపరమ్ । దేహ
 లంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ ... విశ్వేదేవాః కారణ
 ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) తుభ్యంమహం సంప్రదదే (నమమ)
 వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం కుశఖండందదామి
 నమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయాప్రాచీనావీతి (అన్మత్ప్రతా) (అన్మన్మాత్ర)
 ద్యర్చనం కరిష్యామినమః॥ (సవ్యం) తతః పాచీనావీతి॥

...పితృపితామహప్రపితామహాః	...మాతృపితామహి పృపితామ
...గోత్రాః ...పృథ్వీమ్న సంక	హీః ...గోత్రాః ...పృథ్వీమ్న
ర్షణ వాసుదేవ రూపాః॥	సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః॥

ఆవాహనంనమః॥ ఇతిమస్తకాదిపాదాంతం తిలావికిరేత్ ॥ తతః
 ఆసనందదామినమః॥ క్షణందదామినమః॥ పితృస్థానే దర్భానిధాయ॥
 తదుపర్యర్ష్యపాత్రత్రయమాసాద్య॥ కూర్చేనప్రోక్ష్య॥ ఉద్ధృత్య॥ తిలా
 నిధాయ॥ ఉదకంపూరయిత్వా॥ ఉదకం...త్వా॥ ఉదకం...త్వా॥

శ్లో॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోస్తు నమోనమః ।

చృన్వన్మహాపవితరః చృనీదంతు సదామయి ॥

పితరం ప్రీణయామినమః పితామ	మాతరం ప్రీణయామినమః పితా
హం ప్రీణయామినమః పృపితామ	మహీం ప్రీణయామినమః పృపితా
హం ప్రీణయామినమః॥	మహీం ప్రీణయామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్రేషుతిలా నిధాయ॥ ఆయంగంధః॥ ఇమానిపుష్పాణి॥

అర్ఘ్యపాత్రాసాదనమ్॥ శ్లో॥ వశ్చాద్భాగాదుపక్రమ్య ప్రాచ్యాం
 పంక్తిర్యదాభవేత్ । దక్షిణాంసంస్థితాహ్యేషాపితౄణాంశ్రాద్ధకర్మణి॥
 కించ॥ శ్లో॥ అర్ఘ్యంచ పిండదానంచ వస్త్రదానంచ తర్పణం । గంధ
 పుష్పాదికం సర్వం హస్తేనైవతుదావయేత్ ॥

‡ శ్లో॥ పూర్వోత్తరాపౌశనేచ ప్రాణాహుతికరోదకే । పరిషేచన
 మసామేత్రాద్ధే పంచవివర్జయేత్ ॥

తా॥ ఆమశ్చాద్ధమందు హస్తోదకమును బ్రాహ్మణ పరిషేచన
 మును ప్రాణాహుతులును ఆపౌశనమును ఉత్తరాపౌశనమును ఈఅయి
 దును విడిచివేయవలెననుట.

కించ॥ శ్రాద్ధప్రకరణే॥ కాయాయనమః॥ శ్లో॥ వినర్గశ్చుభుక
 శ్చైవ వికిరంపంక్తివారణమ్ । కరశుద్ధిరపౌశాన మామశ్చాద్ధే
 వివర్జయేత్ ॥

అర్ఘ్యవ్రదానమ్ .

పితః...గోత్ర)... ..ప్రద్యుమ్న
 రూప తిలోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం
 దదామినమః॥ పితామహ ... గో
 త్ర...నంకర్షణ రూప...దదామి
 నమః ॥ పృషితామహ ... గోత్ర)
 వాసుదేవరూప...దదా
 మినమః ॥

మాతుః...గోత్రే)...నామ్ని
 ప్రద్యుమ్న రూప తిలోదకసహిత
 అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ పితామ
 హీ...గోత్రే ... నామ్ని నంకర్
 ణరూపీ...దదామినమః॥ పృషితా
 మహీ...గోత్రే...నామ్ని వా
 సుదేవ రూపీ...దదామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్ర త్రయమన్యత్ర నిక్షిపేత్ ॥ తిలైరభ్యర్చ్య భాగ
 సహితగంధనమః ॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం ... అక్షతంనమః ॥
 శ్లో॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయారక్షణంపరమ్ । దేహాలంకరణం
 వస్త్రమతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥

పితృపితామహ పృషితామహః | మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః

ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) తుభ్యమహం సంప్ర
 దదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం
 కుశఖండందదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా విష్ణోరారాధనం కరిష్యా
 మినమః॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోః ఇదమావాహనంనమః॥ ఆసనం
 నమః॥ క్షణందదామినమః॥ భూమా కుశాపరిస్తీర్య॥ అర్ఘ్యపాత్ర
 మాసాద్య॥ కూర్చేనప్రోక్ష్య॥ ఉద్భృత్య॥ యవాన్నిక్షిప్య॥ ఉదకం
 పూరయిత్వా॥ దరైభః ప్రచ్ఛాద్య॥ అయంగంధః॥ ఇమాని పుష్పాణి-
 ఇమాని తులసీదళాని అయంకుశః - కూర్చేన ఉదకంనిభాయ ॥
 బ్రాహ్మణహస్తే కుశానిభాయ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోఇదంతే
 అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ యవైరభ్యర్చ్య భాగసహిత గంధనమః॥
 గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతంనమః॥ శ్లో॥ శీతవాతోష్ణ
 ప్రయచ్ఛమే॥ ... ధారణాచ్ఛాదనార్థం వస్త్రయుగ్మం తుభ్యమహం
 సంప్రదదేనమమ॥ వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం

కుశభండందదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యామినమః॥ ‡ పితృస్థానే విశ్వేదేవస్థానే విష్ణుస్థానే సాత్రేవ్యభిఘార్యః । కృష్ణకృష్ణకృష్ణః తండులే వ్యభిఘార్యః ॥

పిత్రే ... గుప్తతండులందదామి	మాత్రే...గుప్తతండులం దదా
పితామహాయ...గుప్త తండులం	మి॥ పితామహ్యై...గుప్త తండు
దదామి॥ ప్రపితా మహాయ ...	లం దదామి॥ప్రపితామహ్యై...
గుప్తతండులందదామి॥	గుప్తతండులం దదామి ॥

పూర్వోక్త ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ పితృః ప్రాతీసాం...శ్రాద్ధే రాక్షసనిర్హరణార్థం పుణ్యశ్లోకా వాచయిష్యే ఇతికర్త॥ వాచ్యతామితి బ్రాహ్మణాః వదేయుః ॥

(ఆమం ద్విగుణంవా చతుర్గుణంవా దద్యాత్ ॥)

యథాసంభవ తండులాది (అనగా ముందు బియ్యము, బెల్లం, పప్పు, కూరలు వగైరాలు) శాకాదీన్ నిధాయ॥ అభిఘార్య॥ ప్రోక్ష్య-పరిషిచ్యనమోనమ శ్రీపుండరీకాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥ పురూర వార్ద్రవ సంజ్ఞిక విశ్వేదేవాః ఇదంపః ఆమం సపరికరం నవ్యం జనం సతాంబూలం నదక్షిణాదికం పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞికవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యః అక్షయ తృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపన్మర మమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదే దత్తమక్షయ్య మస్త్వితిభవంతో బుద్ధవంతు॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదే దత్తమక్షయ్య మస్తు ॥ గయాయాంగదాధరః ప్రీతోభవతు ॥

‡ ఆమ అగ్నేకరణమును గుఱించి కొందరు ఆచరించుటలేదు. తత్కరణే ప్రయోగం వక్ష్యతే॥ సాత్రే తండులాన్ నిధాయ॥ అభిఘార్య॥ చాతుర్భాగంకృత్వా॥ ఏక భాగమానాయ అగ్నే జహుయాత్ ॥ ఏవంత్రిః॥ సోమాయనమః॥ పితృమతేనమః॥ కవ్యవాహనాయనమః॥ ఇతిపఠిత్యా॥ లేదా కొందరు పితృసాత్రీమునందుంచుదురు.

౧ భాగం అగ్నిహోత్రీమందును, ౨ భాగము పితృస్థానమందును, ౩ భాగము తృప్తిప్రశ్నకును, ౪ భాగము ఆమ పిండములయందును వినియోగించవలెను.

ప్రాచీనావీతి ... పితృపితా మహా
 ప్రపితామహాః... గోత్రాః... ప్ర
 ద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూ
 పాః ఏతద్వ్యః ఆమంసపరికరంసవ్యం
 జనం సతాంబూలం నదక్షిణాకం-
 పితృపితా మహాప్రపితామహేభ్యః
 ... గోత్రేభ్యః... ... ప్రద్యుమ్న
 సంకర్షణ వాసుదేవ రూపేభ్యః
 అక్షయ్య తృప్త్యర్థం ఇదమామం
 సోపస్కర మమృత రూపేణ సంప
 ద్యంతాం కవ్యంనమః॥ కాశ్యాం
 విశ్వేర్వర పాదే ద త్త మక్షయ్య
 మస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ।
 కాశ్యాం... మస్తు॥ గయాయాం
 గదాధరః ప్రీతోభవతు ॥

ప్రా... తీ మాతృపితామహావీతి
 తామహ్యః ... గోత్రాః ... దా
 య్యః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
 దేవరూపాః ఏతద్వ్యః ఆమంసపరి
 కరం సవ్యంజనం సతాంబూలం
 నదక్షిణాకం మాతృపితా మహి
 ప్రపితామహేభ్యః... గోత్రాభ్యః
 దాయీభ్యః ప్రద్యుమ్న సం... దే
 వరూపాభ్యః అక్షయ్య తృప్త్యర్థం
 ఇదమామం సోపస్కర మమృత
 రూపేణ సంపద్యంతాంకవ్యంనమః॥
 కాశ్యాం విశ్వేశ్వ పాదేద ...
 బ్రువంతు ॥ కాశ్యాం... మస్తు ॥
 గయాయాం గదాధరః ॥ ప్రీతో
 భవతు॥

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఏతత్తే ఆమంసపరికరం
 సవ్యంజనం సతాంబూలం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవే శంఖచక్ర
 గదాధరాయ లక్ష్మీసమేతాయ గరుడవాహనాయ అక్షయతృప్త్యర్థం
 ఇదమామం సోపస్కర మమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః ॥
 కాశ్యాం... బ్రువంతు... కాశ్యాం... మస్తు॥

శ్లో॥ పంచకోశంగయాక్షేత్రం కోశమేకంగయాశిరః ।

యత్రీయత్రీన్మరిష్యంతి పితృణాద త్తమక్షయమ్ ॥

నివీతి॥ శ్లో॥ ఈశానవిష్ణు కమలాసనకార్తికేయ వహ్నిత్రయా
 ర్క రజనీశగజేశ్వరాణాం । క్రొంచామరేంద్ర కలశోద్భవకశ్యపానాం
 పాదాన్నమామి సతతం పితృముక్తిహేతుకా ॥

† ఆమప్రాతే - అమృతభోజనే - తృప్తిరసి - ఇతికర్తా । తృప్తో
 భవ బ్రాహ్మణాః వదేయుః ॥

భారతము .

గయ గయ గయ॥ అస్మిన్వ +
పుణ్యతిథౌ ప్రా + తీ॥ పితుః ప్రాతి
సాంవత్సరీక మృతా హాఖ్యామ
శ్రాద్ధే పితృపితామహా పృషితా
మహా + గోత్రా + పద్మ్య
ము సంకర్షణ వాసుదేవ రూపా
(నవ్యం) పురూర వార్ద్రవ సంజ్ఞ
కా విశ్వా దేవా నుద్దిశ్య
(విష్ణుంచ) మయా క్రియమాణేనా
నేన ప్రా + తీ॥ పితుః ప్రాతిసంవ
త్సరీక మృతాహాఖ్యాను శ్రాద్ధేన
పితృ పితా మహాపృషితా మహా
నాం + గోత్రాణాం + నాం పృ
ద్మ్యము సంకర్షణ వాసుదేవ
రూపాణాం

గయ గయ గయ॥ అస్మిన్వ +
పుణ్యతిథౌ ప్రా + తీ॥ మాతుః
ప్రాతి సంవత్సరీక మృతాహాఖ్యా
మ శ్రాద్ధే మాతృపితామహీప్రపి
తా మహీ + గోత్రాః + దా
యాః పద్మ్యము + రూపాః
(నవ్యం) పురూర వార్ద్రవ సంజ్ఞ
కా విశ్వా దేవా నుద్దిశ్య
(విష్ణుంచ) మయా క్రియమాణే
నానేన ప్రా + తీ॥ మాతుః ప్రాతి
సాంవత్సరీక మృతా హాఖ్యామ
శ్రాద్ధేన మాతృ పితామహీ పృషి
తామహీనాం + గోత్రాణాం +
నాం పద్మ్యము సంకర్షణ వాసు
దేవ రూపాణాం

† గయ ఆమదాన కల్పోక్తసంపూర్ణ సకలఫలావాప్తిరస్మితి
భవంతో బ్రువంతు॥ గయ ఆమదాన...రస్తు॥ విశ్వేదేవప్రీతిరస్తు॥
పితృప్రీతిరస్తు॥ విష్ణుప్రీతిరస్తు॥ ప్రా...తీ॥ దేవపితృ మధ్యేహోక్త్య॥
దర్భానాస్తీర్య॥ దర్భోపరితిలోదకం దదామి॥ అనంస్కృత పృమీ
తేభ్యః॥ ఆమ పిండందదామి॥ తదుపరి తిలోదకం దదామి॥

అథ పిండ ప్రదానమ్.

ఏవంగుణ × పుణ్యతిథౌ ప్రా × తీ॥ పితుః (మాతుః) ప్రాతి
సాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానం కరి
ష్యామి నమః॥ శాలిచూర్ణే తిలమధు ఆజ్యక్తిరై స్సహస్రత్రే మిశ్ర
యితావృ॥ పిండత్రయం కృత్వా॥ తతః దక్షిణదిశి గోమయేనోపలిప్య॥
తత్ర దర్భానాస్తీర్య॥ దర్భోపర్యేత త్తిలోదకం దదామి॥ ౩॥ నవ్యం
జాన్వాచ్య॥

పితః × గోత్ర) × ప్రద్యుమ్నరూప
పిత్రే × గోత్రాయ × ప్రద్యుమ్న
రూపాయ, తే ఇమం పిండం దదామి
నమః॥ గయాయాం దత్తమస్తు॥

పితామహ — గోత్ర — సంక
ర్షణ రూప, పితామహాయ — గో
త్రాయ — సంకర్షణరూపాయ, తే
ఇమం పిండం దదామి ॥ నమః ॥
గయాయాం — మస్తు॥

ప్రపితామహ — గోత్ర) —
వాసుదేవరూప-ప్రపితామహాయ
— గోత్రాయ — వాసుదేవ రూ
పాయ, తే ఇమం పిండం దదామి
నమః॥ గయాయాం — మస్తు॥

‡ ఆమపిండ, అమృతపిండ, తీర్థపిండ, వారణాసిపిండ, గయాపిండ
పంచామృతపిండ తుభ్యం దదామి॥ ఇతి కేచిత్పాఠః॥

పిండస్యాపరి పిండశేషం నిధాయ॥ 3॥ పిండోపర్యేత త్రిలోదకం
దదామి॥ 3॥ (ఏష కేపిండోనమను ఇతి కేచిత్పాఠః॥)

సవ్యం॥ (తండులం) అవఘ్నాయాచమ్య పాగ్రిచీనావీతీ॥

పితః ప్రత్యవనే నిక్షుప్తపితా
మహః ప్రత్యవనే నిక్షుప్త, ప్రపి
తామహః ప్రత్యవనే నిక్షుప్త,

మాతః × గోత్రే × దాయప్రద్యు
మ్నరూపే, మాత్రే × గోత్రాయై
× దాయప్రద్యుమ్న రూపాయై
తే ఇమం పిండం దదామి॥ నమః
గయాయాం దత్తమస్తు॥

పితామహి — గోత్రే — దాయ
సంకర్షణరూపే, పితామహ్యై-గో
త్రాయై — దాయై సంకర్షణ రూ
పాయై, తే ఇమం పిండం దదామి
నమః॥ గయాయాం దత్తమస్తు॥

ప్రపితామహి — గోత్రే-దాయ
వాసుదేవరూపే, ప్రపితామహ్యై-
గోత్రాయై-దాయై వాసుదేవరూ
పాయై, తే ఇమం పిండం దదామి
నమః॥ గయాయాం దత్తమస్తు॥

మాతః ప్రత్యవనే నిక్షుప్త,
పితామహ్యః ప్రత్యవనే నిక్షుప్త,
ప్రపితామహ్యః ప్రత్యవనే నిక్షు
ప్త,

ఆచమ్య..... ఏవంగుణ.....తిథౌ సవ్యేన పార్వణ
పూజాంకరిష్యామి॥ పిండపితృదేవతాభ్యోనమః (పిండమాతృదేవతాభ్యో
నమః) దర్భపత్ర కుశతిలాక్షతాన్ సమర్పయామి॥ ధూపంపరికల్ప

యామి ! దీపందర్శయామి || ధూపదీపానంతరం శుద్ధావ మసీయం
సమర్పయామి|| (నైవేద్యం) దత్వా తాంబూలం దక్షిణాదత్వా||
గయ గయ అస్మిన్వ—ఏవంగుణ—తిథౌపితుః (మాతుః) పాత్ర—
శ్రాద్ధే తిలోదక పిండప్రదానకాలే గోదానదశదానాదికం కుర్యాత్||
అచమ్య ఏవం—తిథౌ ప్రాచీనావీతి||

<p>పితుః ప్రాతీసాం—పిండప్రదానే పితౄ పితౄమహా హస్తితా మహా —గోత్రా—ప్రద్యమ్న సంక ర్షణ వాసుదేవరూపా </p>	<p>మాతుః ప్రాతీసాం—పిండప్రదా నేమాతృ పితౄమహి ప్రపితౄ మ హీః—గోత్రాః—ప్రద్యమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః </p>
--	--

సవ్యం || పురూర వార్ధ్రివ సంజ్ఞికా విశ్వా దేవానుద్దిశ్య
మయా కృతేనానేన,

<p>పితుః ప్రాతీసాంవత్సరీక ... శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదా నేన, పితౄపితౄ మహాప్రపితౄ మ హానాం—గోత్రాణాం—నాం ప్రద్యమ్న—రూపాణాం ఏతే షాం </p>	<p>మాతుః ప్రాతీసాం—పిండ ప్రదానేన మాతృపితౄమహి ప్రపి తౄ మహీనాం—గోత్రాణాం ...నాం ప్రద్యమ్న సంకర్షణ ...రూపాణాం ఏతాసాం </p>
---	---

(మయా) త్వయాదత్తాః పిండాః గయాపిండసదృశాభవంత్యితి
భవంతో బుధవంతు|| గయా పిండసదృశా భవంతు|| సవ్యేన పిండా
సమస్కృత్యః పాత్ర...తీ|| పిండానుద్వాసయిష్యే|| ఉద్వాసయ||సవ్యం||
శ్లో|| అయోధ్యామధురామాయా కాశీకాంచీన్యావంతికా|| పురీద్వారా
వత్పంచైవ సప్తైతామోక్షదాయకాః|| అహంకాశీం గమిష్యామి తత్రైవ
నివసామ్యహం|| ఇహి బ్రువాణస్సతతం కాశీవాస ఫలంభేత్|| యావ
త్పిండ మనుష్యాణాం గంగాతోయేషుశుక్తతి|| తావద్వర్ష సహస్రాణి
పుణ్యలోకే మహీయతే|| శమీపత్ర పమాణేన పిండందద్వాద్గయా
శరే|| ఉద్ధరేత్సప్తగోత్రాణాం కులక్షేత్రేత్తరశతమ్|| పిండస్థానేశాంతి
రస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్న మస్త్యాయుష్యమస్తు,
ఆరోగ్యమస్తు|| గృహే ధనధాన్య సమృద్ధిః|| కూర్చగంధిం విస్రస్య

జలేనిక్షిపేత్ || సింహా గోలగ్నా జలేవానిక్షిపేత్ || బ్రాహ్మణా
సంతోషయేత్ || సమస్కారం కుర్యాత్ : గోత్రాభిరస్తు! అస్యగృహే
శ్రీమహాలక్ష్మ్యైస్తైర్య సిద్ధిరస్తు' ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయుః |

సద్యస్కాలే... ఏవంగుణ... పుణ్యతిథౌ చా... తి! పితుః పాత
సాంవ... శ్రాద్ధీయ ఆమశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం కరిష్యామినమః ||

(3) పితరం-గోత్రం - పృథ్వీ | (3) మాతరం... గోత్రం ...
మృ రూపం తర్పయామినమస్తర్ప | పృథ్వీమృ రూపం తర్పయామి
యామి సమస్తర్పయామినమః || సమస్తర్పయామి సమస్తర్పయామి

(3) పితామహం-గో... నమః! (3) సమః! (3) పితామహీం—గో...
పృపితామహం... గో—నమః || సమః! (3) ప్రపితామహీం... నమః!

శ్లో|| ఏకేచాఽస్మత్కులే జాతా అపుత్రాగోత్రిణో మృతాః |
తే గృహ్లాంతం (మాయా) త్వయాదత్తం సూత్ర (వస్త్ర) నిష్పీడనోద
కమ్ || శ్రీరామ రామ రామ (సూత్ర) వస్త్ర గుంధివిసస్య ||

ఆచికప్రయోగ సమాప్తః.

హి రణ్య శ్రాద్ధమ్ .

పవిత్రధారణమ్ || పితుః పితౄణామక్షయ పుణ్యలోక ఫలావా
ప్యర్థం మకరసంక్రమణ ప్రయుక్త ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలే హిరణ్య
శ్రాద్ధం కరిష్యామినమః || పరిషద్దక్షిణం గృహీత్వా శ్లో|| సమస్త...
పదం || పితుః... శ్రాద్ధే అధికారసిద్ధిర స్త్వితి భవంతోబ్రువంతు | అధి
కార-స్తు || దేవతాభ్యః పితౄ... సదాశివః || సవ్యం ప్రాచీనావీతీ
పితుః పితౄణామక్షయ పుణ్యలోక ఫలావాప్యర్థం పితృపితా
మహాప్రపితా మహానాం గోత్రాణాం ... ణాం మాతృ పితృ
పితామహీ ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం ... మాతామహ
మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహానాం గోత్రాణాం ...
సపత్నీకానాం సవ్యం ధనురుచి సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ
ప్రాచీనావీతీ పితుః... మకరసంక్రమణాది శ్రాద్ధ ప్రతీనిధి హిరణ్య
శ్రాద్ధం హిరణ్యద్రవ్యేణ సంకల్పవిధానేన యుష్మదనుజ్ఞయా నదైవం
అద్యకరిష్యామినమః ||

(సవ్యం) ధనురుచి సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం
స్థానేక్షణందదామి । పౌ) వీతీ ॥ పితృపితామహ —
ణాం సవత్సీ కానాం స్థానేక్షణందదామి॥ మాతామహమాతుః పితా
మహమాతుః ప్రపితామహానాం గోత్రా ... ణాం సవత్సీ కానాం
స్థానేక్షణందదామి॥ అగ్రోధనైశ్చౌచపరై ... కరిష్యే॥ ఆచమ్య ఏవం
...తిథౌ మకరసంక్రమణ శ్రాద్ధప్రతినిధి హిరణ్య శ్రాద్ధే యుష్మదను
జ్ఞయా హిరణ్య శ్రాద్ధ కర్మకరిష్యామినమః॥ తిలారక్షంత్యి ... రక్షకః॥
తిలాక వికిరేత్ ॥ ధనురుచి సం ... నా మిదమాసనంనమః ॥ ఇదంతే
క్షణం దదామినమః॥ ధనురు ... నాం ఆమీప్రాగంధాః । సుగంధాః ।
ధనురు—వాః । ఇమాణిపుష్పాణినమః । ధనురు—వాః । అయంవో
ధూపః సుధూపః॥ ధనురు—వాః అయంప్రాదీపః॥ సుదీపః । శీతవా
... మే॥ ధనురు ... వాసః । సువాసః । తదభావే సాక్షతా ఇమేకుశాః
—సుకుశాః (ప్రాచీనావీతీ) పితృద్యర్చనం కరిష్యామినమః పితృ
పితామహప్రపితా మహానా మిదమాసనంనమః । ఇదంతేక్షణంనమః
పితృ ... ణాం సవత్సీ కానాం ఆమీప్రాగంధాః । సుగంధాః । ఇమాని
పుష్పాణినమః అయంవోధూపః - అయంప్రాదీపః । శీతవాతో ... మే॥
ఇదంప్రావాసః ... సువాసః॥ తదభావే సతిలా ఇమేకుశాః - యజమా
నస్య మాతామహ ద్యర్చనం కరిష్యామినమః । మాతామహ ... ణాం
సవత్సీ కానామిదమాసనంనమః॥ సంక్రమణశ్రాద్ధ ప్రతినిధి హిరణ్య
శ్రాద్ధే క్షణందదామినమః ॥ మాతామహ ... ణాం సవత్సీ కానాం
ఆమీవోగంధాః॥ మాతామహ ... ఇమాని పుష్పాణినమః॥ ఏవం
ధూపః దీపః - సతిలా ఇమేకుశాః ఇత్యర్చనం సంపూర్ణం యుష్మ
దనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యామినమః॥ తత్తస్థానేషు హిర
ణ్యం నిధాయ ॥ శ్రీవిష్ణోహిరణ్యం రక్షస్వధను రుచి ... వాః ఇదంవో
హిరణ్యం సపరికరం గయేయం భూర్గదాధరో భోక్తా అహం బ్రహ్మ
గృహీతా బ్రహ్మబ్రహ్మరూపం హిరణ్యం ... నమః కల్పిత సౌవర్ణ
పాత్రస్థమక్షయ్య వటచ్చాయాస్తం - ధనురుచి సంజ్ఞకేభ్యోవిశ్వేభ్యో
దేవేభ్యః । అక్షయ్య తృప్యర్థం—సంప్రద దేనమమ । ఇదంహిరణ్యం

అమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వర—
మస్తు॥ గయాగదాధరః ప్రీతోభవతు॥ హిరణ్యం బ్రాహ్మణాయ
దద్యాత్॥ ప్రాచీనావీతీ॥ శ్రీవిష్ణోహిరణ్యం రక్షన్స పితృపితా—నాం
సపత్నీకాః ఇదంప్రొహిరణ్యం సపరికరం పితృపితామహ — హః
గోత్రాః-సపత్నీకాఃప్రద్యుమ్న సంకర్షణవాసుదేవ రూపాదేవాదేవతా
ఇదంహిరణ్యంగయేయంభూర్గదాధరోభోక్తాలహంబ్రహ్మగృహీతా—
కల్పిత రజితపాత్రస్థం పితృపితా — రూపేభ్యః అక్షయ్యత్వప్యర్థం
—నమమ । ఇదం హిరణ్యం అమృతరూపేణ సంపద్యంతాం కవ్యం
నమః॥ కాశ్యాంవిశ్వేశ్వ—అస్తు! గయా గదాధరః ప్రీతోభవతు! ఏవం
మాతామహ స్థానేత్యంతంకుర్యాత్॥ సప్తవ్యాధా—పితౄణాం దత్త
మక్షయం॥ గయ హిరణ్యదానకల్పో—మస్తు! నివీతి! ఈశానవిష్ణు
—హేతూక్॥ ధారాదత్తం! ఆచమ్య ఏవం—తిథా—పితౄ—
రూపాక్ సపత్నీకాక్ మాతామహ —రూపాక్ సపత్నీకాక్ । ధను
రు...కాక్ విశ్వాక్దేవా నుద్దిశ్య సరిక్రమణశాస్త్రధ్ర ప్రతినిధి హిరణ్య
శ్రాద్ధేన పితృపితా—ణాం సపత్నీకానాం మాతామహ—ణాం సప
త్నీకానాం గయాహిరణ్య దానకల్పోక్త సంపూర్ణ సకలఫలావాప్తి
రస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు! గయా—రస్తు! తతః హిరణ్యం బ్రాహ్మ
ణాయ దద్యాత్॥ శ్లో! భవిష్యద్విష్ణురంపాద్య మర్హ్యమావాహనం
తథా । అనలం వికిరం పిండం హైమేచాప్త విసర్జయేత్ ॥

హిరణ్యశాస్త్రం సమాప్తమ్.

మహాలయ ప్రకరణమ్.

శ్లో! ఆదౌ పితృతథామాతా సాపత్నీజననీతథా । మాతా
మహాసపత్నీకా ఆత్మపత్నీ స్తవసంతరం । సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మా
తుతాన్సహభార్యకాః । దుహితా భగినీచైవ దాహితోభాగినీయకః ।
పితృవ్యసామాత్మవ్యసా వామాతా భావుకస్సుషా । శ్వశురస్సాస్వి
లకశ్చైవ స్వామినోగురుర్ధినః ॥

అథ పిండప్రదానవిధిః॥ శ్లో! పితౄణాంవశ్చిమేభాగే మాతృపిండం
యథాక్రమం । మాతామహాశ్చరత్సూర్యం ఆత్మపత్నీ స్తదుత్తరమ్

సుతభాగ్యపితృవ్యాశ్చ మాతాపితౌశ్చమధ్యమే । మాతామహా
మహీమధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః । దుహితాదితతోన్యేషాం
శేషం దక్షిణతో విధిః ॥ పుంపిండం వామతః స్త్రీణాం తత్పుత్రం సముప
స్థితం । అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రమన్యం న సంస్పృశేత్ । నిరాశాః
పితరోయాంతి విపరీతో భవేద్యది ॥

ఏవంగుణ + పుణ్యతీర్థ యజమానస్య పితృపితౌమహాప్రపితా
మహానాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ మాతృపితౌమహీప్రపితా
మహీనాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ సాపక్షీమాతుః...గో
త్రాయాః...రూపాయాః॥ మాతామహామాతుః పితామహామాతుః
ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ మాతామహీ
మాతుః పితామహీ మాతుః పృపితామహీనాం గోత్రాణాం...ణాం ।
ఆత్మవత్సయః గోత్రాయాః...సుతస్య...గోత్రస్య...ప్రద్యుమ్నరూపస్య
ప్రభాతుః గోత్రస్య ప్రద్యుమ్నరూపస్య॥ పితృవ్యస్య ... గోత్రస్య...
ప్రద్యుమ్న రూపస్య॥ మాతులస్య...గోత్రస్య...ప్రద్యుమ్నరూపస్య॥
దుహితాః గోత్రాయాః ... ప్రద్యుమ్నరూపాయాః । ఆత్మభగిన్యాః
గోత్రాయాః ప్రద్యుమ్న రూపాయాః । దౌహిత్రస్య + గోత్రస్య
ప్రద్యుమ్న రూపస్య । భాగినీయస్య ... గోత్రస్య ... పితృ
వ్యసుః గోత్రాయాః ...రూపాయాః । మాతృవ్యసుః...గోత్రా
యాః + యాః । జామాతుః గోత్రస్య...స్య । భావుకస్య
గోత్రస్య + స్య, స్నుహయాః గోత్రాయాః...యాః । శ్వశురస్య
గౌత్రస్య...స్య॥ శ్వశ్వాః సవ్యం గౌత్రాయాః...యాః॥ స్వాల్కస్య
గోత్రస్య...స్య॥ స్వామినః గురోః రిక్తిః ధూర్విలోచన సంజ్ఞికానాం
విశ్వేషాం దేవానాంచ కన్యాగతే న వితరి ఆమాధ్యాది పంచమా
పరపక్షే కర్తవ్య సకృన్మహాలయాభ్యామ శ్రాద్ధం సదైవం సపిండం
పార్వణవిధినా సద్యః కరిష్యామి ॥ కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం యథా
శక్తిసంభవ త్ప్రియశ్చిత్తం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ సమస్త...పదం ॥
పూర్వమాబ్ధిక ప్రకరణోక్తరీత్యా శేషం శ్రాద్ధం కర్తవ్యం॥ కారుణ్య
విషయేష్యేవం॥ ఉపాస్థలేపి శ్రాద్ధప్రకరణోక్తరీతి రేవాను సంభేయా
విస్తరభయాన్న లిఖ్యతే ॥

శ్వాద్ధికాల పుణ్యశ్లోక శ్రవణమ్.

శ్రీకృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణః కమలానాభో వాసుదేవ స్సనాతనః, వసుదేవా
త్మజః పుణ్యో లీలామానుష విగ్రహః, ౧॥ శ్రీవత్సకౌస్తుభభరో
యశోదావత్సలోహరిః, చతుర్భుజాత్త చక్రాసి గదాశఙ్ఖా ద్మూఢా
యుధః, ౨॥ దేవకీనన్దన శ్రీశో నన్దనోప క్రియాత్మజః, యమునావేగ
సంహరీ బలభద్ర ప్రియానుజః, ౩॥ పూతనాజీవితహర శృకటాసుర
భంజనః, నన్దనజ జనానన్ది నచ్చిదానన్దవిగ్రహః, ౪॥ నవనీతవిలిప్తాశ్లో
నవనీతనటోఽశ్రయః, నవనీతనవాహరో ముచికున్దప్రసాదకః, ౫॥
షోడశ శ్రీసహస్రే శశ్రీధంగి మధురాకృతిః, శుకవాగమృతాబ్దిం
దుర్లోవిన్దో యోగినాంపతిః, ౬॥ వత్సవాట చరోఽనన్తో భేనుకాసుర
బంజనః, తృణీకృత తృణావరో యమభార్తృనభంజనః, ౭॥ ఉత్తాలతాలభే
త్రాచ తమాలశ్యామలాకృతిః, గోపగోపీశ్వరో యోగీకోటిసూర్య
సమప్రభః, ౮॥ ఇభాపతిః పరంజ్యోతి ర్వాదవేన్ద్రో యదూద్యహః,
వనమాలీ పీతవాసాః పారిజాతాపహరకః, ౯॥ గోవర్ధనాచలోద్ధర్తా
గోపాల స్సర్వపాలకః, అశోనిరంజనః కామ జనకః కంజలోచనః,
౧౦॥ మధుహో మధురానాభో ద్వాపకానాయకోబలీ, బృన్దావనా
న్దనశ్చారీ తులసీదామభూషణః, ౧౧॥ సృష్టమన్తక మణేర్హర్తా నరనా
రాయణాత్మకః, కుబ్జాకృష్ణాః బరభరో మాయీపరమపూరుషః, ౧౨॥
ముష్టి కాసురచాణూర మల్లయుద్ధ విశారదః, సంసారజైరీ కంసారిర్ము
తారి రక్షరకాన్తకః, ౧౩॥ అనాదిబ్రహ్మచారీచ కృష్ణాన్య సవకర్మః,
శిశుపాలశిరశ్చేత్తా దురోద్ధానకులాన్తకః, ౧౪॥ విహరాకూరవరదో
విశ్వరూపప్రదర్శకః, సత్యవాక్సత్యస. కల్ప సృత్యభామారతోజయీ,
౧౫॥ సుభద్రాపూర్వజోవిష్ణు ర్భీష్మముక్తిప్రదాయకః, జగద్గురు
ర్జగన్నాథో వేణునాద విశారదః, ౧౬॥ వృషభాసురవిధ్వంసీ బాణా
సురకరాన్తకః, యుధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాతా బర్హి బర్హావతంసకః, ౧౭॥ పార్థ

సారధిరవ్యక్తో గీతామృత మహోదధిః, కాళీయఫణిమాణిక్య రజ్జిత
శ్రీపదామ్బుజః, ౧౮. దామోదరో యజ్ఞభోక్తా దానవేంద్రావినాశకః,
నారాయణః పరంబ్రహ్మపన్నగా శనవాహనః, ౧౯॥ జలక్రీడా సమా
సక్త గోపీవస్త్రాపహరకః, పుణ్యశ్లోక స్తీర్థపాదో వేదవేద్యోదయానిధిః,
౨౦॥ సర్వతీర్థాత్మక స్సర్వగ్రహ రూపీఞ్చరాత్మకః, ఏషం శ్రీకృష్ణ
దేవన్య నామ్నామష్టోత్తరఞ్చతమ్, ౨౧॥ శృష్టనామా మృతనామ
ఞ్చరమా సప్తకారకమ్, అత్యుచిత్రవ దోషఘ్నం పరమాయుష్య వర్ధ
నమ్. శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ రామాష్ట్ర తతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమస్రమేయం సీతావతిం రఘు
కులాన్వయరత్నదీపమ్, ఆజానుబాహుమరచిన్ద దళాయతాక్షం రామం
నిశాచరవివాశకరం నమామి, వైదేహి సహితం సురదుర్మతలే
హైమే మహామణ్డపే మధ్యేపుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే
సుస్థితం, అగ్రేవాచయతి పృథుఙ్గనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాన్తం ధరతాదిభిః పరివృతం రామం భజేశ్శ్యామలమ్.

శ్రీరామో రామభద్రశ్చ రామచంద్రశ్చ శాశ్వతః, రాజీవలో
చనః శ్రీమాన్ రాజేంద్రోరఘుపృథ్వః, ౧॥ జనకీ వల్లభోజైతో
జితామితోజనార్దనః, విశ్వామిత్ర ప్రయోదాంతశ్చరణతాణతత్పరః,
౨॥ వాలిహృదయో వాగ్మీ సత్య వాక్సత్య విశ్రమః, సత్యవ్రతో
వ్రతధరస్సదా హనుమదాశ్రితః, ౩॥ కౌసలేయః ఖరద్వంసీ విరాధ
వధవన్దితః, విభీషణవరితాతా మానకోపన్ద్రాఖన్దనః, ౪॥ సప్తసాల ప్రభే
తాచ దశగ్రీవశిరోహరః, జామదగ్న్య మహాదర్ప దళనస్తాటకాంతకః,
౫॥ వేదాంతసారో వేదాత్మా భవరోగస్య భేషజమ్, దూషణ త్రిశిరో
హస్తాత్రిమూర్తి ప్రీగుణత్మకః, ౬॥ తిగ్విక్రమ ప్రీలోకాత్మా పుణ్య
చారత్రకీర్తనః, త్రిలోకరక్షకోధన్వీ దణ్డకారణ్యకర్తనః, ౭॥ అహల్యా
శాపశమనః సిన్ధుభక్తోపరవ్రదః, జజ్ఞేంద్రియోజితగ్రోధో జితామిత్రో
జగద్గురుః, ౮॥ ఋక్షవానరసంఘాతీ చిత్రకూట సమాశ్రయః, జయ స

త్రాణవరద స్సుమిత్రాపుత్రసేవితః ।-1 సర్వదేవాదిదేవశ్చ మృత
వానరజీవనః । మాయామూర్తీచహస్తాచ మహాదేవోమహాభుజః । ౧౦ ।
సర్వదేవస్తుత స్సామ్యా బ్రహ్మణోష్ఠీ ముని సంస్తుతః । మహాయోగీ
మహాదార స్సుగ్రీవేష్ఠిరదాభ్యుదయః । ౧౧ । సర్వపుణ్యాధికఫలః స్మృత
సర్వామనాశనః । ఆదిపురుషః పరమపురుషే మహాపూరుష ఏవచ
1౧౨ । పుణ్యోదయోదయాసారః పురాణపురుషోత్తమః । స్థితవక్త్రో
మితాభాషీ పూర్వభాషీచరాఘవః । ౧౩ । చనఃతగుణాంపిరో ధీరో
దాతగుణోగమః । మాయామూనుషచారిత్రో మహాదేవాదిపూజితః
౩ । సేతుష్టతవారాశి స్సర్వతీర్థమయోహరిః । శ్యామాబ్జస్సుందర
శ్చరః పీతవాసాధనుర్ధరః । ౧౪ । సర్వయజ్ఞాధిపాయబ్యా జరామర
తః । శివలింగప్రతిష్ఠాతా సర్వావగుణవర్జితః । ౧౫ । పరమాత్మా
బ్రహ్మ సచ్చిదానందవిగ్రహః । పరబ్రహ్మణఃపరంభామ పరాకాశః
సర్వతః । ౧౬ । పరేశః పరగః పర సర్వదేవాత్మకః పరః ।

ఇతి రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శివో మహేశ్వర శ్శంభుః వినాకీ కళికేశ్వరః । వామదేవో
విరూపాక్షః కవర్దీ నీలలోహితః । ౧ । శంకర శ్యామలపాణిశ్చ ఖట్వాంగీ
విష్ణువల్లభః । శివవిష్ణోంబికానాథః శ్రీకంఠో భక్తవత్సలః । ౨ । భవ
శ్శర్య ప్రేలోకేశ శ్శిలకంఠ శ్శివాప్రియః । ఉగ్రఃకవర్దీకామారి రంధకా
సురనాదనః । ౩ । గంగాధనో లలాటాక్షః కాలకాలః కృపావిధిః ।
భీమః పరశుహస్తశ్చ మృగపాణి ర్జటాధరః । ౪ । కైలాసవాసీ కవచీ
కఠోర ప్రేపురాంతకః । వృషాంకో వృషభారుఢో భస్మోద్ధూళిత
విగ్రహః । ౫ । సామప్రియ స్సర్వరమయ స్త్రయీమూర్తికరసేశ్వరః ।
తర్వజ్ఞ పరమాత్మాచ సోమమూర్త్యాగ్నిలోచనః । ౬ । హవిర్యజ్ఞమయ
సోమః పంచవక్త్ర స్సదాశివః । విశ్వేశ్వరో వీరభద్రో గణనాథః
ప్రజాపతిః । ౭ । హిరణ్యశేతా దుర్ధ్వో గిరికో గిరిశోఽనఘః । భుజంగ
భూషణో భగ్నో గిరిభన్వా గిరిప్రియః । ౮ । కృత్తివాసాః పురారాతి

ర్భగవాన్ ప్రమథాధిపః । మృత్యుంజయ సూక్ష్మతను ర్భగద్వ్యపీ
జగద్గురుః ॥౯॥ వ్రామకేశో మహాసేన జనక శ్చారువిక్రమః । రుద్రో
భూతపతి స్థాను రహిర్బుధోద్వ్య దిగంబరః ॥౧౦॥ అప్తమూర్తిః రనే
కాత్మా సాత్త్విక శుద్ధవిగ్రహః । శాశ్వతః ఖండపరశు రజః పాశ
విమోచకః ॥౧౧॥ మృడః కశుపతి ర్దేవో మహాదేవో ఽవ్యయోహరిః ।
భగనేత్రీభి దవ్యక్తో దక్షాధ్వర వారోహరః ॥౧౨॥ భగనేత్రీభిదవ్యక్త
స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ ॥ అపరగ్రహదో ఽనంత స్తారకః పరమేశ్వరః
॥౧౩॥ ఏవం శ్రీసాంబమూర్తేశ్చ నామ్నా మప్టోత్తరంశతమ్ ॥

శ్రీ శివాప్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకమ్.

ఇంద్రియవాచః సమస్తేస్తు మహామాయే శ్రీపీఠే సురపూజితే ।
శంఖచక్రగదాపాస్తే మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే ॥౧॥ సమస్తేగుణానాం
కోలాసురభయంకరి । సర్వపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే
॥౨॥ సర్వజ్ఞే సర్వవరదే సర్వదుష్ట భయంకరి । సర్వదుఃఖ హరే దేవి
మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే ॥౩॥ సిద్ధిబుద్ధిప్రదేదేవి భుక్తిముక్తిప్రదాయినీ
మంత్రీమూర్తేమహాదేవి మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే ॥౪॥ ఆద్యంతరహితే
దేవి ఆద్యశక్తే మహేశ్వరి । యోగజ్ఞే యోగసంభూతే మహాలక్ష్మీ
నమోస్తుతే ॥౫॥ స్థూలసూక్ష్మమహారాదే మహాశక్తే మహాదరి ।
మహాపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే ॥౬॥ పద్మాననస్థితేదేవి
పద్మే బ్రహ్మన్యరూపిణి । పరమేశజగన్మాత ర్మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే
॥౭॥ శ్వేతాంబరధరేదేవి నానాలంకారభూషితే । జగత్ప్రీతేజగన్మాత
ర్మహాలక్ష్మీ నమోస్తుతే ॥౮॥ మహాలక్ష్మ్యష్టకస్తోత్రం యః పఠేద్భక్తి
మాన్సురః । సర్వసిద్ధిమవాప్నోతి రాజ్యం ప్రాప్నోతి సర్వదా ॥౯॥ ఏక
కాలం పఠేన్నీత్యం మహాపాప వినాశనం । ద్వికాలం యః పఠేన్నీత్యం
ధనధాన్య సమన్వితః ॥౧౦॥ త్రికాలం యః పఠేన్నీత్యం మహాశత్రు
వినాశనం । మహాలక్ష్మీర్భవేన్నీత్యం ప్రసన్నావరదాశుభా ॥౧౧॥

శ్రీ మహాలక్ష్మ్యష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్రీవిఘ్నేశ్వరాష్టోత్ర శతనామస్తోత్రమ్.

శ్రీ! వినాయకోవిఘ్నరాజో గౌరీపుత్రోగజేశ్వరః॥ స్కందాగ్రజో
 ఒవ్యయః పూతో దక్షోఒభ్యక్షో ద్విజప్రియః ॥౧॥ అగ్నిగర్భచ్ఛిదిం
 ద్రశ్రీ! వదోవాణీవదోఒవ్యయః ॥ సర్వసిద్ధిప్రద శ్శర్వతనయ శ్శర్వరీ
 ప్రియః ॥౨॥ సర్వాత్మక స్సృష్టికర్తా జేషోఒనేకాచ్ఛిత శ్శివః ॥ శుద్ధ
 ఋద్ధిప్రియశ్శాంతో బ్రహ్మచారీ గజాననః ॥౩॥ వైవమాత్రేయో
 మునిస్తుత్యో భక్తవిఘ్నవినాశనః ॥ ఏకదంత శ్చతుర్బాహు శ్చతుర
 శ్శక్తిసంయుతః ॥౪॥ లంబోదర శ్శూర్పకర్ణో హరి ర్బ్రహ్మవిదుత్తమః॥

లో గ్రహపతిః కామీ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥౫॥ పాశాఙ్కుశ
 శ్శృంఘో గుణాతీతో నిరంజనః ॥ అకల్మషస్వయంసిద్ధ సిద్ధార్పిత
 వాంబుజః ॥౬॥ బీజపూరఫలాస్తవై వరదశ్శాశ్వతఃకృతీ ద్విజప్రియో
 విశభయో గదీచక్రీక్షుచావధృత్ ॥౭॥ శ్రీదోఒజఉత్పలకర శ్రీపతిః
 సుతిహర్షితః ॥ కులాద్విభేత్తా జటిలః కలికల్మషనాశనః ॥౮॥ చంద్ర
 చూడామణిః కాంతః పాపహరీ సమాహితః ॥ ఆశ్రితశ్రీకరస్సామ్యో
 భక్తవాంఛితదాయకః ॥౯॥ శాంతఃకైవల్యసుఖద స్సచ్ఛిదానందవిగ్ర
 హః॥ జ్ఞానీ దయాయుతోదాంతో బ్రహ్మజ్యేషవివర్జితః ॥౧౦॥ ప్రమత్త
 దైత్యభయద శ్రీకంఠో విబుధేశ్వరః ॥ రమార్పితో విధి ర్నాగరాజ
 యజ్ఞోపవీతవాన్ ॥౧౧॥ స్థూలకంఠః స్వయంకర్తా సామఘోషప్రియః
 పరః ॥ స్థూలతుండోఒగ్రణీ ర్ధీరో వాగీశ సిద్ధిదాయకః ॥౧౨॥

దూర్వాబిల్వప్రియోఒవ్యక్త మూర్తిరద్భుతమూర్తిమాన్ ॥ శైలేంద్ర
 తనుజోత్సంగ ఫేలనోత్సుఃమానసః ॥౧౩॥ స్వలావణ్యసుధాసార జిత
 మన్మథవిగ్రహః ॥ సమస్తజగదాధారో మాయీ మూషకవాహనః
 ॥౧౪॥ హృష్టస్తుప్తః పశనన్నాత్మా సర్వసిద్ధిప్రదాయకః ॥ అష్టోత్తరశతే
 సం నామ్నాం విఘ్నేశ్వరం విభుమ్ ॥౧౫॥ తుష్టావశంకరః పుత్రీం
 పురంహంతుముద్యతః ॥ యఃపూజయేదనేనైవ భక్త్యాసిద్ధివినాయకం
 ॥౧౬॥ దూర్వాదళై ర్బిల్వపత్రైః పుష్పైర్వా చందనాత్మకైః ॥ సర్వా
 న్కామానవాప్నోతి సర్వవిఘ్నైఃప్రముచ్యతే ॥౧౭॥

శ్రీ విఘ్నేశ్వరాష్టోత్ర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో! శక్తిహస్తం విరూపాక్షం శిఖవాహం వదాననం । దారుణం రిపురోగఘ్నం భావయే కుక్కుటధ్వజమ్ । ఇతి ధ్యానమ్ । ఓమ్ స్కందోగుహాష్టాక్షః ఫాలనేత్రసుతః ప్రభుః । పింగళః కృత్రికాసూను శ్శిఖవాహః ద్విషడ్భుజః ॥ ౧ ॥ ద్విషడ్జేత్ర శృక్తిధరః విశితాశప్రభంజనః । తారకాసురనంహరీ రక్షోబలవిమర్దనః ॥ ౨ ॥ మత్తప్రమత్త ఉన్మత్త స్సురసైన్య సురక్షకః । దేవసేనాపతిః ప్రాజ్ఞః శృపాళు ర్భక్తవత్సలః ॥ ౩ ॥ ఉమాసుత శృక్తిధరః కుమారః శ్రౌంచదారణః । సేనాసీగ్నిజన్మాచ విశాఖః శంకరాత్మజః ॥ ౪ ॥ శివస్వామి గణస్వామి సర్వస్వామి సనాతనః । అనంతశక్తిరక్షోభ్యః పార్వతీప్రియనందనః ॥ ౫ ॥ గంగాసుత శృరోద్భూత ఆహూతః పావకాత్మజః । జృంభ ప్రజృంభ ఉజ్జృంభః కమలాననసంస్తుతః ॥ ౬ ॥ ఏకవర్ణో ద్వివర్ణః త్రివర్ణ స్సుమనోహరః । చతుర్వర్ణః పంచవర్ణః ప్రజాపతి రహర్మః ॥ ౭ ॥ అగ్నిగర్భ శృమిగర్భో విశ్వరేతా స్సురారిహః । హరిద్వర్ణ శృభకరో వటుశ్చ వటువేషభృత్ ॥ ౮ ॥ పూషాగభ స్త్రిహవ శ్చంద్రవర్ణః కలాధరః । మాయాధరో మహామాయా కైవల్య శృంకరాత్మజః ॥ ౯ ॥ విశ్వయోనిరమేయాత్తా తేజోనిధి రనామయః । షరమేష్ఠీ పరబ్రహ్మ వేదగర్భో విరాట్సుతః ॥ ౧౦ ॥ పుళిందకన్యాభర్తాచ మహాసారస్వతావృతః । అశ్రితాఖిలదాతాచ చోరఘ్నో రోగనాశనః ॥ ౧౧ ॥ అనంతమూర్తి రానంద శ్శిఖండికృతకేతనః । డంభః షరమడంభశ్చ మహాడంభో వృషాకపిః ॥ ౧౨ ॥ కారణోపాత్ర దేహశ్చ కారణాతీత విగ్రహః । అసీశ్వరో ఒన్మృత ప్రాణః ప్రాణాయామపరాయణః ॥ ౧౩ ॥ విరుద్ధవాంతా వీరఘ్నో రక్తశ్యామ గళోఒపిచ । సుబ్రహ్మణ్యోగుహః పీఠో బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణపీఠయః । వంశవృద్ధికరో వేద్యో ఒక్షయఫలప్రదః ।

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

గ్రంథం సంపూర్ణమ్.

